Mercator
Hipermarket
AKCIJA
Več kot 70 priložnosti za dober nakup!
Velja od 9. do 21.6.2000!
(oz. do razprodaje zalog)

DOLENJSKI LIST

Št. 23 (2650), leto LI • Novo mesto, četrtek, 8. junija 2000 • Cena: 220 tolarjev

Država čaka, izgnanci ne

Shod izgnancev, prisilnih delavcev in beguncev v Brestanici - Predsednik Kučan soglaša, a ne obljublja

BRESTANICA - "Od 80.000 izgnanih in pobeglih pred izgonom jih danes živi samo še okrog 19.000. Večina teh se še danes prebija skozi revščino in posledice izgona trpi tudi tretja generacija izgnancev. Vendar če nas ni priznala niti naša država, kako bi nas lahko priznali agresorji ali pozneje njihovi nasledniki?"

Tako sporočilo so v posebnem manifestu namenili slovenski državi ter mednarodni skupnosti udeleženci zborovanja izgnancev, prisilnih delavcev in beguncev na gradu Rajhenburg v Brestanici ob 55-letnici vrnitve izgnancev. Na zapostavljenost izgnancev je opozoril v govoru tudi Vlado Deržič, predsednik Društva izgnancev Slovenije. Deržič razume slovensko počasnost pri sprejemanju Zakona o skladu za poplačilo vojne odškodnine: bolj ko država odlaša z zakonom, manj bo namreč živih izgnancev, ki jih je do danes pomrlo že dve tretjini. Zato je po njegovih besedah nedeljsko proslavo v Brestanici treba razumeti tudi kot protest. Predsednik države Milan Kučan, slavnostni govornik, je menil, da je prav, če je slovesnost hkrati protest. Po njegovem mnenju ni opravičila, da Slovenija še ni sprejela zakona o poplačilu vojne odškodnine. Po Kučanovih besedah so težko usodo, kot je zaznamovala med vojno slovenske izgnance, doživljali v Evropi edinole

• V že omenjenem manifestu so z zborovanja v Brestanici sporočili državam, da so dolžne poskrbeti za civilne žrtve vojne.

še Judi. Predsednik v govoru ni ničesar obljubil o dokončni ureditvi položaja izgnancev. Zaradi vladne krize bodo morda mnogi zakoni morali čakati na sprejem, kot je rekel.

M. L.

PROSLAVA IN PROTEST - Grad Rajhenburg v Brestanici je bil leta 1941 eno največjih zbirnih taborišč v Evropi. Na tem gradu, kjer je bilo pred 9 leti ustanovljeno Društvo izgnancev Slovenije, so v nedeljo opozarjali na neporavnane dolgove do izgnancev. Dr. Cornellio Sommerung, Švicar, predstavnik mednarodnega Rdečega križa, je na nedeljskem zborovanju rekel, da je "globoko presunjen nad tem, kar sem danes videl tu". Na fotografiji v ospredju desno Vlado Deržič, predsednik Društva izgnancev Slovenije. (Foto: M. L.)

OTOČEC V CVETJU - V času "praznika cvetja" od prejšnjega petka do nedelje je Otočec obiskalo več kot 10.000 ljudi, ki so imeli kaj videti. Na Krki okoli slikovitega gradu so organizatorji pripravili kar 135 cvetličnih aranžmajev, v petek zvečer so bili številni obiskovalci navdušeni nad bogatim ognjemetom, kakršnega na Dolenjskem še ni bilo, v soboto zvečer so po Krki spustili na tisoče luč. Ves čas je pred gradom delovala srednjeveška tržnica, pripravili so razstavo kočij, v viteških bojih so se pomerili vitezi vojvodine Kranjske, župani novomeške in sosednjih občin pa so za obiskovalce kuhali golaž. (Foto: A. B.)

V Krki delajo ob petkih in svetkih

V letošnjih prvih štirih mesecih je Krka prodala skoraj tretjino več kot v enakem lanskem obdobju in ustvarila dobrih 40 odst. lanskega celoletnega dobička

NOVO MESTO - Uspešno poslovanje v prvih štirih mesecih letošnjega leta Krko po besedah predsednika uprave in generalnega direktorja Miloša Kovačiča spet uvršča na sam vrh slovenskih podjetij. Naročil imajo toliko, da jih komaj zmagujejo, in njihova proizvodnja že od konca lanskega leta dela v treh izmenah, delajo tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. "Tako bo še vse leto," smelo napoveduje Kovačič.

V prvih letošnjih štirih mesecih je Krka prodala za 18,8 milijarde tolarjev izdelkov, kar je skoraj tretjino več kot v enakem lanskem obdobju; v tem času so ustvarili že krepko čez 2 milijardi tolarjev dobička, dobrih 40 odst. lanskega celoletnega.Kot pravi Jože Colarič, prvi namestnik generalnega direktorja, Krka marketinško sloni na petih stebrih: tržiščih Slovenije, držav Cefte, bivše Sovjetske zveze, jugovzhodne Evrope ter zahodnoevropskih držav in ZDA. Tako bo v bližnji bodočnosti Krka doma prodala okoli 20 odst. svojih izdelkov, 80 odst. svoje proizvodnje pa bo izvozila. "Uravnotežena prodaja izdelkov na različnih trgih nam je omogočila stabilno poslovanje ob nihanjih na posameznih trgih," pravi Kovačič. Temu primerno je razvejena tudi njihova organizacijska mreža, saj imajo na tujih trgih zaposlenih več kot 430 visoko izobraženih sodelavcev, ki dobro poznajo razmere in tržišče.

Na tujem Krka v okviru svoje dolgoročne strategije gradi tri proizvodno-distribucijske centre. V Varšavi na Poljskem je gradnja v zaključni fazi, gradijo pa še v bližini Moskve in v Jastrebarskem na Hrvaškem. "Čeprav težka, se je odločitev za gradnjo teh centrov pokazala kot pravilna, pravočasna in smotrna, saj bo preko teh centrov Krka lahko ohranjala in jačala svoj položaj na teh pomembnih tržiščih tudi po vstopu Slovenije v Evropsko unijo."

Za lani bo Krka svojim delničarjem izplačala dividendo v višini 550 tolarjev na delnico, kar je dobro petino več kot lani. Za to bodo odšteli 21 milijonov mark, kar je lepa manjša tovarna. Sicer pa bo Krka letos za naložbe namenila 10 milijard tolarjev (lani 8 milijard SIT), od tega je 80 odst. lastnega denarja. Nadaljuje se gradnja najsodobnejše tabletne tovarne Notol v Novem mestu, vredne preko 115 milijonov mark, končana bo prihodnje leto. V Šentjerneju pa gradijo obrat za proizvodnjo antibiotikov.

Zanimivo in za naš mali borzni trg značilno je, da klub dobrim Krkinim poslovnim rezultatom vrednost njihovih delnic ne raste, ampak celo pada. Po oceni tujih borznih strokovnjakov je Krkina delnica vredna tri četrt več kot je sedaj prodajna na Ljubljanski borzi. A ta njena resnična vrednost naj bi se pokazala šele z vstopom Slovenije v Evropsko unijo.

A. B.

Dolenjke z junijem ni več

Dokončna pripojitev k Mercatorju Dolenjska - Do konca junija še pripojitev Posavja trgovine

NOVO MESTO - Z odločbo sodišča o izbrisu Dolenjke d.d. iz registra in o pripojitvi k družbi Mercator Dolenjska je konec samostojnosti te dolenjske trgovske družbe, ki je imela v 35 poslovalnicah po Dolenjskem, Beli krajini in Posavju 350 zaposlenih. Ti imajo za dve leti izgovorjeno delovno mesto, kljub vsemu pa jih je 25 pristalo, da se uvrstijo med presežne delavce. Od 1. junija dalje obe podjetji poslujeta skupno, zato bo zelena deteljica s prodajaln v nekaj mesecih izginila. 30. junija je predviden tudi prenos poslovanja trgovske družbe Posavje, ki jo je Mercator Dolenjska pripojil 29. maja. Tako okrepljena trgovska družba bo imela 1388 zaposlenih (prej 810) in bo tretja največja regionalna družba v Poslovnem sistemu Mercator. Po prometu bo tudi tretja največja družba na Dolenjskem, saj bo z zadnjimi pripojitvami imela namesto letošnjih 16 milijard tolarjev kar 24 milijard čistih prihodkov. Tudi tržni delež združenega trgovca na območju dolenjske in posavske regije naj bi se povečal od 28 na 35 odst., medtem ko je število poslovalnic porastlo od 88 na 174, vendar se vse, kot je dejal predsednik uprave PS Mercator Zoran Janković, ne bodo mogle obdržati. Kot je še dodal, bo Mercator s 1. julijem prevzel tudi grosistični del poslovanja za prodajalni Jestvine Koper v Slovenski vasi in v Dobovi.

Družbi sta pripojitev razglasili pretekli četrtek ob slovesni otvoritvi prenovljene samopostrežne trgovine na Glavnem trgu v Novem mestu. Obnova (prenovili so tudi streho) je stala 70 milijonov tolarjev, v prodajalni pa so okrepili predvsem delikatesno področje. Po besedah direktorja Dolenjke in zdaj svetovalca v Mercatorju Maksimilijana Jakopina se je Dolenjka, ki se je začela o pripojitvi dogovarjati oktobra lani, odločila še ravno pravi čas. Zaradi povečane ponudbe se je namreč promet v njenih prodajalnah na območju Novega mesta zadnje mesece zmanjšal za 15 odst.

B. DUŠIČ GORNIK

DOLENJSKI MUZEJ JE SLAVIL - Dolenjski muzej je 1. junija slavil petdesetletnico delovanja. Jubilej je počastil s slavnostno akademijo, priložnostno razstavo o zgodovini muzeja in s publikacijo, v kateri je trajno zabeležen pomemben kulturni delež te dolenjske ustanove pri zbiranju, hranjenju in predstavljanju dediščine. Več o praznovanju na kulturni strani. Na sliki: slavnostni govornik kulturni minister Jožef Školč si je v spremstvu novomeškega župana Antona Starca, njegove žene Mojce in podžupana Borisa Dularja z zanimanjem ogledal razstavo. (Foto: M. Markelj)

VREME

Ob koncu tedna bo povečini sončno in precej toplo, v nedeljo bodo posamezne nevihte.

Se izplača biti Slovenec?

Oblak, Medic, Picek, Kobe, Pauzer so imena, ki jih poznajo le še stari Novomeščani. To so bili nekdanji novomeški trgovci. Po vojni so te "kapitaliste" razlastili. Dobili smo trgovsko podjetje Dolenjka in ljudje so v istih trgovinah kupovali kruh in mleko, sir in olje, sol in sladkor. Marsikje so bili trgovci še isti.

Prejšnji teden so odprli prenovljeno Dolenjkino trgovino, zadnjo na Glavnem trgu. Pravzaprav ob otvoritvi že ni bila več Dolenjkina, bila je le njena dota Mercatorju, bogatemu ženinu, ki se mu uboga nevesta ni mogla več upirati. Nekateri pravijo, da je šlo bolj kot za poroko za posilstvo.

Novo mesto in s tem Dolenjska nima več Dolenjke. V nekdanjem IMV-ju gospodarijo Francozi, Tilia ni več dolenjska zavarovalnica, Dolenjska banka se bo združila z Novo ljubljansko banko in celo v Krki, tem paradnem konju dolenjske in slovenske industrije sploh, govorijo o povezovanju s strateškim partnerjem, kar je le omiljena beseda za (tujega) gospodarja.

Kakšni so to časi in razmere, ko ne moremo več imeti ne svoje majhne trgovine ne velike in uspešne tovarne?! Kar naenkrat se nič več ne izplača in nihče več ne more obstati sam. A miselnost, da velike ribe pač žrejo manjše, ne bo obveljala le znotraj slovenskega ribnika. Kako bomo gledali, ko bo odprl žrelo nekdo, ki je močnejši od Mercatorja in od Nove ljubljanske banke?

Danes se ne izplača imeti ničesar, kar je (samo) dolenjskega, jutri bomo ugotavljali, da je predrago, neracionalno in zaplankano biti Slovenec. Kdor bo še trmoglavil, naj se gre to folkloro ob prostem času. Pa še oglobiti ga je treba!

A. BARTELJ

Berite danes

stran 3:
• *Podražitev vrtcev bolj blažev žegen*
stran 5:
• *Tudi otroški dodatki kažejo na revščino*
stran 9:
• *Blagovna znamka za kočevski med*
stran 11:
• *Brce z bulerji za Bojana usodne*
stran 18:
• *Lepotica tisočerih priložnosti*
stran 21:
• *"Nisem poklican, da bi žel, ampak da bi sejal"*
stran 22:
• *Zdravniške napake kar pod preprogo?*

DAEWOO
Prodaja in servis, Avto-hit, d.o.o.
Kandijska 53, Novo mesto, telefon 068/376-490

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - V četrtek, 15. junija, bo varuh človekovih pravic Ivan Bizjak na obisku v Novem mestu. Med drugim je obisk namenjen pogovoru z ljudmi, ki se želijo pogovoriti o vprašanjih, ki sodijo v pristojnost varuha človekovih pravic, to so kršenje človekovih pravic in nepravilnosti državnih organov v odnosu do posameznika. Kdor želi na pogovor, naj se za to dogovori po brezplačnem telefonu 080 15 30 najkasneje do srede, 14. junija, do 15. ure.

TERMOTEHNIKA
več kot trgovina
Hišni sejem
v četrtek in petek, 8. in 9. junija

PRODAJNI CENTER
ŽELEZNINA
tel./fax
068/323-836

kobra
mobitel
debitel
prodaja
montaža
servis
☎ 30 81 118 📱 041 600 700
ŠMARJE 13a, ŠENTJERNEJ, e-mail: kobra.tvam@siol.net
NOVO
MobiKvakač+ = 29.900 sit
(aparat Ericsson T10s in tikpkovnica)
MobiSova+ = 26.900 sit
(aparat Sagem MC 827s FM radiem in slušalkami)

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ISSN 0416-2242
9 770416 224000

NAŠA ANKETA

Na "sindikalne" počitnice

Verjamete, da številne slovenske družine ne bodo šle na dopust, ker si ne morejo najeti hotela ali plačati drugačnih počitnic? Sicer ni nujno, da državljani gredo trumoma poleti na dopust, vendar je koristno. Delavci nekdanje Industrije motornih vozil iz Novege mesta vam na primer še dandanašnji povedo, kako lepo so se imeli nekoč v Prevlaki in Pakoštanih v lemvejevskem kampu. In ne da bi vam bilo na splošno žal za starimi časi, se boste morebiti tudi vi spomnili, da je bilo svoje čase sindikalnega dopustovanja za vsak žep včasih več, kot ga je na voljo zdaj. Zakaj bi bilo to slabo, če so tudi ljudje, ki so doma južno od Ljubljane, lahko letovali po ugledno nizki ceni, čeravno v počitniških prikolicah? Ali bi vi šli dopustovat v prikolico po "sindikalni" ceni, če bi bila za to priložnost? Kaj si mislite: bo "sindikalnih" počitnic v bodoče spet več ali zmeraj manj? In ne nazadnje: kakšne naj bodo počitnice? Ali je potrebno potovati na morje, v hribe, skratka nekam stran, na dolgo pot? Ali se da dopust preživeti kako drugače? O tem govorijo današnji anketiranci.

ALOJZ PLANINŠEK z Vrhtrebnjega, zaposlen v Trimu: "Sindikalnega turizma ne pogrešam preveč, saj nismo hodili na dopust čez podjetje, res je pa, da ga nekateri precej pogrešajo, še posebej družine z otroki, ki si sicer težko privoščijo dopust. Dobro bi bilo, če bi imeli cenejše možnosti, sicer pa si je dopust in počitnice mogoče privoščiti tudi drugače, tudi peš ali s kolesom."

IVAN KRIŽAN, strojni ključavničar v semiški Iskri: "Sindikalne, torej tovarniške počitniške zmogljivosti, sem uporabil le enkrat, in sicer v Čateških Toplicah. V glavnem sem dopust preživel na kmetiji, z družino sem bil nazadnje na počitnicah na morju leta 1982. Res je sindikalnega turizma po ugodnih cenah vse manj, kar najbolj prizadene socialno ogrožene družine."

MATEJA DRAGOVAN, prodajalka v metliškem Mercatorju: "Včasih je bila v podjetjih za dopuste velika ponudba, cene ugodne. V našem podjetju je še dobra ponudba, a so cene visoke, da si raje vsak sam poišče cenejšo možnost. Ne vem, da bi kdo iz metliških Mercatorjevih trgovin dopustoval v Mercatorjevih zmogljivostih. Pogrešam, ker podjetje ne krije vsaj dela stroškov za dopust."

TONČKA ŠMAJDEK, upokojenka iz Novega mesta: "Zaradi tega, ker je tako imenovanega sindikalnega turizma vse manj, si marsikatera družina ne more več privoščiti letovanja na morju. Le redka so še podjetja, ki imajo svoje počitniške zmogljivosti, veliko jih je propadlo, druga so jih prodala. Za turistične počitnice na morju pa štiričlanska družina s povprečnimi dohodki težko prihrani."

JOŽE PRAH, gozdar na Zavodu za gozdove Slovenije v Radečah, iz Radeč: "Preko sindikata ne hodim na dopust. Sindikalnega turizma tudi ni več. Vse zmogljivosti so razprodane, vendar ni bilo slabo, da so jih podjetja imela. Takrat je šlo lahko veliko več ljudi na morje. Regres je premalo za dopust. Več kot polovica Slovencev ima premalo denarja za pravi dopust."

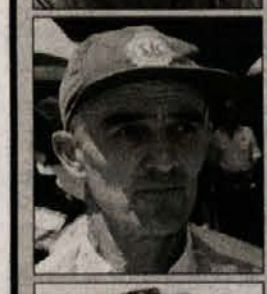

MARTIN GRAMC, kmet iz Gazic pri Cerkljah ob Krki: "Kmečka zadruga Brežice ima še vedno apartma na morju v Nerezinah. Tam imajo možnost letovati tudi kmetje - člani zadruge in delavci zadruge. To je tako, kot je bilo včasih. Sprememba je ta, da ta počitniški kraj ni več v naši domovini, vendar to ni ovira. Na počitnice sem šel za nekaj dni, nimam pa posebne želje po morju."

SIMON PIRC, poklicni nogometaš v Korotanu, z Viher pri Krškem: "Tovarniške počitniške zmogljivosti propadajo. Katastrofa! Vendar je dobro, če imajo ljudje možnosti za take sindikalne dopuste. Zame je vseeno, kako je. Če si bom zaželel dopust, si bom že najel apartma. Vendar v Sloveniji veliko ljudi ne bo šlo na morje, ker je tak dopust predrag."

ZLATA ARKO, samostojni referent za splošno in upravno področje na LIK Kočevje, d.d.: "Ostali so nam še počitniški prostori v Bohinjski Bistrici, na Čatežu, v Atomskih toplicah in na Cresu. Firma oziroma sindikati ne prispevajo nič za letovanje delavcev. Spremenila sta se tudi mentaliteta in interes ljudi. Vsaj pri nas ljudje danes ne pogrešajo sindikalnega turizma."

ROMANA LAVRIČ, diplomirana ekonomistka, iz Ribnice: "Nimam rada množičnega turizma, zato tudi sindikalnega turizma ne pogrešam. Dopust izrabim, da spremenim okolje in ljudi, s katerimi se sicer vsakodnevno srečujem v službi. Opažam pa, da bi bilo veliko ljudem dobrodošlo dopustovanje, kakršnega so jim včasih omogočali sindikati s svojimi prispevki."

JOŽICA MEDLE NA NIZOZEMSKEM

ŠENTJERNEJ - V četrtek, 16. junija, bo v galeriji v nizozemskem mestu Langenboom otvoritev samostojne razstave šentjernejske slikarke Jožice Medle. Medletova bo razstavljala svoja najnovejša dela na temo "Vonj domačega kozolca". Gre za okoli 40 likovnih del, v glavnem abstraktno poslikanih starih lesenih kosov, od oken in vrat do zavrženih vrat svinjakov in starih desk, čemur je slikarka s svojo izraznostjo v mešani tehniki, kolažu in akrilu vdihnila novo življenje. Za razstavo na Nizozemskem se je Medletova odločila tudi zato, ker je v tej deželi pred osmimi leti kar v dveh mestih uspešno opravila sprejemni izpit za študij na likovni šoli, a se je na koncu odločila za študij ob delu na Ljubljanski Visoki strokovni šoli za risanje in slikanje in ga pred nedavnim uspešno zaključila.

VOJAŠKA VAJA LITIJA 2000

LITIJA - Na območju občine Litija poteka od 5. do 12. junija velika vojaška vaja. Tokrat prvič na našem ozemlju sodelujejo tudi pripadniki tuje vojske. Italijanska vojska bo postavila pontonski most preko reke Save, slovenska vojska pa bo v ponedeljek, 12. junija, od 10. do 13. ure izvedla vajo prečkanja tega mostu z motorizirano in pehotno enoto, katero si lahko ogledajo vsi, ki si to želijo. Po vojaški vaji se bodo preko mostu lahko sprehodili tudi gledalci. Namen vaje je oficirjem slovenske vojske prikazati postavitev mostu, ki ga slovenska vojska ne bo nikoli imela v svoji opremi, ker ga je v Sloveniji možno postaviti samo na treh lokacijah, najprimernejša izmed njih pa je prav v litijski občini.

OBISK BORCEV V BOSILJEVU

LJUBLJANA - Skupnost borcev 12. brigade bo 24. junija obiskala borce v Bosiljevu na Hrvaškem in se ob 11. uri udeležila proslave hrvaških in slovenskih partizanov ob 56. obletnici bojev za Bosiljevo. Ker je program proslave skupen, pričakujejo tudi večje število ljudi iz Bele krajine ter borce Cankarjeve in 12. brigade.

DRŽAVNI MNOGOBOJ TABORNIKOV

OTOČEC - Zveza tabornikov Slovenije in Rod gorjanskih tabornikov Novo mesto pripravljata za soboto in nedeljo, 10. in 11. junija, na Otočcu pri Novem mestu državni mnogoboj Zveze tabornikov Slovenije. Tekmovanja, ki bo v soboto potekalo od jutranjih do večernih ur in v nedeljo tja do dveh popoldne, naj bi se udeležilo okoli 500 otrok in mladih.

SLOVENIJA ID

NOVO MESTO - V petek in soboto, 9. in 10. junija, bo v Mladinskem klubu LokalPatriot v Novem mestu potekala delavnica na temo Slovenija ID, simboli države, nastale na pragu tretjega tisočletja. Pričetek delavnice bo ob 13.30.

Iz preteklosti za prihodnost

Veliki Nerajec se je znašel v ožjem izboru za letošnjo najboljšo evropsko vas - Trije člani mednarodne ocejevalne žirije so se prišli v vas prepričat o podeželskem življenju

VELIKI NERAJEC - Veliki Nerajec, majhno gručasto vas v južnem delu Bele krajine in na skrajnem jugovzhodu Slovenije, je v torek pretekli teden obiskala tričlanska komisija Evropskega združenja za razvoj podeželja in oživljanje vasi (ARGE). Veliki Nerajec se je namreč letos kot edina slovenska vas znašel med 32 vasmi iz prav toliko evropskih držav in regij, ki so se pomerile za evropsko nagrado za obnovo vasi 2000.

Za letošnje že šesto tekmovanje se je prijavilo rekordno število vasi, predstavniki v ARGE pa so prepričani, da tokratni tekmovalni projekti tudi po kakovosti prekašajo projekte iz preteklih let. Zato je še toliko večji uspeh Velikega Nerajca, da se je po prvem ocenjevalnem sestanku 15-članske mednarodne žirije sredi letošnjega marca znašel v finalu med šestimi evropskimi vasmi. Izmed teh bo žirija na drugem ocenjevalnem sestanku v tem mesecu izbrala najboljšo vas in ji oktobra v Nemčiji podelila nagrado. Medtem ko se je na prvem sestanku žirija odločala po temeljitem pregledu predložene dokumentacije, so od začetka maja člani obiskovali vasi, ki so ostale v konkurenci, da bi se čim pravičneje odločili za najboljšo. Tako so konec maja Nerajčani Avstrijcu, Nemcu in Luksemburžanu predstavili svojo vas, v kateri na 17 domačijah živi 83 ljudi. Od tega je kar 30 predšolskih in šoloobveznih otrok ali srednješolcev.

Nerajčani so imeli kaj pokazati. Pri izboru za najboljšo vas združenje namreč celovito ocenjuje ekološki, ekonomski, sociološki in kulturni vidik podeželskega življenja. Medtem ko je njihov poglavitni moto "Ni prihodnosti brez preteklosti", so si Nerajčani izbrali svoje geslo: "Veliki Nerajec-zakladi preteklosti, vrednote sedanjosti, temelji prihodnosti". Pri zakladih preteklosti se naslanjajo predvsem na naravno in kulturno dediščino zlasti v bližnjem 120 hektarov velikem krajinskem parku Lahinja, ki je bil kot prvi v Beli krajini razglašen pred 12 leti. In Veliki Nerajec je ena od vrat v park.

Kot sedanje vrednote štejejo domačini projekt Celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV), s katerim so pričeli leta 1994 in ki je doslej prav v tej vasi zaživel najbolje v Beli krajini. Domačini pravijo, da je bil projekt CRPOV temeljni kamen, da so sploh lahko začeli z obnovo vasi. Tako so v zadnjih letih v okviru CRPOV obnovili kapelico sv. Družine, asfaltirali vaške poti, uredili informacijski center, ustanovili društvo Krnica, izdali prospekt in knjigo Nerajska prehrana. V vas so začeli prihajati turisti, ki jim domačini ponujajo svoje pridelke, značilno hrano in izdelke, s tem pa so znova oživili tudi marsikatero domačo obrt. Za prihodnost se Nerajčani trudijo poiskati prave poti, da bodo to, kar so ustvarili doslej, obvarovali tudi za prihodnje rodove.

O vsem, kar iz preteklosti ustvarjajo za prihodnost, pri čemer je pomembna tudi njihova dobra volja in pridnost, so Nerajčani seznanili člane žirije, jih s konjsko vprego popeljali po krajinskem parku Lahinja ter postregli z domačo hrano. Torej gostoljubno in sproščeno kot številne druge obiskovalce, ki obiščejo njihovo vas. Skromni domačini pravijo, da jih prav nič ne skrbi, kakšna bo končna odločitev žirije. Zanje je uspeh že, da so se uvrstili med šest najboljših evropskih vasi.

M. BEZEK-JAKŠE

TRETJI POHOD PO ŽUPANČIČEVI POTI

DRAGATUŠ - V soboto, 10. junija, se bo ob 9. uri pred Župančičevim hramom v Dragatušu pričel tretji pohod po Župančičevi poti. Pot povezuje kraje med Dragatušem, kjer je pesnik preživel otroška leta, in njegovo rojstno Vinico. Pohodniki si bodo med štiriurnim pohodom ogledali naravne in kulturne znamenitosti krajev ter se okrepčali z belokranjskimi dobrotami. Za vse, ki bodo pustili avtomobile v Dragatušu, bo zagotovljen avtobusni prevoz iz Vinice.

TRADICIJA - Veliki Nerajec je na pobudo sektorja CRPOV pri ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in občine Črnomelj kandidiral na razpis za evropsko nagrado za obnovo vasi 2000. O tem, kako so v zadnjih letih obnovili vas in kako živijo danes, so se pretekli teden prepričali tudi člani mednarodne ocenjevalne žirije. Med drugim sta jim Katarina Štajdohar in Marija Vlašič (na fotografiji) pokazali, kako nastajajo svitki in papirnate rože. (Foto: M. B.-J.)

Dolenjci navdušili Moora

Unicefov ambasador Roger Moore je novomeškemu županu dr. Antonu Starcu izročil priznanje - Zbrali 7 milijonov

ŠMARJETA - Unicefov ambasador Roger Moore je drugi dan svojega štiridnevnega obiska v Sloveniji obiskal osnovno šolo Šmarjeta, kjer so ga nadvse gostoljubno sprejeli učenci in učitelji šole, malčki tamkajšnjega vrtca Sonček in ravnatelj Jože Pečnik. Ambasador dobre volje, poznan predvsem kot Janes Bond ali Svetnik iz uspešne serije šestdesetih let, in njegova življenjska sopotnica grofica Kristine Tholstrup sta se udeležila bogate prireditve ob dnevu šole in 10-letnici vrtca Sonček pod geslom Voda je življenje. Geslo prireditve gotovo ni bilo izbrano naključno, Roger Moore namreč vodi Unicefov projekt Kapljica vode, ki je namenjem za pomoč otrokom v državah sveta, kjer vode primanjkuje. Priznanje za največ zbranih sredstev v omenjenem projektu je podelil učencem osnovne šole Jurija Dalmatina iz Krškega, novomeškemu županu dr. Antonu Starcu pa je izročil priznanje slovenskega odbora za Unicef Otrokom prijazno mesto, katerega sta nato prejela še župan Nove Gorice Črtomir Špacapan in županja Ljubljane Vika Potočnik.

S tokratnim drugim obiskom v Sloveniji je Roger Moore želel podpreti Slovenski odbor za Unicef pri njegovi letošnji spomladanski akciji zbiranja sredstev za Unicefove programe osnovnega cepljenja otrok. Ob tej priložnosti se je v četrtek v gradu Otočec na dobrodelni večerji srečal s slovenskimi gospodarstveniki, ki so za programe cepljenja otrok skupno zbrali sedem milijonov tolarjev, od tega je novomeška Krka oz. v njenem imenu generalni direktor Miloš Kovačič prispeval 50 tisoč nemških mark. Preden je zapustil Dolenjsko pa je Roger Moore pri gostišču na Hribu poleg županove zasadil še svojo lipo.

M. K.

UNICEFOVO PRIZNANJE ZA PODPORO - Novomeški župan dr. Starc je bil priznanja, ki ga je prejel iz rok Rogerja Moora, izredno vesel, poleg njiju pa je zbrane otroke pozdravila tudi predsednica Slovenskega odbora za Unicef Andreja Črnak Meglič. (Foto: M. Kotnik)

Ljubljansko pismo

Kako do strehe nad glavo

Manjka 35.000 stanovanj

LJUBLJANA - Ni večjega zdovoljstva v življenju, zlasti za mlade družine, kot imeti ali preskrbeti si streho nad glavo. Kot vemo, je država imetnike stanovanjske pravice pred desetletjem osrečila z razprodajo družbenih stanovanj po smešno nizkih cenah, a zatem izkupiček zanje porabljala za vse mogoče stvari, za gradnjo novih najemnih stanovanj pa ga je zmanjkalo. Nič čudnega, če tudi zato stanovanj v Sloveniji spet kronično primanjkuje in če so tista, ki jih investitorji prodajajo, dražja kot drugod po Evropi. Kakorkoli že, v Sloveniji je nastopil skrajni čas za uveljavitev drugačne stanovanjske politike, kot je bila doslejšnja, saj primanjkuje že 35 tisoč stanovanj, od tega kar 13 tisoč neprofitnih in socialnih.

In kakšna naj bi bila ta "drugačna politika"? Napoveduje jo nacionalni stanovanjski program (NSP), ki smo ga v Sloveniji začeli snovati že pred desetimi leti; prvo obravnavo v državnem zboru je doživel pred pol desetletja, pred dvema tednoma pa so ga razsodniki končno le sprejeli. Uresničevanje tega izredno pomembnega, težko pričakovanega dokumenta naj bi v prihodnosti do leta 2009 zagotavljalo na tisoče novih stanovanj, prav tako tudi na tisoče novih delovnih mest.

V naši državi zgradimo zdaj okoli 350 socialnih stanovanj letno, po nacionalnem stanovanjskem programu pa naj bi jih leta 2009 vsaj dva tisoč. Nekaj podobnega velja tudi za neprofitna stanovanja. NSP naj bi glede na sedanji obseg gradnje stanovanj, ki znaša 6000 enot letno, uresničevali postopoma, v desetih letih pa naj bi z njegovim uresničevanjem zgradili skupaj 83.500 stanovanj, od tega 58.500 lastnih, 9.900 socialnih, 12.350 neprofitnih in 2.750 profitnih. Za tolikšen obseg gradnje pa je, razumljivo, potreben tudi velikanski zalogaj investicijskega denarja, kar 946 milijard tolarjev! Od tega naj bi državni proračun zagotovil 37,5 milijarde tolarjev za dokapitalizacijo republiškega stanovanjskega sklada in 22,6 milijarde za premije varčevalcem v nacionalni stanovanjski varčevalni shemi. Po izračunih NSP naj bi banke po nacionalni varčevalni shemi varčevalcem v obravnavanem obdobju podelile za več kot 230 milijard posojil, lahko pa, da bo ta znesek še večji. V enakem obdobju naj bi stanovanjski sklad dodelil za več kot 180 milijard stanovanjskih posojil, in sicer občinam skoraj 57 milijard tolarjev za pridobitev socialnih stanovanj in nekaj več kot 63 milijard tolarjev neprofitnim stanovanjskim organizacijam za pridobitev neprofitnih stanovanj. Močno primanjkuje tudi socialnih stanovanj. V zadnjem času pa se med prosilci za stanovanja pojavlja še nova kategorija ljudi, ki so še v večji stiski, kot so upravičenci do socialnega stanovanja. To je kategorija ljudi s posebnimi zdravstvenimi težavami, narkomani in družine, v katerih vlada nasilje. In vse to breme je na ramenih občin, ki pa se ga ne morejo same otresti, temveč le s pomočjo republiškega stanovanjskega sklada.

Branje končno le sprejetega nacionalnega stanovanjskega programa daje torej "brezdomcem" kar nekaj upanja in tudi vero, da bo naša stanovanjska politika za čakajoče na stanovanja poslej spet tako obetavna, kot je že bila pred desetletji.

VINKO BLATNIK

Novomeška kronika

TV ZVEZDA - Nedavne tiskovne konference o poslovanju Krke v prvih štirih mesecih letošnjega leta se je udeležil tudi gosodarski komentator na TV Slovenija Aleks Štakul. Kot se za TV zvezdo iz prestolne Ljubljane spodobi, je možak malo zamudil. Ker so vsi novinarji že sedeli nasproti najvišjim Krkinim možem, je direktor Miloš Kovačič televizijca povabil: "Kar na našo stran se usedi, saj si naš!" Vrlemu Štakulu se je sicer lepo zdelo, nekako pa je le izcedil: "Samo da tega ne sliši moj šef."

SOUTH-EAST - Na tej konferenci je moral imeti človek že nekaj geografsko-političnega predznanja, da je razumel, za kaj gre. Eno od novih Krkinih tržišč naj bi bila "south-east Europe" (jugovzhodna Evropa), kar je bilo večkrat povedano. Za tiste, ki si z geopolitično navigacijo niso na ti, so potem le povedali, da gre za države jugovzhodne Evrope ali, po domače povedano - Balkan. Po analogiji lahko pričakujemo, da bodo v Krki slovensko tržišče obravnavali kot north-west region of south-east Europe, se pravi kot severozahodno regijo jugovzhodne Evrope ali po domače - podalpski Balkan.

KOŠARKA - Dokončno je sklenjeno, da bodo novomeški košarkarji v prihodnji sezoni nastopali v prestižni evroski suproligi. Prvi mož prvega sponzorja Krke, Miloš Kovačič, ki je toliko po svetu, da včasih ne ve, ali z Brnika odhaja ali na njem pristaja, pravi, da bodo tako tudi novomeški menedžerji prišli na svoj račun. "Pet tekem bomo igrali v tujini in bodo ti menedžerji enkrat videli velika mesta."

Ena gospa je rekla, da je propadel Dolenjski projektivni biro, sedaj so ji vzeli Dolenjko, zadnji dnevi so šteti Dolenjski banki. Ostane ji samo še Dolenjski list.

Novo mesto koles
Ob treh po mest',
hitrej' na koles'h dveh!
LDS in MLD Novo mesto

TABOR NA SLOVAŠKEM

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka vabi od 19. do 25. avgusta na tabor na Slovaškem. Šotorov ne boste potrebovali, ker boste stanovali v obnovljenih nekdanjih gozdarskih kočah v Vyšnih Bocah v Nizkih Tatrah. Obiskali boste lahko kar nekaj vrhov, za tiste, ki jim ni do vzponov, pa je pod Tatrami veliko naravnih lepot in poti. Prijave in 40 000 tolarjev (lahko jih plačate tudi po obrokih do odhoda) zbirajo v Oddihu na telefonsko številko 07/331 2537 do 15. junija. Tabor bo vodil Peter Repovž.

Iz novomeške porodnišnice

V času od 29. maja do 4. junija so v novomeški porodnišnici rodile: Martina Mržljak iz Črnomlja - Saro, Mirjana Totter iz Gribelj - Žiga, Marija Breznik s Potoka - Katarino, Mateja Kukman iz Herinje vasi - Tilna, Ksenija Novak Šimic iz Gotne vasi - Matica, Barbara Režek iz Bojanje vasi - Žana, Milena Avsec iz Smolenje vasi - Simono, Karmen Štupar iz Hruševca - Tajdo, Milena Fricelj iz Gor. Radencev - Klemena, Liljana Brajer iz Ždinje vasi - Špelo, Cvetka Jožef iz Ločne - Mateja, Alenka Povšič iz Pavle vasi - Jakoba, Marjetka Kastelec iz Dobravice - Anžeta, Mojca Višček z Račjega sela - Timoteja, Pija Hudorovič z Roj - Rasalindo, Alenka Čečelič iz Dragomlje vasi - Barbaro Alenko.

Iz Novega mesta: Farije Mustafi, Šegova 91 - Valona.

Podražitev vrtcev bolj blažev žegen

Od julija novomeški vrtci dražji - Tudi ta podražitev ne zagotavlja normalnega poslovanja obubožanih vrtcev - Večino dodatnih stroškov bo nosila občina

NOVO MESTO - Z začetkom julija se bodo povišale cene v novomeških vrtcih. Povišanje cen so kljub nasprotovanju socialdemokratskih svetnikov na zadnji seji občinskega sveta sprejeli z veliko večino. Vrtci se bodo za otroke do treh let starosti podražili za 8 odst., za otroke od treh do sedmih let za dobrih 11 odst., toliko pa bo dražje tudi družinsko varstvo. Letos naj bi ta podražitev prinesla obubožanim vrtcem okoli 43 milijonov tolarjev, a večji del tega denarja, 26 milijonov tolarjev, bo šel iz občinskega proračuna, starši pa bodo plačali okoli 17 milijonov tolarjev več.

V 108 oddelkih vrtcev v novomeški občini je 1.844 otrok, med njimi jih je 109 iz drugih, v glavnem sosednjih občin, 32 otrok iz novomeške občine pa obiskuje druge vrtce. Tako slabih 60 odst. vseh predšolskih otrok iz novomeške občine obiskuje vrtce. Nazadnje so vrtce podražili konec lanskega leta, a že takrat z več kot polletnim zamikom, kar je izgubo in težave samo še povečalo. Da so imeli v vrtcih denar za plače in da so sploh lahko delovali, je moralo iti precej več neplaniranega denarja iz občinskega proračuna. V vzgojno-varstveni organizaciji Novo mesto, v kateri je v 83 oddelkih blizu 1.400 otrok, so izgubo pokrili tako, da so odpisali za blizu 21,5 milijona tolarjev amortizacije, ki jo v tej organizaciji odpisujejo že od leta 1991 in se je je v vseh teh letih nabralo že za strašljivih 56,5 milijona tolarjev.

Vrtci so tudi letos na občino pritiskali, naj bi dovolila podražitev že z aprilom, a se je vsa stvar vlekla do sedaj. Predlagatelj poudarja, da ni moč vplivati na rast plač zaposlenih, ker to urejajo državni predpisi in odredbe, predstavljajo pa od 66 do 72 odst. cene v vrtcih; poleg tega je cena vzgojnih programov preračunana na 9-urni poslovni čas vrtcev, ti pa v povprečju poslujejo 10 ur in pol, nekateri pa tudi 11 ur na dan.

Tako bo po novem vzgojno-varstveni program za 1. skupino, se pravi za otroke do treh let starosti, stal 56.080 tolarjev ali 8 odst. več kot prej; za 2. skupino (otroci od 3 do 7 let) 48.060 tolarjev (11,4 odst. več); družinsko varstvo 56.590 tolarjev (11,6 odst. več); za romske otroke 59.590 tolarjev (slab odst. več); za otroke s posebnimi potrebami 137.250 tolarjev (2,5 odst. več); poldnevni program pa 38.020 tolarjev (11,2 odst. več kot prej).

Tudi po podražitvi se razmerje med plačilom staršev in prispevkov občine ne bo bistveno spremenilo: straši bodo še naprej plačevali okoli 28 odst. polne cene, ostalo pa občina; je pa, seveda, prispevek staršev odvisen od družinskih dohodkov; za prvo starostno skupino znaša od 8.412 tolarjev na mesec (prej 7.785) do 44.864 (prej 41.520), za drugo starostno skupino pa od 7.209 tolarjev (prej 6.294) do 38.448 tolarjev (prej 33.568). A najvišji prispevek (8. plačilni razred) plačujejo starši le za 110 otrok, za skoraj dve tretjini otrok v vrtcih pa plačujejo prispevke iz prvih štirih plačilnih razredov.

A tudi te nove cene, poudarjajo v občinski upravi, ne zagotavljajo nemotenega poslovanja vzgojno-varstvenih zavodov, zato napovedujejo takojšnje varčevalne ukrepe. V prihodnje naj bi se tudi vrtci obnašali bolj tržno, med drugim naj bi v popoldnaskem času oddajali prostore, si poiskali sponzorje, zapirali pa naj bi tiste enote, ki delujejo v neprimernih in nenamenskih najetih prostorih, otroke pa preusmerjali v druge enote. Tako naj bi že v naslednjem šolskem letu zaprli enoto v šmihelskem dijaškem domu.

A. B.

KRKINI JUBILANTI - V petek, 2, junija, je 250 krkašev prejelo priznanja in nagrade za 10, 20, 30 in 35 let zvestobe svojemu podjetju. Zbrane je v Kulturnem centru Janeza Trdine, kjer je nastopil ansambel Big band s pevko Ditko Haberl in pevcem Otom Pestnerjem, nagovoril predsednik uprave in generalni direktor Krke Miloš Kovačič. Druženje, ki prispeva k dobrim medsebojnim odnosom, so jubilanti nadaljevali na Otočcu. Na fotografiji: priznanje za 30-letno delo v Krki je prejel tudi dolgoletni finančni direktor Vinko Manček (desni). (Foto: Marko Klinc)

HIŠNI SEJEM V TERMOTEHNIKI

NOVO MESTO - Danes in jutri poteka v novomeški Termotehniki hišni sejem. Sejem so pripravili v prodajno-razstavnih prostorih in na dvorišču Termotehnike Pod Trško goro (v Ločni). Na sejmu sodeluje okoli 50 razstavljavcev, in to s programi ogrevanja, sanitarne, plinske in klima tehnike. V času sejma bodo potekale razne demonstracije, prikazi montaže, spajanja novih cevnih inštalacij, suhomontažnih kopalniških elementov, krmilne in regulacijske tehnike, varčevalnih programov, filtriranja in priprave pitne vode, plinifikacije hiš in naselij, uporabe sončne energije, bazenske tehnike, čiščenja in vzdrževanja sanitarne opreme, varčevanja z vodo itd. Ob koncu sejma bo nagradno žrebanje in izžrebani obiskovalci bodo dobili uporabne in vredne nagrade, ki jih prispevajo razstavljavci.

JUBILEJNI GASILSKI AVTORALLY

NOVO MESTO - Gasilska zveza Novo mesto za nedeljo, 11. junija, pripravlja 30. gasilski avtorally. Jubilejno gasilsko tekmovanje članov, članic in veteranov bo od 7. do 14. ure potekalo na relaciji Bela Cerkev-Škocjan.

Predstavita se avto in avion

Predstavitev Hyundaijevega enoprostorca trajet in 12-sedežnega letala Cessna na letališču v Prečni

PREČNA - Prejšnji četrtek je na novomeškem letališču v Prečni potekala nenavadna predstavitev. Novomeška firma Eminent, ki je med tremi največjimi prodajalci vozil Hyundai v Sloveniji, je predstavila Hyundai trajet, novo enoprostorsko 7-sedežno vozilo. Hkrati je podjetje Albatros airlines s Ptuja predstavilo svoje 12-sedežno poslovno letalo Cessna grand caravan.

Matjaž Žgavec, lastnik in direktor Eminenta, firme, ki je lani na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju prodala okoli 250 Hyundaijevih avtomobilov, je predstavil veliki enoprostorec, imenovan trajet, ki sodi v razred Renaultovega espacea, Volkswagnovega sharana, Fordovega gâlaxyja in Chryslerjevega voyagerja. Vsekakor korejski Hyundai s trajetom odločno stopa v ta elitni razred enoprostorcev. Za sedaj je na voljo z dvema 6-valjnima bencinskima motorjema: 2-litrskim s 135 KM in 2,7-litrskim s 172 KM in avtomatskim menjalnikom. Oba imata v primerjavi s tekmeci zelo bogato osnovno opremo, prvi stane nekaj manj kot 4 milijone tolarjev, drugi pa slabih 5 milijonov SIT. Kmalu bo na voljo tudi različica z dieselskim motorjem s 115 KM.Silvo Sok, mladi direktor in lastnik ptujskega letalskega prevoznika Albatros airlines, pa je predstavil svoje novo letalo. Gre za 12-sedežno turbopropelersko Cessno, ki ga je veljala okoli 3,5 milijona mark in je edino tako letalo v Sloveniji. Letalo ima doseg 1900 km, hitro ga lahko iz turističnega oziroma poslovnega spremenijo v letalo za prevoz 1000 do 1500 kg tovora, primerno je tudi za spuščanje padalcev. Leti lahko na višini več kot 7.000 m, njegova potovalna hitrost pa je 340 km/h. Pristane lahko na vseh letališčih v Sloveniji, tudi na takih, ki imajo le travnato stezo, kakršna je v Prečni.

A. B.

NAJMODERNEJŠI SNEMALNI STUDIO - Ob deseti obletnici delovanja studija RSL je Tomaž Borsan 1. junija odprl nov 1400 m² velik studijski kompleks v Turkovi ulici 34 v Novem mestu. Nova pridobitev poleg prostorov za snemanje z dvema režijama in štirimi studii obsega tudi prijetne bivalne prostore. Trenutno najmodernejši snemalni studio v tem delu Evrope predvsem odlikuje visoko kakovostna mešalna miza nizozemskega podjetja D&R, ki je ob tem doživela tudi svojo evropsko promocijo. Omogoča snemanje filmske glasbe, obdelovanje zvoka na različne načine in postprodukcijo. Kot je povedal lastnik Tomaž Borsan (na sliki desno s tonskim mojstrom Tomažem Marasom), želi z novim studiem, vrednim nekaj milijonov nemških mark, domačim glasbenikom omogočiti, da bi snemali v takšnih pogojih kot svetovne zvezde. (Foto: M. Kotnik)

Petič s kolesi po rimski cesti

Več kot stotnijo kolesarjev iz različnih krajev Slovenije je na začetku tradicionalnega popotovanja s kolesi po rimski cesti v nedeljo, 4. junija, pozdravil župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampret. Pot je kolesarje vodila iz Ivančne Gorice mimo številnih vasi po nekdanji rimski cesti in mimo znamenitosti, ki jih je na zanimiv način predstavil pobudnik tega popotovanja učitelj Leopold Sever. Kolesarji so se ob poti ustavili na Erjavčevi kmetiji pred rojstno hišo pesnika in urednika Kranjske čebelice Mihe Kastelca. Pravo dobrodošlico in sprejem z vinom, žganjem in sokovi pa so pripravili vaščani Kobiljeka nad Kitnim Vrhom.

Prvi večji postanek je bil v Valični vasi pod več kot 600 let staro lepotico lipo. Postanek so nekateri izkoristili tudi za ogled cerkve sv. Martina. Pri cerkvi sv. Marjete sta kolesarje pričakala zakonca Hribar in razkazala notranjost cerkvice, ki jo obnavljajo. Pot je popotnike naprej vodila mimo cerkve sv. Mohorja in Fortunata, mimo križa nad Trebčo vasjo in do plavža na Dvoru. Zaključili pa so v hladni senci pred gasilskim domom. Zbrane so pozdravili in jim čestitali za organizacijo in prijetno druženje predsednik Turistične zveze Ivančna Gorica Avgust Likovnik, predsednik TZ Dolenjske in Bele krajine Alojz Serini in župan občine Žužemberk Franc Škufca.

Zadnji postanek pred plavžem na Dvoru, kjer je o zgodovini te železarne govoril Franc Može. (Foto: S. Mirtič)

AVTO IN AVION - Lastnik novomeške firme Eminent Matjaž Žgavec (levi) in ptujske Albatros airlines Silvo Sok sta prejšnji četrtek na novomeškem letališču v Prečni predstavila vsak svojo novost: Hyundaijev enoprostorec trajet in 12-sedežno večnamensko letalo Cessna grand caravan. (Foto: A. B.)

Kajenje med mladino spet narašča

Rakasta obolenja so med najpogostejšimi vzroki umrljivosti pri nas - Preventivne akcije Dolenjskega društva za boj proti raku - V društvo vabijo nove člane

NOVO MESTO - Rakaste bolezni že desetletja pestijo tako prebivalstvo kot medicinsko stroko, ki je ugotovila, da delovanje zgolj na področju diagnosticiranja in zdravljenja ni zadosti, pozornost je potrebno posvetiti tudi preventivi. Tako so se pred šestdesetimi leti po vsem svetu začela ustanavljati društva za boj proti raku, slovenska zveza omenjenih društev pa je lani praznovala 25-letnico delovanja. V njo se povezuje 12 regijskih društev, med njimi je tudi Dolenjsko društvo za boj proti raku.

"V letu 1997 je v Sloveniji zbolelo preko 8000 ljudi za katero od rakastih bolezni. Bolnikov je veliko več, od vseh obolelih pa jih je okoli 8000 tudi umrlo. Te številke postavljajo rakaste bolezni v vrh slovenske umrljivosti in so zato velik motiv društev, da s preventivnim delom skušajo doseči zmanjšanje števila obolenj in zgodnejše odkrivanje raka. To je bistvenega pomena za uspešno zdravljenje," je povedal predsednik dolenjskega društva dr. med. Antun Glücks. Pri moških je na prvem mestu rak na pljučih, ki je povezan s kajenjem, pri ženskah pa rak na dojki.

Glede na svetovne izkušnje je odstotek "spreobrnjenih" odraslih kadilcev majhen, posvečajo pozornost zlasti odraščajoči mladini, predvsem osnovnošolcem. Po besedah dr. Glücksa, je zaskrbljujoče, da kajenje med mladino ponovno narašča, tudi starostna meja je vse nižja, ob tem pa statistično pričakujejo tudi povečanje obolenja raka na pljučih pri ženskah. Delo društva ni omejeno le na mednaroden teden boja proti raku, njihovo delo poteka skozi celo leto. Tako so ob tednu boja proti raku pripravili tudi razstavo likovnih del učencev dolenjskih osnovnih šol na temo "Dan brez cigarete" in prireditev pod pokroviteljstvom novomeške občine v Kulturnem centru Janeza Trdine. Odmevna je bila tudi akcija v dolenjskih in belokranjskih osnovnih šolah, kjer je slovesno zaobljubo, da v tekočem šolskem letu ne bodo prižgali cigarete, podpisalo skoraj 600 učencev. V društvu si želijo, da bi se vanjo vključilo čim več učencev, osnovnim in srednjim šolam pa bodo pomagali tudi pri izobraževanju.

Dr. med. Antun Glücks

Veliko pozornosti posvečajo tudi poučevanju žensk o raku na dojki, tako o bolezni, predvsem pa o samopregledovanju dojk. Pri tem dr. Glücks ugotavlja, da žal pravega zanimanja za predavanja ni, kljub temu da so bile udeleženke z dosedanjimi zelo zadovoljne. Društvo je izdalo tudi zloženko višje medicinske sestre Mojce Kapš "Ana pripoveduje", ki naj bi bila dekletom in ženam v pomoč pri pravočasnem odkrivanju raka na dojki.

"Želeli bi, da se v naše društvo vključi čimveč ljudi. Financiramo se namreč iz članarine, zato bi več članov pomenilo tudi več denarja za naše programe. Le-te ponujamo vsem ljudem Dolenjske in Bele krajine, ne glede na to, ali so naši člani ali ne," je povedal predsednik dolenjskega društva dr. Glücks.

M. K.

Podzemeljsko kopališče se širi

Kopališče ob Kolpi v Podzemlju večje za en hektar - Več parkirišč, a tudi več kampirnih mest v kampu, ki je bil lani kategoriziran kot prvi v Beli krajini - Veliko pozornosti obveščanju gostov

PODZEMELJ - V kampu v Podzemlju, ki je v lasti podjetja Gostinstvo in turizem Metlika (GTM), se je kopalna sezona uradno pričela 1. maja, ko so odprli gostinski obrat in sprejeli prve goste. A tudi letos sta tako kopališče kot kamp pričakala goste s še pestrejšo ponudbo.

GTM je namreč dokupil hektar zemlje ob Kolpi nad gostinskih objektom ter s tem precej povečal kopališče. Zadnja leta je bilo namreč, kot je povedala direktorica Vera Pešelj, že toliko dnevnih obiskovalcev, da je kopališče postajalo pretesno. Z dokupom so zagotovili še dodatnih 500 parkirnih prostorov. Hkrati so uredili teraso, v kampu dosedanjim 50 dodali še 20 kampirnih mest ter ob gostinskem objektu, kjer sta že umivalnica in pomivalnica za kampiste, uredili šotorišče za nekaj deset šotorov. "Opažamo, da Kolpa postaja zelo zanimiva ne le za Belokranjce, temveč tudi za številne goste od drugod, zato se trudimo, da jim vsako leto ponudimo kaj novega. Hkrati se dobro zavedamo, da moramo reko in njeno okolico ohraniti čisto, zato upam, da bo tudi metliška občina, tako kot črnomaljska, končno sprejela kakšen odlok o režimu ob Kolpi," pravi Pešljeva.

V kampu, ki je lani prvi v Beli krajini dobil dve od treh zvezdic, želijo ohraniti strukturo gostov, ki so jih imeli doslej. Gre predvsem za družine, sicer pa opažajo, da se jih veliko vrača. Mnogi, med katerimi prevladujejo Slovenci, imajo prikolice v kampu kar celo poletno sezono. Opažajo pa, da vse pogosteje prihajajo v kamp tudi tujci, predvsem Nizozemci, ki so pogosto dopustovali ob Kolpi tudi pred našo osamosvojitvijo.

Ker pa se v GTM zavedajo, da se vse več ljudi odloča za aktivne počitnice, dobi vsak gost v kampu informativni list, iz katerega izve, katere naravne in kulturne znamenitosti si lahko ogleda. Turistično društvo Vigred iz Metlike je izdalo tudi informativni list o Metliki in okolici, ponudijo pa jim še tedenska obvestila o kulturnem dogajanju v Beli krajini. GTM pripravlja tudi izlete po Beli krajini, poleti nameravajo gostom ponuditi čolnarjenje, ker pa jih vse več pripelje s seboj kolesa, načrtujejo, da bi s turističnim društvom Vigred uredili tudi kolesarske poti. Za tiste, ki nimajo prevoznih sredstev, bo GTM skupaj s Slovenskimi železnicami v juliju in avgustu ponudil iz Ljubljane v Belo krajino kopalne vlake, s katerimi bo mogoče potovati s popustom.

M. B.-J.

LAŽJE V REKO - Metliško podjetje GTM zadnja leta za vsako poletno sezono pripravi za goste na kopališču in v kampu v Podzemlju dodatno ponudbo. Ena pomembnih pridobitev je urejen dostop do Kolpe (na fotografiji), na katerem pa je bilo minulo nedeljo več gledalcev kot tistih, ki so se opogumili skočiti v osvežujočo reko. (Foto: M. B.-J.)

Trikrat zapored zlato za kekse

Suzani Bahor na razstavi "Dobrote slovenskih kmetij" kipec kot znak kakovosti

DRAGOVANJA VAS - Bahorjevi iz Dragovanje vasi pri Dragatušu že vrsto let sodelujejo na razstavi "Dobrote slovenskih kmetij" na Ptuju. Tako je oče Zdravko leta 1996 prejel medalji za šunko in klobaso, naslednje leto pa je mama Barbara dobila srebrno medaljo za kruh. A snaha Suzana si je letos tretjič zapored prislužila zlato medaljo in s tem kipec kot znak kakovosti za kekse, narejene na stroj.

Toda to ni bilo edino letošnje priznanje Bahorjevim. Barbara je namreč znova dobila srebrno medaljo za kruh, Zdravko pa dve srebrni za vino in bronasto za vinski kis. Zanje ta priznanja pomenijo še toliko več, ker imajo na Tanči Gori nad vasjo izletniško turistično kmetijo. Bahorjevim namreč, z izjemo očeta Zdravka, ki ima tudi pokojnino, daje kruh zgolj kmetija.

Čeprav je Suzana dobila kipec za kakovost keksov, pa pravi, da niso nič posebnega. "Tašča niti ne ve več, od kdaj je imela recept v svojem kuharskem zvezku in kdo ji ga je dal. Ker so imeli otroci piškote radi, smo jih pogosto pekli, gostom pa smo jih ponudili tudi na ptujski razstavi, ko smo predstavljali našo kmetijo. Ljudje so jih jedli s takšno slastjo, da sem jih naslednje leto dala v oceno, in tudi komisija se je strinjala, da so odlični. Sicer pa so navadni, poceni, res pa je, da jih pogosto pečem, tako da sem se v pripravi že dobro izurila," pravi Suzana, ki skupaj s taščo in tastom razmišlja, da bi prihodnje leto dali na ptujsko razstavo še druge dobrote ter na ta način predstavili kmetijo, na kateri svoje pridelke in izdelke tudi prodajo.

Suzana Bahor

M. B.-J.

Kljub odlokom nereda ni konec

Črnomaljski svetniki že tretjo poletno sezono zapored potrdili izjemne lokacije za taborne prostore ob Kolpi - Slabe izkušnje Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine

ČRNOMELJ - Tukajšnji občinski svet je že pred dvema letoma sklenil, da lahko v poletni sezoni 1998 postavijo ob Kolpi šotorišča na začasnih lokacijah, ki sicer niso navedene v planskih dokumentih. Prav tako so tik pred začetkom lanskem poletne sezone potrdili izjemne lokacije tabornih prostorov, a prepozno, da bi pravočasno pridobili soglasje Upravne enote.

Zgodba se je ponovila tudi letos, ko so sicer že na majski seji zopet predlagali, da bi svetniki potrdili izjemne lokacije tabornih prostorov. Na njih naj bi letos izjemoma dovolili postaviti tabore, seveda pa so potrebovali tudi mnenje Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD) iz Novega mesta. Tu pa se je zataknilo, saj na ZVNKD zaradi dosedanjih slabih izkušenj niso bili najbolj navdušeni nad izjemnimi lokacijami. V preteklih letih so namreč ugotovili, da so bili taborni prostori tudi tam, kjer zaradi neupoštevanja določil odloka o taborjenju v občini Črnomelj niso dobili ustreznih dovoljenj. Ponekod so bili namesto šotorišč kar kampi. Vendar jim na zavodu ni znano, da bi bili kršitelji kaznovani. V skladu z odlokom so bila po njihovem urejena le šotorišča v Fučkovcih v Bregu pri Sinjem Vrhu in Gribljah.

Že sedaj odlok dopušča taborjenje ob Kolpi na 15 lokacijah, z zavoda pa opozarjajo, da bi, če bi ga dovolili še na šestih izjemnih lokacijah, ob polni zasedenosti taborniki ekološko ogrozili Kolpo in življenje v njej. Kot so zapisali naravovarstveniki, vlada kljub sprejetim odlokom, ki pravno zagotavljajo varovaje in ohranjanje narave ob Kolpi, večji nered kot prej, ko še ni bilo odlokov. Pri tem omenjajo kontejner s prizidkom v Dalnjih Njivah, lesene objekte v Fučkovcih, Pobrežju in na Otoku ter kamp prikolice v Radencih, Adlešičih, na Pobrežju, na Otoku...

Z zavoda so svetnikom predlagali, da - če že bodo dvignili roke za izjemne lokacije - bi te veljale le v letošnji poletni sezoni. Pri tem naj bi občina zagotovila okrepljeno nadzorno službo, ki bo kršitelje tudi kaznovala. Na ZVNKD zatrjujejo, da ne bodo mogli več vztrajati pri dorečenih stališčih varstva narave, če pritiskom posameznikov ugodijo vse ostale, tudi za to pristojne občinske in državne službe. V takšnem primeru pa po njihovem obstaja resno vprašanje smiselnosti delovanja službe za varstvo narave na občinski in državni ravni. Svetniki so z 22 glasovi od 23 sprejeli izjemne lokacije za taborjenje, na ZVNKD pa bodo lahko ob koncu sezone povedali, kakšne so bile njihove letošnje izkušnje.

M. B.-J.

• Problem celotne usklajene turistične rabe območja ob Kolpi lahko vsaj v zavarovanem območju krajinskega parka Kolpa dorečeupravljavski načrt in ustanovitev upravljavskega parka. Izdelava načrta, ki je kot prednostna uvrščena tudi v nacionalni program Uprave RS za varstvo narave, pa je v veliki meri odvisna od vztrajnosti črnomaljske občine.

SREČANJE MOLJČKOV

ČRNOMELJ - ZIK-Knjižnica Črnomelj bo pripravila v soboto, 10. junija, ob 16. uri v parku pred knjižnico, če bo deževalo, pa v tukajšnjem kulturnem domu, zaključno prireditev bralnega kluba Knjižni moljček z naslovom "Tiho, tukaj beremo!". Tako se imenuje tudi pravljica, ki jo bodo poslušali knjižni moljčki, zabaval pa jih bo ansambel za otroke Hop, Cefizelj.

Učenci in dijaki o svojem kraju

V Črnomlju podelili nagrade za devet nalog

ČRNOMELJ - Črnomaljska območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti je tudi letos, tako kot že nekaj let doslej, razpisala natečaj z naslovom "Moj kraj", ki ga je omogočila občina Črnomelj. Izmed poslanih nalog so izbrali tri, ki so jih pripravili osnovnošolci, in šest, ki so jih napisali srednješolci, ter minuli ponedeljek učencem, dijakom in njihovim mentorjem podelili nagrade.

Skupina učencev OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja je pod mentorstvom Bernarde Starašinič in Nevenke Jankovič pripravila nalogo o tem, kako bi obudili preste. Skupina učencev OŠ Belokranjskega odreda Semič je z mentorico Vlasto Henigsman proučevala zidanice v Semiški gori, skupina učencev iz iste šole pa je pod mentorstvom Anice Jakša proučevala ajdo.

Anton Kambič je bil mentor dijaku Sašu Bezku, ki je proučeval možnosti razvoja malega gospodarstva v svojem kraju, ter dijakinji Barbari Moravec, ki je raziskovala možnosti razvoja turizma v krajinskem parku Lahinja. Dijaki Igor Angelovski, Darja Petric in Petra Simčič so pod mentorstvom Janje Jankovič proučevali praznike in praznovanja pri Uskokih v Beli krajini. Jankovičeva je bila mentorica tudi dijakinji Vesni Šprogar pri pisanju naloge o praznikih in praznovanjih pri Kočevarjih na Slovenskem. Dijakinja Martina Žugelj pa je pod mentorstvom Milke Rauh napisala nalogo Moj kraj-Rosalnice. Vsi srednješolci so dijaki Srednje šole Črnomelj.

M. B.-J.

JUBILEJNO SREČANJE

VINICA - Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj bo pripravil v četrtek, 10. junija, ob 11. uri v gasilskem domu v Vinici 10. srečanje recitatorjev osnovnih in malih šol Bele krajine z naslovom Umetniška beseda. Gost prireditve bo igralec Aleš Valič.

KNJIGE PO STO TOLARJEV

ČRNOMELJ - V ZIK-Knjižnici Črnomelj so v preteklem tednu opravili odpis knjig z zastarelo vsebino. Knjige je mogoče kupiti v knjižnici po sto tolarjev med uradnimi urami vsak dan do konca junija.

Kako bo v prihodnje urejen Semič?

Arhitekt dr. Leskovec je svetnikom predstavil ureditev starega trškega jedra in razbremenitev prometa v Semiču - Semičani se bodo še odločali o ureditvi, ki pa bo rešljiva šele dolgoročno

SEMIČ - Docent na Fakulteti za arhitekturo dr. Boris Leskovec je pred tednom dni semiškim svetnikom, a tokrat ne prvič v Semiču, predstavil urbanistično-arhitektonske rešitve ožjega in širšega središča Semiča. Pripravil je namreč štiri idejne urbanistične zasnove in sicer za servisno cesto, novo avtobusno postajo, območje šolskih in vzgojno-varstvenih objektov in trško jedro.

Dr. Leskovec je poudaril, da je pri ureditvi Semiča potrebno obdržati značaj kraja ob vznožju vinskih goric, hkrati pa mora dobiti značaj občinskega središča. Zato naj bi iz trškega središča prestavili v nov trgovsko-poslovni in stanovanjski predel tik ob novo servisno cesto avtobusno postajo. Za servisne ceste pa je predvidel tri možnosti. Po prvi bi cesta potekala najbližje trškemu središču, bila bi najkrajša, a zaradi podvoza in nasipov draga. Bi pa jo bilo mogoče najhitreje zgraditi. Po drugi varianti bi servisna cesta potekala severno in zahodno od Mladice in Coklovce. Bila bi daljša od prve in ne bi rešila vseh prometnih in urbanističnih problemov v Semiču. Tretja cesta bi bila lahko dolgoročna rešitev, saj bi potekala precej izven naselja, zato bi bilo, kot je zatrdil dr. Leskovec, smiselno varovati njeno traso.

Arhitekt je predlagal tudi ureditev trga sredi Semiča z bogato urbano in tlakovno opremo ter dvorišča pri bivši farovški kašči za prireditve na prostem. Prav tako bi uredili trg pred cerkvijo, medtem ko bi blok nasproti župnišča, ki predstavlja v starem trškem jedru arhitektonski tujek, morali postaviti na stebre. Temeljito bi se morali lotiti tudi ureditve okolice šole.

Od treh razbremenilnih cest se je dr. Leskovec najbolj zavzamal za prvo, ki naj bi jo najprej zgradili, medtem ko bi tretja ostala dolgoročna naloga. Svetniki pa so se zavzemali za različne predloge. Predlagali so tudi, naj arhitekt zariše še parkirišče za tovornjake in avtobuse. Župan Janko Bukovec, ki ni pozabil omeniti, da je semiška občina edina v tem delu Slovenije, ki bo imela načrt o urbanistični zasnovi jedra občinskega središča, pa je poudaril, da so rešitve, ki jih je predstavil dr. Leskovec, zares dolgoročne, torej uresničljive čez desetletje ali celo več. Gotovo pa bodo še marsikatero zamisel dodali občani, saj so svetniki sklenili, naj pripravljavci načrta upoštevajo pripombe, ki so jih dali svetniki, ter pripravijo gradivo za javno razpravo.

M. B.-J.

ZLATA POROKA NEMANIČEVIH - V nedeljo sta si v župnijski cerkvi v Metliki po 50 letih zakona znova obljubila zvestobo in izmenjala prstana Marija in Franc Nemanič z Gornje Lokvice, ki sta sklenila zakonsko zvezo februarja leta 1950. V zakonu so se kolarju Francu in kmečki gospodinji Mariji rodili otroci Marija, Stane in Franc. Prva dva sta bila ob zlati poroki tudi priči. Nemaničeva, ki sta se skozi življenje prebijala s Francovo plačo in obdelovanjem manjše kmetije, danes uživata starost ob petih vnukih in treh pravnukih. (Foto: M. B.-J.)

Sprehod po Metliki

VINO - Metliški župan Slavko Dragovan je pred letošnjo Vinsko vigredjo nič kaj skromno dejal, da bi bilo, če ne bi bilo belokranjskih vin, dobro vsako vino. Glede na uspehe, ki jih v zadnjem času žanjejo predvsem vina iz njegove občine, pa sam bog ve, če ni imel v mislih le metliških vin...

REKLAMA? - Bolj kot vino pa je zadnje čase za mnoge zanimiva voda. In to ne katera koli voda, še najmanj pa voda za pitje. Uživajo namreč v topli in razmeroma čisti vodi reke Kolpe. A četudi, zlasti ob zadnjem koncu tedna, ki je bil prav poletno vroč, ni manjkalo kopalcev tako na uradnih kot tudi na divjih plažah, jih le ni bilo toliko, da se ne bi mogel stisniti še kakšen. Toda če se je imel kdo namen osvežiti tudi v nekoliko poznejšem nedeljskem popoldnevu, ga je najbrž odvrnila od namere radijska vest, da je rečno obrežje zasedeno do zadnjega kotička. Tisti, ki imajo od kopalcev tudi kakšno korist, se sedaj sprašujejo, ali je bila vest zares reklama za Kolpo. Zdi se jim namreč, da se je sprevrgla v antireklamo.

Črnomaljski drobir

OPTIMIZEM - Svetnik Anton Kralj že tri leta hodi na sejah občinskega sveta na govorniški prostor in opozarja na precej razdrapano cesto proti Cerkviščem. Ko se je z istim problemom prikazal na govorniškem prostoru tudi na zadnji seji, mu je Mojca Stjepanovič z občinske uprave iz dvorane namignila, da mu lahko kar takoj odgovori. "Joj, pa morda niso ceste včeraj popravili?" se je optimistično vprašal Kralj, a je hitro spoznal, da je bil njegov optimizem precej preuranjen.

INTELIGENCA - Ko je imel Jurij Majerle iz Dolenjih Radencev pred časom literarni večer v Starem trgu, je dejal, da ga je, kljub temu da ga je prišlo poslušat kar 60 ljudi, razočarala črnomaljska inteligenca. O tem smo pisali tudi v tej rubriki in očitno je šlo tistim, ki naj bi Majerleta razočarali, to tako do srca, da so se nedavno pripeljali na njegov literarni večer v Vinico. Kakšno je Majerletovo mnenje o tokratnem obisku, nam sicer še ni uspelo izvedeti. Res pa je, da so bili prav vsi njegovi poslušalci predstavniki črnomaljske inteligence. Najbrž pa pesnik ne verjame, da jih Črnomelj premore le pet.

NOVOST - Ko bodo pripravljali novo izdajo Slovarja slovenskega knjižnega jezika, jezikoslovci gotovo ne bodo mogli mimo besede, ki so jo iznašli v Črnomlju. Gre za kololovko, ki jo v Črnomlju lahko tudi pokažejo. Na cesti, ki pelje s Sadeža na Belokranjsko cesto, so namreč rešetke s tako širokimi režami, da kolo od bicikla pade vanje. Dobro bi bilo, da bi Črnomaljci pred pripravo nove izdaje slovarja ugotovili še, v čem je koristna uporabna vrednost kololovke. Da med kolesarji povzroča nemalo srda, kar spada v kategorijo nekoristnih in neuporabnih vrednosti, pa je že znano.

Semiške tropine

BAZEN - Semiški svetniki se na zadnji seji nikakor niso mogli odločiti, kam bi v Semiču postavili bazen: ali k hotelu ali k osnovni šoli. A ko je arhitekt dr. Boris Leskovec povedal, da manjši bazen stane 3,5 milijona DEM, jih je takoj postavil na realna tla in njihova želja po bazenu se je razblinila kot milni mehurček. Sedaj že računajo, ali ne bi bilo morda ugodnejše napeljati skozi Semič kar Kolpo.

PARKIRIŠČE - Semiški pacienti precej nestrpno pričakujejo zdravnika, ta pa še bolj živčno išče parkirni prostor, saj ga za njegov avto pred semiško zdravstveno postajo navadno zmanjka. Glede na to, da imajo v nekaterih ustanovah za svoje uslužbence kar cele planjave parkirišč, se bo morda tudi v Semiču našel denar za barvo, s katero bodo napisali, da je eno parkirišče rezervirano za zdravnika.

SMRAD - Iz sanitarij, ki jih v pritličju semiške občinske stavbe uporabljajo gostje tamkajšnjega gostinskega lokala, se vse do podstrešja širijo takšne vonjave, da bi človek potreboval plinsko masko. Da tudi občinskim uslužbencem ta vonj ravno ne prija, ni potrebno posebej poudarjati. Zato pa toliko bolj čudi, da ga tako mirno prenašajo. Pa ne, da so morda celo naprosili gostince, naj iz stranišč spuščajo smrad ter s tem odganjajo stranke, ki hodijo sitnarit na občino?

Drobne iz Kočevja

SREČANJE VSEH GENERACIJ - 24. junija bo na prostoru za gostinskim centrom v Kočevski Reki potekala še zadnja iz niza prireditev, ki so jih pripravili v počastitev 100-letnice tamkajšnje šole. Prireditev nosi naslov "Srečanje vseh generacij" in bo v pričakovanju, da se je bo udeležilo kar se da veliko število nekdanjih učencev in učiteljev vseh šestih osnovnih šol, ki so nekoč delovale na območju krajevne skupnosti Kočevska.Reka, tudi najbolj množična med vsemi dosedanjimi. Na dan prireditve bo v šoli v Kočevski Reki, ki je po ukinitvi šol v Borovcu, Štalcerjih in Dolnji Brigi ter na Moravi in Škrilju, danes še edina šola v krajevni skupnosti, na ogled razstava o delu učencev danes in nekoč, v Dulminovi hiši pa slikarska razstava akademskega slikarja Jožeta Marinca, ki jo bodo odprli že jutri ob 19. uri. Izbor Marinca, ki živi in dela v Kostanjevici na Krki, je za obogatitev prireditve "Srečanje vseh generacij" več kot primeren. Rodil se je namreč v Dolnji Brigi in je tudi sam eden izmed nekaj tisoč učencev, ki so obiskovali osnovno šolo v Kočevski Reki.

Ribniški zobotrebci

POVOD ZA NOVO ZAMERO - Kot vse kaže, bo podjetje Hurwitz preselilo svojo proizvodnjo nogavic iz sosednje kočevske v ribniško občino. V Inlesovi industrijski hali v Prigorici so menda našli prostore, ki jim za njihovo proizvodnjo ustrezajo v vseh pogledih, pri čemer seveda ne gre pozabiti, da gre pri takšnih poslovnih odločitvah v prvi vrsti nedvomno za finančni vidik. Kočevska občina je navzlic kritikam, ki jih je bila na ta račun deležna občinska uprava na čelu z županom Jankom Vebrom na zadnji seji občinskega sveta ta ponedeljek, po Vebrovih zatrdilih storila vse, da bi podjetje Hurwitz ostalo v Kočevju. Kot je povedal Veber, hala, ki so jo ponudili svetovno znanemu nogavičarskemu podjetju na območju Itasa, eni redkih tujih firm pri nas ni bila cenovno dovolj ugodna. Kljub temu pa občina ni odnehala. Da bi zadržali podjetje v Kočevju, se dogovarjajo z Mercatorjem, da bi dal podjetju Hurwitz v najem bivše Trgoprometovo centralno skladišče. Ob vsem tem pa Hurwitz še vedno ostaja pri odločitvi, da se bo preselil v Prigorico. Ob že tradicionalno ne najboljših odnosih med kočevsko in ribniško občino pa to utegne postati povod za novo zamero med dvema sosednjima občinama.

PREVOZI OSMOŠOLCEV

VIDEM-DOBREPOLJE - Nadzorni odbor je naročil upravi in šoli preverjanje porabljenih sredstev za prevozov osnovnošolcev v šolo. Prej je država občini sredstva povrnila, sedaj pa gre ves strošek prevozov iz občinskega proračuna. Podatki so pokazali, da bi v vsem šolskem letu prihranili le 700.000 SIT, če bi vozili le učence do 4. razreda in tiste, ki so od šole oddaljeni več kot štiri kilometre. Zato so občinski svetniki sklenili, da bodo prevoze ohranili v enakem obsegu.

NADOMESTILA ZA STAVBNO ZEMLJIŠČE

VIDEM-DOBREPOLJE - V bodoče bodo tudi v občini Dobrepolje plačevali nadomestila za stavbna zemljišča. Geodetska uprava bo s podjetjem Krim, ki je določeno za izvajalca, pripravila evidence in osnutek programa, ki ga bo moral potrditi občinski svet. Zbiranje sredstev se bo začelo predvidoma s 1. januarjem 2001, ko bo potekel občinski samoprispevek.

REVIJA PEVSKIH ZBOROV

VELIKE LAŠČE - V petek, 6. junija, se bo v gradu Turjak odvijala peta jubilejna Občinska revija pevskih zborov, ki jo organizira KUD Marij Kogoj, začetek bo ob 19. uri in trideset minut. Nastopilo bo osem pevskih zborov iz Velikih Lašč in 2 do 3 gostujoči zbori. Po reviji bo družabno srečanje, na katerem bodo nastopili Alberto Gregorič in Duo Jože in Sonja.

Tudi otroški dodatki kažejo na revščino

Na Kočevskem bo letos otroške dodatke prejemalo 26 otrok več kot lani - Kar 11 odstotkov najvišje možne - Le 13-im zavrnili vlogo zaradi prevelikih dohodkov

KOČEVJE - Po podatkih kočevske socialne službe bo na območju upravne enote Kočevje letos prejemalo otroški dodatek 26 otrok več kot lani. Ob tem, da je kar 27 odstotkov otrok, ki so od 1. maja naprej upravičeni do najvišjih otroških dodatkov, ker sodijo v družine z najnižjimi dohodki, je po mnenju vodje socialne službe Danice Fegič tudi večje število otrok, ki bodo otroški dodatek prejemali, v dobršni meri odraz padanja dohodkov in vse večje revščine na Kočevskem.

Skupno bo otroški dodatek letos prejemalo 4.040 otrok oziroma 2.457 upravičencev. Da je 14 odstotkov vseh otrok iz družin, ki dosegajo od 95.285 do 171.513 tolarjev bruto na družinskega člana, kar jih pri upravičenosti do otroškega dodatka uvršča v najvišji dohodkovni razred in pomeni, da gre za bolje situirane družine, je podatek, ki je v odsotnosti podatkov za primerjavo, po oceni Fegičeve, lahko primerljiv z drugimi občinami. Drugače pa je, kot meni, ko gre za najvišje otroške dodatke. "Glede na dohodkovni pogoj, ki ga predpisuje zakon o družinskih prejemkih, je po naši oceni zelo velik odstotek otrok, ki v skladu z zakonom prejemajo najvišje otroške dodatke," pravi.

Kar 1.105 otrok ali več kot četrtina vseh je iz družin, v katerih je bruto dohodek na družinskega člana manjši od 43.311 tolarjev, kar pa ob tem, da je vloge za otroške dodatke zanje vložilo 567 vlagateljev, pomeni, da ima skoraj četrtina vseh vlagateljev in njihovih zakoncev zelo majhne dohodke.

"Višina otroškega dodatka za otroke iz najskromnejših socialno ekonomskih razmer, to je iz družin z dohodki do 25.987 bruto na družinskega člana, znaša 16.200 za prvega otroka, 17.820 za drugega in 19.440 za tretjega in vsakega naslednjega otroka," je povedala Fegičeva in dodala, da je takšnih otrok, ki prejemajo najvišje otroške dodatke na območju občin Kočevje, Kostel, in Osilnica ter delu Loškega Potoka in Dobrepolja, skupno kar 11 odstotkov. "Gre za družine, kjer sta praviloma oba roditelja brez dela in se preživljajo s priložnostnimi deli ter prejemajo denarni dodatek, prav tako pa tudi za družine z več otroki in najnižjimi dohodki iz delovnega razmerja obeh roditeljev," je povedala Fegičeva. Svoje k temu prispeva tudi številna romska populacija, saj so Romi, za katere ocenujejo, da jih je na Kočevskem okoli 400, praviloma brez dohodkov. Vendar pa v prid ocene, da tudi otroški dodatki kažejo na vse večjo revšino na Kočevskem, govori tudi podatek, da je bilo v mesecu maju na območju kočevske upravne enote do denarnega dodatka upravičenih 453 ljudi. Če upravičencem prištejemo še družinske člane, to pomeni, da živi na Kočevskem pod pragom revščine od 1.600 do 2.000 ljudi. Ob tem pa je zanimiv tudi podatek, da je bilo (samo!?) 13 vlagateljev, ki so presegli najvišji dohodkovni razred, zato tudi do najnižjega otroškega dodatka, ki znaša za prvega otroka 2.800, za drugega 3.888 ter za tretjega in vsakega naslednjega 4.968 tolarjev, niso upravičeni.

M. LESKOVŠEK-SVETE

TISKARSKA DELAVNICA

VELIKE LAŠČE - V nedeljo, 11. junija, bo na Trubarjevi domačiji na Rašici potekala pisarska, knjigoveška in tiskarska delavnica, ki se bo začela ob 10. uri in končala predvidoma ob 17. uri. Delavnico bo vodila Metka Starič iz društva Parnas, sodeloval pa bo tudi mojster Janez iz Žirovnice.

Pripojitev k Slovenski zadružni kmetijski banki

KOČEVJE - Po predlogu dnevnega reda naj bi delničarji Hranilnice in posojilnice kmetijsko-gozdarske pokrajine Kočevske, konec junija med ostalim sklepali tudi o pridružitvi te družbe k Slovenski zadružni kmetijski banki. Hranilnica in posojilnica Kočevske je bila ustanovljena leta 1990 kot naslednica Interne banke SOZD GK (gozdarstvâ in kmetijstva) Kočevje, od katere je prevzela vse posle in zaposlene. Hranilnica je svojo organizacijo, kapital in obseg poslovanja prvič uskladila z določbami Zakona o bankah in hranilnicah v letu 1992. Dve leti po tem je uspešno izvedla dokapitalizacijo in se v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah preoblikovala v delniško družbo. Z dovoljenjem Banke Slovenije je Hranilnica in posojilnica Kočevske opravljala dejavnost na območju celotne države Slovenije. Bila je tudi ustanoviteljica podjetja Last in posest, katerega osnovna dejavnost je, izvajanje prometa z nepremičninami in opravljanje računovodskih storitev. Kapitalska šibkost kočevsko-ribniškega območja je vplivala, da so v tej družbi širili dejavnost tudi na druga področja. Če bo prišlo do združitve s pripojitvijo, bo ta enota poslovala v okviru nove bančne družbe.

- vd

Samo pohvaliti ne!

Vsem v Kočevju je razumljivo, da so vse šole, vrtci in zdravstveni dom porabniki proračunskega denarja občine. Razumljivo jim je tudi, da sta med posrednimi uporabniki proračuna tudi muzej in knjižnica kot oba javna zavoda s področja kulture. Precej manj razumljivo pa jim je, da sta na seznamu neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna občine Kočevje, ki so ga kočevski občinski svetniki sprejeli v ponedeljek, med javnimi zavodi in drugimi izvajalci javnih služb s področja zdravstva ter vzgoje in izobraževanja tudi lekarna in ljudska univerza.

Oba zavoda ustvarjata presežek prihodkov nad odhodki, kar, ne da bi ovijali v vato, pomeni dobiček. Čeprav gre zato v bistvu za profitni ustanovi, je lekarna javni zavod in je kot takšna po zakonu o javnih zavodih posreden uporabnik občinskega proračuna, medtem ko so ljudsko univerzo morali uvrstiti na seznam uporabnikov po zakonu o vzgoji in izobraževanju, saj izvaja osnovno šolo za odrasle. Ker bo, kot je povedala v zagovor ljudski univerzi svetnica Meta Kamšek, občina dolžna dati ljudski univerzi denar le za tisti delček, ki se nanaša na izvajanje osnovnošolskega programa, je tudi strah, ki ga je izrazil predvsem svetnik Dušan Popovič, da se bo že tako dobičkonosno ljudsko univerzo s tem še dodatno financiralo, vendarle nekoliko prevelik. Da bi ob tem kdo pohvalil ljudsko univerzo, ki s prizadevnostjo in iznajdljivostjo zaposlenih ustvarja dobiček, ki ga že leta vlaga v posodobitev prostorov in opreme, tako da je danes z multimedijsko učilnico Ljudska univerza Kočevje med najbolje opremljenimi v državi, nikomur od navzočih svetnikov ni prišlo niti na misel.Vendar pa to niti ne preseneča! V Kočevju je namreč tako, da se sočustvuje s tistimi, ki slabo poslujejo, tisti, ki delajo dobro, pa se z zavidanjem gleda pod prste! Dokaz za to je tudi že na sami seji sveta dana izjava svetnika Popoviča. Ob svojih pripombah glede uvrstitve ljudske univerze na seznam uporabnikov občinskega proračuna je namreč dejal, da dejstva, da je na seznamu tudi Center za promocijo in razvoj turizma Kočevske, ki naj bi sicer, kot je bilo predvideno, postal že v nekaj letih profitna ustanova, sploh ne bo komentiral, češ da tako vsi vemo, da ga bo morala občina financirati še sto let!

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

"S PESMIJO NA POČITNICE" - Pri brunarici v Dolgi vasi je v petek popoldan potekalo 2. srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov "S pesmijo na počitnice". Srečanje je organizirala kočevska območna izpostava Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti, udeležili pa so se ga: predšolski pevski zborček iz vrtca Ostržek pod vodstvom zborovodkinje Helene Koleto (na posnetku), pevski zbor učencev OŠ Ljuba Šercerja z zborovodkinjo Vero Stojanovič, otroški zbor OŠ Stara Cerkev, ki ga je vodil Matrin Lumbar, otroški zbor OŠ Ob Rinži z zborovodkinjo Slavko Janša ter mladinski pevski zbor OŠ Zbora odposlancev pod vodstvom zborovodkinje Barbare Štimec. (M. L.-S.)

ŽE 15. OTROŠKI ŽIVŽAV - V želji, da bi ohranili tradicijo ob zaključku šolskega leta, so v kočevskem vrtcu Ostržek v petek organizirali že 15. otroški živžav. Prireditev, ki je namenjena vsem predšolskim in tudi ostalim otrokom in njihovim staršem, je letos vsebinsko obogatil profesor pedagogike, igralec in animator Sten Vilar. Kot je povedala ravnateljica vrtca Marija Ana Ačimovič, je za to domala iz leta v leto bolj obiskano, množično prireditev pohvalno predvsem to, da se v organizirane delavnice vse večji meri vključujejo tudi starši. Letos so lahko s svojimi malčki spuščali milne mehurčke, se igrali na telovadnem poligonu, slikali mokro v mokro, modelirali in oblikovali glino, gubali in oblikovali izdelke iz barvnega testa. (Foto: M. L.-S.)

KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO - V Domu telesne kulture v Kočevju so v nedeljo potekale kvalifikacije za letošnje evropsko prvenstvo mažoret. Poleg mažoretno plesne skupine delavske godbe iz Kočevja so se za odhod v Dubrovnik, kjer bo oktobra potekalo že 5. evropsko prvenstvo, potegovale še člane mažoretne skupine godbe iz Cerknice in ansambla mažoret iz Ljubljane. V kategorijah posameznic, duetov in skupin se je skupno pomerilo okoli 80 mažoret. Tričlanska komisija mednarodnih sodnikov, ki je nastope ocenjevala po mednarodnih pravilih NBTA, je ocenila, da so vse nastopajoče razen male skupine iz Kočevja v kategoriji B junior pokazale 70 odstotkov potrebnega znanja, s čimer so izpolnile pogoj za nastop na evropskem prvenstvu. (Foto: M. L.-S.)

Za počasno gradnjo kriva nesposobnost!

OŠ Ob Rinži je proslavila dan šole - Uspešni kljub slabim pogojem za delo - Kritično o izgradnji nove šole v Mestnem logu

KOČEVJE - OŠ Ob Rinži je v petek praznovala svoj praznik. V ta namen so pripravili v podružnični šoli v Livoldu predstavitev dejavnosti učencev v projektu Mala šola ekologije, v Likovnem salonu so odprli razstavo izdelkov in dosežkov učencev v letošnjem šolskem letu, prireditve v počastitev dneva šole pa so sklenili v večernih urah v Šeškovem domu z javno prireditvijo "Kako čas teče".

"Resna ovira našemu delu so najtežji pogoji organizacije in izvajanja pouka v državi," je ob otvoritvi razstave v Likovnem salonu povedal ravnatelj šole Peter Šobar. Šolo letos obiskuje 524 otrok na centralni šoli v Kočevju ter 69 na podružnjčni šoli v Livoldu in 57 v Kočevski Reki. "Smo med samo še tremi odstotki osnovnošolskih otrok, ki imajo pouk v izmenah in edini, ki nimamo svojih prostorov in imamo turnus," je povedal Šobar. Dodal je, da se zato ne morejo pripravljati na novo devetletno šolo, ob tem pa je poudaril, da se prepočasi rešuje prostorska stiska obeh kočevskim mestnih osnovnih šol. Da gradijo novo osnovno šolo v Kočevju že 8 let, je označil za posledico nesposobnosti vodenja investicije, češ da je preveč primerov, da bi še lahko verjeli, da so vse samo slučaji, čeprav jih želi občina prepričati, da je počasna gradnja nove šole v Mestnem logu posledica objektivnih ovir in težav. Ker je gradnja šole že od februarja ustavljena, je izrazil bojazen, da šola ne bo zgrajena do prehoda na devetletko niti v primeru, če bi državni zbor sprejel predlog, da bi pričetek devetletke pomaknili iz leta 2002/2003 v šolsko leto 2003/2004. Kako bo v primeru, da šola ne bo zgrajena, potekal pouk devetletke v Kočevju pa, kot je dejal, nihče ne ve, saj je pogoj zanjo enoizmenski pouk, ki ga lahko obe mestni šoli zagotovita le s pridobitvijo novih prostorov oziroma izgradnjo nove šole.

Kljub izredno težkim pogojem dela, ki so ob dvoizmenskem in turnusnem pouku še dodatno oteženi zaradi slabe opremljenosti učilnic in kabinetov v obeh stavbah, v katerih na centralni šoli izvajajo pouk v dveh izmenah, na šoli gojijo vrsto krožkov. Poleg vrtnarskega, čebelarskega, kiparskega in modelatorskega je med zelo aktivnimi tudi literarno-dopisniški krožek, katerega člani so s svojimi prispevki obogatili tudi letos drugič zapovrstjo izdani šolski almanah. "Naši učenci vsako leto dosegajo nadpovprečno veliko število Preglovih priznanj," je povedal Šobar o dosežkih učencev, med katerimi jih je na predmetni stopnji kar 30 odstotkov vozačev. Še posebno pa so v letošnjem šolskem letu na šoli ponosni na osvojeno 1. mesto njihove učenke na regijskem tekmovanju iz kemije ter na zlato republiško priznanje, ki so ga prejeli mladi zgodovinarji za raziskavo vile Sajovič. Sodelovali so tudi na letošnjih Dnevih tehnične kulture na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, od novembra lani pa so skupaj s še sedmimi slovenskimi šolami vključeni tudi v pilotski projekt Mreže učečih se šol, ki ga vodijo Šola za ravnatelje, Visoka šola za management iz Kopra in Zavod za odprto družbo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

DAN ŠOLE - Učenci in učitelji OŠ Ob Rinži so ob dnevu šole med drugim pripravili tudi razstavo izdelkov in dosežkov učencev v letošnjem šolskem letu. Ob otvoritvi razstave (na posnetku) so delček iz pisane množice najrazličnejših del, ki so jih ustvarili učenci v okviru rednih ali obšolskih dejavnostih, predstavili učenci, nekaj besed o šoli in njenem delu pa je številnim navzočim namenil tudi ravnatelj šole Peter Šobar. (Foto: M. L.-S.)

LETOS MORDA DVA TABORA - Ob prazniku KS Mirna je vrata odprl tudi mirnski grad, dr. Marko Marin (levo) pa je obiskovalcem pokazal, kaj vse je v minulih letih zrastlo iz ruševin, in jim razkril tudi svoje bodoče načrte z njim. (Foto: B. D. G.)

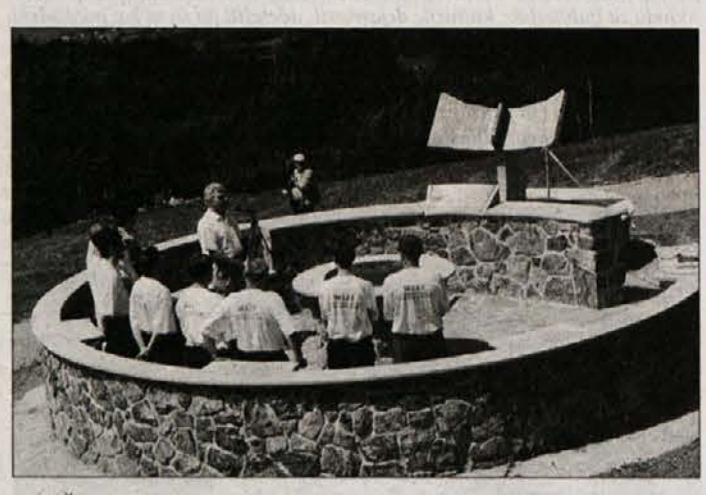

SONČNA URA NA VRHTREBNJEM - Sonce in lepo vreme je tokrat lepo pomagalo Trebanjcem, ki so pretkelo nedeljo na Vrhtrenju ponovno priredili otvoritev obeležij 15. poldnevnika in tokrat uspešno predstavili še sončno uro. 15. poldnevnik, ki je pomemben za določitev zemljepisne dolžine in merjenje časa, poteka čez Trebnje. Na Vrhtrebnju so ga obeležili s kamnito mizo z bronastim reliefom Slovenije ter s sončno uro, ob regionalniu cesti pri Trebnjem pa še z informativno tablo in digitalnim displejem, ki kaže točen srednjeevropski čas.

Ob prazniku živo tudi na gradu

Na Mirni je bilo te dni prej živahno kot mirno, saj so ob prazniku krajevne skupnosti 6. juniju pripravili vrsto prireditev - Odprta vrata na mirnskem gradu

MIRNA - Dogodki ob krajevnem prazniku so se vrstili od petka do torka in se bodo zaključili jutri zvečer, ko bo v domu Partizan na Mirni gledališka predstava. Osrednja prireditev ob krajevnem prazniku je bila gasilska, saj so v soboto prevzeli novo kombinirano vozilo.

Za mlade so poskrbeli s petkovim koncertom glasbenih skupin in s sobotnim turnirjem v malem nogometu. V šoli so odprli likovno razstavo in razstavo o ribištvu, medtem ko so lovci LD Mirna na lovskem strelišču pri koči pripravili dolenjsko prvenstvo v streljanju na glinaste golobe. V torek zvečer je bil še koncert domačega ženskega pevskega zbora.

V soboto in nedeljo je dr. Marko Marin odprl tudi vrata gradu na Mirni, sprejemal obiskovalce in jim pokazal doslej opravljena dela. Kot nam je dejal v nedeljo, ga je obisk presenetil, saj so se oglasili mnogi prebivalci okoliških vasi, taki, ki pogosto hodijo mimo, pa vendar ne vedo, kaj se dogaja za zidovi. Med drugim je grad v teh dneh obiskal tudi trebanjski župan s soprogo in vodstvo domače krajevne skupnosti.

"Rad bi, da bi se vsem objekt priljubil, kajti še vedno se dogaja, da nekateri nimajo pravega odnosa do njega in menijo, da kar je grajsko, je od vseh," je dejal dr. Marin. Povedal je še, da je bil turistični nagelj, ki so ga prejeli letos, zelo odmeven, zato skupaj s preko 400 člani društva Speča lepotica, ki si prizadeva za obnovo gradu, upa, da bo zdaj šlo lažje.

Za to poletje so si naložili veliko dela, saj bodo nadaljevali z zidavo in obnovo obokov, do jeseni pa bi morali nujno priskrbeti tudi provizorično streho nad palacijem. Letošnje poletje se bosta na gradu morda zvrstila celo dva mednarodna študentska tabora, sicer pa skupina študentov dela na gradu vsak konec tedna. Minuli konec tedna se je kot že nekajkrat prej po gradu z orodjem motala skupina osnovnošolskih fantov, morda bodoči društveni podmladek.

Grad Mirna postopoma raste iz ruševin že od leta 1962 in odtlej ni le mrtev spomenik. Če se bo nekoč še napolnil z vsebino, kakršno načrtuje dr. Marin, ki na gradu vidi prostor za tabore in prireditve, kulturni center, morda grajsko knjižnico, galerijo s stalno ali občasno razstavo ali apartma za mirno umsko delo, pa niti malo ne bo mrtev.

B. D. G.

COWLAN IN KLEEMEIER V LOKI

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - Tukajšnje kulturno društvo Primož Trubar priredi v sodelovanju s sevniško Zvezo kulturnih društev v soboto, 10. junija, ob 21. uri v kulturnem domu v Loki koncert angleškega glasbenika Paula F. Cowlana (folk, blues&comedy), ki je lani že navdušil občinstvo v Loki, in vrhunskega avstrijskega kitarista Thomasa Kleemeier, ki je lani nastopil v sevniški Lutrovski kleti v duetu s klasičnim kitaristom Langerjem. Sobotni koncert obeh glasbenikov bo edini v Sloveniji.

KOLESARSKA DIRKA VZPON NA OSREDEK

ŠENTJANŽ - V nedeljo ob 10.15. uri bodo odpeljali na pot udeleženci kolesarske dirke Vzpon na Osredek. Dirko letos že tretjič pripravlja organizacijski odbor Osredek pri Turističnem društvu Šentjanž. Organizatorji priporočajo predhodne prijave na tel. (0608)84-333, tekmovalci pa se bodo lahko prijavili tudi na dan prireditve najpozneje pol ure pred začetkom vožnje. Kolesarjem Vzpona na Osredek bodo podelili več različnih nagrad. Tekmovalci bodo vozili z avtobusne postaje v Šentjanžu proti Kalu do križišča za Osredek in imeli cilj pri cerkvi na Osredku.

DOBILI LE DESETINO SEZONCEV

SEVNICA - Kljub temu da je tukajšnja območna služba republiškega zavoda za zaposlovanje v dosedanja prizadevanja, da bi zagotovila dovolj sezonskih delavcev za dela v kmetijstvu, vključila tudi sosedne območne službe v Novem mestu, Celju in Zasavju, so uspeli z brezposelnimi kriti le desetino potreb po sezoncih. Glavna sezona obiranja sadja je še pred nami in možnosti za zaslužek bodisi preko javnih del ali pogodbenega dela bo še veliko. Zato ponovno vabijo zainteresirane, naj se zglasijo na uradih za delo v občinah stalnega bivališča.

"Krmelj 2000"

4. orientacijska vožnja starodobnikov v soboto, 10. junija

KRMELJ - V soboto, 10. junija, ob 11. uri bo iz Krmelja krenil na 4. orientacijsko vožnjo za starodobna vozila (lov na lisico) Krmelj 2000 prvi tekmovalec. Na približno 74 km dolgi trasi naj bi okrog 100 tekmovalcev porabilo za vožnjo mimo 10 kontrolnih točk (Kamenško, Šentjanž Veliki Cirnik, Šentrupert, kjer bo cilj 1 etape, Prelesje, Mokronog, Zbure, Škocjan, Žloganje, kjer bo cilj 2. etape, Malkovec) okrog 5 ur. Organizator - klub C.M.O.C. (Klub lastnikov in ljubiteljev klasičnih motociklov), ki ga vodi v Ljubljani udomljeni Krmeljčan Bogdan Jerič, bo družno s krajevno skupnostjo Krmelj in domačini poskrbel za pestro dogajanje na startu in cilju na športnem centru v Krmelju. Pred orientacijsko vožnjo mora vsak tekmovalec s svojim starodobnikom opraviti še spretnostno preizkušnjo in preizkus zavor. Tekmovalec, ki bo na cilju našel skriti predmet, bo bogato nagrajen.

Rezultate bodo razglasili v velikem prireditvenem šotoru, nakar bo zabava. Tekmovalci bodo v štirih kategorijah: motocikli do letnika 1968, motocikli z bočno prikolico do letnika 1968, avtomobili do letnika 1974 in terenski vojaški avtomobili Jeep do letnika 1951. Slednji se bodo pomerili v nedeljo, 11. junija, ob 10. uri v Krmelju v vlečenju vrvi. To, v tujini vedno zelo privlačno tekmovanje bodo tako prvič pripravili tudi v Sloveniji. Zatem bo v Krmelju še spretnostno tekmovanje starodobnih traktorjev, popoldne pa tekmovanje v kmečkih igrah. Vrli domačini bodo na vseh kontrolnih točkah poskrbeli za razne družabnosti in pogostitev več tisoč obiskovalcev.

P. P.

OBRAMBNI NASIP PRED POPLAVAMI

SEVNICA - Pri županu občine Kristijanu Jancu so se sestali predstavniki Uprave za varstvo narave Novo mesto, predstavniki Upravne enote Sevnica in podjetja Tanin Sevnica. Pogovarjali so se o izgradnji obrambnega nasipa pred visokimi vodami pri Taninu. Za izvedbo projekta so odobrena državna finančna sredstva, vsi pa se bodo potrudili, da bodo tudi upravni postopki za pridobivanje dovoljenj potekali kar najhitreje, da bodo dela lahko kmalu pričeli.

LISCA ZA POSLOVNI CENTER

SEVNICA - Župan Kristijan Janc se je s predstavniki investitorja za izgradnjo Poslovnega centra s tržnico v Sevnici pogovarjal z direktorjem Lisce Viljemom Glasom glede nadaljnjih aktivnosti in vključevanju družbe Lisca v projekt centra, saj je po idejni zasnovi možna vključitev dela prostorov te družbe v skupne poslovne površine. Pogovarjali so se tudi o usklajenemu nastopu pri pridobivanju vseh potrebnih dovoljenj in soglasij ter sodelovanju pri izdelavi projekta in načrtovanju investicije.

KANALIZACIJA RIBNIKI - ZAJČJA GORA

SEVNICA - Občina je pridobila projekt za kanalizacijo odsek Ribniki - Zajčja Gora, saj je odvodnjavanje meteornih in drugih vod s tega področja zelo zahtevno, ker obstaja nevarnost plazenja tal. Vrednost izvedbe je okrog 30 milijonov tolarjev. Ker se lahko na kanalizacijo priključi malo gospodinjstev, se je sevniški župan Kristijan Janc s predstavniki krajanov, Komunale in krajevne skupnosti Sevnica dogovoril, da bo vsaj 1. faza projekta predmet proračuna za naslednje leto.

ŠENTRUPERŠKE SLIKANICE

LJUBLJANA - Ob razstavi Bologna po Bologni se na otroškem oddelku ljubljanskega Konzorcija predstavlja tudi 107 slikanic iz že kar znamenite zbirke osnovne šole dr. Pavla Lunačka iz Šentruperta "Slovenske slikanice za otroke sveta".

Pet zlatih za šentruperške zgodovinarje

Uspeh mentorice prof. Mire Brezovar in njenih učencev

ŠENTRUPERT - "Mesec maj je zlat za našo mentorico prof. Miro Brezovarjevo. Pred tednom dni je zvedela, da je njena zgodovinska naloga "Kako so nekdaj živeli" ocenjena z zlatim priznanjem. To organizira Zveza prijateljev mladine. Posebno radosten dan pa je bil prav danes, 19. maja, ko smo dobili sporočilo, da je vseh njenih pet učencev, ki so tekmovali v Šentjerneju, nagrajenih z zlatim priznanjem. Človek včasih kar ne more verjeti, ampak to je bil resnično rezultat temeljitega dela in spoznanja, da je učence naučila samostojno učiti se; hkrati pa so vsi med seboj povezani, da drug drugega dopolnjujejo in ne skrivajo znanja pred drugim. To je vrednota, ki je včasih celo več vredna kot samo zlato priznanje! Razumljivo je, da je med temi petimi ponovno Andreja Udovč, pridružili pa so se še Mateja Ramovš in Maja Bartolj iz 7. razreda, iz 8. razreda pa Tomaž Bartolj in Teja Brezovar," nam je povedal ravnatelj osnovne šole dr. Pavla Lunačka v Šentrupertu prof. Jože Zupan.

PREMALO

SEVNICA - Domačini, ki kmetujejo blizu zaščitenih vodovodnih izvirov, naj bi dobivali odškodnino za to, ker ne smejo tam neomejeno gnojiti in kopati po zemlji. Vendar je ta odškodnina, kolikor je je kje sploh bilo, zelo majhna, kot je opozoril eden od občinskih svetnikov. "Tako majhna je bila, da jo je kmet lahko v enem dnevu zapil." - Dokaz več, da kmetija ne da dovolj za lepo življenje.

HITREJE DO HE NA SAVI

SEVNICA - Posavski župani in poslanci v državnem zboru ter člani strokovne skupine Posavja za izgradnjo HE na spodnji Savi so se ponovno pogovarjali o predlogu zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save, ki ga bo po hitrem postopku obravnaval državni zbor. Skupaj so izoblikovali stališče do nekaterih pobud, ki naj bi jih v obliki amandmajev vložili poslanci. Predlagatelji se bodo s strokovnimi službami državnega zbora posvetovali o vključitvi amandmajev v predlog zakona, saj je Posavje vložilo veliko napora, da bi se država dokončno izrekla okrog načrtovane gradnje, da načrti postanejo realnost.

POHOD DRUŠTVA VINOGRADNIKOV STUDENEC - Preteklo sončno nedeljo je od 106 studenških vinogradnikov slaba polovica izkoristila za pohod in srečanje od Studenca do Dedne gore. Kot je dejal predsednik Matjaž Jakše kaže ob druženju tudi opozoriti, da se, žal, tudi na tem območju zarašča precej obdelovalne zemlje. Vinogradniki so v svojih zidanicah lepo sprejeli pohodnike in cvičkovo princeso Leo Marijo Colarič. Vsi pa so pogrešali pobudnika lanskoletne ustanovitve društva gostilničarja Kristijana Janca in mu napisali pismo z željo po okrevanju in trdnega zdravja. (Foto: P. P.)

Ob čisti vodi ni igric z zvarki

Sevniška občina pripravlja odlok o zaščiti in zavarovanju vodnega vira z vrtino pri Krmelju - Kmetom bodo povedali, česa ne smejo delati - Nadomestilo, če ne bo pridelka

SEVNICA - Z vodovodi, ki oskrbujejo le eno vas ali komaj nekaj krajev, je težava, to kažejo primeri širom dežele. Mnogi od teh izvirov so take vrste, da jim umazanija lahko pride do živega. V strahu pred onesnaženjem lokalnega vodovoda v krajevni skupnosti Krmelj sevniška občina pripravlja odlok o zaščiti in zavarovanju vodnega vira z vrtino pri Krmelju v dolini Glaviškega potoka.

Zavarovati pred umazanijo vodni vir pomeni tudi v krmeljskem primeru prepovedati ali vsaj omejiti poseganje v prostor ob izviru. Ob tem, da je okolica zajetja ograjena, je na določenem območju med drugim prepovedano uporabljati najrazličnejše kemikalije, ki so v rabi v kmetijstvu.

Prav take prepovedi bodo deležni tudi kmetje na območju obravnavanega krmeljskega vodovarstvenega območja, ko bo občina uveljavila odlok. Zanimivo je, da v času, ko je občinski svet že vzel v precep odlok o zaščiti krmeljskega vodovoda, kmetom še niso povedali, da na tistem območju v prihodnje ne bodo smeli več po mili volji pojiti matere Zemlje in poljščin na njej z različnimi varovalnimi kemičnimi zvarki.

Ker bodo hrošči in plevel torej rasli svobodneje, bodo kmetje manj dobili v svoje kleti. Izpad kmečkega dohodka zaradi varovanja vodnega vira bo, tako vsaj bi sodili po razpravi na nedavni seji občinskega sveta, prikrajšanim kemtom plačal nekdo drug. Kdo naj bi bil ta, je na seji najkrajše predlagal eden od svetnikov, ko je rekel: "Če je treba varovati območje, to pomeni za domačine zmanjšanje lastnine. Če je izpad lastnine, je treba zanj nadomestilo. V našem primeru nadomestilo da uporabnik vode."

K sreči se Sevnica ne upira takim rešitvam, vsaj doslej se ni. Ko je z odlokom zaščitila na svojem območju rastišče redke rastline, je napisala v odlok, da prikrajšanim kmetom pripada nadomestilo za izpad dohodka.

M. L.

Trebanjske iveri

POŽRTVOVALNI - Minuli konec tedna je bil za nekatere prebivalce doline Mirne in Temenice precej naporen. Ni jih malo, ki precej dajo na ugled svojega kraja, zato jim ni žal ne časa ne denarja in ne napora, da bi kaj prispevali k večjemu uspehu lokalnih prireditev. Če gre pri tem za veselice, je še toliko bolje.

PODVIGI - Gasilska veselica je bila v soboto na Mirni, kjer so praznovali svoj krajevni praznik, sicer pa sta mnoge privabili tudi cvičkariji v Šentrupertu in na Čatežu pod Zaplazom. Naslednji dan, v nedeljo, so nekateri celo zmogli še dodaten napor in se peš povzpeli izpred motela pri Trebnjem na Vrhtrebnje.

NAJMLAJŠI - Najmlajši udeleženec pohoda in nato tudi slavnostne prireditve pri obeležju 15. poldnevnika je bil gotovo najmlajši otrok iz družine Franci-ja Bačarja, direktorja območne geodetske uprave v Novem mestu. Znakov utrujenosti ni kazal, saj ga je očka na hrib prinesel v naročju. Kljub vsemu je po vzponu mirno zadremal v senčki in se ni menil za očetov govor niti za priznanje, ki ga je prejel v imenu geodetov za dobro opravljeno delo pri postavitvi obeležij poldnevnika.

BREZ ZAMUD - Zdaj, ko imajo v Trebnjem digitalno uro, ki kaže čisto čisto natančen srednjeevropski čas in ko so na Vrhtrebnjem postavili še sončno obliko merjenja časa, lahko pričakujemo, da v tej občini ne bo več zamud.

PGD ŠTATENBERK PREHODNI POKAL

PONIKVE - PGD Ponikve, ki letos praznuje 90-letnico je bilo preteklo nedeljo gostitelj letošnjega občinskega gasilskega tekmovanja članov, članic in veteranov, ki ga vsako leto prireja Gasilska zveza Trebnje. Tekmovalo je 31 ekip. Med 14 ekipami članov kategorije A so prvo mesto dosegli člani PGD Štatenberk, ki so hkrati osvojili tudi prehodni pokal Gasilske zveze Trebnje. Za štatenberškimi gasilci so se uvrstili Trebanjci in Mokronožani. Med petimi ekipami članov kategorije B so se na prva tri mesta uvrstile ekipe PGD Velika Strmica, Repče in Vrhe. Med sedmimi ekipami članic je spet prednjačilo PGD Štatenberk nad PGD Volčje Njive in Trebnje. Pri veteranih pa so se najbolje odrezali Trebanjci, sledili so jim Mirnčani in Mokronožani. Tekmovanje so podprli občina Trebnje, Trimo, zavarovalnica Tilia iz Novega mesta in Tesnila TIT, d.d., iz Velike Loke.

Sevniški paberki

SOBA - Sejna soba sevniškega občinskega sveta tudi v vročih poletnih dneh ostaja verjetno ena najboljših, če ne najboljša občinska sejna soba v Posavju. Če se v sosednjih občinah svetniki kuhajo v vročih prostorih, imajo sevniški boljše delovne možnosti. Sevniška sejna soba je na gradu, tu pa je hlad. V njej se imajo kar dobro. Razpravljajo in sklepajo hitro, prepirajo se malo, zato so še zmeraj rekorderji v tem, da so sevniške seje občinskega sveta najkrajše v Posavju. Zgolj zaradi sejne sobe?!

SEJE - Sevniški občinski svet dosega še en rekord, in sicer ta, da sevniški župan na seji razpravlja vsaj toliko kot župana krške in brežiške občine skupaj.

GREHI NA METRE - Nisem ovaduh, zato ne bom povedal, kateri so. Poglejte si sami. V tem smislu je svetnik Franci Pipan na zadnji seji opozoril občinsko oblast, da nekateri domačini plačujejo občini prenizko nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča. Pipanovo opozorilo o takih prenizkih računih bo občina verjetno vzela zelo resno, saj z veseljem sprejme in vzame tudi vsak tolar. Problem je v tem, da oblast ne bo smela hoditi z metrom vsevprek po zasebnih hišah in ugotavljati, ali so hiše res samo tako velike, kot so njihovi lastniki prijavili občini, ali pa so mogoče večje. Občini ostane torej na voljo, da se sklicuje, ko misli preganjati kršilce, na to, da je lagati greh...

Krške novice

PREDVOLILNO - Milan Kučan je na srečanju izgnancev na gradu Rajhenburg v Brestanici rekel, da upa, da bodo volivci znali presoditi, kdo je kriv za sedanjo vladno krizo. Predsednik države se je šel torej malo predvolilne kampanje. Očitno se dobro uči od tistih, ki govorijo na različnih proslavah in s prižnic in ki ljudstvu vtepajo v glavo, koga smejo, koga ne smejo in koga morajo voliti.

VROČE - Izgnancem ni bilo dovolj kalvarije v nemških delovnih in vsakršnih mučilnicah. V nedeljo so se prišli v Brestanico na dvorišče gradu žalostne usode žgat na vroče sonce.

NAPORNO - Število prireditev ob prazniku občine Krško je dal župan Franci Bogovič kar krepko oklestiti. Vseeno jih je več kot 10 in to je kar naporno. Tako za župana, kot za njegovo ekipo. Tudi za Bernardo Žarn, ki povezuje ne le spored na slovenski televiziji, ampak tudi program na večini prireditev v praznično razpoloženi krški občini in si tako nekolikanj popravlja osebni študentski proračun.

STRELSTVO - Rudi Mlinarič se spozna dobro ne le na finance v nuklearki, ampak tudi na golobe. Za zdaj jih sicer še ne redi, zato pa zelo dobro strelja nanje. - Namreč na glinaste.

Novo v Brežicah

KJE JE MEJA? - Brežiški lovci še zmeraj ne vedo, ali smejo njihovi hrvaški lovski kolegi loviti in krmiti na desni strani Sotle ali samo na levi. Kako je z mejo, je nejasno toliko bolj zaradi opozorilne table ob reki Sotli. To tablo so pristojni postavili tako nejasno, da pri nepoučenem obiskovalcu zbuja vprašanje, ali se hrvaško ozemlje mogoče ne konča v brežiškem mestnem središču ali celo še bolj zahodno v notranjosti Slovenije.

VELIKOST - Nekateri pravijo, da je brežiško krožno križišče premajhno, da bi tam lahko nemoteno vozili daljši avtomobili. Menda je dal velikost krožišča preveriti sam župan, ki je osebno gledal, kako se tam da voziti, npr. z avtobusi. Ugotovitev: krožišče ni premajhno. Sicer bodo Brežicam kmalu zgradili vsaj še eno tako križišče, pa naj ga merijo po najdaljšem!

NASKOKI - Grad v Brežicah, kjer je Posavski muzej Brežice, je v preteklosti uspešno kljuboval naskokom na svoja obzidja. Kako neosvojljiva trdnjava bo grad v bodoče, zanima predvsem tiste domačine, ki natančneje spremljajo zakulisne priprave imen za bodočega novega prvega moža Posavskega muzeja. Baje grad, se pravi muzej, utrjuje predvsem okope zoper naskoke s skrajne leve.

STROJNI KROŽEK O POMOČI KMETOM

BREŽICE - Ker je na kmetijah poleti ali drugače pogosto primajkuje pridnih rok, so se v strojnem krožku Posavja razmišljajo o pomoči kmetom. Tisti, ki se oglašajo, predlagajo, da bi v strojnem krožku pomagali kmetom ob morebitnih delovnih nesrečah, v bolezni in med dopusti.

iz brežiške porodnišnice

V času od 19. maja do 2. junija so v brežiški bolnišnici rodile: Martina Grmšek iz Krškega - Timoteja, Matejka Golobič z Bučke - Klementino, Kristika Denžič iz Dednje vasi - Saro, Margareta Lešnik iz Brežic - Sašo, Suzana Vranetič iz Župelevca - Anjo, Mateja Jokan iz Brezine - Gala, Mojca Banič iz Pristave - Ivo, Jožica Mohor iz Brežic - Aneja, Brigita Bučar iz Dečnih sel - Tilna, Nuška Kodrič iz Dol. Pirošice - Ano, Fahrija Zajmi iz Krškega - Genito, Jožefa Pfeifer iz Hrastja - Nejca, Rebeka Gašparin iz Črnca - Primoža, Renata Travnikar iz Brežic - Ano, Ana Netahly z Viher - Nejo.

Čestitamo!

Če znate streljati, bo manj škode

Na Trški gori nad Krškim obeležili 50-letnico lovskega strelstva v Posavju in 20-letnico ligaškega sistema - Na Trški gori prvo strelišče - Pokal Jožeta Jurečiča

KRŠKO - "Najprej se moramo streljati na nežive cilje, šele potem smemo pomeriti na živo divjad." To je očitno bilo vodilo lovcem, združenim pod zastavo Lovske zveze Posavja, ko so delali lovska športna strelišča med Savo, Krko in Sotlo. Lovsko športno strelstvo se tu razvija že 50 let, kar so proslavili 3. junija s proslavo na Trški gori nad Krškim, ko so obeležili tudi 20-letnico strelskega ligaškega tekmovalnega sistema. Obletnici sta našli mesto med prireditvami ob prazniku občine Krško.

Kot se spodobi, so lovci streljali tudi tega dne. V ekipnem preizkusu v streljanju na glinaste golobe so slavili člani LD Pišece, med posamezniki je bil najboljši strelec Rudi Mlinarič iz boštanjske lovske družine, pri veteranih pa Rado Černelič.

Anton Podgoršek, predsednik Lovske zveze Posavje, na slovesnosti ni skoparil s pohvalami prizadevnim lovcem. Že v zborniku o posavskem lovskem strelstvu je zapisal: "S ponosom se oziramo na prehojeno pot v preteklem polstoletju. Lovsko strelstvo se je v Posavju zakoreninilo, zato mu je tudi v prihodnje potrebno dati ustrezno mesto."

Zgodovina posavskega lovskega strelstva posebej omenja Jožeta Jurečiča in Ivana Šekoranjo. Na Jurečičevo pobudo so zgradili v preteklosti strelišče za streljanje na glinaste golobe pri lovskem domu LD Krško na Trški gori, bilo je prvo v Posavju in za takrat sodobno. Prav to pionirsko delo je navdihnilo lovce drugod v krški, brežiški in sevniški občini za gradnjo strelišč. "Posledica tega je, da danes lahko na prste ene roke preštejemo lovske družine v Posavju, ki nimajo svojega strelišča za glinaste golobe. Šekoranja je nadaljeval Jurečičevo delo v lovskem strelstvu. Iz take pretekle zagnanosti se je rodil tudi Pokal Jožeta Jurečiča, za katerega tekmujejo posavski strelci; tekmovanje je na tem območju najpomembnejše. Pokal so v trajno last prvi prejeli strelci LD Videm.

Če kdo morda odmahne z roko, češ, čemu streljanje na glinaste golobe in vse to lovsko pokanje, mu vsekakor veljajo besede mag. Staneta Krajnca. Predsednik lovske zveze Slovenije je na sobotni lovski slovesnosti na Trški gori rekel: "Če bodo lovci znali uporabljati orožje, bo manj zastreljene divjadi in manj škode tudi sicer."

M. L.

IZ ROGOV IN GRL V ČAST STRELSTVU - Pri lovskem domu LD Krško na Trški gori so 50-letnico lovskega strelstva v Posavju in 20-letnico ligaškega sistema počastili tudi z nastopom pevcev in rogistov. (Foto: M. L.)

KONJSKE DIRKE

KRŠKO - Na hipodromu Brege pri Krškem bodo v nedeljo velike kasaške in galopske dirke. Prvič doslej bodo tu oboje dirke. Prireditev je na seznamu dogodkov ob prazniku krške občine.

TISTA DVA NE BOSTA VEČ DOLGO

KRŠKO - Eden od novih časopisov v Posavju tako pridno zbira novo bralstvo, zlasti naročnike, da pokliče ljudi tudi domov. Pred časom so iz tega časopisa poklicali nekoga v Brestanico in ga vprašali, ali bi naročil njihov časopis. Rekel je: "Ne bom, imam že dva naročena." Tisti od časopisa so rekli, naj kar ima naročena dva, ampak da tista dva ne bosta več dolgo izhajala. On pa jim je odvrnil, da ni tako trdno prepričan, da bosta kmalu nehala izhajati Delo in Dolenjski list. Katera "tista dva" so imeli v mislih oni od novega časopisa, potem niso povedali.

Po Unescovem kvizu pripravljajo Moder stol

OŠ Pišece predlaga barvanje stolov - Za prijateljstvo

PIŠECE - Mitja Osojnik, učenec 6. razreda OŠ Maksa Pleteršnika v Pišecah, se je kot predstavnik te šole udeležil 26. maja Unescovega kviza v Mariboru. Sodelovalo je 17 osnovnošolcev, in sicer iz šol Negova, Zreče, Frana Kranjca Celje, Rogaška Slatina, Jožeta Moškriča Ljubljana, Vincenzo di Castro Piran, bratov Polančičev Maribor, Cirila Kosmača Piran, Kapela, Slovenj Gradec, Šmihel, 16. decembra Mojstrana, Pišece, Ledina Ljubljana, Apače, IV. OŠ Celje in Griže. Pišece so tekmovale v skupini petih zadnje omenjenih šol. "Ponosen sem, da so šole iz naše skupine postale državni prvaki," zagotavlja Mitja v pismu, kjer je opisal kviz in ki ga je poslal v uredništvo.

Kot pravi pišečki tekmovalec na kvizu, so tekmovalci postali pravi prijatelji, ki se bodo v naslednjih mesecih še srečevali. Kajti šole-državni prvaki so dobile častno nalogo, da do naslednjega kviza pripravi čimveč skupnih akcij.

M. L.

• Prva naslednja šolska akcija v okviru Unesca bo Moder stol - nekdo misli nate. To evropsko akcijo, ki naj bi krepila medsebojne stike ljudi, zlasti otrok, je predlagala OŠ Maksa Pleteršnika Pišece. Dogodek, kjer bodo barvali stole in s posebno uporabo teh stolov izražali prijateljstvo, bo v Brežicah 13. junija, ko bo v tem mestu gostoval Eurobus.

KMALU DODATNI PROSTORI ZA UPRAVNO ENOTO?

KRŠKO - Upravna enota Krško naj bi kmalu dobila dodatne prostore, in sicer v sedanjih pisarnah uprave za obrambe v Krškem. Ko bo imela na voljo nove prostore, naj bi upravna enota po navedbah načelnika Antona Podgorška poenostavila svoje delo. V bodoče naj bi se namreč organizirala tako, da bodo občani pri urejanju upravnih postopkov kar največ vsega opravili na enem mestu.

LIPA - Lipa velikanka na Bizeljskem zdaj, ko je ozelenela, ni prijazna do strehe pod seboj nič bolj kot pred meseci, ko je bila brez listov. Kako je v posameznih letnih časih videti krošnja, je za prebivalce najbližje hiše naravnost nepomembno. Več kot na lipov čaj in hlad domačini mislijo na to, kdaj se bo na drevesu znova kaj odlomilo in spet padlo na streho. Veje se lomijo v mejah zakona, saj je lipa spomeniško zaščitena. (Foto: M. L.)

MAKEDONEC S PONAREJENIM POTNIM LISTOM

OBREŽJE - 1. junija se je 25-letni Makedonec I. A. na mejni kontroli izkazal z nacionalnim potnim listom, v katerem je imel nalepljen vizum Italije. Policist je ugotovil, da je ta ponarejen, zato je bila zoper I. A. podana kazenska ovadba.

KRŠKO IN AMATER DOBRA LOVCA NA LISICO

KRŠKO - Na odprtem prvenstvu radiokluba Proteus Postojna v radioamaterskem goniometriranju - popularnem lovu na lisico - v Postojni sta sodelovala tudi radioklub Krško iz Krškega in sevniški radioklub Amater. V skupini juniorji je Peter Kerin(Krško) osvojil 3. mesto in njegov klubski kolega Damjan Božič 6. mesto. Med pionirji je Danilo Kunšek (Amater) dosegel 1. mesto, Rok Kerin (Radioklub Krško) 2., Luka Ločičnik (Amater)3., Jaka Bernardič (Krško) 5. in Boštjan Perc (Amater) 6. mesto. V kategoriji starejši veterani je bil Janez Kuselj (Krško) na 2. mestu. Pri ženskah je Cvetka Mavsar (Krško) dosegla 1. mesto.

Levo in desno

Udarništvo, prostovoljstvo

KRŠKO, BREŽICE - Vodovod so v letih 1969 - 1972 krajani zgradili z veliko udarniškega dela. Sporočilo je vzeto iz daljše informacije o vodovodu na Velikem Trnu, ki jo lahko dobite v roke in berete v teh dneh.

Udarništvo torej. Upokojenci se ga spominjajo s solzami v očeh. Mladi ga ne omenjajo, ker je besedi potekel rok trajanja. Beseda udarništvo, ki se je v teh dneh spominjajo npr. na Velikem Trnu, ko se menijo o zgodovini tukajšnjega vodovoda, ni po zadnji modi.

Vendar je udarništvo danes še moderno in spet v zaletu. Pravijo mu prostovoljstvo. Je to to, kaj ne?

Če je bilo prostovoljstvo, s kakršnim so pred 30 in več leti gradili vodovode, ceste, gasilske domove in še kaj, kot nezahtevna lastovka, ki se zadovolji že s skromnim rojem mušic, je današnje prostovoljstvo kot velika ptica, ki jo je treba izdatno hraniti.

Če je prostovoljstvo kot ptica, je pomembno, da uporablja obe krili, da maha na levi in na desni strani. Drugače ta ptica ne bo letela. Vsaj ne prav. Kako kaže naš čas?

M. LUZAR

Dobra zamenjava za studence

Otvoritev vodovoda na Velikem Trnu - Pitna voda 490 gospodinjstvom v hribovskih vaseh - Skoraj tri četrtine s krškim denarjem

VELIKI TRN - Ni naključje, da so med dogodke v čast praznika krške občine uvrstili tudi včerajšnjo otvoritev vodovodnega sistema Veliki Trn. Tukajšnji vodovod namreč zagotavlja pitno vodo 490 gospodinjstvom v hribovskih vaseh Veliki Trn, Mali Trn, Ardro, Smečice, Kalce, Kočno, Lepa vas, Gor. Lepa vas, Dol. Lepa vas, Ženje, Nemška vas, Nemška gora, Ivandol, Nova gora, Ravni in Pijana Gora. Med opazne krške dogodke lahko uvrščajo omenjeno otvoritev tudi po denarni strani, saj je kar okrog 70 odstotkov 125 milijonov vredne naložne plačala iz svojega proračuna občina Krško, medtem ko je država zmogla plačati okrog 30 odstotkov denarja za trnski vodovod.

Za sedanji vodovod na Velikem Trnu je bilo odločilno vrtanje v dolini potoka Štegina pred zaselkom Arto leta 1987. Pri vrtini so zgradili črpališče in pozneje še vodohran na Velikem Trnu, tako da bo zadosti vode za nemoteno oskrbo ljudi v prej omenjenih vaseh.

Prebivalci KS Veliki Trn so ob koncu 60. let z veliko udarniškega dela zgradili vodovod. Vsa zemeljska dela so opravili ročno. Za takrat zgrajeni vodovod so uporabili tukajšnje studence. Z leti se je poraba zdrave pitne vode povečala, toda izviri so precej oslabeli, verjetno zaradi potresa na Kozjanskem.

Vodovod na Velikem Trnu je zgradilo krško podjetje Kostak.

M. L.

USPEŠNI KRŠKI RADIOAMATERJI NA HRVAŠKEM

KRŠKO - Štiričlansko moštvo radiokluba Krško je doseglo lep uspeh na nedavnem odprtem prvenstvu Radiokluba Ludbreg na Hrvaškem, ki so se ga udeležili tekmovalci iz Slovenije in Hrvaške. V športnotehnični disciplini "lov na lisico" so sodelovali radioamaterji obeh spolov in starostnih skupin. Krčanka Cvetka Mavsar je zmagala v ženski konkurenci, med mlajšimi juniorji je drugo mesto osvojil Rok Kerin, 6. mesto pa sta dosegla: v kategoriji juniorjev Peter Kerin in Janez Kuselj med starejšimi veterani. Radioklub Krško je v kategoriji radioklubov osvojil 3. mesto.

VSE MANJ

BRESTANICA - Napis na tabli ob cesti med Krškim in Brestanico je obledel. Vidi se še toliko, da mimoidoči, če dobro pogleda, ugotovi, da gre za obvestilo, da je na brestaniškem gradu muzej izgnanstva. Napisi bledijo, potem laže zbledi tudi spomin na izgnanstvo, mar ne?!

Brežice zavrnile nemške trgovce

Brežice razmišljajo o prihodnosti, ko mogoče ne bo več cvetela trgovina, kot je to zdaj - Trgovin v Slovenski vasi dovolj - Garažna hiša, ko se bo odselila komunala

BREŽICE - Brežice trenutno z veseljem gledajo na gnečo na tukajšnjih cestah in pred trgovinami. Zaradi gneče cvete kupčija, k čemur pripomorejo predvsem hrvaški kupci. Kako bo v prihodnje, je vprašanje, ki si ga zastavljajo kljub sedanjim dobrim časom.

Brežiški župan Vlado Deržič priznava, da bodo Brežice mogoče v prihodnje še zaskrbljene, ker je zdaj razmerje med storitvenimi in proizvodnimi dejavnostmi v brežiški občini štiri proti ena v korist storitvenih. "Tako razmerje nas utegne čez nekaj let izredno boleti, zlasti še, če ne bo več kupcev iz Hrvaške, predvsem iz Zagreba."

Zdi se, da v snovanju svoje bodoče podobe Brežice nekako sestopajo na trdna tla. "V Slovenski vasi zaključujemo gradnjo tamkajšnjih trgovin. Za nekaj hektarov, ki so še nepozidani, smo se že dogovorili z ministrstvom za obrambo, vendar mora to še podpisati minister za obrambo. Občina bo tam razvijala predvsem proizvodne dejavnosti, vendar proizvodno dejavnost na višji tehnološki ravni," pravi župan.

Kot napoveduje Deržič, v Brežice ne bodo pustili več nobenega trgovskega giganta. "Moram povedati, da so me pred nedavnim obiskali predstavniki močne nemške trgovske verige, ki ima letno prometa 95 milijard mark. Zelo jasno sem jim povedal, da v Brežicah ne bomo več razvijali trgovine. Prostor v poslovnem centru ob Cesti svobode bomo sicer še letos zapolnili, predvsem z manjšimi butiki, mogoče fitness centri ter kozmetičnimi in frizerskimi saloni. Menim, da tam ni potrebnih parkirnih prostorov."

Za parkiranje pripravljajo v Brežicah garažno hišo, za katero imajo tudi investitorja. Vendar morajo najprej izprazniti prostor komunalnega podjetja; to se bo selilo v Boršt. Poleg garažne hiše bi gradili tudi tržnico, ki je predvidena s projektom in je petkrat večja od sedanje.

Po županovih besedah Brežice pripravljajo tudi podjetniško-obrtni prostor pri železnici, pri opekarni. Gre za površino okrog 30 hektarov.

M. L.

STARODOBNI AVTOMOBILI - Zaman boste v teh dneh skušali najti na brežiških cestah Dušana Žbogarja (na sliki s sinom) in katerega od njegovih avtomobilov - oldtajmerjev. Pred časom so bila njegova starodavna vozila na ogled, in ne samo v ta namen, pred Petrolovim motelom na Čatežu ob Savi. Belokranjec, ki živi na Škofljici, je svoje starodobne avtomobile posodil Sašu Podgoršku za njegove "Sladke sanje". Filmu s tem naslovom je brežiški režiser dodal pridih hipijevske dobe tudi s pomočjo starih Žbogarjevih fiatov (na sliki), kakršni so pred desetletji osvajali in vznemirjali srca tudi v Posavju. (Foto: M. L.)

GOSPODARSTVO

SKEI SE PRIPRAVLJA NA SPLOŠNO STAVKO

LJUBLJANA - SKEI, Sindikat kovinske in elektroindustrije, je začel priprave na splošno stavko ter pozval Združenje delodajalcev in Gospodarsko zbornico Slovenije, naj prenehata zavlačevati na pogajanjih o kolektivni pogodbi za dejavnost kovinskih materialov in livarn ter za kovinsko in elektroindustrijo.

PRIZNANJE NUMIPU IZ KRŠKEGA - Prejšnji torek so v Kostanjevici na Krki, kjer se je sestal upravni odbor območne gospodarske zbornice za Posavje, podelili tudi priznanje za gospodarske dosežke v regiji za lansko leto. Priznanje je družbi Numip iz Krškega in njenemu direktorju Stanislavu Zorku (levo) izročil podpredsednik GZS Samo Gribar Milič (desno). (Foto: B. D. G.)

Kdo in kako vari v nuklearki?

Komaj tri leta stara družba Numip, vzdrževanje, montaža in proizvodnja iz Krškega se s 37 zaposlenimi loteva najzahtevnejših montažnih in varilskih del

KRŠKO - Družba z omejeno odgovornostjo Numip iz Krškega je s svojo dejavnostjo nekaj posebnega in zato v javnosti ni toliko znana, čeprav je imela samo v lanskem letu skoraj za milijardo tolarjev prometa, kar je dvakrat več kot leto prej in celo petkrat več kot v prvem letu poslovanja (1997). Njen direktor Stanislav Zorko je v začetku prejšnjega tedna prejel priznanje območne zbornice za gospodarske dosežke v letu 1999.

Kot je povedal ob tej priložnosti, družbe Numip verjetno ne bi bilo, če ne bi razpadla podjetja, kot so Hidromontaža, delno Litrostroj, SOP ali Metalna. Tako se je pod skupno firmo zbralo nekaj strokovnjakov, družba pa je postala samo v treh letih zanesljiv izvajalec vzdrževalnih in montažnih del na najbolj zahtevnih energetskih in industrijskih sistemih. Posebej izkušeni so za varilskocevarske storitve na cevovodih, tlačnih posodah, toplotnih izmenjevalcih in kotlih, ukvarjajo pa se tudi z inženiringom, pripravo in izvedbo remontov, montažo, demontažo ali prevozi posebno težke opreme.

Ravnokar so delajo na remontu v jedrski elektrarni v Krškem, pri katerem je vključenih 350 delavcev. Pomagajo si z delavci partnerskih družb iz Slovenije, Hrvaške in Nemčije, sicer pa je v družbi zaposlenih 37 oseb, od tega 7 z univezitetno, 3 z visoko, 12 s srednjo izobrazbo ter 15 kvalificiranih in strokovno zelo usposobljenih delavcev s poklicno izobrazbo. "Mislim, da v Sloveniji ni podjetja, ki bi bilo bolj usposobljeno za varjenje," poudarja direktor Zorko. Pri tem navaja, da so samo na uparjalnikih v NEK zvarili 150 zelo zahtevnih zvarov.

Poleg remontov in modifikacij v nuklearki, bodo letos polovico poslov dobili tudi drugje, med drugim tudi v Termoelektrarni Brestanica in v krškem Vipapu Vidmu. Podjetje vse več prometa dosega tudi v tujini. Računajo, da bodo v letošnjem letu pri tujih partnerjih v Evropi in ZDA že dosegli 30 odst. vseh del. Skupno naj bi letos dosegli za 22 milijonov mark prometa, v naslednjih letih pa bi radi zadržali letni promet pri 10 do 15 milijonih mark.

Družba Numip je v treh letih za pridobitev nujnih certifikatov, ki izkazujejo kakovost njenih storitev, vložila kar 45 milijonov tolarjev. Tako je pridobila certifikat ISO 9002 (zdaj je tudi v postopku za ISO 9001), certifikat s področja ravnanja z okoljem ISO 14001, certifikat za področje jedrskih elektrarn ter najzahtevnejši certifikat s področja varjenja.

B. D. G.

OSKAR TESPACKU

SENOVO - Na sejmu embalaže in tehnike pakiranja Inpak v Gornji Radgoni, ki se bo končal jutri, so podelili tudi štiri oskarje za embalažo. V letošnjem letu ga je poleg Plastenke, Gorenjskega tiska in Tube Embalaže prejelo tudi podjetje Tespack za nosilni vogalnik.

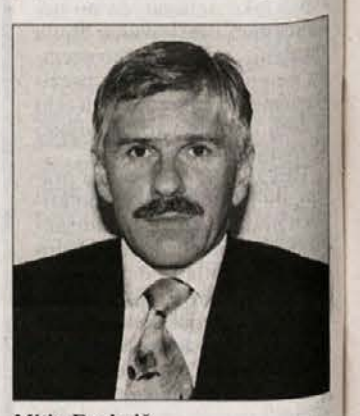

Mitja Drobnič

Več evropskosti v Posavje

Novi direktor RPC Mitja Drobnič želi regijo usposobiti za nove razmere - Namesto zavoda predlagajo d.o.o.

KRŠKO - Regijski pospeševalni center Posavje je pred kratkim dobil novega direktorja. To je Mitja Drobnič, ki je bil od leta 1994 do 1998 namestnik vodje misije pri Evropski uniji ter potem eno leto vodja sektorja za evropske integracije v zunanjem ministrstvu in sodelavec ožje pogajalske skupine. V posavskih občinah zato upajo, da bo poznavalec evropskih razmer uspešnje usmerjal delo regionalnega razvojnega centra.

Direktor Drobnič želi predvsem nadoknaditi zamudo pri delu centra in uskladiti delovanje z že prej obstoječima lokalnima centroma (Razvojni center Brežice in Podjetniški center Krško) ter z drugimi, ki delujejo na področju razvoja regije. Razdelili si bodo delo in se dogovarjali za skupno nastopanje, saj na občinski ravni ne bo mogoče dobiti pomoči EU in niti državne, ki se bo tudi delila po enakih pravilih. Poudarja pa, da bo hitrih in opaznih rezultatov zelo malo, saj center dela za prihodnost, stroški pa so namenjeni predvsem ustvarjanju boljšega okolja za poslovanje gospodarstva.

"Regije se morajo usposobiti za delovanje v novih razmerah in se hitreje prilagajati spremembam. Če tega ne bo, bodo pač priložnosti izkoristili tisti, ki bodo to znali. Pomembno je, da pritegnemo k sodelovanju take kadre, ki bodo sposobni pripraviti projekte in poiskati vire sredstev zanje, jih izvajati, nadzorovati in poročati o njih, zato je posebnega pomena tudi izobraževanje in učenje," podarja Drobnič. V teh dneh pridobivajo pooblastila občin za izdelavo regionalnega razvojnega programa, osnovnega dokumenta za pridobivanje sredstev EU in države. Center je s prevzemom take naloge že na dobri poti, da postane regionalna razvojna agencija.

Kot je povedal Drobnič, je v Posavju zaživel garancijski sklad, ki trenutno razpolaga s 35 milijoni tolarjev, ko bodo občine izpolnile obljube, pa se bo znesek podvojil. Prve vloge že sprejemajo in računajo, da bodo kmalu odobrili prvi podjetniški kredit. Tri občine ustanoviteljice bodo v kratkem v potrditev prejele predlog o preoblikovanju zavoda RPC Posavje v družbo z omejeno odgovornostjo, ki ga je nedavno oblikoval upravni odbor zavoda. "Občine bodo za partnerja imele še Pospeševalni center za malo gospodarstvo, gospodarska združenja in, kar je zelo pomembno, tudi podjetja. Ravno to bo namreč centru zagotavljalo, da bo ostal v toku realnih potreb gospodarstva," meni Drobnič.

B. D. G.

TRAJNOSTNI TURIZEM

Za spremembo drugačen koncept

Jutri bo v hotelu Krka v Novem mestu razvojni forum, ki so ga organizatorji posvetili trajnostnemu turizmu in integralnemu regionalnemu pristopu

NOVO MESTO - Med udeleženci foruma bodo med drugimi tudi minister za turizem Janko Razgoršek, predsednik GZS Jožko Čuk, direktor Nacionalne turistične organizacije Franci Križan, predsednik Turistične zveze Slovenije Marjan Rožič, več vrhunskih strokovnjakov iz Velike Britanije ter ambasador te države v Sloveniji David Lloyd.

Razvojni forum naj bi poskušal umestiti trajnostni turizem v programe slovenskega turizma in zakonske okvire. Poleg tega naj bi prikazal trende na tem področju v svetu, obravnaval trženje takega turizma ter spoznal projekt Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine kot pristop k trajnostnemu turizmu. Med udeleženci na forumu bodo predstavniki občinskih oddelkov za gospodarstvo in turizem, podjetniških centrov in razvojnih agencij, turističnih ustanov, zdravilišč, večjih turističnih agencij in drugi, ki so povezani s turizmom.

Novo mesto je prizorišče dogajanja predvsem zato, ker se ravno v dolenjski regiji uspešno razpleta vzorčni primer regionalnega projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine, ki je tukajšnjim prebivalcem razkril, kje so potenciali slovenskega turizma, zdaj pa poskuša do tega spoznanja pripreljati še državo.

Kot pravi dr. Marko Koščak iz organizacijskega odbora, bodo udeležencem predstavili dolenjski turistični projekt, na sobotnem izletu po nekaterih točkah začrtane poti pa bodo povprašali tudi ljudi na terenu, ali jim je projekt kaj prinesel. Lokalno partnerstvo, ki se je oblikovalo ob tem projektu, je prebilo občinske meje, saj se vanj s pogodbo vključuje 12 občin, hkrati pa so se podobnega projekta lotili še na Kočevskem in Notranjskem, kjer je na ta način povezanih 14 občin.

"Zdaj želimo dobiti nesporno podporo, da gre za enega od pomembnih konceptov razvoja slovenskega turizma, da ga vsi pomembni resorji podprejo in da dobimo temu primerno tudi denar. Zdaj se namreč naši projekti na razpisih ministrstva za turizem enačijo s programom ene občine. Če bi se regionalni projekti obravnavali drugače, bi to pospešilo združevanje," meni dr. Koščak.

Forum bo tako tudi priložnost, da opozorijo na priložnosti lokalne skupnosti pa tudi turistične agencije, ki se še ne odločajo, da bi tržile te programe. V bodoče, ko bodo nastale lokalne turistične organizacije in regionalne razvojne agencije, bo možnosti za sodelovanje in povezovanje več.

Kot že rečeno, si bodo udeleženci foruma lahko ogledali nekaj točk iz projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine. V soboto zjutraj bodo ob izviru Krke prisostvovali tudi otvoritvi označitve tega dela poti, nato bodo obiskali še Žužemberk, kjer so pot označili pred kratkim, ter nazadnje še Mitrej pri Rožancu v Beli krajini. Letos bo na enoten način označeno 12 od 28 točk ob poti, vse pa naj bi dokončno označili in pripravili informativne zloženke v dveh do treh letih.

B. DUŠIČ GORNIK

POSLOVNI ODBOR NEK VODI UROŠ KORŽE

KRŠKO, LJUBLJANA - Vlada je pretekli teden imenovala nov poslovni odbor Jedrske elektrarne Krško, ki mu zdaj predseduje Uroš Korže, sicer tudi vodja slovenske pogajalske skupine za sklenitev meddržavne pogodbe s Hrvati. Novi člani odbora so: dr. Robert Golob, državni sekretar za energetiko, Drago Fabjan, direktor Termoelektrarne Brestanica, in podjetnik Miran Stanko.

Z JULIJEM ŠE POSAVJE

BREŽICE - Mercator Dolenjska je dobila februarja letos soglasje Urada za varstvo konkurence za prevzem družbe Posavje trgovina, d.d., ki se je aprila preoblikovala v d.o.o. Do skupščine Posavja, na kateri so 29. maja glasovali za pripojitev, je Mercator Dolenjska odkupil že 99,41 odst. lastniškega kapitala v družbi. Pričakujejo, da bo vpis v sodni register v juniju in da bo prenos poslovanja 30. junija. Mercator Dolenjska bo potem združeval dve maloprodajni območji: novomeško (s podobmočji na trebanjskem, novomeškem in belokranjskem območju) ter posavsko (s podobmočji Brežicę, Krško, Sevnica).

KAKO KAŽE NA BORZI?

Previdno, delnice kradejo!

Dolgotrajno padanje cen delnic se je pred dvema tednoma ustavilo, ko je borzni indeks dosegel eno izmed najnižjih točk v zadnjih dveh letih. Njegova vrednost se je spustila globoko pod 1.600 točk. Sledil je obrat in nekajdnevna rast cen z intenzivnostjo skoraj enega odstotka na dan, ki se je končno (morda samo začasno) umirila v petek.

Razloge, ki so najbolj prispevali k nepričakovanemu zasuku, je mogoče najverjetneje pojasniti z naključnim spletom nekaj dejavnikov, ki so s sočasnim delovanjem opogumili nekatere investitorje k povečanim nakupom. V prvi vrsti so izjemno nizke cene delnic nekaterih poslovno zelo uspešnih podjetij pričele mamiti vedno več kupcev, ki so svoje devizne in tolarske prihranke začeli seliti iz bank na borzo. Poleg upanja, da so tečaji delnic dosegli dno, je mnogim k odločitvi pomagalo tudi napovedano zniževanje inflacije v drugi polovici leta, kar naj bi z nižjim mesečnim TOM zniževalo donosnost njihovih bančnih hranilnih vlog. Dodatno vzpodbudo jim je dala tudi nedavna Krkina tiskovna konferenca, na kateri je bilo poleg predstavitve odličnih poslovnih rezultatov prvič po dolgem času nedvoumno povedano, da je Krkina delnica na Ljubljanski borzi daleč podcenjena. In ne nazadnje, konec meseca borzni posredniki radi nekoliko napihnejo tečaje delnic ter tako popravijo slabe rezultate portfeljev in vzajemnih skladov, ki jih upravljajo.

Skeptiki in pa tisti, ki se odpravijo na borzo šele po temeljitem premisleku, so takoj opazili, da je bila rast tečajev vzpodbujena z dokaj skromnimi prometi. Poleg tega se ni spremenil še niti eden izmed razlogov, ki so jih analitiki doslej navajali kot glavne vzroke za eno največjih borznih depresij v zadnjih dveh letih. Ob pomanjkanju novic, ki bi jasno nakazale bistveno drugačen odnos države do kapitalskega trga ter do množice izigranih in razočaranih delničarjev, bo tudi zadnja rast cen kmalu zvodenela. Tisto, kar gotovo ne bo povečalo zaupanja delničarjev v trg, so najnovejše zgodbe o krajah delnic z registriranih računov njihovih imetnikov. Ker zaradi interesov kriminalistične preiskave še vedno niso znane vse podrobnosti, ki bi dokončno pojasnile, kako je do kraje prišlo, se bomo izognili komentarju. Kljub temu pa priporočam lastnikom delnic - to velja predvsem za tiste, ki imajo v delnicah večje zneske svojega premoženja - da navežejo osebne kontakte z izbrano borzno hišo ter prenesejo delnice na svoj delniški račun pri borzni hiši, ki ji pač zaupajo. To je do nadaljnjega najcenejši način za zavarovanje premoženja.

IZTOK PLUT
Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

BO NAJVEČJI CENTER TUDI NAJCENEJŠI?

LJUBLJANA - V torek popoldne (v sredo pa za kupce) so na Rudniku v Ljubljani odprli prvi slovenski trgovski center francoskega združenja E. Leclerc, največji hipermarket v Sloveniji s preko 8.000 kv. metri prodajnih površin, 50 blagajnami, 300 zaposlenimi, 13 specializiranimi trgovinami in 1.300 parkirnimi mesti. V njem vsak dan pričakujejo okrog 10.000 nakupov in letno 14,5 milijarde tolarjev prometa.

Sindikalni protest

LJUBLJANA - Štiri sindikalne centrale (Zveza svobodnih sindikatov, Neodvisnost - KNSS, Konfederacija sindikatov Pergam in Konfederacija sindikatov 90) pripravljajo za sredo, 14. junija, protestno zborovanje, ki se bo pričelo ob 11. uri pred poslopjem Gospodarske zbornice Slovenije na Dimičevi ulici v Ljubljani. K protestu pozivajo tudi druge sindikate (Neodvisni sindikati Slovenije so svojo udeležbo že potrdili).

Protest pripravljajo, ker so nezadovoljni s pogajanji z delodajalci o politiki plač za obdobje 1999-2001. Delodajalci ne sprejemajo zahtev sindikatov, ki v prvi vrsti želijo, naj se odpravi razkorak med izhodiščnimi plačami in minimalno plačo v kolektivnih pogodbah dejavnosti. Pogajanja o teh spremembah naj se začnejo takoj, v času pogajanj in do sprejetja zakona o delovnih razmerjih pa naj delodajalci ne bi odpovedovali kolektivnih pogodb. Po zahtevah tokrat enotnih sindikatov naj bi se izhodiščne plače za 1. tarifni razred povečale za desetino.

Oblačilci bodo prodajali po svoje

Konzorcij šestih podjetij kupil 92-odst. delež družbe Ona On - Med njimi tudi Labod, Beti in Komet - Prva povezava sloveske oblačilne industrije - Čaka jih še sanacija

NOVO MESTO - Nekatere znane proizvajalke oblačil so nedavno naredile prve korake k povezovanju in k skupnemu nastopanju na trgu. Ustanovile so namreč konzorcij, ki se je potegoval za nakup trgovskega podjetja Ona On in pri tem tudi uspele. Za nakup si je prizadeval tudi Veletekstil, vendar je Slovenska razvojna družba v začetku prejšnjega tedna izbrala omenjeni konzorcij.

Kar 35-odstotni delež v konzorciju ima novomeški Labod, poleg njega pa so moči pri nakupu združili še: Elkroj (28 odst.), Beti (12 odst.), Komet (5,5-odst.), Svilanit (5,5 odst.) in Tekstil Ljubljana (14 odst.). Za 92-odst. delež v podjetju Ona On, s katerim so posredno postale tudi lastnice nepremičnin, so te družbe odštele 220 milijonov tolarjev, kot nam je povedal direktor Laboda Andrej Kirm, pa bodo morale še najmanj enkrat toliko zbrati za dokapitalizacijo sicer osiromašenega in nelikvidnega podjetja ter za nujne naložbe v prenovo prodajaln.

Z nakupom podjetja Ona On je konzorcij prišel do 28 prodajaln po Sloveniji oz. od Kopra do Maribora, kot je dejal Kirm, od tega jih je 16 v lasti podjetja, ostale pa so v najemu. In kaj je vodilo podjetja k nakupu? "Želeli smo oblikovati eno največjih skupnih prodajnih poti na slovenskem trgu za prodajo blaga domačega porekla in znanih blagovnih znamk višje kakovosti. Za zdaj nameravamo ohraniti blagovno znamko Ona On in že v juniju organizirati prodajo. V prodajalnah bomo uredili prodajne kotičke, da bi poudarili posamezne znamke. Predvidevamo, da bo v naših prodajalnah 70 odst. slovenskih oblačil in ostalo iz uvoza," je povedal Kirm.

Andrej Kirm

Ko bodo sanirali podjetje, naj bi prevzelo tudi neposredno trženje njihovih izdelkov na domačem in tudi na tujih trgih, predvsem na trgih bivše Jugoslavije. Kot pravi Kirm, so se povezali, ker so ugotavljali, da imajo skupne težave z distribucijo, in da bi skupaj lažje in primerneje ponujali domače izdelke, ki čedalje težje najdejo prostor pri velikih trgovcih. "Gre za prvi primer povezovanja slovenske oblačilne industrije," še poudarja Kirm.

B. DUŠIČ GORNIK

10 MILIJARD V PTC

SLOVENSKA VAS - Kot je nedavno opozoril podjetnik Stanko Šinko, bodo trgovine in tudi nekatere proizvodne dejavnosti v Poslovno-trgovskem centru Slovenska vas, ki se nahaja v nekdanjih vojaških objektih neposredno ob slovensko-hrvaški mejo, v letošnjem letu dosegle skupno preko 10 milijard tolarjev prometa. Kljub temu ni prave podpore razvoju v tem centru, morda zato, ker se oblast boji, da bi se trgovina preselila iz Brežic proti meji.

ZAVAROVALNICI TILIA IN MARIBOR PO NOVEM LETU SKUPAJ?

NOVO MESTO - Zavarovalnica Tilia, Zavarovalnica Maribor in Pozavarovalnica Sava, ki je večinska lastnica prve in 40-odstotna lastnica druge, so podpisale pismo o nameri združitve. Skupna zavarovalnica naj bi začela poslovati v začetku prihodnjega leta in bi imela 20-odst. tržni delež. V Tilii pričakujejo, da bodo vsaj na začetku ohranili svojo celostno podobo in blagovno znamko. O združitvi bodo seveda odločali delničarji obeh zavarovalnic, odvisna pa bo tudi od pričakovanega lastninjenja zavarovalnic.

NOVA UPRAVA

NOVO MESTO - Skupščina delniške družbe Mercator Dolenjska je pretekli teden imenovala tudi novo upravo družbe. Predsednik uprave je še naprej Stanislav Hribar, člana uprave pa Lidija Jarc in Janez Blažič.

TERENSKI OGLED VINOGRADOV

STRAŽA - Kmetijska svetovalna služba Straža bo za vse vinogradnike, ki jih zanimajo varstvo vinske trte pred boleznimi in škodljivci ter tekoči ukrepi v vinogradih, pripravila terenske oglede vinogradov. Danes, 8. junija, bo ob 15.30 ogled v vinogradu Jožeta Franceta na Starem Ljubnu. V ponedeljek, 12. junija, pa bo ob 15.30 terenski ogled v vinogradu Janeza Gašperšiča v Stari Gori in ob 17.30 v vinogradu Jožeta Turka na Riglju. Oglede bo vodil svetovalec za vinogradništvo iz Kmetijskega zavoda Jože Maljevič.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ponedeljkov semanji dan je na novomeško tržnico privabil številne branjevke in branjevce. Ponujali so: fižol po 400 tolarjev kilogram, grah po 1000, česen po 400, špinačo po 300, solato po 200 do 300, liter čebulčka po 500, sadike zelja, ohrovta in cvetače od 15 do 20 ter paradižnika in paprike po 50 tolarjev komad. Šopek šalotke je stal 100, peteršilja 50 in pehtrana 150 tolarjev, zavitek domačih rezancev 300, kilogram jabolk 180 in hrušk 160, kozarec borovnic 800, košarica jagod 200, kilogram češenj 600, liter sadjevca 800, borovničevca 1200, liter in pol domačega kisa 200, kilogram medu 900 do 1000, steklenička propolisa 300 in kilogram novega krompirja 100 do 120 tolarjev. Za šopek arnike je bilo potrebno odšteti 250, na voljo pa je bilo tudi veliko sadik različnih okrasnih rož.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 132 do 3 mesece starih prašičev, 48, starih 3 do 5 mesecev, in 3 starejše. Prve so prodajali po 350 do 380 tolarjev kilogram, kar je 8.000 do 12.000 tolarjev za žival, druge po 280 do 300, kar znaša 14.000 do 21.000, tretje po 200 do 220 tolarjev kilogram, kar pomeni 22.000 do 23.000 tolarjev za kilogram.

Blagovna znamka za kočevski med

Enoten nastop čebelarjev od Velikih Lašč do Kolpe in Čabranke na eni in Krke na drugi strani - Pobuda kočevske občine za trajno varstvo kranjske čebele

KOČEVJE - Člani čebelarskih društev iz Kočevja, Ribnice, Velikih Lašč in Dolenjskih Toplic so ob pomoči Poslovno-informacijskega centra Kočevske v manj kot letu dni uspeli narediti vse potrebno, da bi pridobili blagovno znamko za kočevski med. Elaborat so že posredovali Uradu za intelektualno lastnino, prav tako so tudi že sprejeli pravilnik o ocenjevanju in podeljevanju pravic do oznake.

Pridobitev blagovne znamke kot priznanje kakovosti in naravnosti izdelka brez vseh primesi je za čebelarje s približno 100 tisoč hektarji obsežnega območja od Velikih Lašč do Kolpe in Čabranke na eni in Krke na drugi strani nedvomno priložnost, da bi iztržili kaj več za izredno kakovosten hojev, lipov in cvetlični med. Zato so se čebelarji s tega območja združili v posebno združenje za zaščito geografskega porekla medu, ki se pridela na območju 10-ih občin bodočega regijskega parka Kočevsko - Kolpa. Omenjeno področje namreč predstavlja zaokroženo floristično enoto s tradicionalno pašo in se v precejšnji meri pokriva tudi z mejami predvidenega parka. Zato pa se je z idejo o blagovni znamki, za katero so že izdelali znak z medvedom, ki se sladka z medom, hkrati porodila tudi ideja o trajnem varstvu kranjske čebele.

Ukrepe za zavarovanje avtohtone kranjske čebele je pristojnemu ministrstvu posredovala kočevska občina z obrazložitvijo, da je Kočevska območje z razmeroma najbolj ohranjeno naravo pri nas in zato izredno primerna za ohranitev za Slovenijo zelo pomembnega genskega potenciala. Kranjska čebela je namreč zaradi svojih lastnosti svetovno znana in predstavlja pomemben del naše dediščine in idenitete. Kot so navedli v obrazložitvi pobude za njeno trajno varstvo, bi jo zato kazalo zavarovati pred križanji vsaj znotraj obstojecih in predvidenih naravovarstvenih območij. To pa bi bilo potrebo nenazadnje tudi zato, kot so zapisali, ker jo bodo ob vstopanju v evropske integracije ob prostem pretoku le težko zavarovali brez izdelanih varstvenih ukrepov, če ne bodo določene lokacije oziroma nosilci plemenilnih postaj za matice.

M. L.-S.

Samozaposlovanje na podeželju

Zanimive poslovne zamisli

SEVNO PRI NOVEM MESTU - Na novomeški srednji kmetijski šoli Grm so učenci zaključnih letnikov kmetijskega in vrtnarskega programa že deseto leto izdelali poslovne ali investicijske programe v okviru šolskega projekta za samozaposlovanje pod naslovom "Delovno mesto, ki sem si ga sam ustvaril". Nedavno so dijaki predstavili 17 tovrstnih lastnih zamisli, sicer pa so pri predmetih ekonomika in organizacija kmetijske proizvodnje, podjetništvo in turistične dejavnosti izdelali preko 170 nalog.

V sklopu projekta pomagajo dijakom poiskati temeljne cilje dela in možnosti njihovih kmetij ali okolja, pri pogovoru s starši ter navezavi stikov s svetovalno službo in drugimi strokovnjaki z njihovega področja, ki se v projekt lahko vključijo kot mentorji. Predstavljeni poslovni in investicijski načrti so ponudili prenekatero povsem uresničljivo zamisel, npr. programi o razširitvi kmetij ali reje. Zanimivi so bili tudi načrti o podjetju, ki bi se ukvarjalo s pridelavo, sušenjem in obdelavo suhega cvetja, podjetjem za pridelavo in predelavo zelišč, o čajni hiši, kmečkem turizmu, ranču in veterinarski kliniki za male živali. Kot najboljšo predstavitev naloge je žirija izbrala načrt razširitve dejavnosti na kmetiji Lenarčič Andreja Lenarčiča, za najboljšo poslovno zamisel pa podjetje Ars viva za oblikovanje in urejanje različnih tematskih vrtov oz. parkov, ki so jo izdelale Tamara Mihelin, Simona Kozole, Petra Božič in Darja Jeke.

Mentorja omenjenega projekta sta profesorica Martina Kralj in predsednik državnega sveta Tone Hrovat, nekdanji ravnatelj srednje kmetijske šole Grm, k mentorstvu posameznih načrtov pa so pristopili tudi ostali učitelji šole.

M. K.

Sindikat kmetov zahteva, naj cena krije pridelavo

Kaj z nepopolnimi vlogami?

NOVO MESTO - Sindikat kmetov Slovenije, ki ga od nedavnega vodi Marjan Gorenc, se odziva na aktualne dogodke s področja kmetijstva. Tako je njegov upravni odbor na zadnji seji v ponedeljek zahteval revizijo metode izračuna cene pšenice, ki mora v celoti kriti stroške pridelave. Če tega ne bodo dosegli, bodo podprli ostrejše ukrepe. O ceni in odkupu pšenice pa bo sindikat pripravil tudi posvet v Prekmurju.

Hkrati sindikat pozdravlja odločitev kmetijskega ministrstva o podaljšanju roka za oddajo osnovnih obrazcev ter poziva kmete, naj oddajo ali dopolnijo že oddane vloge. Predlaga tudi spremembo 7. člena uredbe o finančnih intervencijah v kmetijstvu za letošnje leto (Uradni list št. 27/2000), s katero predlagajo, da nepopolnih vlog ne bi zavrgli, kot je določeno sedaj, ampak bi kmete vlagatelje pozvali, naj vloge dopolnijo.

SIP PREDSTAVLJA STROJE PRI DELU

STRANSKA VAS PRI NOVEM MESTU - Strojni krožek Novo mesto vabi v nedeljo, 11. junija, ob 13. uri na travnik za cerkvijo v Stranski vasi pri Novem mestu, kjer bo predstavitev SIP-ovih strojev: kosilnic, obračalnikov, zgrabljalnikov, nakladalnih prikolicin motornega programa. Hkrati bo Mapetrol predstavil še program olj in maziv.

Velik uspeh metliške Kmetijske zadruge

Najbolje ocenjeno slovensko vino na ocenjevanju v Ljubljani je iz Metlike

LJUBLJANA, METLIKA - Od 25. do 29. maja je bilo v Ljubljani 46. mednarodno ocenjevanje vinskih vzorcev, na katerem je sodelovalo 26 držav s 763 vzorci, od tega jih je bilo največ, kar 261, iz Slovenije. Ocenjevalo jih je pet komisij, v katerih so bili vinski strokovnjaki iz 19 držav, predsednik prezidija komisij pa je bil dr. Julij Nemanič. Letošnje ocenjevanje je Kmetijski zadrugi Metlika prineslo uspeh, kakršnega doslej še ni doživela.

Na ocenjevanju so podelili šest velikih zlatih medalj, od katerih je štiri dobila Avstrija ter po eno Južnoafriška republika in Slovenija. Zlahtno odličje za našo državo si je s tremi odbitnimi točkami prislužil rumeni muškat-ledeno vino letnika 98 metliške Kmetijske zadruge. Hkrati je bilo to vino tudi dvakraten prvak in sicer slovenski prvak v kategoriji belih mirnih vin z ostankom sladkorja ter prvak države. Grozdje za to vino so zadružniki trgali sredi decembra 1998 pri 15° Celzija pod ničlo. Sicer pa sta se dobro odrezala tudi zadružna frankinja letnika 1997 in rumeni muškat-suhi jagodni izbor letnika 1999, ki sta dobila zlati medalji. Več o uspehu in o svojih vinih so v Kmetijski zadrugi povedali na včerajšnji tiskovni konferenci, zato več v prihodnji številki Dolenjskega lista.

Izmed belokranjskih vinogradnikov so na ocenjevanje poslali svoje vzorce vin Anton Kostelec iz Drąšičev, Milan Malnarič iz Vavpče vasi, Ivan Suhorepec iz Ručetne vasi ter Jože in Anica Prus s Krmačine. Vendar sta odličja dobila le Prusova. Vsa tri vina, ki sta jih poslala na ocenjevanje, torej sovinjon-jagodni izbor (svečnično vino), renski rizling-ledeno vino in rumeni muškat-suhi jagodni izbor (vsi letnik 1998), so si prislužila zlato medaljo.

M. B.-J.

RAZSTAVA DROBNICE

SEMIČ - Društvo rejcev drobnice Bele krajine bo pripravilo v nedeljo, 11. junija, od 10. do 13. ure pri penzionu Smuk v Semiču 6. razstavo drobnice. Vse rejce in ljubitelje drobnice in pečenke vabijo na pester nedeljski dopoldan. Tekmovali bodo za najboljšo pečenko in najlepše živali ter predstavili delo z ovčarskim psom, pastirske pse in Kinološko društvo Bele krajine, obiskovalci pa se bodo lahko pomerili tudi v nagradnem 4x4.

OKRASNE RASTLINE NADE RŽEN - Takole prelestno podobo dajejo domačiji Rženovih iz Impolj doma vzgojene bršljanke. Nada že dolgo z ljubeznijo goji okrasne sadike, pravi, da se z rožami tudi "pogovarja". Pred približno letom dni se je odločila, da se na majhni kmetiji prične ukvarjati z gojenjem okrasnih sadik bolj načrtno, zato so postavili še manjši rastlinjak. Sin Boštjan ji semena nekaterih rastlin pripelje tudi iz Francije. Občudovalcev Nadinih cvetic je precej na Dolenjskem in celo na Gorenjskem. (Foto: P. P.)

kmetijsko svetovanje

Uporabljajte internet

Ko so se pred okoli petnajstimi leti z razvojem znanost in tehnologije začeli pojavljati prvi osebni računalniki, je postalo jasno, da ne bodo ostali omejeni le na eno stroko. Dandanes že tudi mnoge kmetije, ki se intenzivno ukvarjajo s kmetijstvom, premorejo osebni računalnik. Če ne zaradi drugega, vsaj zaradi otrok, ki ga verjetno rabijo v šoli ali na fakulteti.

Potem pa se je pojavil še internet. Ljudje se na žalost premalo zavedajo, kakšne možnosti jim ponuja. Omogoča stalen dostop do novih informacij s strani vladnih organizacij. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano najdemo na strani: http://www.sigov.si/mkgp/ (v zadnjem času so bile aktualne finančne subvencije 2000). Ravno tako se predstavljajo tudi nevladne. Kdor se na primer zanima za ekološko pridelavo, naj obišče stran Inštituta za trajnostni razvoj (http://www.itr.si). Najdemo lahko tudi Kmetijsko svetovalno službo (http://www.kss-si.org/), vendar na žalost dostop ni omogočen vsem.

Glavna korist, ki jo kmetje lahko imajo od interneta, je oglaševanje in prodaja pridelkov ter izdelkov. Na žalost je takih kmetov še malo, vendar je potrebno najpogumnejše pohvaliti. Če vas zanima, kako izgleda taka 'doma' narejena stran, si lahko ogledate primer ponudbe ameriških borovnic (http://start.at/borovnice.htm) ali predstavitev turistične kmetije (http://www.hollidays.com/farm/kmetija-robnik.htm) in poskusite tudi sami izdelati kaj podobnega za lastne potrebe. To vam običajno omogoči že vaš ponudnik internet storitev. Cene programiranja in zakupa prostora na strežniku so seveda odvisne od izbire ponudnika Poleg tega se na spletu nahaja tudi množica podjetij, pri katerih si lahko spletno stran izdelate sami in brezplačno. Taki so na primer: Geocities, V3, Xoom, Triopod, Angelfire,... (na straneh: http://www.geocities.com, http://come.to.com, http://www.xoom.com, http://www.tripod.com, http://angelfire.lycos.com). Na svoj račun lahko pridejo predvsem vinogradniki, sadjarji in ponudniki storitev v kmečkem turizmu. Na splošno pa so možnosti neomejene.

Če se že odločite za tak način oglaševanja, oglašujte tudi v tujem jeziku. Kot drugo pa je pomembna tudi kultura in način obnašanja na internetu. Preden karkoli objavite na svetovnem spletu, preverite, da nimate pravopisnih napak ali navedenih napačnih podatkov, saj je to lahko za vas le slaba reklama.

DOMEN BAJEC
Kmetijski zavod Ljubljana, Oddelek Novo mesto

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Še sto dni do trgatve 2000

Približno v 100 dneh po cvetenju trte se začne trgatev zgodnjih sort grozdja. V teh 100 dneh se bo veliko zgodilo, predvsem na vinskem trgu. Ne vem, če so na razpolago aktualni podatki o zalogah vin na kmetijah oziroma v vsej posavski vinorodni deželi, kjer je tudi Dolenjski list doma. Mnogi moji znanci so zaskrbljeni, ker nimajo več dovolj vina, da bi ustregli povpraševanju. Po teh informacijah bi lahko sklepal, da vina ni dovolj. Nismo pa v panogi dovolj organizirani, da bi imeli sveže, tedenske podatke o zalogah vin. Preglednost ponudbe bi vplivala tudi na oblikovanje cen, ker bi bila dobra informacija tako za ponudnike kot kupce. Takšne misli se mi porajajo zaradi dveh dogodkov, zelo pomembnih za slovensko vinarstvo.

Mednarodno ocenjevanje vin v Ljubljani je potekalo od 25. do 29. maja. Večina slovenskih vin, ki so bila na ocenjevanju, je letnik 1999. Ali nimamo dovolj starejših letnikov na zalogi, da bi preverili, kako so vina dozorela? Za manjše kmetije je razumljivo, da nimajo večjih zalog vin starejših letnikov. Večje kleti in tudi družinske kmetije, ki se usmerjajo v lastno trženje vsega pridelka potrebujejo v ponudbi tudi vina starejših letnikov. Škoda bi bilo, da bi v Sloveniji tržili le enoletna vina. Vina višje kakovosti pa nujno potrebujejo čas za zorenje tako v sodih kot kasneje v steklenici, da dosežejo svoj domet, ki ga je odredila kakovost grozdja. Ob ocenjevanju vin v Ljubljani se je porajalo več vprašanj: Zakaj se je zmanjšalo število slovenskih vzorcev, število tujih pa povečalo? Ali se v Sloveniji dovolj zavedamo pomena mednarodnega ocenjevanja vin? Uspeh slovenskih vin je bil izjemno dober. Od petih podeljenih šampionov sta dva ostala v Sloveniji. Samo tri države od 26 udeleženk so prejele veliko zlato medaljo in med njimi je Slovenija.

Drugi dogodek, ki mogoče napoveduje drugačne čase za slovensko vino, je odprtje francoske blagovne hiše Leclerc v Ljubljani. Na Kmetijskem inštitutu Slovenije je bilo v zadnjih 14 dneh kemično analiziranih in pokušanih čez 70 različnih francoskih vin. Ugled francoskih vin v svetu in Sloveniji je nesporen. Pri nas nismo vajeni tuje konkurence, zato se moramo nanjo sodobno pripraviti. Bolj kot doslej se bomo morali boriti za pozornost slovenskega kupca. Ugotovili smo, da se slovenska vina po kakovosti lahko kosajo z drugimi. Umetnosti trženja vin se sicer učimo, toda ne dovolj hitro. Gotovo je naša šibka točka razdrobljenost v ponudbi. "Butična" prodaja bo imela vedno svoj prostor na trgu, toda kakšno količino vin lahko prodamo na ta način? Preko veleblagovnic gre veliko vina. Trgovina se združuje, da bi preživela in dobaviteljem lažje diktirala svoje pogoje. Za prodajo polic v trgovini smo že slišali. Malo je v Sloveniji vinarjev, ki bodo zmogli kupiti nekaj kvadratnih metrov polic za stalno prodajo svojih vin. Slovenski kupec bo tudi v Leclercovi trgovini povpraševal po slovenskih vinih. Kako se torej dolgoročno pripraviti na konkurenco, ki se s prihodom Leclerca ne zaključi? Jasno nam mora biti, da ukrepi ne učinkujejo takoj! Čim dalj se bomo obotavljali, težje nam bo. Ali bo zadružništvo znalo in zmoglo dostojno rešiti tržne presežke netržnih kmetij?

Dr. JULIJ NEMANIČ

VINOGRADNIKI V BELO KRAJINO

SEVNICA - Društvo vinogradnikov Sevnica-Boštanj bo v soboto, 17. junija, pripravilo strokovni izlet v Belo krajino. Udeleženci bodo obiskali metliško vinsko klet, Belokranjski in Slovenski gasilski muzej, turistično kmetijo v Dragatušu, vinsko cesto in vinogradnika v Doblički gori. Prijave za izlet zbirajo v trgovini KOC v Sevnici, kjer so na voljo tudi podrobnejše informacije.

HELENA MRZLIKAR **gospodinjski kotiček**

Zdrava hrana v nosečnosti

Nosečnost je lahko dober razlog za spremembo prehranjevalnih navad, ki bodo ugodno vplivale na nemoten razvoj otroka in lastno zdravje. Zdrava prehrana je pomembna že od samega začetka nosečnosti. Če se mati nezadostno prehranjuje ali uživa zdravju škodljive snovi, kot je alkohol, lahko v otrokovem razvoju pride do trajnih motenj. V času nosečnosti je nujno potrebna prehrana, bogata z vitamini, minerali, ki uravnavajo gradnjo celic, in beljakovinami kot osnovnem gradbenem elementu našega telesa. Priporočljivo je uživati več rastlinskih beljakovin, ki so v žitih, krompirju in stročnicah. Njihova izraba se poveča s kombiniranim uživanjem jedi iz stročnic, žit, jajc ter z mlečnimi izdelki, ki vsebujejo tudi nujno potreben kalcij. Primerni so fižolova juha in polnozrnat kruh ali krompir z jajcem, polnozrnat kruh z mlekom, jajčno mleko z misliji in podobno. Tudi maščobe, še posebno rastlinskega izvora, so nujno potrebno živilo, ki telesu pomagajo, da koristno uporabi v maščobah topne vitamine A, D, E in K. Posledica prevelikega uživanja živalskih maščob, ki so v mesu, mesnih izdelkih, smetani, slaščicah in drugih mastnih živilih, je nezaželena čezmerna telesna teža. Ta ovira mater med nosečnostjo in pri porodu. V nosečnosti se odsvetuje popolno vegetarijasnko prehranjevanje brez mleka in mlečnih izdelkov ter jajc, ker pomanjkanje kalcija lahko povzroči trajne poškodbe pri materi in otroku. Prehrana, ki ustreza vsem zahtevam med nosečnostjo, je sestavljena pretežno iz rastlinskih živil, torej sadja, zelenjave, žit, polnozrnatih proizvodov, krompirja in stročnic ter večje količine manj mastnih mlečnih izdelkov in zmerne količine belega mesa in rib. Če je nosečnica slabokrvna in stalno utrujena, ji primanjkuje železa in vitamina C.

Priporočljiva je SOLATA IZ RDEČEGA ZELJA S SADJEM IN OREHI. Zelje na drobno naribamo, dodamo narezano sezonsko sadje in solato prelijemo z marinado iz medu, limoninega soka, olja in nastrganih orehov. Krče v nogah in slabotnost pa preženemo z napitkom iz banan in marelic, ki vsebujejo veliko magnezija. Za tri kozarce napitka potrebujemo 1 narezano banano, 200 g marelic, sok 3 pomaranč in 300 ml posnetega mleka ali pinjenca. Vse sestavine zmešamo v mešalniku. Če potrebuje telo posebno močan krepilni napitek, ga pripravimo iz pšeničnik kalčkov, ki vsebujejo največ vitamina E, kvasa, ki je zakladnica vitaminov B, in korenja ter pomaranče, ki prispevata vitamine A in C. Vse sestavine dobro zmešamo in pijemo enkrat dnevno.

Med najboljšimi muzeji v Sloveniji

Slavnostna akademija v počastitev petdesetletnice Dolenjskega muzeja - Odprli razstavo in izdali publikacijo, ki pričata o uspešnem delu muzejskega jubilanta

NOVO MESTO - Dolenjski muzej, ki je letos dočakal zaokroženih petdeset let svojega obstoja, je jubilej počastil s svečano akademijo na Muzejskih vrtovih v četrtek, 1. junija, zvečer, torej natanko na dan, ko je bila pred petdesetimi izdana odločba, s katero se šteje uradni začetek delovanja te kulturne ustanove. Ob tej priložnosti so odprli razstavo o petdesetletnem delovanju muzeja in izdali publikacijo s prikazom zgodovine muzeja, predstavitvijo kustudiatov in pedagoške dejavnosti ter pregledom vseh stalnih in občasnih razstav.

Na slavnostni prireditvi, ki jo je z glasbo preplel New Swing Quartet, je direktor Dolenjskega muzeja **Zdenko Picelj** v uvodnem govoru orisal pot, ki jo je prehodil muzej od začetkov do danes, ko je postal eden od najpomembnejših in vidnih kulturnih dejavnikov ne samo v pokrajini, ampak v celotni državi, zaradi izjemnega bogastva, pomena in prezentacije arheološke dediščine pa znan tudi drugod po Evropi. V imenu pokroviteljev, Mestne občine Novo mesto in kulturnega ministrstva, sta govorila župan **Anton Starc**, in **Jožef Školč**. Minister je v svojem nagovoru dejal, da je ime Dolenjskega muzeja vedno povezoval z noto modernosti in sodobnosti, kar je sicer nenavadno reči za muzejsko ustanovo z zbirko svetovno znanih prazgodovinskih predmetov in z drugim bogastvom iz preteklosti, vendar ta naziv vsekakor zasluži, saj uspešno uresničuje poslanstvo najboljših muzejev, ko dokazuje, da je dediščina lahko najbolj živahna spodbujevalka kulturnega utripa ter krepi v nas ponos ob zavedanju, da so resnična bogastva tu, ne pa nekje daleč proč, tako spoštovanje preteklosti kot ponos nad sedanjostjo pa še kako potrebujemo.

PLAKETA MUZEJU - Župan Anton Starc je na akademiji direktorju Zdenku Piclju izročil najvišje občinsko priznanje, Plaketo Mestne občine Novo mesto, s katero je bil Dolenjski muzej odlikovan za jubilej.

Na slavnostni prireditev sta direktor Zdenko Picelj in predsednik sveta muzeja Borut Križ tudi podelila zahvalne listine ustanovam, donatorjem in podpornikom muzeja, na koncu pa so si navzoči ogledali razstavo 50 let Dolenjskega muzeja. Razstava, ki so jo pripravili Ludvik Tončič, Majda Pungerčar in Zdenko Picelj, nazorno potrjuje, da čestitke in pohvale Dolenjskemu muzeju niso bile zgolj izraz prijaznosti ob jubileju, ampak resnično zaslužene z uspešnim delovanjem uglednega dolenjskega kulturnega hrama.

M. MARKELJ

JUBILEJ GRAJSKIH FANTOV

OTOČEC - Pevski zbor Grajski fantje ta mesec praznuje desetletnico prepevanja. Jubilej bodo počastili s slavnostnim koncertom, ki bo v soboto, 10. junija, ob pol devetih zvečer na gradu Otočec.

BREŽIŠKI KULTURNI DNEVI ZAKLJUČENI - V lepem poletnem vremenu se je v nedeljo, 4 junija, s pouličnimi gledališkimi predstavami skupine Ane Monro (na sliki) in Torpedo ter z večerno predstavo Globalnega teatra Slovenija in koncertom tria Vaska Atanovskega zaključil štirinajstdnevni festival 2. brežiški kulturni dnevi, imenovan Še en Kult. Brežice je tako rekoč preplavil s kulturnimi prireditvami, ki se jih je zvrstilo več kot 50, med njimi lep del na prostem, kar je posebnost Kulta še od lanskega leta, ko je bil organiziran prvič. Prireditelja festivala brežiški Mladinski center in društvo študentov sta tako pošteno razgibala poletni utrip Brežic, ki s Kultom dobiva prepoznavnejši kulturni obraz. Brežičani so prireditev vzeli za svojo, saj so bili pogostejši obiskovalci prireditev kot lani, rekorden pa je bil obisk petkovega koncerta skupin Stroj in Demolition Group. (Foto: M. Markelj)

Pianist Erik Šuler med nastopom na salonskem večeru v Novem mestu. (Foto: M. Kočevar)

Glasba in verzi

Pester salonski večer

NOVO MESTO - Po poldrugem mesecu je novomeška pesnica Marjanca Kočevar v soboto, 3. junija, ponovno pripravila enega od svojih zdaj že kar poznanih salonskih večerov. Tokrat so bili njeni gostje pesniki, glasbeniki, likovniki in kulturni delavci iz Ljubljane, Kočevja, Novega mesta, Blok in Krškega. Toplo poletno sobotno noč so preživeli ob branju izvirne poezije sodelujočih pesnikov ter ob prebiranju poezije tujih avtorjev v izvirnih jezikih in slovenskih prevodih po izboru gostov, zato se je pogovor med pesniškimi nastopi sukal predvsem o prevajanju oziroma prepesnjevanju pesniških mojstrovin iz tujih jezikov v slovenščino. Dogajanje je kot že na prejšnjem večeru popestrila razstava slik, ilustracij in grafik. Tokrat je svoja likovna dela (na ogled in na prodaj so še teden dni) razstavil akademski slikar Božidar Strman iz Nove vasi. Posebno doživetje so bili glasbeni vložki, za katere je poskrbel mladi, vse bolj uveljavljajoči se pianist Erik Šuler iz Kočevja, ki po šolanju na konservatoriju v Moskvi nadaljuje podiplomski študij. Zaigral je dela Rahmaninova in Debussyja. Marjanca Kočevar pravi, da bo s salonskimi večeri še nadaljevala, za popdporo pri izvedbi zadnjega pa se zahvaljuje Mercatorju in Telekomu ter osnovni šoli Bršljin in Zvezi kulturnih društev, ki sta s posojo in prevozom pianina omogočili Šulerjev nastop.

MiM

VESELA ŠOLA PILA

LJUBLJANA - To nedeljo, 11. junija, bo v Cankarjevem domu potekalo 32. državno tekmovanje v znanju iz Vesele šole Pila pod geslom Veselje za danes - znanje za jutri. Gre za najbolj množično tekmovanje slovenskih šolarjev doslej, saj je na prvi stopnji sodelovalo 27.509 učencev na 553 šolah. Na državnem tekmovanju se bo za naziv prvaka potegovalo 991 veselošolcev.

IGRALCI V GOGI - Gledališka skupina Tri mini in Baltazar med nastopom v Knjigarni Goga.

Kako do grizljajočih psov

Predstavitev gledališke skupine Tri mini in Baltazar na kulturnem večeru v novomeški knjigarni Goga

NOVO MESTO - Kulturni večer Predgovor k pasji vročini v atriju Knjigarne Goge v petek, 2. junija, zvečer je bil sicer posvečen gledališču, a je izzvenel bolj literarno. Gostje večera, Katja Vukčevič, Saša Ucman, Mitja Lačen in Branko Jordan, člani novomeške gledališke skupine Tri mini in Baltazar, so ob sprotni projekciji video filma Klemena Dvornika predstavili odlomke iz svoje gledališke predstave V vročini psi po malem grizljajo, ki so jo premierno izvedli letošnjega maja, zasnovali pa so jo kot preplete lastnih besedil z besedili drugih avtorjev. Kdor poprej te predstave ni videl, je nekoliko težje sledil nastopu, manjkal je torej dovolj informativen uvod, vendar pa je bilo mogoče ujeti rdečo nit v nadaljevanju večera, ko se je razplel zanimiv pogovor med voditeljico Brigito Judež in gosti. Očitno takih, ki predstave še niso videli, ni bilo dosti, saj so se poslušalci dejavno vključili v razgovor, kar sploh postaja značilnost in tudi zanimivost Goginih kulturnih večerov.

V razgovoru so gostje - razen Branka Jordana, ki je študent Akademije za gledališče, radio, film in televizijo, so vsi ljubiteljski gledališčniki - odgrnili ozadja nastajanja njihovega najnovejšega gledališkega projekta. Kot skupina delujejo od ustanovitve na novomeški gimnaziji že peto leto, vsako leto pa pripravijo po eno predstavo. Pri snovanju "grizljajočih psov v vročini" so se spoprijeli z izzivom, da bi v predstavo vnesli sodobne usmeritve, ki v gledališču postavljajo v ospredje osebno zgodbo in izkušnjo ter posledično igralca tudi kot avtorja besedila. Med pripravami in vajami se je izkazalo, da je tako snovanje gledališkega projekta sicer res v duhu skupine, ki se sama označuje kot "svetišče, terapevtska seansa, prostor neskončne ljubezni, prijateljstva, prikritih konfliktov, neizživetih spolnih fantazij ...", vendar da samo tako ne bo mogoče zgraditi dovolj prepričljive predstave, zato so vnesli vanjo še besedila drugih avtorjev. Koliko je v nji osebnih izkušnej sodelujočih in katere so to, pa na radovedna vprašanja iz občinstva ni bilo mogoče zvedeti, kar za samo predstavo tudi ni pomembno. Tri mini in Baltazar bodo s predstavo V vročini psi po malem grizljajo ponovno nastopili jeseni v več krajih.

M. MARKELJ

RAZSTAVA 3. EKSTEMPORA

BREŽICE - Včeraj, 7. junija, zvečer so v kavarni Amarcord odprli razstavo llikovnih del, ki so jih ustvarili posavski likovniki na 3. ekstemporu likovnega društva Oko konec meseca maja. Tema in tehnika sta bili prosti, ekstempora pa se je udeležilo 17 ustvarjalcev.

PESNIŠKI DOBER TEK! KATJE PLUT - Novomeška pesnica mlajše generacije Katja Plut (na sliki tretja z leve) je začela izdajati svoje pesniške zbirke zelo zgodaj, že v osnovnošolskih letih, tako da je še pred dvajsetim letom starosti število svojih pesniških zbirk zaokrožila na tri. Zadnja je z naslovom Dober tek! izšla v samozaložbi že pred tremi leti, a je javno predstavitev dočakala šele minuli petek, 2. junija, zvečer v novomeški gimnaziji. Katji so pri predstavitvi priskočili na pomoč Miha Blažič, Jure Pogačnik, Maja Božič in Danijela Jerkovič, ki so z meditativno ubrano in z improvizacijo zaznamovano avtorsko glasbo povezali Katjine verze v prijeten pesniško-glasbeni večer. (Foto: M. Markelj)

Mojster zahtevne tehnike pastela

Pregledna razstava dvajsetletnega likovnega ustvarjanja dr. Marina Beroviča v galeriji Posavskega muzeja - Na ogled je avtorski izbor pastelov, grafik in akvarelov.

BREŽICE - V galeriji Posavskega muzeja so zadnji dan maja zvečer odprli veliko slikarsko razstavo pastelov, akvarelov in grafik dr. Marina Beroviča, akademskega restavratorja in konservatorja specialista ter docenta na več ljubljanskih visokošolskih ustanovah. Izbor del iz obdobja zadnjih dvajsetih let je pripravil avtor sam, vanj pa je poleg grafik in akavarelov vključil tudi del pastelov s svoje velike pregledne razstave, ki je bila lani v Dolenjskem muzeju v Novem mestu. V Brežicah je tako na ogled raznovrstnejša predstavitev Berovičevega likovnega ustvarjanja, ki bo dopolnjena še z manjšo razstavo njegovih del, ki jo bodo odprli danes v razstavišču brežiške enote Dolenjske banke.

Dr. Marin Berovič se z likovnim ustvarjanjem ukvarja že od konca šolanja na novomeški gimnaziji, ves čas pa ga od vseh slikarskih tehnik najbolj privlači pastel, ki tudi prevladuje v njegovem celotnem opusu. Doslej je imel že več kot 30 samostojnih in več kot 120 skupinskih razstav doma in na tujem, sodeloval pa je tudi na več slikarskih kolonijah. Njegov najopaznejši restavratorski podvig je restavriranje kostanjeviške zbirke pastelov Božidarja Jakca. Kot je dejala na otvoritvi kustosinja Ožbi Lorber, je Berovičev slikarski svet izrazita govorica osebnih čustev, spoznanj in razmišljanj, inspirirajo pa ga čustveni impulzi, ki jih pogosto vnaša v podobo krajine.

Otvoritev je popestril Ljubljanski godalni trio (Karel Žužek, Franc Avsenek in Stane Demšar), ki je pripravil glasbeno poslastico; zaigral je Sonato za tri danes malo znanega skladatelja Amandusa Ivančiča iz 18. stoletja, ki pa je bil v svojem času eden pomembnejših skladateljev v habsburških deželah. Njegove skladbe so med drugim našli tudi v Novem mestu.

Za žlahtnost čutnih okusov sta po uradnem delu otvoritve poskrbela še vrhunska slovenska vinarja Zdravko Mastnak in Janez Šekoranja, ki sta dala v pokušnjo izvrstna vina, pridelana v posavskih vinogradih, med njimi tudi vina, ki so na letošnjem ljubljanskem vinskem sejmu prejela najvišja odličja. Za primeren prigrizek k žlahtni kapljici je poskrbela sommelierka in gostilničarka Mira Kos iz Novega mesta. Tako se je otvoritev Berovičeve razstave zaključila kot kulturno in sladokusno doživetje.

M. MARKELJ

Marin Berovič na brežiški razstavi.

TO SMO MI

NOVO MESTO - Zveza kulturnih društev Novo mesto vabi na prireditev To smo mi, ki bo v soboto, 10. junija, ob šestih zvečer na gradu Grm. Predstavila se bodo skoraj vsa društva, ki delujejo v okrilju zveze. Na odru se bo zvrstilo okrog 400 nastopajočih, kar obeta bogat in prijeten kulturni dogodek.

CIHLARJEVA RAZSTAVA

NOVO MESTO - V Galeriji Krka bodo v torek, 13. junija, ob osmih zvečer odprli razstavo slik akademskega slikarja Jureta Cihlarja iz Lucije. Avtorja bo predstavila umetnostna zgodovinarka in likovna kritičarka Tatjana Pregl Kobe, v kulturnem programu pa bodo nastopili Zoran Škrinjar, Nikola Matošič in Igor Lumpert.

OTVORITEV KNJIŽNEGA IZPOSOJEVALIŠČA

KOSTANJEVICA - Danes, 8. junija, bodo ob sedmih zvečer slovesno odprli izposojevališče Valvasorjeve knjižnice Krško. Slovesnost bo v Kulturnem domu, slavnostni govorniki bodo krški župan Franc Bogovič, ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice Lenart Šetinc in svetovalka vlade Jelka Gazvoda, v kulturnem programu pa bo nastopila igralka Saša Pavček s Tomšičevo monokomedijo Bužec on, bušca jaz.

UMETNIKI NA GRADU MALA LOKA

MALA LOKA - Na gradu Mala Loka od prejšnje sobote poteka celotedenski mednarodni festival Prepovedani sadeži civilne družbe, ki ga organizirata Forbidden Fruit of civil society in društvo Arti. Sodeluje okrog 50 slikarjev, kiparjev, glasbenikov in drugih ustvarjalcev. Festival je bil lani prvikrat na gradu Mala Loka, letos pa so se zaradi dobrih izkušenj ponovno odločili zanj.

GREMO PLESAT - Gostitelji srečanja slovenskih otroških folklornih skupin mladi artiški fokloristi so se predstavili s spletom iger in plesov Gremo plesat.

Otroci v igri, pesmi in plesu

Enajst otroških folklornih skupin iz vse Slovenije je nastopilo na odru artiškega Prosvetnega doma

ARTIČE - Prosvetni dom je bil v petek, 2 junija, poln otroškega živžava, radoživosti, a tudi zbranosti, ko so se na odru vrstili plesalci, pevci in glasbeniki z vseh koncev Slovenije, nič starejši od velike večine predvsem šolarskega občinstva. Artiče so bile namreč tega dne gostitelj letošnjega srečanja otroških folklornih skupin Slovenije, ki je potekalo pod geslom Igrajmo se, igrajmo se, zaplešimo! Artiče z bogato razvito folklorno dejavnostjo so si prireditev na državni ravni vsekakor zaslužile.

Srečanje sta v sodelovanju z Osnovno šolo Artiče in tukajšnjim kulturno-umetniškim društvom pripravila Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti in njegova brežiška območna izpostava. Nastopilo je enajst skupin, izbranih na predhodnih območnih in medobmočnih srečanjih, se pravi, da je artiški oder gostil tisto najboljše in najzanimivejše, kar slovenske otroške folklorne skupine izvajajo ta čas, to pa so v zaključene celote ubrani prikazi prepleta otroških iger, izštevank, pesmi in plesov iz različnih koncev Slovenije, od koder so skupine pač prišle. Pesmice, kot so Sijaj, sijaj sončece, Ob bistrem potoku je mlin, Izidor ovčice pase, Abraham ima sedem sinov idr., so se povezale z igrami, kot so kozla zbijat', kresovanje, kronanje kralja in kraljice, otroška ohcet, kamenčkanje ipd., nekatere nastope pa je popestrila še glasbena spremljava od preprostih "inštrumentov" (ribežen, kuhalnice) do diatonične harmonike in godal ter kar cele tamburaške skupine. Med enajstimi skupinami iz Poljčan, Sežane, Horjula, Dobravelj, Beltincev, Rečice pri Laškem, Prosenjakovcev, Lipnice in Maribora sta bili za zaključni nastop izbrani tudi skupini z našega območja, in sicer otroška folklorna skupina Kulturno-umetniškega društva Oton Župančič iz Artič, ki jo vodi Vesna Bogovič, in starejša otroška folklorna skupina Osnovne Šole Metlika pod strokovnim vodstvom Duške Matkovič.

MiM

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

OBISK POČITNIŠKE HIŠICE - Neznanec je pretekli teden vlomil v počitniško hišico v Pavlovi vasi pri Brežicah, last S. O. iz Dobove, ter odnesel barvni televizor, štiri lovske nože, kovček s setom nožev in daljnogled.

MLADOLETNI TATICI - Prodajalka trgovine Drogerie Markt v Novem mestu je 1. junija pri tatvini kozmetike v vrednosti 15.600 tolarjev zalotila dve mladoletnici, ki sta ukradeno blabo vrnili.

NOR NA GLASBO - 1. junija je iz učilnice dijaškega doma v Novem mestu izginil okrog 20 tisoč vredni radiokasetofon, last OŠ Šmihel.

OKRADEL BLAGAJNO - Policisti še poizvedujejo za neznancem, ki je 1. junija popoldne iz blagajne trgovine Thomas Sport v Novem mestu ukradel okrog 33 tisoč tolarjev in pobegnil.

TELEFON IN KOSTIM - Neznanec je razbil šipo zaklenjenega osebnega avta v bližini lokala Krka bar iz Novega mesta, last P. G. iz Novega mesta, in odnesel mobilni telefon in ženski kostim.

OKRADENO CESTNO PODJETJE - Iz kamnoloma na Vrhpeči je med 1. in 2. junijem izginilo več metrov štirižilnega bakrenega kabla, lopata, kramp in grablje v vrednosti 300 tisoč tolarjev.

BOGATA MOŠKA TORBICA - Neznanec je 2. junija popoldne pri mostu reke Krke pred naseljem Šmihel pri Žužemberku vlomil v osebni avto in ukradel moško torbico, v njej pa dokumente, mobilni telefon, pet različnih tobačnih pip in dve plačilni kartici. Nemec B. H. je oškodovan za 200 tisoč tolarjev.

"KRIVE" BOROVNICE - Medtem ko je J. K. iz Novega mesta 2. junija popoldne v gozdu izven naselja Šentjošt nabirala borovnice, je neznanec vlomil v njen avto in ji ukradel denar.

MOTORIST UMRL

ŠMARJE - 17-letni voznik kolesa z motorjem L. P. iz Šentjerneja se je 3. junija ob 2.30 peljal iz Vrhpolja proti Šentjerneju. V Šmarjah je zapeljal preko levega dela vozišča in oplazil betonsko ograjo ter z glavo udaril v kovinski steber mreže ograje. Pri trčenju mu je z glave padla čelada. L. P. je na kraju nesreče umrl.

POŽAR V ČUŽNJI VASI

TREBELNO - V ponedeljek popoldne je zagorelo gospodarsko poslopje v Čužnji vasi pri Trebelnem. Po prvi oceni ima lastnik M. K., ki mu je pogorelo ostrešje in seno, za okrog milijon tolarjev škode. Gasili so gasilci iz okoliških vasi, vzroke požara pa še ugotavljajo.

Hitro je lahko hitro prehitro

Na področju PU Novo mesto že 13 mrtvih - Pretekli teden trije - Glavni razlog prevelika hitrost - Do nedelje teden umirjanja hitrosti - Nadaljevanje poostrenih kontrol

NOVO MESTO - Ne le na področju Policijske uprave Krško, kjer je v prvih petih mesecih leta na cestah umrlo 15 ljudi, tudi na širšem novomeškem področju je v letošnjem letu opaziti močno poslabšanje prometne varnosti. Do 1. junija so ceste na PU Novo mesto namreč terjale že kar 13 smrtnih žrtev, kar je več kot v enakem lanskem obdobju.

Samo v preteklem tednu sta se zgodili dve prometni nesreči s smrtnim izidom. 30. maja ob 18.45 se je 48-letni voznik osebnega avta J. Č. iz Dolenjskih Toplic peljal po cesti iz Dolenjskih Toplic proti Vavti vasi. V naselju Dolenje Gradišče je zaradi vožnje preblizu desnega roba vozišča zapeljal s ceste in po nekaj metrih vožnje s prednjim delom avta trčil v lesen električni drog. Vozilo se je nato prevrnilo. Voznik se je lahko poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici, njegov 48-letni sopotnik M. B. iz Novega mesta pa je zaradi hudih poškodb umrl na kraju nesreče. Samo dan pozneje, 31. maja, se je vožnja nesrečno končala tudi za 37-letnega A. P. iz Dolnjega Križa, ki se je peljal iz Dobrniča proti Žužemberku. Pri Dobravi je v levem preglednem ovinku zaradi neprilagojene hitrosti izgubil oblast nad vozilom. Zapeljal je na desno peščeno bankino, nato pa sunkovito zavil v levo preko ceste, bočno drsel po bankini in nato trčil v dno nasipa. Vozilo se je prevrnilo, voznik pa je na kraju nesreče podlegel poškodbam.

Na PU Novo mesto so zaskrbljeni nad slabim stanjem na področju varnosti cestnega prometa. Do konca maja so sicer obravnavali nekoliko manj vseh prometnih nesreč kot lani, vendar so posledice hujše. Več je namreč nesreč s smrtnim izidom in s hudimi telesnimi poškodbami. V prvih petih mesecih leta je umrlo deset ljudi (lani šest), 64 (28) pa je bilo hudo poškodovanih. Manj oseb je lažje poškodovanih. Največ smrtnih žrtev je ob koncih tedna, in sicer na hitri cesti št. 1 in na regionalni cesti 3. reda.

• Aktivnosti v tednu umirjanja prometa bodo izvajali tudi na PU Krško. V Posavju se je v letošnjem letu zaradi neprilagojene ali prekoračene hitrosti zgodilo 73 prometnih nesreč, kar je 20 odstotkov vseh. Za umirjanje hitrosti bodo policisti uporabljali vso razpoložljivo tehniko vključno s sistemom Provida.

Na območju cele Slovenije bodo med 5. in 11. junijem poostrene kontrole z namenom umirjanja prometa. "Temeljni namen teh aktivnosti je poostren nadzor nad upoštevanjem omejitev hitrosti. Prevelika hitrost je še vedno najbolj pogost in poglaviten vzrok nesreč z najhujšimi posledicami. Te aktivnosti so potrebne toliko bolj, ker ceste zopet omogočajo večje hitrosti pa tudi vozne razmere so dokaj ugodne," meni direktor PU Novo mesto **Franci Povše**.

L. MURN

ILEGALCEV KAR MRGOLI

POSAVJE - Posavski policisti so imeli znova veliko dela z ilegalci. 30. maja so v naselju Ribnica prijeli državljana BiH, v noči na 31. maj pa skupino desetih Iračanov. Pet od njih, ki jih je v osebni avto naložil M. R. iz Krškega in peljal v smeri Brežic, so izsledili policisti, preostalih pet pa se je peš napotilo protu Mostecu, kjer so jih ravno tako prijeli. Zoper M. R. je podana kazenska ovadba. V smeri naselja Prilipe so policisti v noči na 2. junij izsledili še dva Romuna, na Figarovem mostu v Brežicah tudi dva Romuna, na Brezjah pa dva Alžirca. 3. junija so policisti v zaseženem kombiniranem vozilu Fiat Ducato na Obrežju našli dva Romuna, na železniški postaji Brežice pa še tri. Nedeljski ulov pa šteje pet Romunov v Rigoncah.

POZOR, KO GRESTE V GOZD ALI K REKI!

NOVO MESTO - Policijska uprava Novo mesto ugotavlja, da se je v zadnjih dneh povečalo število vlomov in kraj iz avtomobilov, še posebej na samotnih parkirnih prostorih ob gozdu, kjer oškodovanci nabirajo borovnice, zelišča ali gobe, ob rekah Kolpi in Krki, kjer lovijo ribe ali se vozijo s kanuji, ter pred vikendi, kjer delajo v vinogradih in sadovnjakih. Neznanci kradejo dokumente in denar, v vikendih pa hrano in pijačo. Policisti pozivajo k previdnosti in prosijo občane, da jih o sumljivih osebah obvestijo na tel. 113.

Zgorelo 74 panjev

Požar tudi v asfaltni bazi

ŽUPELEVEC, DRNOVO - 30. maja popoldne je prišlo do požara na čebelnjaku v okolici Župelevca pri Brežicah, in sicer zaradi nestrokovnega dela s pihalnikom. V celoti je zgorelo 74 panjev in prikolica, na kateri so bili nameščeni panji. Požar so lokalizirali gasilci PGD Kapele, Župelevec in Rakovec.

2. junija zjutraj pa je prišlo do požara tudi v asfaltni bazi na Drnovem. Zagorelo je v zidanem objektu za segrevanje bitumena (tekoča snov za izdelavo asfalta). Predvidoma zaradi dotrajanosti ali napake v materialu gumijaste cevi, ki služi napeljavi kurilnega olja v kotel, kjer se ta snov segreva, je prišlo do puščanja olja iz cevi. Požar se je s kotla razširil na v bližini parkirano tovorno vozilo, v katerem je bilo preko 20 ton bitumna, predvsem na kabinski del. Ogenj ni zajel samih cistern z bitumnom in kurilnim oljem v neposredni bližini požara, ki so ga gasilci poklicne gasilske enote iz Krškega lokalizirali in pogasili. Ob požaru je prišlo tudi do izpusta kurilnega olja, vendar so ga v celoti zajeli v posebnem bazenu. Na tovornem vozilu je nastala materialna škoda v vrednosti 10 milijonov tolarjev, škodo na objektih asfaltne baze Cestnega podjetja Novo mesto pa še ugotavljajo.

Pretekli teden je prišlo tudi do manjšega požara v podjetju Vipap. Zagorela je elektroinstalacija avtomatike stroja za obdelavo. Požar so pogasili, škoda pa še ni znana.

Konec tedna enajst nesreč

KRŠKO - Na območju PU Krško se je ta konec tedna zgodilo enajst prometnih nesreč - ena s hudimi in ena z lažjimi telesnimi poškodbami, v devetih pa je bila le materialna škoda.

V Brestanici pred osnovno šolo je v petek prišlo do trka med osebnim avtom in kolesom z motorjem, nastala je le materialna škoda. Na območju Sevnice se je za zdaj še neznani voznik zaletel v osebni avto, parkiran pred stanovanjsko hišo. Povzročitelj je z vozila pobral registrske tablice in odšel. Policisti se bodo oglasili pri lastniku vozila.

V soboto se je v Brestanici zgodila huda prometna nesreča. Osumljeni povzročitelj, ki je vozil osebni avto, je voznika kolesa z motorjem in njegovega sopotnika menda želel še fizično prepričati, kdo da je zakrivil nesrečo. Sledi predlog sodniku za prekrške. V nedeljo je voznik motornega kolesa zaradi vožnje po nasprotnem voznem pasu in vožnje po bankini izgubil oblast nad vozilom in trčil v osebni avto, ki je pripeljal pravilno. Motorista so odpeljali v brežiško bolnišnico. V Mostecu je mladoletni voznik motornega kolesa trčil v osebni avto hrvaškega državljana. Motorist je bil le opraskan, zoper oba pa sledi predlog sodniku za prekrške.

FIAT PANDO ODPELJAL NEZNANO KAM

DVORCE - Neznanec je v noči na 30. maj vlomil v počitniško hišo v Dvorcah, last A. P. iz Cerine pri Brežicah, ukradel originalne kontaktne ključe avta znamke Fiat Panda, reg. št. KK 97 - 10Z, kovinsko zelene barve. Z njim se je odpeljal neznanokam.

TRIJE POŠKODOVANI

PODGRAČENO PRI BREŽICAH - 19-letni hrvaški državljan I. T. je peljal po hitri cesti št. 1 iz Ljubljane proti Obrežju. Zaradi utrujenosti je v Podgračenem zapeljal na nasprotni vozni pas, takrat pa je pravilno pripeljal 29-letni bosanski državljan osebnega avta N. D. V bočnem trčenju je sopotnica v povzročiteljevem avtu, 20-letna M. L., dobila hude telesne poškodbe, druga 20-letna sopotnica I. M. in povzročitelj nesreče pa lažje. Vsi trije so ostali na zdravljenju v brežiški bolnišnici.

VES VEČER SE JE PRETEPAL

NOVO MESTO - 3. junija nekaj po polnoči so policisti do iztreznitve pridržali vinjenega 19-letnega J. H. iz Novega mesta, ker je po sporu na šmihelskem mostu pretepel R. G. Isti večer pa se je stepel tudi na Šegovi ulici. Policisti so ga pridržali, saj ga ni bilo mogoče umiriti.

PREVZEM NOVEGA VOZILA - Mirnčani so veseli pridobitve za kraj - novega gasilskega intervencijskega vozila. Slika je s prevzema avta. (Foto: L. M.)

Nov avto mirnskih gasilcev

Slavnostna parada gasilcev ob prevzemu novega vozila PGD Mirna - Priznanje GZ Trebnje - Tekmovanje v malem nogometu

MIRNA - S slavnostno gasilsko parado se je v soboto, 3. junija, na Mercatorjevem dvorišču pričela prireditev ob prevzemu novega intervencijskega gasilskega vozila 91 let delujočega Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Mirna, ki ga je blagoslovil tamkajšnji župnik g. Janez Petek. Gre za nov citroen jumpel 2,5 TDI, vreden preko tri milijone dvesto tisoč tolarjev. Pri zajetnem finančnem zalogaju so sodelovali tako Gasilska zveza (GZ) Trebnje kot Krajevna skupnost (KS) Mirna: vsak je prispeval po milijon - ostalo pa domači gasilci.

Kot sta v pozdravnih nagovorih dejala predsednik PGD Mirna Brane Kolenc in predsednik KS Janez Bračko, gre za pomembno pridobitev, saj bodo z novim vozilom, če bo pač potrebno, še hitreje, uspešneje in varneje intervenirali v primeru nesreč. Kolenc je dejal, da zadnje obdobje povprečno petkrat letno pomagajo gasiti pri požarih, kar ni tako malo. "Poleg strokovnega dela s poudarkom na izobraževanju je tehnična opremljenost, kamor spadajo tudi dobra vozila, pri zagotavljanju požarne varnosti vseh krajanov vse pomembnejša, zato lahko trdim, da je pripadnost gasilstvu na Mirni velika," je poudaril predsednik GZ Trebnje Anton Strah in mirnskim gasilcem podelil priznanje zveze. Po besedah predsednika Kolenca so si mirnski gasilci letos priskrbeli tudi nekaj novih čelad, varnostnih rakavic, zaščitnih sredstev ipd., v prihodnosti pa želijo kupiti novo cisterno, saj je sedanja stara že šestnajst let. Še naprej ne bodo pozabljali na pomen izobraževanja, udeleževali pa se bodo tudi tekmovanj.

Že pred večerno prireditvijo pa je na Mirni popoldne potekalo tekmovanje v malem nogometu, ki so se ga udeležila sosednja gasilska društva, in sicer iz Ševnice, Sel pri Mirni, Volčjih Njiv, Račjega sela, Občin, Sv. Križa, Ponikev in z Mirne. Vsi so prejeli priznanja, najbolje pa so se odrezali gasilci iz Ševnice. Domov so odšli s pokalom.

L. M.

SAMOKRES Z NABOJI

STRANSKA VAS - 31. maja so policisti na podlagi odredbe Okrožnega sodišča v Novem mestu opravili hišno preiskavo pri 19-letnem M. H. iz Stranske vasi. Našli in zasegli so samokres in 12 nabojev. Kršitelja čaka sodnik za prekrške.

PONAREJENIH 500 DEM

NOVO MESTO - V Dolenjski banki v Seidlovi ulici je občanka iz okolice Novega mesta 3. junija želela zamenjati petsto mark za bankovce po sto mark. Ker je šlo za ponaredek, so bankovec policisti zasegli in ga poslali v ekspertizo Banki Slovenije.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

PETERICA NA ZATOŽNI KLOPI

Brce z bulerji za Bojana usodne

Na krškem sodišču sodijo peterici fantov, vpletenih v pretep pred diskoteko Bruno v Gabrijelah, kjer je lani novembra umrl 19-letnik - Izbruh nerazumljivega nasilja

KRŠKO - Skoraj pol leta je minilo od tragičnega dogodka, ko je na Martinovo soboto v pretepu pred diskoteko Bruno v Gabrijelah tragično umrl 19-letni Bojan Florjančič iz Šentpetra. Te dni je na Okrožnem sodišču v Krškem potekala glavna obravnava zoper peterico mladeničev, vpletenih v ta izbruh nerazumljivega nasilja, katerega posledice so več kot tragične.

Na zatožno klop so zaradi kaznivih dejanj povzročitve hudih telesnih poškodb, celo s smrtnim izidom, ter zaradi sodelovanja v skupini pri pretepu sedli 25-letni Rudi Medved iz Prelesja (v priporu), 20-letni Andrej Vidmar iz Krmelja, 22-letni Marko Struna iz okolice Ivančne Gorice, 24-letni Marko Uroš Kozolc z Mirne ter 34-letni Bruno Vidmar iz Gabrijel.

In kako je prišlo do tako krutega obračuna? Med množico mladih, ki so se lani 14. novembra zabavali v priljubljeni diskoteki Bruno v Gabrijelah (v kateri pretepi menda niso ravno redkost), je okrog polnoči prišla tudi skupina fantov ín deklet z Otočca, med katerimi so bili brata **Bojan in Jože Florjančič ter Peter Krušec**. Krušec in Bojan sta okrog druge ure odšla ven na zrak in tam naletela na Rudija Medveda. Prav ta mladenič, ki pogodbeno dela kot varnostnik podjetja G7, naj bi začel izzivati Krušca, ker je nosil dolge lase. "Kaj je dolgolasec? Take bi jaz vse pobil!" Da bi Krušca lažje pripravil do pretepa, si je dal na hrbtu zvezati roke s pasom. Začel se je pretep, v katerem jih je skupil tako Medved kot Krušec in Florjančič. Ko se je Medved osvobodil, je namreč razjarjen planil na oba Otočana - Krušču je celo zlomil nos in poškodoval oko. Jožeta Florjančiča, ki je pred diskom opazoval pretep, pa je napadel obtoženi Marko Struna, čeprav slednji trdi, da je hotel le pomiriti Medveda in dolgolasca. Pretep se je nato končal, toda strasti se še zdaleč niso pomirile, saj se je čez slabo uro pričel drugi, usodnejši spopad na parkirišču pred diskom.

Kot pravi obtožnica, je zanj najbolj "zaslužen" obtoženi **Marko Uroš Kozolc**, ki prvega pretepa sploh ni videl, toda ko je v disku zagledal krvavega Medveda in slišal, kaj se je zgodilo, je sklenil, da se je treba Otočanom maščevati. Brez težav so k njemu pristopili **Medved** in obtoženi **Andrej Vidmar** (oba pravita, da sta ven odšla na njegov poziv) ter drugi. Skupina najmanj desetih fantov se je tako napotila proti Otočanom, ki pa so se tudi po besedah pokojnikovega brata Jožeta Florjančiča, takrat že odpravljali domov, saj sta bila Krušec in Bojan močno poškodovana. Med napadalno skupino naj bi bil tudi brat lastnika diskoteke **Bruno Vidmar**, ki je za glavne krivce konflikta tisti večer imel Otočane, zato se mu je zdelo potrebno, da se jih kaznuje. Tudi po izjavah drugih obtožencev naj bi prav on dal domači skupini ukaz za napad:" Dajte, začnite!" Sam to sicer zanika in pravi celo, da se skupina obtoženih fantov v diskoteki ni nikoli pretepala. Po izjavah nekaterih prič naj bi celo varnostnik diskoteke "Žuti" dejal: "Vi jih zbrcajte danes, meni se ne da."

Kot je na glavni obravnavi povedal pokojnikov brat **Jože**, so se Otočani že odpravljali proti parkiranim avtomobilom, ko jih je napadla skupina okrog petnajstih fantov. "Videl sem, da sta se Medved in Vidmar spravila na Bojana. Z rokami sta ga v glavo, potem pa ne morem nič reči, ker sem jih že sam, ne vem od koga, dobil s pestjo. Bil sem pretepen. Ko sem se zavedel, sem zagledal Petra krvavega, zraven pa je na tleh negibno ležal brat. Odnesla sva ga na asfalt in prosila, naj nama kdo pomaga z oživljanjem," je povedal Jože, a je bilo kljub pomoči tam navzoče medicinske sestre, žal, prepozno. 19-letni Bojan je pozneje umrl v novomeški bolnišnici.

• Glavna obravnava se bo nadaljevala spet konec meseca, ko je obramba predlagala gled kraja dogodka.

Tako Vidmar kot Medved sta zanikala, da bi onadva pretepla Bojana. Vidmar naj bi se znova spravil le na Kruščca, Vidmar pa na Jožeta Florjančiča. Vsaj prvemu je po mnenju tožilca težko verjeti. Tako Krušec kot Petra Deu sta dejala, da je med tremi napadalci prav Medved udaril Bojana v glavo;, ko je padel po tleh, pa ga je še večkrat brcnil z bulerji. Izvedenec obdukcije meni, da so bili prav to udarci, ki so povzročili smrtne poškodbe.

L. MURN

SREČANJE DOLENJSKIH AVTOŠOL - Dvaindvajset inštruktorjev iz sedmih dolenjskih avtošol: Aša, Riba, Alfa - R, AMD Trebnje, Max, Izpitni center Novo mesto ter ekipa komisije, se je v soboto, 3. junija, odzvalo vabilu avtošole Max in Slavka Žagarja ter prišlo na srečanje na skupni poligon v Češčo vas. V prvem, tekmovalnem delu, so se inštruktorji preizkusili v vožnji z avtomobilom na vrtljive koleščke, v avtomobilski spretnostni vožnji po poligonu in s formulo na daljinsko upravljanje. Opravili so tudi turistično pot. Popoldne so preživeli na družabnem srečanju v Zijalu pri Mirni Peči. Takšnih prijetnih druženj si vsi še želijo. (Foto: L. Murn)

ŠPORT

PLANINCI V BELO KRAJINO

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto organizira v soboto, 10. junija, planinski pohod v Belo krajino po Župančičevi poti od Dragatuša do Vinice. Vsi, ki bi si radi ogledali kulturne in druge zanimivosti Bele krajine, se lahko prijavijo pri Marici Praznik (22 948, po 18. uri zvečer). Odhod bo z novomeške avtobusne postaje ob 7. uri.

ODBOJKARSKA REPREZENTANCA SLOVENIJE - V reprezentanci so bile tudi tri odbojkarice TPV Novo mesto, kar je veliko priznanje za odbojkarskega trenerja in znanega dolenjskega športnega delavca Bojana Verniga (Foto: S. Dokl)

Nepotreben poraz naših odbojkaric

Novo mesto je gostilo odbojkarski ženski reprezentanci Slovenije in Slovaške - Naše odbojkarice zamudile enkratno priložnost, da porazijo favorizirane gostje

NOVO MESTO - Slovenska ženska odbojkarska reprezentanca, v kateri so igrale kar tri Novomeščanke (Jana Vernig, Maja Guštin in Snežana Rajak), je minulo soboto imela enkratno priložnost, da porazi v Evropi bolje rangirano reprezentanco Slovaške, s katero tekmuje skupaj z Avstrijo v evropski B-ligi. Toda naše odbojkarice so začele preveč boječe in neuglašeno, kar so izkušenejše gostje izkoristile in prvi niz po izenačenju (24:24) tudi odločile v svojo korist.

V drugem nizu so Slovenke zaigrale vrhunsko, gostje jim niso bile kos, zato so ta niz z lahkoto dobile. Podobna slika se je ponovila tudi v tretjem nizu, ki so ga naše odbojkarice sicer dobile malo težje, vendar so ga vseeno odločile v svojo korist. Po vodstvu naših z 2:1 in ob odlični igri v polju in na mreži je bilo pričakovati, da bodo nadaljevale s prodorno igro. Vendar ni bilo tako. V četrtem nizu so po obetavnem vodstvu 12:9, povsem popustile, gostja Tomaškova jim je zabila kar osem servisov in upov, da se bo tekma končala v štirih nizih je bilo konec. Kar so Slovenke zamudile v četrtem nizu, so nadoknadile v petem skrajšanem nizu, ko so ob menjavi strani vodile z 8:6 in nato še celo s 14:11, v dvorsani ni bilo nikogar, ki bi dvomil o tesni, vendar zasluženi zmago naših odbojkaric. Niso pa tako mislile gostje, ki so izkoristile nezbranost naših napadalk, preveč so se jim tresle roke, in končno so se Slovakinje rešile skozi šivankino uho.

Trener slovenske reprezentance Marko Kalc ni bil preveč razočaran, vedel je, da so dekleta igrala zelo dobro in da so igro imele v svojih rokah, vendar jih je v ključnih trenutkih zapustila športna sreča. Naše odbojkarice se bodo to soboto v Avstriji srečale s tamkajšnjo reprezentanco, potem pa sledi še povratno srečanje v Bratislavi, kjer se bodo naše odbojkarice skušale oddolžiti Slovakinjam za nezaslužen poraz.

S. DOKL

SNEŽANA RAJAK si je z dobrim nastopom na mladinskem kvalifikacijskem odbojkarskem turnirju v Bolgariji s sedemnajstimi leti odprla pot celo v člansko žensko odbojkarsko reprezentanco. (Foto: S. D.)

SESTRI SILVESTER ZMAGALI V NEMČIJI

MIRNA - Nadarjeni igralki badmintona sestri Urška in Špela Silvester sta uspešno nastopili na 34. mednarodnem mladinskem turnirju ob Bodenskem jezeru v Nemčiji. Zmagali sta med posameznicami, kjer je Urška v finalu po hudem boju v treh nizih v konkurenci igralk do 15. leta ugnala veliki up nemškega badmintona Aline Decker, mlajša Špela pa je v kategoriji do 13. leta v finalu premagala madžarsko prvakinjo Orsolyjo Varga. Sestri Silvester sta igrali tudi v finalu dvojic. Uspešna je bila tudi Taja Borštnar, ki se je prebila v polfinale med posameznicami skupaj s Katjo Strmole tudi med dvojicami. (M. Č.)

UROŠ MURN PETI V PRVI ETAPI DIRKE PO AVSTRIJI

GROBMING - Na kolesarski dirki Po Avstriji nastopa tudi močna ekipa Krke Telekoma. V prvi etapi, kjer so kolesarji vozili v veliki soparici, se je najbolje odrezal Uroš Murn, ki je v ciljnem šprintu zasedel odlično peto mesto, Papež in Mihojlević pa sta na cilj prišla v glavnini skupaj z zmagovalcem pristala na dvajsetem oziroma dvaindvajsetem mestu. Vsi novomeški tekmovalci razen Branka Filipa (Geroldstiner) so na cilj pripeljali v času zmagovalca Italijana Lombardija. Trener novomeških kolesarjev Srečko Glivar je povedal, da so fantje kolesarili v peklenski vročini, ki jih je tudi precej zdelala, vendar da kaj več pričakuje od naslednjih etap.

V LESKOVCU ZMAGA CERKNIČANOV

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Na 32 tekmovanju v streljanju z zračno puško za pokal občine Krško je med ekipami zmagal Brest iz Cerknice, Sevničani so bili tretji, Leskovec pa četrti. Med posamezniki je zmagal Damjan Handare (Brest Cerknica). Pionirji so se pomerili za pokal krajevne skupnosti Leskovec. Med ekipami je zmagal Juteks Žalec, Leskovec je bil drugi in Iskra Semič peta. Med posamezniki je zmagal Uroš Vogrinec (Juteks) pred domačinom Danijelom Mustrom, njegov klubski tovariš Blaž Šonc pa je bil peti. (J. A.)

ZAKLJUČENA LIGA KRAJEVNIH SKUPNOSTI

OTOČEC - Moštvo Kandije je zmagovalec lige krajevnih skupnosti v tenisu, ki jo je v zimskem času organiziral teniški center Otočec, v njej pa je sodelovalo 5 moštev. Na zaključnem delu je Kandija s 4:1 premagala moštvo Hedere.

NOVOMEŠČANA DRŽAVNA PRVAKA

SEVNICA - Robert Javeršek in Zlatko Rizvič, oba člana novomeškega ju-jitsu in judo kluba Bushido, sta na nedavnem državnem prvenstvu v ju-jitsu borbah osvojila naslova državnih prvakov, in sicer Javeršek z zmago v kategoriji do 62 kg in Rizvič v katergoriji do 94 kg. Z doseženima rezultatoma sta se uvrstila v državno reprezentanco in sta kandidata za nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo novembra v Kopenhagnu.

BUBNIČU VNOVIČ PRVO MESTO

RIBNICA - Na vadišču konjeniškega kluba Ribnica je bila nedeljo druga tekma kvalifikacijskega turnirja v dresurnem jahanju za pokal Slovenije. Nastopilo je 55 tekmovalcev iz osmih slovenskih klubov, ki so se pomerili v štirih skupinah. Tudi letos je bila na sporedu memorialna tekma v spomin na pred leti umrlega prvega predsednika kluba Jurija Rudeža. Prepričljivo jo na konju Gradino XXXII. zmagal Evgen Bubnič (Vrtnica, Nova Gorica). V preostalih treh tekmah sta dve zmagi odšli v Ljubljano, ena pa v Lipico. Zmagovalci: Prix St. Georges: Bubnič (Gradino), L-5 : Belič (Love Boy) Ljubljana, M-1 : Lah (Pluton Gratiosa) Lipica, A-4 : Peterlin (Fair Play) Ljubljana. (M. G.)

NOGOMETNI TURNIR POD PORTOVALOM

NOVO MESTO - Ženski nogometni klub Radio Krka organizira v sodelovanju z Agencijo za šport Novo mesto 5. turnir v malem nogometu, ki bo na štadionu Portoval v nedeljo, 11. junija, ob 8. uri. Ob 16. uri se bodo srečali še nogometaši mestne občine Novo mesto in ekipa POP teama, ki jo bodo sestavljale zvezde slovenske zabavne glasbe. Po končanem turnirju bodo podelili tudi pokale najboljšim ekipam na občinskem rekreativnem tekmovanju v malem nogometu.

Nov državni rekord Simone Kozmus

Brežičanka Simona Kozmus postavila nov državni rekord v metu kladiva - Kopica prvih mest za atlete iz Brežic, Dolenjskih Toplic in Novega mesta

LJUBLJANA - Ob koncu tedna so bile v treh slovenskih atletskih središčih (Ljubljana, Celje in Velenje) kvalifikacije za pokal AZS, kjer so se odlično odrezali atleti iz Dolenjske in Posavja. Na tekmovanju v Ljubljani se je odlikovala zlasti Brežičanka Simona Kozmus, ki je s kladivom dosegla nov državni rekord (56.44).

Enako velja pohvaliti Novomeščana Jožeta Vrtačiča, ki je zmagal na 200 in 400 m, ter druge mlade atlete. Čeprav so v slovenski javnosti deljena mnenja o koristnosti takega tekmovanja, se z ugotovitvijo, da so takšne kvalifikacije odveč, ne bodo strinjali naši atleti, ki so dosegli odlične rezultate, zelo spodbudne za začetek atletske sezone.

Rezultati - moški: 200 m: 1. Vrtačič 21.73; 400 m: 1. Vrtačič (Krka - Telekom) 47.06; 800 m: 1. Bukovec 1:58,58; 1.500 m: 1. Bevc (oba Portovald); troskok: 1. Šimunič (D.T.) 16.17; ženske - 200 m: 1. Nose (Šent.) 25.63; kladivo: 1.Kozmus (FIT) 56.44; skakalka s palico Kosova (FIT) pa je zmagala v Celju (320), enako tudi Sevničana Veber (800 m - 1:56, in Radejeva (800 m - 1.2:21,37).

BAN NA MEDNARODNEM ETA TURNIRJU

NOVO MESTO - Novomeški tenisač Igor Ban, član Športnega društva Krka Teniški center Otočec, je na povabilo organizatorja nastopil na mednarodnem ETA turnirju v Mariboru. V prvem krogu je premagal bolje rangiranega Žalčana Podkrajška s 3:6, 6:4 in 6:3, žal pa v drugem izgubil z Avstrijcem Hochstrasejem s 7:5 in 6:4.

ODBOJKARJI NA MIVKI VABLJENI V POSAVJE

KRŠKO - V nedeljo, 11. junija bodo v Krškem pri teniškem igrišču odprli novo odbojkarska igrišče za igro odbojke na mivki. Na tekmovanje, ki se bo pričelo ob 11. uri, vabijo organizatorji ljubitelje odbojke na mivki. Prijave bodo sprejemali pol ure pred pričetkom tekmovanja, informacije lahko dobite na telefon 041/704 263. Prijavnina znaša 2000 tolarjev.

MED KEGLJAČI TONE KANC

KRŠKO - Na tekmovanju Društva invalidov Dolenjske, Posavja in Bele krajine v kegljanju na vozičkih je na kegljišču hotela Sremič v Krškem zmagal Tone Kanc iz Trebnjega, obenem pa so pripravili državno tekmovanje veteranov, med katerimi je bil najboljši Zlatko Bernašek iz Ljubljane.

NOGOMETAŠI ELANA DANES - To je enajsterica, ki si je priigrala sedmo mesto v drugi republiški, kar pa ni posebno zadovoljilo nogometašev, kot tudi njihovega vodstva ne. (Foto: S. Dokl)

GORAZD PLEVNIK se je kot organizator igre Elana zelo izkazal, kadar njemu ni šlo, tudi ekipi niso cvetele rožice. Na zadnji tekmi je bil izključen, saj je dobil dva rumena kartona in je moral predčasno v slačilnico (Foto: I. V.)

Nogometašem Elana je pošla sapa

Nogometaši novomeškega Elana so v spomladanskem delu odlično štartali, ogrozili so celo vodilni ekipi Koper in Tabor iz Sežane, potem pa so povsem popustili

NOVO MESTO - Novomeščani so bili hit spomladanskega prvenstva v drugi slovenski nogometni ligi. Igrali so odlično, v šestih tekmah so dosegli pet zmag in en neodločen rezultat, tako da so se močno približali vodilnima Primorcema Kopru in Sežanskemu Taboru, ki sta po oceni nogometnih strokovnjakov imela neulovljivo prednost.

Po odličnem začetku je novomeškim amaterjem počasi začela pohajati sapa, tako da jih sedmo mesto na končni razpredelnici ne more preveč zadovoljiti. V zadnjih treh krogih so doživeli kar tri poraze. Najprej jih je na domačem igrišču premagal novi prvoligaš Koper (2:1), potem so izgubili še proti drugemu prvoligašu sežanskemu Taboru (1:0), klonili pa so tudi v nedelju, ko so na štadionu pod Pordovaldom izgubili s tretjeuvrščenim Esotech Šmartno z 2:0. V novomeškem nogometu se ne dogaja nič tragičnega. V nedeljo so gledalci na štadionu pozdravili mladinsko in kadetsko ekipo Elana, ki sta si s prvim mestom v drugi ligi priigrali mesto v prvi državni ligi, kar je velika spodbuda za dolenjske nogometne delavce s predsednikom Marjanom Mihelčičem na čelu.

S. DOKL

BO JAKA MOŽE OBDRŽAL PRVO MESTO?

NOVO MESTO - Nadaljuje se tekmovanje mladih motokrosistov za evropski pokal, kjer po štirih dirkah vodi Novomeščan Jaka Može. Čeprav je Jaka izpustil dirki v Ukrajini in Belorusiji, je še vedno na čelu kvalifikacijske razpredelnice. V soboto bo Jaka tekmoval v Slovenjskih Konjicah, kjer spet lahko pričakuje lepo bero točk in potrditev prvega mesta.

BELOKRANCI IGRALI ŠESTI KROG

SEMIČ - V soboto so odigrali 6. krog belokranjske lige v malem nogometu. Doseženi so bili naslednji rezultati: Partizan Črnomelj : Dragovanja vas 3:2, Grafika Bucik : Griblje 1:0, Krokar : Klub B. študentov 4 : 0, Dragovanja vas : Podzemelj 4:1, Partizan Črnomelj : Grafika Bucik 3:2, Kučar : Griblje 6:1, Stor - Trans : Pekarna Črnomelj 6: 1, Mithraeum : Opel - Gpi 1: 0, Kučar : Stor - Trans 3:3. Vrstni red: 1. Kučar 16, 2. Mithraeum 15, 3. Partizan Črnomelj 15 točk itd.

PRED SEDEMDESETIMI LETI - Kot je znano, je bil nogometni klub Elan ustanovljen februarja 1921 (ustanovil ga je tovarnar Josip Medic), zato bodo novomeški nogometaši prihodnje leto praznovali osemdesetletnico obstoja svojega društva. Na sliki so nogometaši iz leta 1930, med njimi je precej znanih Novomeščanov. Elanova enajsterica od leve: Edo Križnič, Milan Pinc, Štefan Hlede, Vlado Falkner - Niče, Borut Lesjak, Pančo Jericijo, Janz Kovarik, Riko Jericijo, Milan Breščak, Tone Valentinčič in Silvo Petrič.

Prvak je Parketarstvo Cesar

Na novomeškem območju delujejo štiri malonogometne lige - Najboljši strelec tretjeligaš Dragan Bubnjič

NOVO MESTO - Novomeški rekreativni nogometaši so v nedeljo, 28. maja, z 18. kolom zaključili tekmovanje v vseh štirih občinskih travnih ligah v malem nogometu. **Končne lestvice: 1. liga** - 1. Parketarstvo Cesar 41, 2. Straža 40, 3. Pagrus Rus 37, 4. Elfis Elektroinstalacije 30, 5. Regrča vas 23, 6. Podljuben Strasbergar 21, 7. Bajer Euro C.A.T. 19, 8. Kaval Brusnice 18, 9. Radio Krka 18, 10. Drska Lovrinovič 10; **2. liga** - 1. FS Žužemberk 34, 2. Plastoform Šmarjeta 30, 3. Motoroil 30, 4. Eldorado 25, 5. Dual Expres Bela Cerkev 25, 6. Klub Vida 24, 7. Vinica Granit 23, 8. Križe Papež 22, 9. Gradbeništvo Klanfar 21, 10. Muhaber 19; 3. **A-liga** - 1. Oscar pub 31, 2. Trgovina Sabina 31, 3. Družinska vas 30, 4. Bistro X 28, 5. Gabrje Tabakum 28, 6. Zajčji vrh 25, 7. Zbure 24, 8. Timi 23, 9. Znass Ratež 17, 10. RS Trimex klub 11; 3. **B-liga** - 1. Veselček 43, 2. Pajper 38, 3. 3. Fužina Dvor 35, 4. Avtoelektrika Parkelj 28, 5. Mladost 26, 6. Avtomoto golf 22, 7. Gotna vas 2000 22, 8. K.N.E. 16, 9. Breza 13, 10. Košenice 10.

Med strelci je bil v 1. ligi z 22 zadetki najboljši Bojan Juršič (Straža), v 2. ligi je bil z 21 zadetki najučinkovitejši Rok Ožbolt (RS Žužemberk), v 3. A-ligi je največ zadetkov dosegel Gregor Puš (31, Trgovina Sabina), v 3. B-ligi pa je največkrat zatresel mrežo nasprotnih vratarjev Dragan Bubnjič (Pajper), ki je bil z 39 goli najboljši strelec vseh lig.

Iz prve lige sta izpadli moštvi Radio Krka in Drska Lovrinovič, v prvo ligo pa sta se uvrstila FS Žužemberk in Plastoform Šmarjeta. Drugo ligo bodo zapustili Vinica Granit, Križe Papež, Gradbeništvo Klanfar in Muhaber, zamenjali pa jih bodo Oscar pub, Trgovina Sabina, Veselček in Pajper.

Novomeščanom zelena luč za suproligo

V kratkem času je vodstvo novomeškega košarkarskega kluba Krka Telekom dobilo podporo pokroviteljev in na osnovi tega zaupanje košarkarske zveze za nastop v soproligi - Matjaž Smodiš izbran med petimi največjimi upi evropske košarke

LJUBLJANA - Dvomov o tem, ali bo novomeška Krka Telekom nastopila v soproligi ali ne, ni več. V ponedeljek se je v Ljubljani sestal izvršni odbor Košarkarske zveze Slovenije, ki je razpravljal o kandidatih za tekmovanje slovenskih košarkarskih moštev v evropskih ligaških in pokalnih tekmovanjih.

Ker so državni prvaki Krke Telekoma dobili polno podporo od glavnih dveh sponzorjev (Krka in Telekom), je bilo jasno, da bo izvršni odbor zveze prižgal zeleno luč za sodelovanje Novomeščanov v suproligi. Union Olimpija naj bi igrala v pokalu Saporta, Pivovarna Laško, Geoplin Slovan, Triglav in Savinjski Hopsi pa v Koraćevem pokalu.

Po besedah predsednika košarkarske zveze Slovenije Dušana Šeškoka je vodstvo Krke Telekoma naredilo vse, da bo klub lahko dostojno zastopal Slovenijo v elitni evropski košarkarski ligi, tako kar se tiče dogovorov s pokrovitelji, kot kar se tiče števila sedežev za glealce v dvorani Lona Štuklja. Tako je rešeno še eno pereče vprašanje pred nastopom Krke Telekoma v suproligi.

Krka Telekom, ki bo torej jeseni zanesljivo igrala v evropski suproligi, namerava moštvo tudi okrepiti. Vodstvo kluba išče predvsem nov center in organizatorja igre, takega, ki bo razbremenil Simona Petrova.

• MATJAŽ SMODIŠ V PRVI PETERKI UPOV EVROPE - Francoski košarkarski tednik Baskwet hebdo, ki nekaj velja v evropskih košarkarskih krogih, je na osnovi glasovanja 53 novinarjev, ki spremljajo košarko, med evropske košarkarske upe na peto mesto uvrstil novomeškega krilnega centra Matjaža Smodiša določil peto mesto, kar je dobra popotnica, če se bo Matjaž kdaj odločil za nabor za NBA. Med evropskimi upi Matjažu delajo družbo še Kirilenko (Rusija), Turkoglu (Turčija), Fotsis (Grčija) in Sesar (Hrvaška).

Kot je povedal športni direktor Krke Telekoma Vlado Gavranovič bosta to zanesljivo tujca. Zdaj je znano samo to, da državne prvake zapušča center Zoran Visković, drugi košarkarji pa naj bi ostali.

S. D.

KRKA TELEKOM JE DOBILA ŠTEVILKO DVE

NOVO MESTO - Ob koncu prejšnjega tedna je bil v Ljubljani izveden žreb za jesensko tekmovanje v prvi državni košarkarski ligi Kolinska, kjer so si Novomeščani izžrebali številko dve, kar naj bo tudi vodilo v njihovem boju za ponovno osvojitev košarkarskega vrha v Sloveniji. Usoda krškega TEN, ki je lani uspešno nastopal v ligi 1 B je odprta, ker Krčani ne izpoljujejo predpisanih pogojev, ki jih postavlja tekmovalna komisija košarkarske zveze Slovenije. Upajmo, da se bo zadeva rešila v prid Krčanov, kajti bila bi velika škoda, če bi zamrl še en center slovenske košarke.

ČRNOMALJKI DRUGI V DRŽAVI

ČRNOMELJ - Na državnem prvenstvu v kegljanju sta v kategoriji deklic Črnomaljki Nina Modrinjak in Jožica Birkelbach osvojili drugo mesto. (N. G.)

IZAIRI NAJBOLJŠI V NOVI GORICI

NOVO MESTO - Na drugem turnirju v semi contactu so karateisti karate kluba Novo mesto osvojili eno prvo, dve drugi, eno tretje in eno četrto mesto. Med člani je v kategoriji do 79 kg Petrit Izairi zmagal, Uroš Šobot pa je bil v kategoriji do 69 kg četrti. Med mladinci je bil Primož Konda drugi v kategoriji do 71 kg, Branko Grmaš drugi v kategoriji do 63 kg in Marko Šobot tretji v kategoriji do 48 kg.

Upokojenci so se pomerili v športu

NOVO MESTO - Območna zveza društev upokojencev Novo mesto je pred dnevi organizirala 25. jubilejne športne igre upokojencev Dolenjske in Bele krajine, kjer je nastopilo okoli 340 športnikov. V streljanju je pri moških je zmagala ekipa DU Novo mesto, pri posameznikih pa Jože Jordan (N. m.), pri ženskah so slavile upokojenke iz Grosupljega, pri posameznicah pa Novomeščanka Lidija Fabian. V balinanju je zmagalo DU Novo mesto, pri posameznikih pa Jože Kump (N. m.).

V šahu so bili najboljši Grosupeljčani, pri posameznikih pa njihov prvi igralec Milan Kavšek. Najbolj množično so tekmovali kegljači. Pri moških je zmagalo DU Nvo mesto in med posameznki njihov igralec Franc Židanek. Pri kegljačicah so se najbolj odrezale Semičanke in Ida Celič (N. m.). V zadnji disciplini - picadu so se pomerile ženske, kjer so slavile Črnomaljke oziroma njihova članica Marija Šneler.

M. GOLOB

SODRAŽICA SAMA NA VRHU

RIBNICA - V šestem krogu medobčinske lige Ribnica v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Kmn Agaton: Šmd Turjak 5 : 2, Kot : Laški pesjani 10 : 1, Divji jezdeci: Grmada 7 : 0, Kmn Sodražica: Kmn Grafit 3 : 0. Na lestvici z osemnajstimi točkami vodi Sodražica, drugouvrščen Agaton jih je zbral dvanajst. Na listi strelcev je vodstvo s petnajstimi zadetki prevzel Mitja Mihelič (Kot). (M. G.)

PORAZI V DVOJNEM KROGU

SODRAŽICA, KOČEVJE - Balinarji Sodražice in Sodčka iz Kočevja so v petem in šestem krogu v drugi državni ligi ostali na pol praznih rok. Kočevci so klonili pred Velenjem Premogovnikom 14:10, v igri proti Vuzenici pa so presenetljivo iztržili točko, izid je bil 10:10. Sodražani letos niso še zmagali in kaže, da se bodo težko obdržali med drugoligaši, saj so izgubili proti Hrastu 16:8, Grmada pa jih je premagala s tesnim izidom 13:11.

V PORTOROŽ PO ATP TOČKE

OTOČEC - Blaž Turk in Rok Štamcar, člana ŠD Krka Teniški center Otočec, sta minuli vikend igrala na prvem od treh ITF Mens Furures v Portorožu. Zanimivo, da sta se med 64 igralci srečala ravno klubska kolega. Boljši je bil Blaž, ki je zmagal z rezultatom 6:2, 6:0. Žal pa je v drugem krogu izgubil s prvim nosilcem Markom Porom (6:1, 6:3).

MLADI TENISAČI IGRALI V LIGI

OTOČEC - Mlajši tenisači z Otočca so minuli vikend odigrali prvi krog tekmovanja tenisačev do 12. leta. V soboto so na gostovanju v Žalcu s 4:3 premagali Maxi group, v nedeljo pa so doma kar s 7:0 izgubili z Asom iz Litije. Za Teniški center Otočec so igrali Aljaž Seničar, Igor Rudež, Aleš Lekovšek, Rok Kranjc, Jasmina Kajtazovič, Urška Sila, Tamara Sušnik in Nuša Blažon.

LUKA JURKOVIČ ČETRTI V KARTINGU

NOVO MESTO - Mladi novomeški voznik kartinga Luka Jurkovič, ki tekmuje med mladinci v razredu 100 ccm, je po treh dirkah za državno prvenstvo v skupnem vrstnem redu četrti. Luka je na prvih dveh dirkah v Čakovcu in na Ptuju osvojil četrto mesto, v nedeljo, 4. junija, pa je bil v Ljubljani pred BTC-jem peti.

MALI NOGOMETAŠI ZA MEDNARODNI POKAL PORTOVALA

NOVO MESTO - Nogometna šola Portoval bo ob zaključku sezone v soboto, 10. junija, na štadionu v Portovalu pripravila drugi mednarodni otroški nogometni turnir Portoval Cup 2000, na katerem se bo v skupinah do 10. in do 12. leta pomerilo okoli 200 malih nogometašev iz več držav.

DVE ZMAGI POSAVSKIH KASAČEV V KAMNNICI

KAMNICA PRI MARIBORU - KK Maribor je v nedeljo v Kamnici pri Mariboru organiziral veliko kasaško prireditev, na kateri so se zelo dobro odrezali kasači iz KK Posavje iz Krškega. Konja Marli Somolli (pod vajetmi Pavšiča) in Lamex (Lučič) sta v svojih kategorijah osvojila prvi mesti, nastopil pa je tudi Vojo Maletič iz Šentjerneja, ki je s Semom pridirkal drugo mesto.

Mladi so zaplesali na Otočcu

OTOČEC - Plesna zveza Slovenije in Plesni center Dolenjske sta v soboto na Otočcu pripravila državno prvenstvo osnovnih in plesnih šol Slovenije, kjer so nastopali samo najboljši. Plesno tekmovanje, ki ga je vodil Boris Vovk, je odlično uspelo, zadovoljni so bili mladi plesalci kot tudi njihovi starši ter številni ljubitelji družabnih plesov.

Zmagovalci - kategorija A (OŠ 1. - 4. raz.): 1. Gašper Kostrevc (Krmelj), kategorija B (5. - 8. raz.): 1. Rok Kostrevc (Brusnice), kategorija C (plesna šola 1. - 4. raz.): 1. Uroš Zadnik (PC Dolenjke), kategorija D (5. - 8. raz.): 1. Luka Ajdišek (PC), kategorija E (PŠ - srednješolci) Gregor Štrniša - Živa Racki (PC Zasavje), pokal Otočca v HIP -HOP (OŠ 1. - 4. raz.): Nika Žakelj (PŠ Bolero), kategorija B (od 5. raz. dalje): 1. Erik Bukovnik (PŠ Urška Kranj).

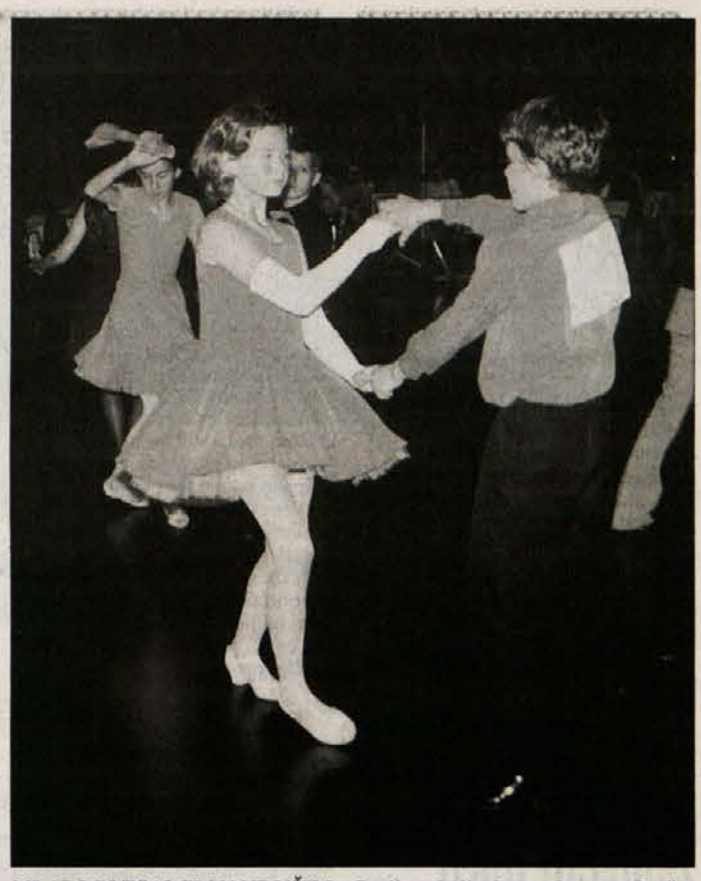

MLADI PLESALCI NAVDUŠILI - Revija mladinskega plesa na Otočcu je zelo uspela, za kar gre zasluga tudi marljivim organizatorjem. (Foto: S. Dokl)

IGRE UPOKOJENCEV - Na športnih igrah upokojencev so se ženske pomerile v pikadu, kjer so bile najboljše Črnomaljke. Na sliki: tekmovalka iz Škocjana svoji ekipi ni priborila odličja. (Foto: S. D.)

DOLENJSKI LIST

V Krškem je zmagal domačin

Krčani pripravili tradicionalni kolesarski dirki za veliko nagrado Savaprojekta in kriterij Krškega

KRŠKO - Kolesarsko društvo Savaporojekt iz Krškega je v tem mestu ob Savi pripravilo dvodnevno mednarodno kolesarsko prireditev, kjer so se tekmovalci potegovali tudi za Pokal Slovenije in kriterij slovenskih mest. Kolesarsko tekmovanje so posvetili občinskemu prazniku občine Krško.

Rezultati - dečki A: 1. Barantin (Krka Telekom); dečki B: 1. Gombač (Portorož); dečki C: 1.Furdi (Krka Telekom). Cestna dirka, Velika nagrada Savaprojekta: 1. Zajc (Savaprojekt Krško), 4. S. Papež (Krka Telekom); mladinci: 1. Rančigaj (Kranj), 4. Švajger (Krka Telekom), 5. Matko (Krka Telekom) oba; mlajši mladinci: 1. Ilešič (Perutnina Ptuj), 4. Muhvič (Krka Telekom); 12. kriterij mesta Krško; člani: 1. Kranjec (Perutnina Ptuj Radenska Rog); mladinci: 1. Rančigaj (Sava Kranj), 4. Švajger (Krka Telekom), 5. Vene (Krka Telekom); mlajši mladinci: 1.Tišma (Sava Kranj), 2. Muhvič (Krka Telekom), 5. Prevejšek (Krka Telekom).

KOLESARJI V KRŠKEM so premagovali veliko vročino in tudi utrujenost, saj je bila krožna dirka zelo zahtevna. (Foto: S. Dokl)

Jaka Može ni imel sreče

V Prilipah se je začelo mednarodno tekmovanje v motokrosu za pokal Alpe Adria - Okrnjena konkurenca

PRILIPE - Avtomoto klub Brežice je v nedeljo na motokros progi v Prilipah pripravil prvo dirko za pokal Alpe Jadran, kjer bi morale nastopiti reprezentance petih držav. Žal so se tekmovanju odpovedali motokrosisti iz Italije in Madžarske, tako da je bila konkurenca okrnjena, vendar so tekmovalci iz Slovenije, Avstrije in Hrvaške pokazali veliko, tako da so s svojimi drznimi in hrabrimi vožnjami navdušili številne ljubitelje motokrosa. V reprezentanci Slovenije so nas zastopala Brežičana Andrej Čuden in Primož Jazbar ter nadarjena mladca Novomeščan Jaka Može in Semičan Marko Špehar.

Naši tekmovalci so se dobro odrezali, še največjo možnost za končni uspeh je imel Jaka Može, vendar je na cilj pripeljal s prazno zračnico, kar mu je vzelo veliko dragocenih sekund. V kategorji motorjev do 125 ccm je bil vrstni red naslednji: 1. Kern, 4. Može, 5. Jazbar (vsi SLO). Ekipno: 1. Slovenija 96 točk. Kategorija do 250 ccm: 1. Kampuš, 3. Čuden (oba SLO). Ekipno: 1. Slovenija 89, 2. Hrvaška 79, 3. Avstrija 46 točk.

S. D.

PO TRDINOVI POTI

NOVO MESTO - Planinsko društvo Intel servis Novo mesto vabi svoje člane, donatorje in ostale ljubitelje planin, da se jim v nedeljo, 11. junija, pridružijo na 6. tradicionalnem enodnevnem spomladanskem planinskem pohodu na Gorjance "Po Trdinovi poti". Odhod bo ob 6. uri zjuraj s parkirišča nasproti avtobusne postaje. Hoje bo 6 do 7 ur, v planinskem domu pri Miklavžu pa bo piknik. Pohod in piknik sta za vse udeležence brezplačna, nanj pa se lahko prijavite do petka, 9. junija, oz. do zasedenosti avtobusa pri Mojci Verček Rems na telefone 393 15 62 (služba), 26 811 (doma) in 041/745 849.

NOGOMETAŠI ELANA V PRVI LIGI

NOVO MESTO - Mladinska vrsta nogometnega kluba Elan je v zadnjem kolu druge mladinske lige v gosteh s 3:1 premagala Ilirsko Bistrico in tako osvojila 1. mesto v ligi ter se s tem uvrstila v prvo ligo, kjer bodo po zaslugi mladincev prihodnjo sezono nastopali tudi kadeti. Le-ti so v zadnjem kolu prav tako v gosteh premagali Ilirsko Bistrico s 4:0. Mlade novomeške nogometaše vodi trener Slavko Jurkovič.

KOŠARKARJI NA VOZIČKIH TRETJI V DRŽAVI

NOVO MESTO - V celoletni ligi v košarki na vozičkih je nastopilo šest ekip, Novomeščani pa so s 7 zmagami in 7 porazi v rednem delu prvenstva in z zmago nad Mariborom na zaključnem turnirju v Slovenski Bistrici osvojili tretje mesto. V finalu so Kranjčani premagali Ljubelj.

MED ZEMLJO IN NEBOM - Vsi tekmovalci na 1. mednarodni dirki Alpe Adria v Prilipah so pokazali veliko mero hrabrosti, kajti takole leteti po zraku z motorjem ni mačji kašelj. (Foto: S. Dokl)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

STRELCI ZA POKAL ŽUPANOV - V vojašnici slovenske vojske v Bršljinu so v soboto, 3. junija, pripravili 5. veliko strelsko tekmovanje z vojaško puško, kjer se je več kot sto strelcev potegovalo za pokal petih dolenjskih županov. Tekmovanje, ki ga je vodil sekretar Območnega združenja slovenskih častnikov Branko Đukič, je bilo vzorno organizirano. Zmagala je ekipa 1. brigade slovenske vojske, pri posameznikih pa Janez Mrkon. Vrstni red: 1. Brigada SV 225, 2. ZSČ Uršna sela 210, 3. OZSČ Trebnje 196 krogov. Posamezno: 1. Janez Mrkon 84 krogov, 2. Franc Gabor (oba 1. brig. SV) 83, 3. Aleš Klobučar (ZSČ Uršna sela) 77 itd. (Foto: S. D.)

Odgovori, popravki in mnenja

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom *"Odgovori, popravki in mnenja"*, vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Železničarji zametali ulico Muhaber

DL 21, 25. maja

O varnosti cestno-železniškega prehoda Muhaber v km 80+055 železniške proge Metlika - Ljubljana se že dalj časa dogovarjajo Slovenske železnice kot upravljavec proge, mestna občina Novo mesto kot upravljavec ceste in Ministrstvo za promet in zveze, ki je pristojno za nadzor nad varnostjo na progah Slovenskih železnic.

Republiški komite za promet in zveze je na podlagi Zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti v železniškem prometu (Ur.l. SRS štev. 28/1981) že leta 1986 imenoval komisijo, v kateri so sodelovali predstavniki Republiškega prometnega inšpektorata, takratnega Železniškega gospodarstva Ljubljana, Občine Novo mesto, UNZ Novo mesto, Komunalne skupnosti občine Novo mesto in Cestnega podjetja Novo mesto. Naloga komisije je bila, da določi način zavarovanja cestno-železniških prehodov oz. da predlaga ukrepe za zagotovitev varnosti na cestno-železniških prehodih na območju Občine Novo mesto. Komisija je ugotovila, da je na cestnoželezniškem prehodu Muhaber v obeh smereh izredno slaba preglednost s ceste na železniško progo, sama cesta pa ima v območju prehoda velik vzpon.

Komisija je bila obveščena, da se je na prehodu zgodilo več izrednih dogodkov, najhujša nesreča pa se je končala s smrtnim izidom. Največji vzrok nesreč je prav nepreglednost v območju prehoda, ki se zaradi terenskih razmer ne da bistveno izboljšati. Sklep komisije je bil, da se v prid varnosti cestnega in železniškega prometa cestno-železniški prehod ukine, promet pa preusmeri na bolj varne prehode, v tem primeru na avtomatsko zavarovan prehod v Bršljinu in prehod v Potočni vasi (zdaj že avtomatsko zavarovan).

Cesta je bila v letu 1989 brez soglasja Slovenskih železnic asfaltirana, in to s krajevnim samoprispevkom in dodatnim prispevkom krajanov, kljub temu da so takratni predstavniki upravljavca ceste vedeli, da je prehod predviden za ukinitev. Glede na dejstvo, da so bili v porastu izredni dogodki na nivojskih cestno-železniških prehodih na celotnem območju Republike Slovenije, je minister za promet in zveze z ODLOČBO št. 342-2/95-742/CG z dne 27.11.1995 ponovno imenoval komisijo za pregled nivojskih križanj cest z železniško progo. Na podlagi dejstev, da se je na prehodu Muhaber zgodilo več izrednih dogodkov, je komisija dne 5. junija 1996 sklenila, da se prehod iz že znanih razlogov ukine.

V letu 1999 je bil v neposredni bližini prehoda Muhaber zgrajen viadukt Bezgavec, ki povezuje križišče Mirnopeške ceste pri naselju Muhaber in Ljubljansko cesto. Zaradi novonastalih razmer je Ministrstvo za promet in zveze, Prometni inšpektorat Republike Slovenije, 28. oktobra 1999, ponovno sklicala komisijo z nalogo, da prouči stanje varnosti na nivojskem cestno-železniškem prehodu Muhaber. Sklep komisije je bil enak kot sklep prejšnjih dveh, to je ukinitev prehoda, s tem da se po ukinitvi nivojskega prehoda Muhaber promet preusmeri na novozgrajeni del Mirnopeške ceste, ki po viaduktu Bezgavec prečka progo izvennivojsko.

Z vzpostavitvijo povezovalnih poti (odprtje viadukta Bezgavec), je minister za promet in zveze g. mag. Anton Bergaur izdal ODREDBO o dopolnitvi odredbe o prepovedi uporabe cestno-železniških prehodov (UR. list RS št. 26/24. 3. 2000), kjer je v 7. točki naveden prehod v km 80+055. Z dnem nastopa veljavnosti ODREDBE je bil prehod izbrisan iz seznama uradnih nivojskih cestnoželezniških prehodov in s tem prepovedana njegova nadaljnja uporaba.

Na osnovi ODREDBE so Slovenske železnice, d.d., in upravljavec javne poti št. 799510 (ulica Muhaber) Mestna občina Novo mesto dne 18. aprila 2000 fizično ukinile cestno-železniški prehod v km 80+055 železniške proge Metlika-Ljubljana. Z ukinitvijo prehoda ni bil nobenemu občanu onemogočen dostop do svojih parcel. Obvozne poti so sicer daljše, a mnogo bolj varne. Upravljavec ceste je postavil predpisano cestnoprometno signalizacijo, ki opozarja udeležence v cestnem prometu, da je prehod preko proge nemogoč.

Kupi zemlje so začasni in bodo odstranjeni, takoj ko bo upravljavec ceste ustrezno preprečil nalet cestnih vozil na železniško progo. Krajane KS Bučna vas pa obenem obveščamo, naj prošnjo za ureditev dostopa za pešce in kolesarje na severno obvoznico oziroma na viadukt Bezgavec naslovijo na Ministrstvo za promet in zveze, Langusova 4, Ljubljana.

ALEKSANDER SALKIČ
Vodja Službe za odnose z javnostmi

Zakaj ne bi posnemali?

Umirajo tudi druga stara mestna jedra, ne samo metliško. Tu so se zdramili posamezniki, ki so se povezali v skupino za oživitev mrtvega, zbrali so nekaj sto podpisov, napisali peticijo in stvar je skoraj odšla v pozabo. Drugje, na primer v Kopru, pa so se lotili istega problema povsem drugače. V mrtvem delu mesta, kjer je nekdaj mrgolelo lokalčkov, a so se izpraznili zaradi podobnega kot v Metliki, bo občina dala zainteresiranim v najem te zapuščene prostore za simbolično najemnino tolar na mesec. Pričakovati kaj podobnega v Metliki, je utopija. Prvič zato, ker občina nima lastnih (danes izpraznjenih in zaprtih) lokalov in drugič zato ne, ker vlada miselnost, da je bolje, če stvari propadajo, kot da bi imel od njih kdo koristi. Gre za prislovnično kranjsko nevoščljivost, proti kateri niso cepljeni niti Beli Kranjci.

TONI GAŠPERIČ

MISS HRVAŠKE V NOVEM MESTU - Prejšnji teden se je na poti v slovensko prestolnico v Novem mestu oglasila Andreja Čupar, maturantka ekonomsko-komercialne šole iz Ozlja, ki je bila nekaj dni pred tem izbrana za letošnjo miss Hrvaške. Na Novem trgu sta jo sprejela Jože Stegne z Vinice, saj je Andreja od lanskega poletja tudi miss Kolpe, in direktor Kraščommercea Jože Repše, ki je hrvaško lepotico v svoji prodajalni Bomboniera obdaril z izdelki Kraša in cvetjem. Vsi skupaj so se nato odpravili v Ljubljano na ambasado republike Hrvaške, ki je za svoje goste ob dnevu državnosti pripravila prisrčen sprejem. (Foto: M. Klinc)

ZASEBNO REDKOKDAJ SKUPAJ - Direktor Beti Ivan Malešič in žena Lidija, tudi že dolga leta zapisana Beti, le redkokdaj najdeta čas, da se skupaj pojavita v javnosti. Oba sicer rada obiskujeta dolenjsko prestolnico, vendar je tudi ob praznovanju osebnih praznikov veliko besed o Beti in novih kolekcijah, Lidijo pa še posebej zanima, če je v novomeškem Be-comu na voljo dovolj širok prodajni program. (Foto: Majda Luzar, EPS)

KONGRES ZDRAVILSTVA

SLOVENSKE KONJICE - V dvorcu Trebnik v Slovenskih Konjicah bo od 9. do 11. junija potekal kongres komplementarnega in naravnega zdravilstva (KONAZ), katerega naj bi se po pričakovanjih organizatorjev - iniciativnega odbora za ustanovitev združenja KONAZ in sekcije za naravno zdravilstvo Slovenskega ekološkega gibanja - udeležili tako zdravilci, ki imajo registrirano dejavnost kot tudi ljubitelji oz. uporabniki naravnega zdravilstva.

Ne pozabiti na dokumente

Dopust v tujini: zdravstveno zavarovanje, osebni dokumenti, prijava vrednejših predmetov - Največ za milijon tolarjev

Bliža se poletna turistična sezona, in kot je zadnja leta že v navadi, bodo dopustniške dni mnogi Slovenci preživeli v tujini, zlasti na Hrvaškem. Zato verjetno ne bo odveč spomniti na stvari, ki jih je potrebno prej urediti, da ne bo nepotrebnih zapletov.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) svetuje vsem zavarovanim osebam, naj si za čas začasnega bivanja v Avstriji, Belgiji, Hrvaški, Italiji, Luksemburgu, Madžarski, Nemčiji, Nizozemski in Romuniji pred odhodom v te države priskrbijo z meddržavno pogodbo dogovorjeni obrazec Potrdilo o pravici do zdravstvenih storitev med začasnim bivanjem v drugi državi. Obrazec stane 150 tolarjev in se dobi na vseh enotah in izpostavah ZZZS. Za pridobitev tega potrdila, ki se izda največ za tri mesece, je potrebno predložiti potrjeno zdravstveno izkaznico ali veljavno kartico zdravstvenega zavarovanja. Meddržavne pogodbe so sklenjene še z Bolgarijo, Češko, Poljsko, Veliko Britanijo in Severno Irsko, v ostalih državah pa morajo zavarovane osebe v primeru uveljavljanja storitev nujnega zdravljenja te plačati sami. Podrobnejše informacije je mogoče dobiti na vseh enotah zavoda in na njegovi spletni strani (http://www.zzz.si).

Kot so povedali na Mednarodnem mejnem prehodu Obrežje, je potrebno za vstop v Hrvaško imeti veljavo osebno izkaznico ali potni list, za otroke velja tudi zdravstvena izkaznica. Kako je s prtljago, pa so razložili v Carinskem uradu v Ljubljani. Potniki lahko čez državno mejo nesejo osebne predmete in predmete, ki jih potrebujejo za čas potovanja. Priporočljivo je, da predmete večje vrednosti (na primer videokamere ali dražje fotoaparate) prijavijo na carini in dobijo potrdilo, sicer lahko pri vrnitvi v Sloveniji naletijo na težave z dokazovanjem istovetnosti blaga. Seveda to ne velja, če ima turist s sabo račun ali potrjen garancijski list, torej dokaz, da je blago kupil doma. Obrazec za potrdilo o istovetnosti blaga (velja za prijavo več predmetov) stane 750 tolarjev, v času turistične sezone do 30. septembra pa je zastonj.

In koliko denarja lahko odnesete čez mejo? Banka Slovenija je predpisala iznos denarja na osebo največ 500 tisoč tolarjev ter deviz v protivrednosti 500 tisoč tolarjev, kar pomeni največ milijon tolarjev. Skorajda nemogoče, da se s takšno vsoto na dopustu ne da imeti lepo!

L. MURN

ODLOČEN PROTEST V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - V Šentjerneju je ogenj v strehi zaradi ureditve osrednjega trga. Ko so lastniki gostinskih, trgovskih in drugih lokalov ob tem trgu izvedeli, naj bi tam po novi ureditvi ne bilo več parkirišč, so se povezali in podpisali zahtevo, naj parkirišče sredi kraja ostane, saj bi sicer njihova dejavnost trpela. Zahtevo je podpisalo 15 lastnikov, pravijo pa, da lahko, če bo potrebno, hitro zberejo 2.000 podpisov občanov.

Nestrpnost ali vandalizem?

Ko so krajani Šmartnega pri Litiji pred dvema letoma ponovno postavili evharistični križ na Šmarski Dobravi, so menili, da bo tokrat za večno ostal pomnik in znamenje njihove vernosti in zvestobe Bogu. Zgodilo se je namreč že sredi petdesetih let, da je križ čez noč izginil. Takrat so nečastno dejanje pripisali neznancem, čeprav se je verjetno vedelo, kdo so bili. V noči na soboto pa se je vandalski dogodek ponovil v skoraj enaki obliki.

Križ so prvič postavili ob 800-letnici prve omembe kraja leta 1935 in ob priliki drugega evharističnega kongresa. Slovesnosti, ki jo je vodil dekan Anton Gornik, je prisostvovalo 3000 ljudi. Nekoliko manj vernikov se je zbralo ponovno čez 63 let, na velikonočni ponedeljek, 13. aprila 1998, a zato ni bilo nič manj slovesno. Takrat pa se je novinarju v lokalnem časopisu zapisalo naslednje: "Ko poslušam ugibanja, koliko časa mu bo usojeno stati na tem mestu, nehote pomislim, da bo ta simbol krščanstva svojevrsten preizkus za nas domačine same. Če bomo zmožni gledati nanj kot simbolni pomen in na dediščino naše polpretekle zgodovine, bo imel dolgo življenjsko dobo, v nasprotnem primeru pa bo to še en dokaz posebnosti slovenske duše, ki ima v sebi največ prostora za nestrpnost do drugačnega."

Žal se je v noči na soboto potrdilo ravno slednje.

Sporna hidroelektrarna na Mirtoviškem potoku

Upokojenec Emil Štimac pa je prepričan, da gre za vseslovenski upor proti gradnji - Ministrstvo za okolje in prostor zanika svojo krivdo - Štimčeva nočeta poplačila

*MIRTOVIČI PRI OSILNICI - Domnevno sporna gradnja male hidroelektrarne na Mirtoviškem potoku pri Osilnici je spričo zelo dejavnih članov odbora za ohranitev doline zgornje Kolpe dobila bliskovito medijsko in siceršnjo razsežnost.

Ob izjemno uspešni predstavitvi prizadevanj za ustavitev gradnje načrtovanega elektroenergetskega objekta po šolah na širšem kočevsko-ribniškem območju sta najbolj dejavna člana odbora Viktor Luskovec in dr. Božidar Voljč izročila peticijo z 88 podpisi poslancev državnega zbora proti posegu v prostor ministru za okolje in prostor dr. Pavlu Gantarju. Prisluhnile so jima skoraj vse slovenske ekološke asociacije, tudi javnost na Kočevskem in seveda občina Osilnica. S podpisi skušajo utež na tehtnici prevesiti na svojo stran. Mirtoviški potok je namreč dragocen kamenček v mozaiku nacionalne vrednosti, ki ga ne smeta skaziti človek in stroj.

Investitor Emil Štimac upa, da bo ob koncu pravica vendarle na njegovi strani, saj skuša dokazati, da so bili vsi postopki pri pridobitvi soglasij zakoniti, zaradi tega torej ne razume "vseslovenskega upora proti gradnji objekta državnega pomena". Člani odbora se pri razlagi desetletne zgodovine nedokončane naložbe in pri iskanju krivca vsakič obregnejo tudi ob ministrstvo za okolje in prostor.

"Gradnja ima vse papirje, a ima več znamenj zavožene investicije," razlaga Viktor Luskovec. Pravi, da so bila dovoljenja res izdana v letih 1991/92, vendar v postopkih niso bila pridobljena vsa soglasja/mnenja, tudi ne obvezno vodnogospodarsko soglasje. Zaradi tega in zaradi odstopanj od prvotnega načrta so inšpektorji ustavili gradnjo in je zadeva več let stala. Potem je prišlo do nenadnega obrata, ko so na ministrstvu za okolje in prostor v nenavadnih okoliščinah izdali vodnogospodarsko soglasje in omogočili nadaljnjo gradnjo. Ustavno sodišče je razveljavilo del koncesijske uredbe, kar je po mnenju nekaterih poznavalcev celo tako močno orožje, da bi morali razveljaviti doslej vsa izdana soglasja in zadevo vrniti v ponovni postopek.

Gradnja bi bila pogubna, saj bi hidroelektrarna vzela vodo iz vodotoka in porušila ravnovesje v naravi. Izvajalec je investitor sam, ki si je drznil zakopati večje cevi od pretoka vode. To je po mnenju članov odbora nezaslišano, saj nima nihče pravice razpolagati po domače z naravnimi dobrinami.

Upajo, da ima minister Gantar močno politično in javno podporo, da sklep o zaščititi Mirtoviškega potoka spravi čez vlado. In rešitve? Sodni cenilec bi moral opraviti vrednost opravljenih del in se dogovoriti o dokupu in takojšnji zaščiti, druga možnost pa je, da z intervencijsko zaščito takoj ustavijo gradnjo. To lahko naredi samo minister. Želijo si, da bi strokovnjaki ocenili naravno dediščino Mrtoviškega potoka in jo predstavili javnosti.

Ministrstvo za okolje in prostor zanika obtožbe, da je krivo za izgradnjo spornega energetskega objekta, saj sta investitorja pridobila lokacijsko dovoljenje za izgradnjo male hidroelektrarne že leta 1991 od občine Kočevje. Strokovna služba za varstvo naravne dediščine je občini naslovila pobudo za zavarovanje Mirtoviškega potoka, vendar pa na pobudo občina ni reagirala. Občina je kljub temu izdala dovoljenje za gradnjo male hidroelektrarne, za kar je imela vse upravne pristojnosti. Razumevanje takratnih razmer pred desetimi leti, ko je bila usmeritev v gradnje male hidroelektrarne poudarjena, je z današnjega vidika neustrezna. Danes bi bila zahteva za tak poseg v prostor prav gotovo zavrnjena iz več razlogov, še posebej zato, ker smo v Sloveniji v zadnjem desetletju izgubili že nekaj sto potokov.

V začetku 90. let je bila namreč jasna politika vlade, da podpira gradnjo malih hidroelektrarn, med drugim tudi zaradi takratnih političnih teženj za zaprtje Jedrske elektrarne Krško. Ustavno sodišče je septembra lani razveljavilo vladno uredbo o podelitvi koncesije za energetsko izkoriščanje, ker državni uradniki niso spoštovali instituta javnega razpisa, pristojni organi pa naj bi torej morali razveljaviti izdana dovoljenja in zadevo vrniti v ponovni postopek.

Odločitev sodišča o razveljavitvi 14. člena uredbe o podelitvi koncesije pa za konkretni primer glede izdaje odločbe o izbiri koncesionarja v Mirtoviškem potoku ni imela nikakršnega vpliva, saj je bila ta že pravnomočna. Zaradi tega ministrstvo za okolje in prostor na podlagi navedene ustavne odločitve ni imelo in niti nima nobene pravice ustaviti gradnje.

"Dela je inšpektor pred dvema letoma sicer začasno ustavil, a jih s podizvajalcem po pridobitvi odločbe o ceveh premera 50 centimetrov nadaljujemo. Doslej smo položili 800 metrov kanala, kmalu bomo še dvajset metrov, ob koncu pa bomo zajezili potok in opravili druga dela. Velikost cevi torej sploh ni sporna," je povedal Emil Štimac, ki energetski objekt gradi skupaj s sinom.

Na povabilo ministra za okolje in prostor dr. Pavla Gantarja je bil 12. januarja letos na ministrstvu sestanek z investitorjema, ki se ga je udeležil tudi dr. Božidar Voljč, predstavnik odbora za ohranitev doline zgornje Kolpe. Minister je investitorjema ponudil odkup vseh vloženih sredstev z namenom, da ustavita gradnjo. Investitorja sta nato v pisnem odgovoru ministrstvu za okolje in prostor sporočila, da sta pripravljena obnoviti dotrajano žago in mlin, vendar vzporedno z malo hidroelektrarno. Minister je 17. maja ponovno pozval investitorja k sprejemu prvotne ponudbe.

Če je zdajšnja lokacija res v napoto, gradnjo lahko ustavimo le pod pogojem, da zamenjamo za obstoječo hidroelektrarno pri Belici nedaleč od Osilnice. Tam obratuje že osemnajst let s cevmi premera 80 cm. Pretok vode je enak kot na Mirtoviškem potoku pa nikogar ne ogroža. Ni res, da bi voda po naših ceveh ogrozila življenje na Mirtoviškem Potoku. Sin je inženir in je izračunal, da ne bo prav nobenih težav. Lahko pa mi za zamenjavo najdejo lokacijo kje na državnih jezovih na Kolpi. Tega se ne lotijo, ker je reka mejna in tam ni posega vanjo. V nobenem primeru ne bomo privolili na poplačilo, saj denarja nočemo," je še povedal Emil Štimac, ki se odločno zavzema, da na svoji domačiji zgradi hidroelektrarno in z energijo oskrbuje večji del osilniške doline.

M. GLAVONJIČ

Večji nudijo več.

Sgermova smreka, visoka 62 metrov, s severnega pobočja Pohorja je največje slovensko in tudi srednjeevropsko drevo.

Plačilni promet za pravne osebe

Preko računa pri naši banki ste vključeni v plačilni promet največje in najmočnejše banke v državi. V 200 poslovalnicah bančne skupine Nove Ljubljanske banke nudimo celovit in cenovno ugoden servis, tudi z elektronsko banko Proklik NLB in dnevno-nočnimi trezorji. Uspešno stojimo ob strani tako majhnim podjetnikom kot največjim gospodarskim družbam. Doma in v tujini. Zato izkoristite naše prednosti.

Vsa pojasnila dobite pri poslovnih skrbnikih v banki. Storitve so vam na voljo tudi v bankah bančne skupine NLB: Banki Domžale, Koroški banki, Pomurski banki, Banki Velenje, Banki Zasavje.

Rastimo skupaj.

ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

NOVA NISSAN ALMERA.

MARSIKAJ JE ŠE PRED VAMI. ZA VAMI. IN OKOLI VAS.

Življenje je cesta.

Imate radi presenečenja? Kadar ste za volanom, prav gotovo ne. Nova Almera se je temeljito posvetila aktivni varnosti. ABS in EBD preprečujeta blokiranje koles v kočljivih situacijah; aktivni vzglavniki zmanjšujejo verjetnost poškodb ob trkih v zadek avtomobila; izpopolnjene luči pa poskrbijo za boljšo vidljivost. Samo še nekaj lahko storite: ostanite mirni in uživajte v vožnji.

NISSAN

BETI, TEKSTILNA INDUSTRIJA, d.d.
Metlika

objavlja prosto delovno mesto:

MODNI OBLIKOVALEC

Pogoji:

- univerzitetni diplomirani inženir oblikovanja tekstilij in oblačil
- univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba tekstilne usmeritve
- najmanj 2 leti delovnih izkušenj na področju oblikovanja tekstilij in oblačil
- aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika
- znanje s področja osnov računalništva
- sposobnost komuniciranja in dela v timu

Na informativen razgovor vabimo tudi modne oblikovalce V. stop. z delovnimi izkušnjami s področja oblikovanja tekstilij in oblačil.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljite v roku 8 dni po objavi na naslov: **BETI, d.d., KADROVSKA SLUŽBA, Tovarniška 2, 8330 METLIKA.**

O izboru bomo kandidate obvestili v zakonitem roku po končanem postopku.

TRAIG, d.d.
Ivančna Gorica

zaposli nove sodelavce na delovnem mestu

VOZNIK TOVORNJAKA za nedoločen čas.

Pogoji:

- končana poklicna šola IV. stopnje
- izpit za voznika motornih vozil B, C in E kategorije
- izkušnje v mednarodnem transportu

Pisne prijave pošljtie v 15 dneh po objavi na naslov: TRAIG, d.d., 1295 Ivančna Gorica, Cesta 2. grupe odredov 15.

OSNOVNA ŠOLA BRUSNICE

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

- delovno mesto **vzgojiteljice** za nedoločen čas;
- delovno mesto **pomočnice vzgojiteljice** za nedoločen čas;
- delovno mesto **učitelja zemljepisa in zgodovine** za nedoločen čas;
- delovno mesto **računalničarja - učitelja tehnike** za polovični nedoločen delovni čas.

Prošnje in dokazila o izobrazbi pošljite na naslov: **OŠ Brusnice, Vel. Brusnice 101, 8321 Brusnice** do 20.6.2000.

LERAN, d.o.o.

Novo mesto
Lebanova 24

http://www.nepremicnine.net/leran/
e-mail: leran@siol.net

telefon: **07/33 79 940**
07/33 79 941
faks: **07/33 22 282**
mobitel: **0609/633 553**
041/633 553

Prodamo:

- **HIŠE:** v Brežicah, na Bučki, v Črnomlju, Dobindolu (Uršna sela), Dol. Ponikvah (pri Trebnjem), Krškem, Malem Vrhu pri Brežicah, Metliki, Mokronogu, Novem mestu, Orešju, Semiču, Sevnici, Straži, Šentjerneju, Škocjanu (in okolici), Šmarjeških Toplicah, Viru pri Domžalah, Žužemberku in drugod;
- **STANOVANJA:** v Črnomlju, Kostanjevici, Krškem, Ljubljani, Novem mestu, Smolenji vasi, Straži, Šmarjeških Toplicah in drugod;
- **VIKENDE:** v Brežicah (okolica), na Bučki, v Dol. Kotu pri Dvoru, Gabrju, Karteljevem (Poljane), Metliki, Novem mestu (okolica), Podbočju (okolica), Straži, Šentjerneju (okolica), Tolstem Vrhu in drugod;
- **GRADBENE PARCELE:** v Črnomlju (Vojna vas, Tušev Dol), Dolenjskih Toplicah, Mokronogu, Novem mestu (in okolici), Straži (okolica), Šentjerneju (Groblje), Šentrupertu (Vrh), Šmarjeških Toplicah (okolica) in drugod;
- **POSLOVNE PROSTORE:** v Črnomlju (picerija, diskoteka), Dolenjskih Toplicah, Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center), Straži in drugod;
- **POSLOVNO-STANOVANJSKI OBJEKTI V OBRATOVANJU:** v Šentjerneju (Dol. Vrhpolje - gostilna in stanovanje), Novem mestu (bife in stanovanje);
- **KMETIJE:** v Beli krajini, Jagodniku, Orešju, Trebelnem.

Oddamo:

- poslovne prostore v Novem mestu.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

Ponudba na višini ...

ŽIVILA

Ponudba velja od 8. do 21. junija za izdelke v zalogi v ŽIVILA Hipermarketu Brežice.

Cene so v slovenskih tolarjih.

139,-
BANANE, 1 kg

155,-
MULTIVITAMINSKI SOK, BRAVO, 1,5 l

119,-
PIVO UNION, Pivovarna Union, steklenica, 0,5 l

289,-
ČISTILO ZA STEKLO, STELEX, Šampionka, z razpršilcem, 750 ml

... cene na dnu.

Poletna romanca
- za vsakogar!

Letos nekoliko prej, predvsem pa drugače. Z novo ponudbo telefonov v paketih Halo po vročih cenah. Za dolge poletne pogovore vam podarimo kar za 3.000 tolarjev brezplačnih pogovorov.

32.900 SIT

-3.000 SIT
brezplačni pogovori

21.900 SIT

-3.000 SIT
brezplačni pogovori

Ček Halo za 1.000 tolarjev prejmete že v paketu Halo, 2.000 tolarjev pa vam bomo podarili ob včlanitvi v klub Halo.

Ponudba velja od 15.5. do 30.6. 2000 (oziroma do razprodaje zalog).

Halo GSM: 040

- POKLIČITE NAS: **080 40 40**
- OBIŠČITE NAS: **halo.simobil.si** ali pri SIMOBILovih pooblaščenih prodajalcih.

vrednost ki vas povezuje s svetom raste

Slovenska zadružna kmetijska banka
Nova Kreditna banka Maribor
Poštna banka Slovenije
Gorenjska banka
Pomurska banka
Dolenjska banka
Krekova banka
Banka Koper
Banka Celje

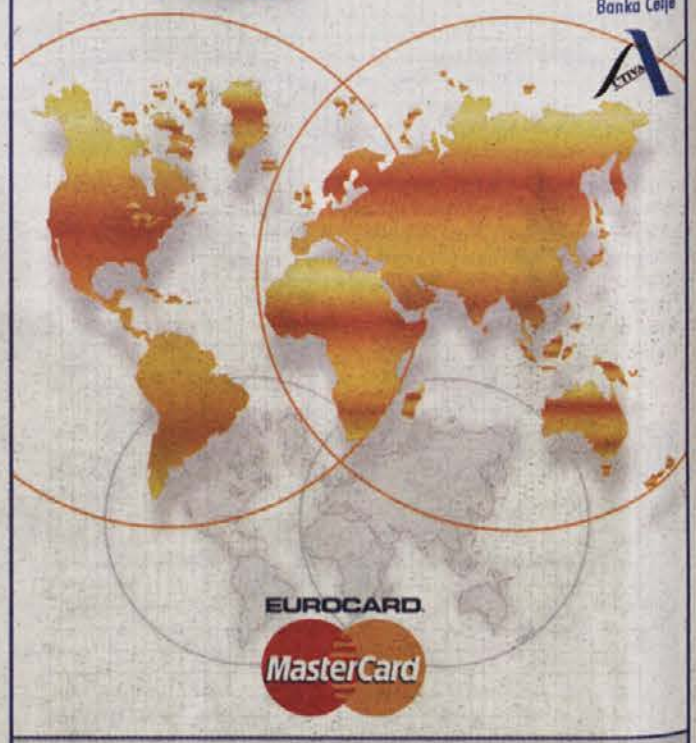

EUROCARD
MasterCard

Sistem Activa podarja dobitnikom nagradne akcije, imetnikom kartice Activa-Eurocard/MasterCard, enotedenska potovanja v evropske prestolnice Rim, Pariz, London in številne praktične nagrade.
Več o nagradnem žrebanju na www.activa-card.com

RAIFFEISEN, d.o.o., Slovenija
Industrijska c. 8
2230 Lenart
062/729-0551

RAIFFEISEN
Agro Trgovina

SPOŠTOVANI KUPCI, KMETOVALCI IN RIBOGOJCI

Kakor vsako sezono smo za vas pripravili konkurenčno ponudbo lastnih krmil in vitaminsko mineralnih dodatkov blagovne znamke

GARANT QUALITÄTSFUTTER

in hrano za gojitveno ribogojstvo znamke **DANA - FEED**.
Našo ponudbo smo obogatili s prodajo sojinih tropin v rinfuzi in 500 kg BIG BEGIH.

Opozarjamo na konkurenčno ponudbo drugih blagovnih skupin:
1. program škropiva (NOVARTIS, BASF, PINUS, AGREVO, KARSIA...)
2. mineralna gnojila: AGROLINZ, INA KUTINA, HYDRO
3. ter stalna ponudba semen poljščin in travinj.

Naročeno blago vam brezplačno dostavimo na dom.

Za dodatne informacije pokličite našega terenskega zastopnika - **GSM 041/359-818**, g. **Slavko Križnik**.

RADIO 94,9 Mhz VESELJAK

Partner pri delu, prijatelj v prostem času ...

Mazda B2500 klima gratis do 31. julija

tri leta GARANCIJA 100.000 km

www. mazda.mms.si

Večnamenski Mazdin pick up **Mazda B2500 TD** se po udobju primerja z osebnimi avtomobili, s svojo uporabnostjo in bogato dodatno opremo pa prekaša marsikatero gospodarsko vozilo in je pri tem deležen enakih davčnih olajšav. *Štirikolesni pogon, reduktor* in *varnostna oprema* so le nekatere od dobrih lastnosti, ki vas bodo z družino ali prijatelji zvabili na udobno vožnjo zunaj asfaltne džungle. Vsem, ki se boste za nakup **Mazde B2500 TD 4x4** odločili do **31. julija**, bomo podarili **klimatsko napravo!** Prepričajte se o vsestranskosti **Mazde B2500 TD 4x4** in možnostih financiranja nakupa pri prodajalcih vozil Mazda.

Ljubljana: **A COSMOS**, 01/51 95 090; **GAMA CENTER**, 01/54 14 338; **MAZDA CITY**, 01/24 25 000; *Maribor*: **AVTOCENTER ŠERBINEK**, 02/45 03 550; *Ptuj*: **AVTOCENTER ŠERBINEK**, 02/78 38 451; *Murska Sobota*: **AVTOCENTER LEPOŠA**, 02/53 61 770; *Celje*: **STIGMA 93**, 03/54 11 251; *Zagorje*: **AVTOHIŠA KRŽIŠNIK**, 03/56 64 729; *Velenje*: **AS AVTOMOBILI SKORNŠEK**, 03/89 72 170; *Kranj*: **AVTO MOČNIK**, 04/20 41 696; *Nova Gorica*: **AUTORENT**, 05/30 28 460; *Koper*: **AVTOPLUS**, 05/61 37 038; *Novo mesto*: **SIGMACOM**, 07/33 76 400; *Brežice*: **GAMA**, 07/49 93 030

mazda

DOLENJSKI LIST
Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:
- **picami**
- **hamburgerjem**
- **giricami**
- **pomfritom**
- **sladoledom**
- **ledeno kavo**
- **sadnimi kupami**

in raznovrstnimi pijačami.

☎ **07/ 33 21 878**
Vabljeni!
DOLENJSKI LIST

HOTELI OTOČEC

KRKA ZDRAVILIŠČA

Mega športne počitnice za otroke

Program vsebuje:

- *6 polnih penzionov*
- *6 ur zabavnih športnih iger*
- *20 ur začetnega ali nadaljevalnega intenzivnega učenja tenisa*
- *jutranji tek, spoznavanje delovanje človeškega telesa, osnove anatomije, fiziologije in učenje uporabe merilca srčnega utripa.*
- *spoznavanje taborniških veščin, orientacija, postavljanje šotorov, opazovanje zvezd*
- *šola lepega vedenja, kulturni večeri*
- *čolnarjenje po reki Krki*
- *kako postati "ribič" in spoznavati skrivnosti ribolova*
- *demonstracija lokostrelstva*
- *obisk konjeniškega centra Struga z demonstracijo in poskusnim jahanjem*
- *šola plavanja ali plavanje v Šmarjeških Toplicah*
- *igre s žogo: odbojka na mivki, košarka, mali nogomet*
- *vodeno kolesarjenje in pohodništvo*
- *namizni tenis, fitnes*

Cena: Hotel Šport 52.725 tolarjev

(Cena vključuje namestitev v troposteljni sobi, program, turistično takso in zavarovanje.)

LAHKO PA BIVATE TUDI DOMA IN SE UDELEŽITE LE ŠPORTNIH AKTIVNOSTI (VSAK DAN OD 9. DO 19. URE, VMES KOSILO).

Cena paketa: 28.000 tolarjev

Termini:

① *25.6. do 1.7.* ② *2.7. do 8.7.* ③ *9.7. do 15.7.* ④ *16.7. do 22.7*

Informacije in rezervacije:
07/ 30 75 700, 30 75 419

KRKA ZDRAVILIŠČA

PLAVA LAGUNA
POREČ

NAJBOLJ PRILJUBLJEN KRAJ ZA ODDIH IN POČITNICE SLOVENCEV

Posebej pa vas želimo seznaniti s posebnostmi letošnje ponudbe za čas do 1. julija.

Vse **apartmaje** Astra, Citadela in Laguna Park smo opremili s TV sprejemniki (s satelitskimi programi), direktnimi telefoni in sušilci za lase!
Dnevna najemnina apartmaja že od 58 DEM!

Dobrodošli v **avtokampih** Zelena laguna, Bijela uvala in Naturist centru Ulika.
V vseh so bazeni, obnovljene in nove sanitarije, urejene plaže, pristanišča za čolne, športna središča, marketi in še marsikaj.

Pričakujejo vas popolnoma obnovljeni **hoteli ******: Laguna Park, Laguna Materada, Plavi, Zorna, Laguna Istra in Laguna Gran Vista s TV sprejemniki, direktnimi telefoni, sušilci za lase in klimatskimi napravami.
Cena polpenziona po osebi na dan že od 54 DEM!

V hotelih kategorije ******: paviljoni Bellevue, Galeb, Albatros in Delfin **cena polpenziona po osebi dnevno že od 40 DEM!**

V vseh hotelih so vam za zajtrk in večerjo na voljo klimatizirane samopostrežne bife restavracije!

POLEG VSEGA NUDIMO ZNATNE POPUSTE ZA OTROKE!

Turistična taksa znaša 1,90 DEM po osebi na dan!
Otroci do 12. leta je ne plačajo, od 12. do 18. leta pa samo 50%!

Informacije pri agenciji vašega zaupanja ali pa pri
PLAVA LAGUNA, POREČ
tel.: 00 385 52 410 136, 410 101
fax: 00 385 52 451 044
Internet: www.plavalaguna.hr
E-mail: mail@plavalaguna.hr

SUPER UGODNO!

FOTOKOPIRNI APARAT (15 kop/min, A3)
in
LASERSKI TISKALNIK (10 izp/min, GDI)
za samo
SIT 188.000,00 (+ DDV)

KOLIČINA OHEJENA

POKLIČITE!

LJ 01-568-05-00, MB 02-229-50-80
CE 03-490-52-70, NM 07-498-70-14

MINOLTA

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST

reportažni
DOLENJSKI LIST

TURIZEM PRI NAS

Lepotica tisočerih priložnosti

Vsako 12. delovno mesto na svetu je odvisno od turizma, in čeprav prihodki od te dejavnosti v svetu iz leta v leto hitreje naraščajo, je Slovenija lani z njo iztržila le dobro milijardo ameriških dolarjev, kar je že za petino manj kot leta 1996. Jugovzhodna Slovenija ni med slovenskimi elitnimi turističnimi območji, a morda - to čutijo njeni prebivalci vse bolj - ravno ona, neprebujena lepotica tisočerih možnosti, skriva priložnosti za razvoj turizma, podeželja, kmetijstva, obrti, malega gospodarstva.

Hočejo več od vode

Če pobrskamo po številkah, v turizmu našega območja izstopajo tri zdravilišča, omembe vredni turistični kraji pa so še naprej Čatež ob Savi, Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice in morda še Otočec. Zdravilišča so vrh dolenjskega, belokranjskega in posavskega turizma, saj, ne nazadnje, skupaj zaposlujejo skoraj 800 delavcev, vendar se počasi ob njih in zadnje čase tudi zaradi njih razvija tudi drugačna ponudba. Sodobni turist se namreč noče več ves dan namakati v zdravilni vodi, ampak hoče videti in doživeti okolico.

Krkina Zdravilišča dosežejo večino turističnih nočitev na novomeškem pa tudi dolenjskem območju. V primerjavi z okrog 300.000 nočitvami so številke, ki jih dosegajo preostali hoteli in redki zasebniki s nastanitvenimi zmogljivostmi, skoraj nepomembne. Poleg prenočitvenih zmogljivosti v dveh toplicah na Dolenjskem, sta tu še otoška hotela Grad Otočec in Hotel Šport, v Novem mestu pa hotel Krka. Tudi belokranjski mesti premoreta vsaka svoj hotel: Metlika hotel Bela krajina in Črnomelj hotel Lahinja. Ostale prenočitvene zmogljivosti so pri zasebnikih, predvsem v penzionih okrog zdravilišč, za malenkost bogatejša pa je zadnja leta tudi ponudba sob in apartmajev v mestih.

Vlečni konj posavskega turizma so Terme Čatež, največje slovensko naravno zdravilišče, ki ima na leto preko 440.000 nočitev ali kar 7 odst. vseh prenočitev nasploh v Sloveniji. Samo lani se je v tamkajšnih bazenih namakalo skoraj 700.000 kopalcev. Čatežč ob Savi je za piransko občino drugo največje turistično središče v Sloveniji. Poleg bogatih vodnih zmogljivosti ponuja hotele, bungalove in apartmajske hišice različnih kategorij. V Termah je največji avtokamp, ob gradu Mokrice, kjer je hotel pa tudi edino golf igrišče na območju jugovzhodne Slovenije. Tudi okrog Čateških toplic je kar nekaj penzionov in sob. V Brežicah zadnja leta ni več mestnega hotela, še vedno pa sta v Sevnici in v Krškem.

Skrito podeželje

Manjših prenočitvenih zmogljivosti po Dolenjskem, Beli krajini in Posavju bi se še našlo v nekaterih mestnih in podeželskih gostiščih, v planinskih domovih in ponekod že tudi na turističnih kmetijah. Poleg že omenjenega čateškega kampa omenimo še kampe na Otočcu in v Dolenjskih Toplicah ter na turistični kmetiji v Žužemberku. Obetajoče se razvijajo kampi ob reki Kolpi, kjer je poleg kampa na Vinici, na Primostku in v Podzemlju kar nekaj možnosti za razvoj zasebnih kampov: Zajc, Prelesje, Radenci, Adlešiči, Griblje.

V zadnjih letih se s programi pospeševanja razvoja podeželja, s postavitvijo vinskih cest in ne nazadnje tudi s turističnim projektom Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine razvijajo tudi turistične kmetije, izletniški turizem na kmetih, vinotoči, čebelarske in sadjarske kmetije in še bi lahko naštevali. Žal le redke med njimi ponujajo tudi možnost prenočitve, več pa je takih, ki so bolj gostilne na kmetih in sprejemajo na hrano avtobuse izletnikov. Celo območje je raj za ribolov in lov, razvijajo pa se tudi druge oblike športnega turizma. Z zadnjimi prenovami, ko so v hotelih uredili konferenčne dvorane, je nekaj več možnosti tudi za kongresni turizem.

Kdo bo tržil?

Zmogljivosti torej kljub vsemu ni tako malo, čeprav gostiln, gostišč, restavracij in drugih podobnih lokalov niti omenjali nismo. Poleg tega je na območju Dolenjske, Posavja in Bele krajine toliko naravnih, krajinskih, kulturnozgodovinskih in etnoloških znamenitosti, kulinaričnih posebnosti in tradicionalnih prireditev, da bi o njih lahko spisali debelo knjigo. V Posavju je lani in predlani 7 oseb v programu javnih del naredilo tak popis in nastal je nekaj deset centimetrov visok kup gradiva, na osnovi katerega so pripravili skoraj 400 turističnih programov. "To je pravo bogastvo. Ponudbe je veliko, vsega je morda celo preveč, žal pa je ponudba razdrobljena, nepovezana in brez učinkovite promocije in trženja," pravi Marija Krušič, direktorica Podjetniškega centra Krško, ki deluje tudi na turističnem področju.

Ugotovitve Krušičeve bi lahko prenesli tudi na širše območje. Trenutno namreč ni nikogar, ki bi oblikoval in tržil turistične programe po omenjenih dveh regijah. Turistične agencije "izvažajo" slovenske turiste v tujino, čeprav bi nekdo moral delovati tudi v obratni smeri. Morda pa boljše čase napoveduje Agencija za turizem in razvoj K2M iz Dolenjskih Toplic, ki že ponuja in organizira izlete po naših krajih, ali pa projekt Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine, za katerega občine prav zdaj iščejo agencijo, ki bi ga tržila.

Na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju se torej prebuja turizem. Privabiti v naše kraje ljudi iz drugih koncev Slovenije in tudi iz tujine ostaja osnovni cilj tukajšjih turističnih delavcev. Za zdaj ostaja bolj pri željah, vendar v občinah računajo, da bodo prvi korak v smeri povezave prinesle lokalne turistične organizacije, ki jih ravno zdaj ustanavljajo. Morda pa lahko še najbolj računamo na podjetnost posameznikov, ki bodo le videli možnost za zaslužek tudi na tem področju.

BREDA DUŠIČ GORNIK

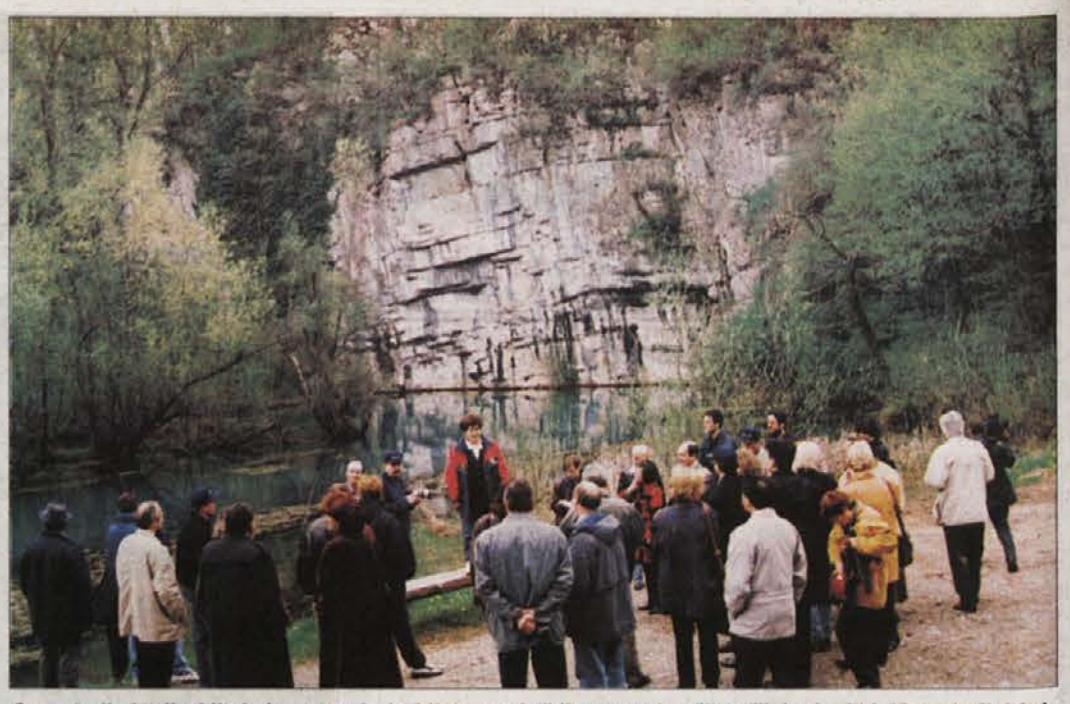

O naravnih, krajinskih, kulturnozgodovinskih in etnoloških znamenitostih naših krajev bi lahko spisali debelo knjigo in izvir Krupe v Beli krajini (na fotografiji) je le eno izmed njih. (Foto: B. D. G.)

3. GOLOBINJSKI POHOD

Na pohod tudi sedemdesetletniki

Poletje je čas dopustov, toda počitka in sprostitve je po napornih delovnih dnevih vsakdo potreben že prej, ne le en mesec v letu. Zadostuje že prost dan ali pa vsaj nekaj ur časa za kakšen izlet v bližnjo okolico, toda kaj, ko dostikrat ni in ni prave ideje, kam se odpraviti. Ena od možnosti je golobinjski pohod čez Globodol, ki sta ga pretekli konec tedna že tretjič zapovrstjo uspešno pripravila mirnopeško turistično in vinogradniško društvo.

Začelo se je tako kot običajno. Skupina domačih zanesenjakov, ljubiteljev narave: Alojz Dragan, Brane Granda, Alojz Primc in Lojze Muhič, je pred tremi leti povabila na prvi takšen pohod, toda v Prečno. Lanska pot je bila že bolj podobna sedanji, letošnjo pa je resnično vredno prehoditi, saj je na njej mogoče videti marsikatere naravne zanimivosti, ki niso tako pogoste, na primer kraške jame.

SOBOTNI POHODNIKI - Pred pričetkom poti so se pohodniki, med katerimi so bili tako otroci kot starejši, okrepčali, nato pa pod vodstvom planinskega vodiča Rudija zagnano odkorakali. Dobre volje ni manjkalo že na startu. (Foto: L. M.)

Vas z enim prebivalcem

Golobinjski pohod se začne na križišču pod Golobinjkom, to je hribom, zasajenim z vinsko trto in bogatim gozdom. Ime je verjetno dobil po golobih, ki jih je bilo nekoč v njegovih gozdovih veliko. Pot vodi preko severnega dela Grč Vrha, kjer si je na desni strani mogoče ogledati udorno jamo Malisnico, ki leži pod 96 metrov visokim Malisnim hribom. Žal je tu mogoče videti, kaj brezvestneži lahko naredijo z naravo. Grč Vrh so domačini včasih zaradi njegove obsežnosti imenovali kar Mali London, saj je bil večji in bolj naseljem od Golobinjka, sedaj pa je večji del zapuščen in ima le enega stalnega prebivalca. Preden se prispe v znamenito globodolsko dolino, si je mogoče ogledati še Slugovo jamo, tipično kraško jamo z nekoliko manj kapniki. Vstop vanjo je primeren za vsakogar.

Globodolske kraške jame

Globodol je klasičen primer kraškega polja, ki leži do 206 metrov nad morjem. Dolina je dolga pet kilometrov, široka pa en kilometer. Globodolsko polje je geomorfološki naravni spomenik. Pot se nato nadaljuje proti zahodu, preko Dolnjega Globodola proti Srednjemu Globodolu, kjer stoji že mnogim dobro znani kulturni hram, Dom glasbene dediščine. Sobotnim pohodnikom je njegov lastnik Milko Bizjak razkazal notranjost stavbe in instrumente ter jih razveselil tudi z igranjem.

Iz Srednjega Globodola se gre po brezpotju na zahod proti Malemu vrhu s 324 metri nadmorske višine do Bobnarjeve domačije. Tu je že petintrideseto leto naseljena samo ta domačija, 75-letna ženska pa tu sama vztraja že trinajst let. Naslednja postaja je bil dobrniški lovski dom in edino tu pot krene iz mirnopeške v trebanjsko občino. 523 metrov visoki Ostri vrh je najvišja točka nad Globodolskim poljem. Če gremo proti severu, pridemo do jame Mala Vratnica. Vhodna razpoka se razširi v vzhodno dvorano, ki je zrasla s sosednjo dvorano na severovzhodni strani. V obeh je mogoče videti kapnike. Tudi bližnja jama Koprivnica je zelo bogata s kapniki.

Neverjeten razgled z Golobinjka

Skozi t.i. Globodolsko okno vodi pot mimo mirnopeškega lovskega doma do Golobinjka, kjer stoji znamenita cerkev sv. Uršule. Ob lepem vremenu je od tam vidljivost neverjetna: videti je mogoče Gorjance in Gače, na drugi strani pa Kum, Kamniške planine in včasih celo Triglav in Klek.

Med sobotnimi pohodniki, med katerimi niso bili le domačini, sta bila celo dva ljubitelja narave, ki štejeta že preko sedemdeset let. Eden od njiju je znani mirnopeški čebelar in raziskovalec domače zgodovine Alojz Kastelic. Oba pa sta brez težav prehodila opisano pot do končne postaje na Muhičevi domačiji na Golobinjku, kjer je bil zaključek pohoda z družabnim srečanjem.Pot na Golobinjek je res prijetna, saj poteka večinoma v senčki po gozdu in ni predolga. Ljudje bi po njej verjetno radi hodili tudi druge dni v letu, zato bi jo veljalo markirati.

LIDIJA MURN

PONOVNO MEDALJE KOČEVSKIM FOTOGRAFOM - Kočevski fotografi so letos že posegali po najvišjih ameriških priznanjih za svoje delo, tokrat pa je iz fotografske razstave GaSO pod pokroviteljstvom Ameriške fotografske zveze PSA prispela vest o največjem uspehu članov fotografskega društva Grča. Stanko Lavrič je prejel dve odličji, in sicer častni trak in za posnetek "Oko" medaljo organizatorja, do sedaj pa je najvišjo nagrado na razstavi GaSO prejel predsednik kočevskega fotografskega društva Janez Papež za diapozitiv Jesen (na sliki). Razstave se je s štirimi diapozitivi udeležil tudi Darko Mikulič. To je bila četrta razstava v ciklusu šestih, bera priznanj kočevskih fotografov pa je verjetno neponovljiva, saj sta Lavrič in Papež do sedaj pobrala kar šest nagrad: tri častne trakove, dve medalji organizatorja in nagrado za najboljši posnetek na razstavi.

GOLOBINJSKA CERKEV - Ogleda je vredna tudi cerkev sv. Uršule na Golobinjku. (Foto: L. M.)

DA SE NE POZABI

Kako so v Malem Logu iskali vodo

Mali Log je ena izmed šestih potoških vasi, ki je kar tri kilometre oddaljena od občinskega središča, šole, cerkve, pošte in zdravnika. Danes ima 60 hiš in prav toliko gospodarskih poslopij. Vas leži na izredno kraško razgibanem terenu, polnem vrtač, v katerih leže rodovitne njive, proti severu so obsežni lazi, proti vzhodu in jugu pa vas zapirajo obsežni gozdovi.

Kljub majhnemu številu hiš pa vas leži na obširnem območju. Središče vasi je sicer strnjeno, večina hiš pa je umeščenih na obrobju dolin in vrtač, ki imajo, za razliko od ostalih potoških vasi, veliko prostora, vrtov in njiv. Ker so bili ljudje tako oddaljeni, so bili zlasti v preteklosti vedno odvisni od svoje iznajdljivosti. Skozi naselje so potekale številne peš in vozne poti v smeri Gore, Sodražice, Ribnice in Blok. Menda je vas prva v Loškem Potoku imela trgovino, kjer so prodajali sol, petrolej in kolomaz. Tudi nekaj krčem je znanih. Pa so se Malogarji na te popotnike tudi često jezili. Večkrat je izginila detelja iz ostrnic in pridelki z njiv. Prav to in pa bojazen, da ne bi v vas začeli prihajati tatovi, je bil vzrok, da so nasprotovali gradnji ceste skozi vas, ki so jo 1894. leta gradili od Sodražice do Lošketa Potoka. Cesta se je vasi v velikem loku ognila.

Prave obrti v vasi ni bilo nikoli. Bolj so zaupali furanju, sekiri in plenkači, torej delu v domačih gozdovih in v hrvaških, kar je v bistvu veljalo za pretežni del Potočanov. Danes je vas lepo urejena. Stare arhitekture je še komaj za vzorec. Pred nekaj leti so zgradili lično cerkvico, tako da sedaj zlasti starejšim, ni več potrebno k maši v več kot tri kilometre oddaljeno farno cerkev. V vasi je kar nekaj obrtnikov in podjetnikov. Vas ima bencinsko črpalko, gostilno, gasilsko društvo in še kaj. Mnogim daje kruh kovinska industrija, ki je bila zgrajena v začetku devetdesetih let. Ta je dolgo uspešno poslovala v sistemu Riko in končno šla v stečaj. Tega vaščani še danes ne razumejo. K sreči so pretežni del proizvodnje nadaljevi domačini in danes v teh prostorih delujejo kar štiri zasebna podjetja, ki so izredno pomembna v teh kriznih časih.

Naš govornik, dolgoletni družbeni delavec Jože Anzeljc. (Foto: A. Košmerl)

Jezero, ki ga ni več

Če velja teza, da so predeli Loškega Potoka prvič poseljeni nekako v drugem stoletju tega tisočletja, so seveda prve naselbine nastale v večjih kraških dolinah, kjer so naleteli tudi na živo vodo. Ustno izročilo pravi, da so predel Malega Loga naselili Retjanci iz vasi, ki je oddaljena vsaj 20 minut hoje. Retje so največja vas v Loškem Potoku. Svoj življenjski prostor so širili tudi proti severu in in pridno krčili gozdove. Tako je nastalo naselje Mali Log mnogo pozneje. Temu pa je gotovo botrovala voda. Pravijo, da je bilo tam majhno jezerce, ki ga je napajal živahen potok. Najprej so tam pasli živino, začeli graditi hleve in končno stalna bivališča. Pa je prišla nesreča. Ali je bil kriv potres ali si je voda sama našla podzemna pota, jezero je izginilo, kar je za takrat že stalno naseljene vaščane pomenilo hud udarec.

Kako so preživeli brez vode, je seveda druga zgodba, o kateri lahko samo ugibamo. Res je, da sta visoko nad vasjo še danes dva studneca. Prvi je tisti, ki je napajal nekdaj jezero - struga je še danes vidna - a je vode zelo malo, drugi pa je še dlje. Dolgo so sanjali, da bi od tega drugega napeljali vodovod, a so bili vsi računi brez krčmarja. Tako so bili stoletja odvisni le do vodnjakov, v hudi suši pa so v sodih vozili vodo od približno 5 kilometrov oddaljenih izvirov v Srednji vasi in Travniku.

Anzeljc, Štalarjev Jože, pripoveduje

Po drugi svetovni vojni, v sredini petdesetih let, so v Loškem Potoku graditi vodovod. Prvo je voda pritekla na Hrib, ki se je vedno ubadal s podobnimi problemi kakor Mali Log, in nato v Retje. Seveda je bil v tistem času vodovod velik luksus, na katerega Malogarji sprva še pomislili niso, predvsem ne zaradi velike oddaljenosti. 25. februarja 1975 je bil v Delu objavljen članek o Konradu Ramšaku iz Ptuja, kako že desetletja uspešno odkriva podzemne vode s pomočjo leskovih palic in živega srebra.

"Prav to je bil povod, da smo tega možaka poiskali in ga pripeljali v Mali Log," pripoveduje Jože Anzeljc, ki je v vasi delal kot aktiven družbeni delavec na raznih področjih in nadaljuje. "Poiskuse je začel prav v dolini, kjer je nekoč že bilo jezero. Sami smo menili, da bi tam morala biti voda, saj je dolina polna požiralnikov, včasih pa se tudi nabere za krajši čas.

Leskova šiba je pokazala, da je voda v globini 6 do 8 m

Večina vaščanov, za takšno delo sposobnih, je zavihala rokave in kopanje se je začelo. Takrat mladi, polni moči, smo izkopali nekakšen vodnjak do globine desetih metrov in na nevarnost še pomislili nismo. Naleteli smo na vodne rove, in ko se je v tistih dneh začelo deževje, je pritekla voda. Žal pa smo morali delo opustiti, ker je razmočena zemlja grozila, da slabo zaščiteno jamo zasuje in pokoplje delavce. Takrat se je v Loškem Potoku mudil neki inženir, ki se je ukvarjal z vodovodom. Ogledal si je naše delo in nam odsvetoval, da nadaljujemo. Opozoril jih je na nevarnost posutja ali nenadnega vdora vode. Kdo naj bi odgovarjal? Tako smo spoznali, da smo se spustili v nepredvidljvo avanturo. Potem smo jaz in drugi iz vaškega odbora zahtevali, da se tudi v našo vas napelje voda. Pristojni so se držali za glave, češ, kje bo denar. Kljub temu je bilo obljubnjenih 50 milijonov, mnogo so prispevali vaščani v lesu, traso pa je pomagala kopati tudi mladinska brigada. Tako je 1978. leta v Mali Log pritekla voda."

Idilično središče vasi, imenovano "na vasi".

Zgodba dolgoletnega vaškega predsednika, gasilca, občinskega odbornika je dolga in polna podrobnosti. Še vedno hrani vse dokumente, ki dokazujejo, kdo je kaj dal in koliko, kako so v vas pripeljali telefon pa prve metre asfalta. Bil je takrat v letih, ko še malo ni pomišljal na svoje koristi. Tako bi bil skoraj kmalu sam ostal brez telefona. Da je danes vas ena najlepših, pa so pripomogli vsi, ki so tako ali drugače pomagali Jožetu in vaškim odbornikom. Tudi mlajša generacija je nekako nadaljevala s to tradicijo, in kakor smo že omenili, zgradili so lično cerkvico, ki daje vasi poseben čar, pa mogočen gasilski dom. Morda bi rabili še nekaj asfalta v smeri Blok in bi potem lahko dejali, da ima vas vse, kar zahteva sodobno življenje v tem trenutku.

Tale zapis je samo drobec nekajstoletne zgodovine. Žal o vasi in dogodkih ne obstajajo nobeni znani obširni pisni viri. Mali Log je prvič omenjen le v urbarju, in sicer 1659 leta. Takrat je imel 11 kmetij. Drugi vir pa je iz zadnje četrtine prejšnjega stoletja. Takrat je vas imela 39 hiš in 228 prebivalcev. Vse drugo so zgolj domneve, ki se razlikujejo od pripovedovalca do pripovedovalca. Znana je bila velika migracija v Ameriko in Francijo. Nekateri so s tem nekaj pridobili, drugi pa so za vedno izginili v tujini. Zadnji val iskanja dela je segel v Nemčijo. Obe vojni, še zlasti zadnja, sta terjali visok krvni davek. Kljub vsemu je vas ostala izredno živa. Pred dobrim letom so končali velika agromelioracijska dela in si tako pridobili boljše možnosti za vzrejo živine. Predvsem složnost vaščanov pa je porok, da vas napreduje in stopa vštric s sodobnimi trendi.

ALBIN KOŠMERL

Hodil po zemlji sem naši...

(O. Župančič)

Kar veliko je Slovencev, ki slabo ali sploh ne poznajo Bele krajine. Zdi se jim odročna in preveč na jug pomaknjena dežela, do katere moraš prekobaliti še številne gorjanske ovinke, ki nekaterim dvigujejo želodec in krvni pritisk. Toda ko popotnik pusti za seboj Jugorje, Hrast, Suhor in Trnovec, se mu Bela krajina ponudi v vsej svoji lepoti, razkošju in pestrosti. Možnosti za spoznavanje deželice belih brez, steljnikov, prijaznih ljudi, metliške črnine, umetnostnozgodovinskih spomenikov, običajev in še kaj je seveda več. Pričujoče vrstice opisujejo eno od številnih enodnevnih poti.

Za ogled Treh far, treh cerkva za istim obzidjem, kar je svojevrstna posebnost, sem se dan prej dogovoril z metliškim gospodom župnikom. Ko je prispela skupina Štajercev, mojih gostov, na metliško avtobusno postajo z najetim avtobusom, sem telefoniral v župnišče in gospod župnik nas je pričakal v Rosalnicah pred pokopališkim obzidjem. Po ogledu gotskih cerkva in po odlični besedni predstavitvi so izletniki kupili razglednice in spominske sveče, na katerih je odtisnjena podoba Treh far. Lani je obiskalo Tri fare osemdeset avtobusov, polnih potnikov. Letos jih pričakujejo še več.

Mojstrica domače obrti Marica Cvitkovič v Adlešičih ponudi popotnikom dobro žganje, ogled vezenin in prikaz tkanja na starih statvah, na prodaj pa ima čudovite pisanice, prtičke in prte, košarice, razglednice, knjige o Adlešičih, v lepem adlešičkem narečju z navdušenjem pripoveduje o pridelavi in predelavi lanu, okrog nje skače nečakinja, odeta v belo narodno nošo. Pridih preteklosti...

V Vinici, v lepo urejeni rojstni Župančičevi hiši, se naužijemo njegovih verzov, v Štefaničevi gostilni v Dragatušu pa okusne hrane in dobre kapljice. V Župančičevi spominski sobi gospodar Rajko pove o Župančiču tudi kaj takega, česar ni najti v šolskih knjigah...

V krajinskem parku Lahinja si ogledamo Klepčev mlin in staro žago ter izkopanine iz davnih časov. V Velikem Nerajcu nas sprejme Vera Vardjan, duša tamkajšnjega turističnega društva, izdelovalka gudal (lončenih basov). Pozornost zbudi zaščiteni ptič vodomec, ki ga Vera ponuja kot spominek, narejen iz pečene gline. Vas je vzorno čista, pri Jani, ki je spekla ajdovo poticо, pa lahko zajezdite tudi konja. Če to želite, vas popeljejo z vozom po lahinjskem krajinskem parku, kjer domujejo redke rastlinske in živalske vrste...

Od Bele krajine se razigrani Štajerci poslovijo z ogledom izvira Krupe. Zadovoljni, da so odkrili delček doslej neznane Slovenije, se odpeljejo skozi Dolenjske Toplice proti domu. Gotovo se bo marsikdo od njih vrnil v deželo med Gorjanci in Kolpo, poskusil bo spoznati še druge belokranjske kraje, ljudi, njih običaje, srce in dušo.

TONI GAŠPERIČ

KAMP KATRA V VINICI

Za goste nista dovolj le voda in sonce

Kolpa kot najtoplejša in dokaj čista slovenska reka je od nekdaj privabljala turiste. Res pa je, da so bili pred osamosvojitvijo Slovenije tujci skoraj pogostejši gostje kot Slovenci. Slednji so jo začeli prav odkrivati šele, ko so se zaradi vojne vihre v nekdanjih jugoslovanskih republikah tam precej zmanjšale možnosti za dopustovanje.

A Kolpa je pričakala naval turistov precej nepripravljena. Zato ne čudi, da se nekateri še danes, ko so zlasti v črnomaljski občini sprejeli že vrsto odlokov, s pomočjo katerih želijo zaščititi reko in čim bolj obvarovati njeno okolico, nikakor ne morejo navaditi na nov režim. Da pa mora biti red, v katerem bo mogoče tudi znatno več iztržiti kot v vsesplošnem neredu, so se dobro zavedali Zajčevi iz Črnomlja, ki so se odločili, da bodo ob Kolpi pod Vinico uredili zasebni kamp. "Žena Viljenka, ki je bila zaposlena v konfekcijskem podjetju Novost, je, ko je šlo v stečaj, ostala brez zaposlitve. Ozirala sva se za delom in se odločila, da na zemlji njenih staršev urediva kamp. Imela sva srečo, da so imeli starši tik ob Kolpi 3,5 hektara zemlje v enem kosu, ki so jo domačini poznali kot travnik, po domače pa se je celo reklo pri Travnikarovih. Zemlja je bila slaba, glinena, neprimerna za oranje in celo za košnjo, saj je na njej rasla kisla trava. Na srečo pa ni nikoli poplavljala. Skratka, spoznali smo, da lahko veliko več kot od košnje iztržimo s kampom," se spominja Anton Zajc.

A ko so se odločili, da na poldrugem hektarju postavijo kamp, se niti niso prav zavedali, kako zahtevnega dela so se lotili. Prednost so imeli vsaj v tem, da jim ni bilo potrebno kupiti zemlje, tako da so lahko takoj, ko so dobili dokumentacijo, začeli vlagati v urejanje. A zgolj toliko, kolikor so imeli denarja. Anton pravi, da jim še na pamet ni prišlo, da bi vzeli posojila, saj bi gotovo pogoreli, še preden bi kamp prav zaživel. Leta 1996, torej dve leti potem, ko so začeli urejati kamp, so že sprejeli prve goste. Iz bližnjega Sečjega sela so preselili pod iz leta 1939, ki je ob napadu sovražnikov med drugo svetovno vojno ostal edini nepoškodovan. Zunanjo podobo so ohranili, notranjost pa prilagodili turističnim potrebam. V njem so uredili bife in na vrhu skupna ležišča za petdeset ljudi, kjer prespijo predvsem čolnarji, ki so na nekajdnevnem potepu po Kolpi. Pozneje so k podu dodali še zaprto teraso, ki sprejme do osemdeset ljudi.

Zajčevi so v kampu uredili vse, kar potrebujejo kampisti: sanitarije s tuši, pomivalna korita, zasadili so hitro rastoča drevesa za senco. Ponudili so 35 priključkov za kamp prikolice in avtodome, medtem ko je prostora znatno več, še več pa za šotore. Postavili so tudi številna pretežno lesena igrala za otroke, ki jih je Anton izdelal sam po lastni zamisli. Obiskovalci tako kampa in kopališča, ki sta med seboj ločena z ograjo, lahko igrajo tudi namizni tenis, košarko, odbojko, badminton, namizni in mali nogomet, si sposodijo čolne, kupijo ribiške dovolilnice, imajo pa tudi kontrolno točko obkolpskih poti za čolnarje. Lani so uredili kuhinjo za hitro pripravljeno hrano, čeprav si gostje v kampu v glavnem sami kuhajo. "Na naši parceli so trije izviri, voda, ki ne presahne niti ob največji suši, pa ima vedno 13° Celzija. Po to vodo so hodili Viničani, ko še niso imeli vodovoda. Zato razmišljam, da bi imeli v potoku postrvi za dnevne potrebe v kuhinji," načrtuje Anton. Ob vsej tej ponudbi in urejenosti ne čudi, da je prav kamp Katra prvi in edini v črnomaljski občini dobil vso potrebno dokumentacijo za obratovanje, hkrati pa je tudi kategoriziran. Ima dve od treh možnih zvezdic, tretje pa nima zato, ker ni bungalovov.

V kampu, ki je odprt od 1. maja do 15. septembra, prikolice tudi prezimijo. Za to se odloča kar precej Slovencev, ki tudi sicer prevladujejo med obiskovalci. Mnogi prihajajo v svojo prikolico skozi vse poletje ali pa povabijo znance in sorodnike. Med tujci, za katere je kamp marsikdaj dobrodošla vmesna postaja na potovanju, pa je največ Nizozemcev, Italijanov in Nemcev.

Zajčevi imajo v načrtu še dodatno ureditev okolice in popestritev športne ponudbe. Seveda pa so ob vsaki priložnosti pripravljeni prisluhniti gostom in bodo tudi vnaprej z veseljem upoštevali njihova mnenja in ideje. "Prišli smo do spoznanja, da ob Kolpi ne moremo prodajati le vode in sonca, pač pa moramo vsem gostom, od najmlajših do najstarejših, ki so vedno bolj zahtevni, čim bolj ugoditi. Sicer pa je za nas kamp družinska stvar, saj med počitnicami delamo vsi, poleg naju z ženo še sin Jernej, na goste pa se privaja tudi že štiriletni sin Aleš. Redno ni namreč zaposlen nihče, le poleti si pri strežbi pomagamo z zaposlenimi preko študentskega servisa," pravi Anton in zatrdi, da jim ni žal, da so se odločili za kamp. Po njegovem ima belokranjski turizem prihodnost prav v družinski ponudbi, kjer je še kako pomembna zasebna pobuda.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Viljenka in Anton Zajc pred starim kmečkim podom v kampu Katra

SADNA SUŠILNICA V RAZBORAH PRI ČATEŽU

Pomembna etnološka stavbna dediščina, ki ji grozi propad

Jugozahodno od Čateža, na prisojnem vinorodnem pobočju zaplaškega hriba z znano Marijino romarsko cerkvijo, stoji manjša gručasta vas Razbore. Domačije so razvrščene okoli križišča, ob katerem stojijo skupni vaški vodnjak, kapelica in nad sto let stara lipa, ki skupaj predstavljajo kvaliteten ambient. Na južnem robu vasi stoji sadna sušilnica, o kateri je v čateški šolski kroniki zapisano, da je bila zgrajena 1939. leta. Postavili so jo vaščani pod vodstvom tedanjega šolskega učitelja na Čatežu Franca Kunaverja.

Na njegovo pobudo sta bili zgrajeni še dve podobni sušilnici: pod pokopališčem na Čatežu in na Rojah, v bližini Kotarjeve domačije. Obe sušilnici sta žal podrti. Vse tri naj bi bile po ljudskem izročilu zgrajene po istem načrtu, ki pa je izgubljen. Sušilnica v Razborah je samostojna stavba, delno vkopana v breg. Zgrajena je iz opeke, je ometana in pokrita z dvokapno streho na čop. Na zahodni strani ima manjši nadstrešek. Po tipologiji sodi v skupino brezdimnih sušilnic. Ima obokano kurišče in nad njim prostor za sušenje sadja. Kurišče je bilo zgrajeno tako, da dim ni uhajal v sušilno komoro, ampak je bil speljan po posebnih ogrevalnih železnih ceveh v dimnik. Sadje v sušilnici se je tako sušilo na toplem zraku, ki se je dvigal od kurišča navzgor mimo les s sadjem in je na vrhu uhajal iz sušilnice. Sušilnica ima v zahodni steni vgrajeno leseno ohišje za dvanajst les, ki so bile razvrščene v dveh vrstah po šest. Večina jih je danes uničenih, nekaj se jih je še ohranilo pri posameznih domačijah. Lese so bile spletene iz leskovih šib, njihova velikost je bila približno 2 x 1 meter.

Po pripovedovanju starejših vaščanov naj bi bila sušilnica skupna oziroma vaška. Za njeno gradnjo so se v začetku najbolj zavzemale štiri razborške družine (Spentanovi, Mehalovi, Barščkovi in Piškovi), uporabljali pa so jo tudi ostali. Sadje je ponavadi sušil vsak zase, naenkrat pa so lahko sušile po dve ali tri stranke. V njej so največ sušili slive, jabolka in hruške. Jabolka in hruške so morali najprej narezati na tanke krhlje, slive pa so lahko sušili cele. Navadno so sveže sadje razvrstili na zgornje lese, sčasoma pa so začeli lese s sadjem pomikati navzdol proti kurišču. Ko se je sadje na spodnjih lesah dovolj osušilo, so lese začeli počasi pomikati nazaj proti zgornjim delom sušilne komore. Ker sadje ni smelo biti preveč suho, ga je bilo potrebno vsak dan sproti odbirati. Sušilnico so vaščani uporabljali približno do leta 1945. Po vojni so v njej nekajkrat še sušili koruzo, sadja pa ne več.

Eden najstarejših načinov konserviranja sadja

Sušenje sadja je eden najstarejših načinov konserviranja sadja. Pri nas se v zgodovinskih virih suho sadje oziroma njegova prodaja prvič posredno omenjata v 16. stoletju v zvezi s posameznimi mestnimi predpisi, ki so urejali prodajo sadja na živilskem trgu v Ljubljani. Suho sadje omenja tudi Janez Vajkard Valvasor v svoji Slavi vojvodine Kranjske iz leta 1689, kjer med drugim piše, da so tedaj sušili jabolka, hruške, slive in breskve. Slive in breskve so olupili, iz njih odstranili koščice in sušili v krušnih pečeh, potem ko so iz njih vzeli kruh, ali pa so jih sušili v posebnih sušilnicah.

Najbolj preprost način sušenja sadja je sušenje na soncu, ki je bilo razširjeno zlasti tam, kjer je dovolj sonca in suhega zraka, pri nas v Goriških Brdih, Brkinih, Vipavski in Soški dolini, kjer je bilo od začetka 19. stoletja do konca petdesetih let 20. stoletja zelo razširjeno sušenje olupljenih sliv - prinel. Po zaslugi moških in ženskih skupin iz Goriških Brd, ki so hodile tudi drugam po Sloveniji lupit slive, se je od konca 19. stoletja sušenje olupljenih sliv razširilo na spodnjo Štajersko - v Posavje in na vzhodni del Dolenjske, zlasti v kraje na obeh bregovih spodnjega toka Krke.

Med stare načine sušenja sadja sodi tudi sušenje v posebnih sušilnicah, imenovanih pečnice ali lanišnice. To so bile samostojno stoječe manjše gospodarske stavbe s kamnitim obodom kvadratnega tlorisa, ki je imel v eni od sten odprtino za kurjenje na v zemljo poglobljenem odprtem kurišču. Na kamnitem obodu je bila položena lesena lesa, na kateri se je sušilo na "uhlje" ali krhlje narezano sadje. Lesa je bila spletena iz leskovih šib ali viter. Za zaščito pred dežjem so bile sušilnice pokrite z dvokapno streho, ki so jo nosili štirje leseni stebri. Streha je bila navadno krita s slamo, deskami ali bobrovcem. Sušilnice so bile poleg sušenja sadja namenjene za sušenje lanu in konoplje. Zaradi varnosti pred požarom so jih postavljali nekoliko stran od domačije, navadno na robu sadovnjaka. V sušilnicah se je sadje sušilo v dimu, zato jih imenujemo tudi dimne sušilnice.

S suhim sadjem preganjali lakoto

Že pred prvo svetovno vojno so strokovnjaki zelo spodbujali gradnjo sušilnic zaradi prevelike razširjenosti prekuhavanja sadja v žganje. Med prvo svetovno vojno se je povečala gradnja sušilnic tudi zaradi pomanjkanja hrane, saj je znano, da ima suho sadje veliko energetsko vrednost in je kot tako njeno dobro nadomestilo. Med prvo svetovno vojno, še bolj pa v obdobju med obema vojnama, so se na podeželju začele uveljavljati večje brezdimne sušilnice, ki so jih praviloma gradile vaške skupnosti ali posamezne podružnice sadjarskega društva. Brezdimne sušilnice so bile praviloma visoko iz kamna ali opeke zidane stavbe pravokotnega tlorisa z večjim nadstreškom. Imele so obokano kurišče in nad njim sušilni prostor, v katerega dim ni imel dostopa.

Že od Valvasorjevega časa naprej so ponekod, kjer niso premogli lastne sušilnice ali pa so bili slabše možnosti za gojenje sadja, sušili sadje kar v manjših lesah v hiši, v krušni peči ali na njej. Sušenje sadja se je na našem podeželju prenehalo sredi 20. stoletja zaradi izboljšanih prehranjevalnih razmer in zaradi njegove manjše tržne vrednosti. Sušenje sadja v večjih skupnih sušilnicah, katerih gradnjo je zagovarjala kmetijska politika v obdobju med obema vojnama in v prvih letih po drugi svetovni vojni, se na podeželju ni nikdar močneje uveljavilo in je zamrlo že konec petdesetih let. Skupne sušilnice so po vojni raje uporabljali za sušenje koruze, na primer v Selah in na Gorenjem Polju pri Dolenjskih Toplicah, kjer sta se še do danes ohranili sušilnici.

Sušenje sadja spet zanimivo

Na posameznih domačijah v Suhi krajini in v trebeljanskih hribih so tradicionalno sušenje v lanišnicah ohranjali še do pred dvajsetimi leti, ko se je praviloma umaknilo sodobnemu sušenju sadja v različnih sušilnicah, ki jih ogrevajo elektrika, plin, para ali topla voda. V zadnjih nekaj letih postaja sušenje sadja zopet zanimivo, predvsem zaradi spoznanja, da sadje poleg zelenjave zelo ugodno vpliva na zdravje in na splošno počutje. Zelo dobro se vključuje tudi v sodobne kulinarične smernice, ki zagovarjajo zdravo in polnovredno prehrano.

Razborška sušilnica pomeni zadnje obdobje v razvoju tradicionalnih sadnih sušilnic na Slovenskem. Gradbenorazvojno je pomemben člen v razvoju brezdimnih sušilnic in je kot taka ena redkih še ohranjenih na širšem območju zahodne Dolenjske. Glede na vrsto uporabnika sodi med značilne primere vaških sušilnic, ki so jih na našem podeželju načrtno gradili in uporabljali zlasti med obema vojnama. Zaradi navedenih spomeniškovarstvenih kvalitet jo je potrebno ohraniti in ustrezno prezentirati. Obnovljena sušilnica z možnostjo prikaza tradicionalnega načina sušenja sadja bi lahko obogatila turistično ponudbo Čateža z okolico. Zaradi bližine Centra šolskih in obšolskih dejavnosti na Čatežu jo je možno vključiti v vzgojno-izobraževalni program centra s poudarkom na prikazu načina sušenja sadja in njegove uporabnosti v sodobnem življenju. Uporaba sušilnice za sušenje sadja lahko navsezadnje predstavlja tudi dopolnilno dejavnost domačije, v okviru katere stoji, oziroma ostalih domačij v vasi.

Ker sušilnica že dolgo ni več v rabi, je v slabem stanju. Slabi temelji povzročajo razpoke na njeni jugovzhodni steni. V notranjščini sušilnice je rja uničila železne dimne cevi. Zaradi dotrajane betonske kritine so posamezni deli ostrešja izpostavljeni različnim vremenskim vplivom in so precej poškodovani. Zaradi njenega slabega obstoječega stanja bi se bilo potrebno lotiti obnove čimprej. Na ta način bi jo rešili pred nadaljnim propadanjem, našim zanamcem pa bi ohranili pomemben kulturni spomenik.

DUŠAN ŠTEPEC
konzervator,
ZVNKD Novo mesto

Sedma sušilnica v Razborah

Delno ohranjeno leseno ohišje za lese

Literatura:

- *J. W. Valvasor, Die Ehre des Herzogthtums Crain, Faksimilirana izdaja, Heppenheim 1970.*
- *Martin Humek, Sadje v gospodinjstvu, tretja izdaja, Ljubljana 1933.*
- *Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev, Zgodovina agrarnih panog, Ljubljana 1970.*
- *dr. Marija Makarovič, Kmečko gospodarstvo na Slovenskem, Ljubljana 1978.*
- *Ivanka Počkar, Slivarji, Brežice 1982.*
- *Alojz Pirc, Sušenje sadja za vsakdanjo rabo in posebne priložnosti, Ljubljana 1990.*
- *Darja Škof, Sušenje sadja in vrtnin, Ljubljana 1993.*
- *Polona Sketelj, Več od zlata in srebra nam sadno drevje da..., Katalog ob razstavi Slovenska razstava sadja 1998, Ljubljana 1998.*

MLADI POGREŠAJO POGOVOR

Župnik, ki zna prisluhniti mladim

ŠKOCJAN - Na mladih svet stoji je star, tolikokrat že povedan, a vedno aktualen rek. V vsej njegovi celoti se ga zaveda škocjanski župnik Franc Brečko, ki veliko pozornosti namenja prav mladim. Za delo z mladimi se je navdušil v srednji verski šoli v Želimlju, ki jo vodijo Selezijanci, redovniki, ki se posvečajo delu z mladimi, na osnovi praktičnega dela v Mohorjevem dijaškem domu v Celovcu pa je naredil tudi diplomsko nalogo na Teološki fakulteti v Ljubljani.

"Mladina ima veliko energije, je odprta in pripravljena delati. Pri delu z njo ne moreš narediti kakšnih kalupov, saj se vseskozi spreminja. Rad delam z mladimi, tako z najmlajšimi kot z odraščajočo mladino, ki je brez dlake na jeziku. Prav ta odprtost mi je pri današnji mladini najbolj všeč. Ko mladega človeka sprejmeš takega, kot je, dobi zaupanje vate," meni župnik Brečko, ki v Škocjanu župnikuje že devet let. Ob tem poudarja pomen družine in toplega doma. Zaradi vse večje prezaposlenosti danes zmanjkuje časa za pogovor. "Mladi bi se radi zaupali staršem, pa ne najdejo načina. Ko pa si starši želijo, da bi jim mladi zaupali, pa je lahko že prepozno. Še posebej pri odraščanju manjka vloga očeta v družini, zato imamo pri pripravi na birmo zanje poseben sestanek," pravi župnik, ki je s svojo številno družino, ima kar sedem bratov in eno sestro, še danes zelo povezan.

Nevidne, a vendar močne vezi z mladimi župnik Brečko plete skozi nevsiljiv osebni pogovor ter številne poučne, zabavne in športne dejavnosti. Tako med drugim pripravljajo skupna silvestrovanja in pustovanja, se odpravijo na smučanje na Pohorje, z birmanci na birmanske priprave, vsako leto na duhovne vaje na mirnski grad in krajše izlete, za mladince - voditelje različnih skupin pa pripravljajo počitniško izobraževalni Uskovniški teden. Z mladinsko skupino se škocjanski župnik srečuje vsako soboto, po srečanju pa se odpravijo še v telovadnico bližnje osnovne šole. Pod okriljem župnije deluje dekliška pevska skupina Plamen in otroški pevski zbor Slavčki, imeli pa so tudi odlično skupino nogometašev, ki je na lanskem Evropskem srečanju amaterskih skupin, kjer je v različnih športih sodelovalo preko 2000 fantov in deklet, zasedla 3. mesto. Po zaključku osnovne šole že nekaj let pripravljajo Oratorij, teden počitniškega programa za otroke, ki se ga vsako leto udeleži vse več otrok.

Župnik Franc Brečko

"Z mladino se lahko nekaj naredi le, če je kraj povezan, in to Škocjan gotovo je. Zelo dobro sodelujemo z občino in osnovno šolo ter čedalje bolj tudi s straši. Pri mojem delu z mladimi in v župnišču pa sta mi v neprecenljivo pomoč kaplana Janko in Franc," zadovoljen pove župnik Brečko. Za mlade so preuredili tudi gospodarsko poslopje župnišča, v katerem je sedaj družabni prostor in igralnica z biljardom, mizo za namizni tenis in ročni nogomet. Kupili so tudi večji avto, ki bo prav prišel predvsem pri prevozu otrok iz oddaljenih vasi, načrtujejo pa še izgradnjo počitniškega doma na Stopnem, dobre 3 kilometre od Škocjana.

M. KOTNIK

NAŠ RECEPT

Zapečene jagode

Za 4 osebe potrebujemo: 500 g jagod, 1/8 l sladke smetane, 4 rumenjake, 20 g sladkorja, vanilin sladkor, naribano limonino lupinico in 20 g listasto narezanih mandljev.

Jagode očistimo in operemo. Če so velike, jih narežemo na četrtine ali polovice. Smetano stepemo, primešamo ji rumenjake, sladkor, vanilin in naribano limonino lupinico. V eno večjo ali štiri manjše ognjevarne posode damo tri četrtine pripravljenih jagod. Prelijemo s smetano in obložimo z ostalimi jagodami. Pečemo v močno ogreti pečici, da se smetanova krema zlato rjavo obarva. Potresemo z mandlji in okrasimo z lističi mete. Po želji še potresemo s sladkorjem v prahu.

AFORIZMI

- *Mnogo se govori o primanjkljajih proračuna, molči pa o presežku na zasebnih bančnih računih.*
- *Večkrat imaš občutek, da so tudi gospodarstveniki začeli verjeti v dedka Mraza.*
- *Po nagradni igri "Vzemite račun!" bi lahko uvedli še igro - "Najdite račun brez krčmarja!"*
- *Ni važno, kakšen bo volilni sistem - politika bo še vedno nesistematska, "sistema" metanja polen pod noge in nizkih udarcev pa bosta enaka.*
- *Slovenija bi še kako hitro prišla v EU, če bi se tja dalo priti s pomočjo komolcev in plave kuverte.*

Delo jo ohranja vitalno

ZAMOSTEC PRI SODRAŽICI - Čeprav te dni sončna pripeka sili ljudi v senco in je malokomu mar do drv, pa 77-letna Rezka Turk iz Zamostca - zaselku po domače pravijo Pod goro - pri Sodražici dobro ve, da zima ni od muh. "Prejšnja je bila zelo huda, prihodnja ne bo nič milejša", pravi zgovorna Rezka. Pridno zbira vejevje in ga sama žaga in spravlja v klet. Že deset let je vdova. Pred 53 leti se je omožila. Sprva je delala kot šivilja, po vojni je po kruh šla tudi v Trižič, a se je po treh letih vrnila. Doma so namreč mama, sestra in mož pletli košare in zaslužek ni bil slab. Po protje so šli v Notranje Gorice pri Ljubljani ali pa v Savinjsko dolino.

"Z možem nisva imela otrok. Ko si mlad, se tega niti ne zavedaš, ko si star in ostaneš brez življenjskega sopotnika,

Rezka Turk

pa so velike težave. Lahko sem srečna, da me redno obiskujejo nečaki. Moji starši so imeli šest otrok, jaz sem še edina med živimi. Pod goro je po vojni živelo 40 ljudi, danes jih v nekaj hišah vztraja še petnajst. Po petdesetih letih se je lani v zaselku rodila prva," pove Rezka.

Drva za ogrevanje bi lahko kupila, a ne more brez dela. Ves dan ureja okolico hiše, ki jo je leta 1878 zgradil neki Italijan, moževa starša pa v začetku prejšnjega stoletja kupila. Z delom se izogiba tudi bolezni; čeprav ji že dalj časa nagajajo bolečine v rami, se ne da. Samo delo jo bo ohranilo vitalno.

M. G.

BEOGRAJSKI NADŠKOF STANISLAV HOČEVAR

"Nisem poklican, da bi žel, ampak da bi sejal"

Konec marca je papež Janez Pavel II. za beograjskega nadškofa imenoval slovenskega salezijanskega duhovnika msgr. Stanislava Hočevarja. Posvečen je bil na slovesnosti v slovenskem salezijanskem središču na Rakovniku v Ljubljani. Stanislav Hočevar izhaja iz kmečke družine iz vasi Jelendol v občini in župniji Škocjan, iz katere sta bila tudi dva znana slovenska duhovnika: misijonar in raziskovalec dr. Ignacij Knoblehar ter slovničar in sestavljavec po njem imenovanega črkopisa Franc Metelko. Msgr. Hočevar je po nadškofih Alojziju Turku in dr. Francu Perku že tretji Dolenjec zapored, imenovan za beograjskega nadškofa. Dva dneva pred posvetitvijo je obiskal domačo župnijo in ob tej priložnosti je stekel tudi pogovor za naš časopis.

• Kako se počutite v domačih krajih?

"Tu se vedno zelo dobro počutim. Zrastel sem s temi griči, bregovi, vinogradi, gozdovi, travniki, pašniki. Prav v naravi sem imel že kot otrok globoka notranja doživetja, zato sem si želel danes, tik pred posvečenjem, priti domov, da se srečam z domačimi kraji in obiščem materin grob. Domači kraji so me vedno navajali k temu, čemur bi lahko rekli globoko doživetje transcendentnosti. To pojoče gričevje vzbuja potrebo, da presežeš samega sebe, kar človeka šele naredi odprtega za vesoljne vrednote."

• Kako je potekalo vaše otroštvo?

"Rodil sem se 12. novembra 1945 v vasi Jelendol v škocjanski fari. Tam sta moja starša leta 1936 dobila povsem zapuščeno kmetijo, ker prejšnji gospodar ni imel otrok. Življenje v naši družini ni bilo lahko, pravzaprav smo živeli v revščini; jaz kot četrti otrok v družini nisem nikoli videl očeta. Iz otroštva se spominjam, kako sem na paši rad bral. Ob branju, razmišljanju ob njem, opazovanju narave in pojavov me je vedno spreletavalo neko veliko hrepenenje. Posebej močno sem doživljal vse praznike. Vedno mi je bila zanimiva pot do šole po tej dolgi dolini ob potoku. Tako je potekalo moje otroštvo do konca 8. razreda osnovne šole. Četudi smo trije bratje in sestra skupaj z mamo živeli v revščini, tega nisem nikdar tako občutil, saj me je bolj hranil kruh ljubezni kakor pa zemeljski kruh."

• Kako ste se odločili za duhovniški poklic?

"V škocjansko faro so salezijanci, ki so na izpraznjeno župnijo v Škocjan prišli 1956, prinesli nekaj osvežujočega. Zlasti pokojni Mirko Žerjav je vnesel neko pozitivno duhovno naelektriziranost, ki je hitro našla stično točko s hrepenenjem, ki sem ga takrat doživljal. Mirko Žerjav in Evstahij Kristanc, ki je bil prej misijonar v Alžiriji, sta v župnijo prinesla resnično duhovno pomlad. Zlasti otroci in mladi smo čutili, da smo zelo nagovorjeni in da nam je duhovnik postal res blizu. Pri verouku je bilo zelo lepo in zanimivo, duhovnik nam je pustil veselje, igro, pesem. Kmalu je vsa fara začutila večjo medsebojno povezanost. Tako se je odprla moja nova pot.

Ker sem bil zelo reven, si nisem mislil, da bi moglo biti iz mene kaj posebnega. Župnik Žerjav mi je dajal knjige v branje, postal sem ministrant, se vključeval v tekmovanja. Ko je župnik videl, da ob nedeljah prihajam dvakrat v cerkev, je v njem to vzbudilo pozornost in me je v 8. razredu osnovne šole povabil na stanovanje v župnišče, ker sem imel do šole 6 kilometrov. Tako sem lahko tudi njemu delno pomagal, obenem pa me je usmerjal za nadaljnjo pot.

Takrat v Sloveniji ni bilo tako imenovanih malih semenišč. Škofijski so šli v Pazin, tisti, ki smo se usmerjali v salezijansko življenje, pa v Križevce, kamor sem leta 1960 kot 15-leten fant odšel tudi jaz."

Domači kraji so me vedno navajali k temu, čemur bi lahko rekli globoko doživetje transcendentnosti. To pojoče gričevje vzbuja potrebo, da presežeš samega sebe, kar človeka šele naredi odprtega za vesoljne vrednote.

To je moje zadnje sporočilo: zla ne moremo odpravljati z zlom, ampak samo z ljubeznijo, z močnejšo energijo. Mislim, da me je Bog zato izbral, da bi v novem kraju to bolj kot z besedami pričeval z lastnim življenjskim izkustvom.

• Vam ni bilo tako mlademu težko iti od doma?

"Zelo težko, a v meni je bila tako jasna podoba salezijanca, da se mi je ta pot zdela sama po sebi umevna. Takrat se mi sploh ni zdelo, da se od nečesa trgam, da nekaj zapuščam. V poznejših letih sem bolj čutil pomen te ločitev od domačega kraja. Šele kasneje sem doumel, da sem vendarle naredil zelo velik in pomemben korak, česar se takrat najbrž nisem povsem zavedal.

Pri nas salezijancih je treba po malem semenišču opraviti leto noviciata, se pravi uvajanja v redovniško življenje, in dve leti vzgojne prakse. Ker smo salezijanci vzgojitelji mladih, imamo dveletno prakso, da lahko vsakdo spozna, ali bo lahko delal z mladimi ali ne. Po letu dni prakse sem šel za leto in pol k vojakom v Skopje, potem pa me je čakalo še leto dni vzgojne prakse. Jeseni 1968 pa sem v Ljubljani začel na teološki fakulteti študirati filozofijo in teologijo."

• Kakšne vzgoje ste bili deležni doma?

"Oče je izgubil življenje tik po končani vojni in še danes natančno ne vemo ne kje ne kako. 22. julija 1945 so ga odgnali, čeprav so vsi vedeli, dà je bil le nekaj mesecev pri domobrancih in da je bil prisilno mobiliziran. Zaradi razmer doma in treh otrok si je izprosil, da so ga kmalu pustili domov. Oče je bil zelo družinski človek in narodnostno močno zaveden. A zaradi neke maščevalnosti je prišlo do tega, da je moral umreti. Mama je vedela, kdo je to povzročil, in njena veličina je v tem, da nas je vedno vzgajala v odpuščanju in smo tudi za te ljudi in za ostale, ki so kakorkoli povzročali zlo, vedno molili. To je moje zadnje sporočilo: zla ne moremo odpravljati z zlom, ampak samo z ljubeznijo, z močnejšo energijo. Mislim, da me je Bog zato izbral, da bi v novem kraju to bolj kot z besedami pričeval z lastnim življenjskim izkustvom."

• V salezijanskem redu ste hitro napredovali, v posvetnem jeziku bi rekli, da ste naredili kariero.

"Kmalu, ko sem bil šele šest let duhovnik, sem postal ravnatelj salezijanskega malega semenišča v Želimljem pri Ljubljani, potem namestnik inšpektorja, nato sem bil 4 leta na Koroškem ravnatelj Modestovega dijaškega doma, kjer je bilo okoli 100 gojencev. Potem pa sem bil dva mandata slovenski salezijanski provincial, to je najvišja služba."

• Sedaj je končano neko obdobje vašega življenja in se začenja novo, drugo in drugačno. Po nadškofih Turku in Perku ste tretji Dolenjec zapored, imenovan za beograjskega nadškofa. Ima to kakšen pomen?

"V našem dolenjskem značaju je, da ne postavljamo sebe v ospredje in da se znamo prilagoditi, mišljeno v dobrem pomenu. Nadškof Turk je že kot mlad duhovnik deloval v Makedoniji in Srbiji, nadškof Perko se je, ko je bil profesor na ljubljanski teološki fakulteti, ves čas zelo zanimal za ekleziologijo, se pravi za cerkvenostna vprašanja, in bil velik pobudnik ekumenskih pogovorov. Jaz imam že dolgo stalne stike z našimi sobrati, ki delajo tudi v Srbiji, Vojvodini, na Kosovu, v Črni gori. Vsako leto sem bil večkrat v teh krajih, študiral sem na Hrvaškem, se spoznal z vzhodno liturgijo. Ko je bilo težko stanje na Kosovu in ko so bombardirali Srbijo, sem začel pobudo z naslovom "Mir tebi, Balkan!". Pomagali smo begunčem z obeh strani, zbirali denar, zelo sem si prizadeval za posebno molitev, ki bi jo skupaj molili Albanci, Srbi, katoličani. Vse to je prispevalo, da sem bil dokaj blizu tem krajem."

• Položaj beograjskega nadškofa je najbrž pomembnejši, kot kaže število vernikov. Kakšni so vaši prvi vtisi po imenovanju?

"Po imenovanju sem se že dvakrat srečal z lepim številom vernikov v Beogradu. Vtisi so lepi, tamkajšnje ljudi in pravoslavne duhovnike pa poznam že od prej in sem imel z njimi vedno lepe in prisrčne odnose.

V sami beograjski nadškofiji je še okoli 10.000 katoličanov, a Beograd je hkrati metropolija, kar pomeni, da povezuje še drugi dve škofiji; subotiško, kjer je okoli 350.000 vernikov, in zrenjaninsko, kjer je nekaj več kot 90.000 vernikov. Metropolija ima sorazmerno veliko število katoličanov, temeljna vloga beograjske nadškofije pa je iskati sožitje s pravoslavno cerkvijo, vzpostavljati duha dialoga in sodelovanja."

• Čeprav je vaša glavna naloga pastoralna dejavnost, bodo vaše delovanje gotovo ocenjevali tudi politično. Česa se veselite in česa bojite?

"Veselim se predvsem osebnih stikov z ljudmi, verniki, tudi z ljudmi s področja kulture, politike, diplomacije. Bojim pa se, da bi prišlo do kakšnih podtikanj pri iskanju stikov, vzpostavljanju dialoga. A to je treba presegati. Tudi odnos srbskega naroda do Vatikana se je v zadnjem času močno izboljšal, prav tako se izboljšuje njihovo razpoloženje do Slovenije in Slovencev. Ne bojim se, da ne bi mogel navezovati pristnih stikov. Zelo so mi pri srcu njihova kultura, liturgija, glasba, v nadškofiji pa je tudi precej Hrvatov, do katerih čutim posebno naklonjenost že zaradi svojega šolanja na Hrvaškem.

Sicer pa mislim, da sem dolžan dati, kar lahko dam. Sadovi niso v moji domeni. Nisem poklican, da bi žel, ampak da bi sejal. Moje temeljno geslo bi bilo: Resnica z ljubeznijo. To je moja narava. Ker pa so mi govorili, v kakšno težko okolje grem, sem si izbral za geslo svoje nove službe: Služiti z veseljem. Vedno pa si bom prizadeval, da bi resnico priobčeval s pozornostjo in z ljubeznijo."

ANDREJ BARTELJ

Beograjski nadškof msgr. Stanislav Hočevar. (Foto: A. B.)

Moje temeljno geslo bi bilo: Resnica z ljubeznijo. To je moja narava. Ker pa so mi govorili, v kakšno težko okolje grem, sem si izbral za geslo svoje nove službe: Služiti z veseljem.

PRIJATELJA - Pred posvečenjem za beograjskega nadškofa se je Stanislav Hočevar v Škocjanu sešel z dekanijskimi duhovniki. Posebej prisrčno je bilo srečanje s sošolcem, šentjernejskim župnikom in dekanom Antonom Trpinom. (Foto: A. B.)

V našem dolenjskem značaju je, da ne postavljamo sebe v ospredje in da se znamo prilagoditi, mišljeno v dobrem pomenu.

Šmarjeta leta 2000

Dolenjske novice 1906

Pod tem naslovom "Šmarjeta leta 2000" so Dolenjske novice 15. februarja 1906, na strani 33 objavile naslednje besedilo: "Ni treba biti ravno prerok, če trdimo, da bo koncem 20. stoletja na Dolenjskem drugače, kakor je danes. Kaj bo z Novim mestom takrat, je težko uganiti. Metropola Dolenjske bo ali tudi ne. Mogoče bo velika vojaška trdnjava na križišču velevažnih cest ali glavno in prestolno mesto belokrajinskega kraljestva ali pa tudi sedež gorjanske republike. Eno je gotovo: Šmarjeta bo svetovnoznano kopališče in letovišče. Gotovo je, da takrat današnje Šmarjete ne bo spoznati. Vsak, ki pozna razvoj dolenjskih železnic in vsestranski napredek na Slovenskem, mora verjeti, da bo imela Šmarjeta na vse strani zvezo z električno železnico. Uverjeni smo sicer, da bo imel leta 2000 vsak svoj balon kakor danes bicikel, vendar se bojo ljudje vozili k velikim slavnostim z železnico. Pri velikanskem zračnem prometu je namreč velika nevarnost, da se komu balon predre in ga posameznik ne more zamazati od zunaj, ker ne more nikamor stopiti. Zrak ljudi ne bo še držal. Gotovo je, da bo imela Šmarjeta krasen park za velike slavnosti; da bodo Zorkovi nasledniki sezidali moderen hotel z vsemi udobnostmi, ki jih bo nudilo to stoletje, itd. Kdor hoče že letos videti to Šmarjeto in ni član Narodne čitalnice v Novem mestu, naj se oglasi pri veseličnem odseku, da dobi izkaznico za vstopnico na maskarado na pustni torek."

Kako je maškarada na temo Šmarjete 2000 daljnega leta 1906 potekala, zaenkrat ne vemo, vemo pa, da se je nekaj napovedanega celo delno uresničilo.

MAJDA PUNGERČAR

TURIZEM IN ŠPORT

Tenis in kolo sta premalo

Turizem in šport sta vse tesneje povezana. Sodobni človek počitnice in počitek pojmuje bistveno drugače kot pred časom. Če si še pred nekaj leti večina ljudi počitnic ni predstavljala drugače kot poležavanje na plaži, je današnji počitnikar veliko bolj zahteven. Na počitnicah hoče biti čim bolj dejaven. Poskrbeti hoče za telo in dušo.

Na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju ni prav veliko turističnih središč, ki bi gostu ponujala res bogat, pester in kakovosten izbor športnih dejavnosti. Teniško igrišče, savna in nekaj razmajanih koles pač ni tisto, kar bi zadovoljilo gibanja in športnih doživetij željnega gosta. Še najbolj bogata je ponudba Otočca, kjer ima gosta poleg tenisa, ki je osnovna dejavnost Teniškega centra Otočec, na razpolago dokaj dobro opremljen fitnes, savno, telovadnico za aerobiko, trimsko stezo, gorska kolesa, čolne, konjeniški center na Strugi, dovolj blizu pa so tudi kopališča Zdravilišča Šmarješke Toplice. Če vse skupaj strnejo v tedenski paket strokovno vodenih športnih dejavnosti, gostu ne more biti dolgčas in tudi pošteno se razgiba. Tudi vsa zdravilišča imajo zadovoljivo športno ponudbo, presenetljivo pestra je športna ponudba sicer redkih turističnih kmetij ob Kolpi in Krki.

Med mladimi so vse bolj priljubljeni tako imenovani adrenalinski športi. Tu gre predvsem za avanturo, za športno doživetje, kjer svoje doda tudi nevarnost. Sem spadajo veslanje na divjih vodah s kajaki in rafti, letenje z jadralnimi padali, soteskanje, alpinizem, potapljanje, ekstremno smučanje in deskanje pa nori spusti z gorskimi kolesi in še marsikaj.

Na našem koncu je ponudba adrenalinskih športnih doživetij majhna. Lahko si privoščite raftanje v zgornjem toku Krke in Kolpe ali kolesarjenje po brezpotjih Kočevskega Roga in Gorjancev, pa še s tem se ubadajo le redki, kar je po svoje sreča, saj na rekah in na gozdnih poteh ni gneče. Vse drugo je pri nas bolj ali manj rezervirano za z gorami obdane alpske doline, kakršna je dolina reke Soče, ki jo gostoljubni domačini prodajajo kot dolino adrenalina. Nevarni športi vsako leto poberejo svoj krvni davek, a nekaj utopljencev in kakšen strmoglavljeni jadralni padalec ljudi ne odvrnejo od vzburljivega početja, kvečjemu na divje brzice reke pritegnejo še več gostov, željnih spopasti se z nevarnostjo, za kar so pripravljeni tudi dobro plačati.

I. V.

DEDIŠČINA ŠENTJERNEJSKE ŽUPNIJE

Duhovna spostitev v neokrnjeni naravi

Sonce, daljši dnevi, prebujena narava in bližajoče se počitnice - vse to vzbudi v nas željo po bolj brezskrbemu preživljanju uric, nemirni pogledi pa hrepeneče potujejo skozi okno, ven, tja v naravo. Za vse tiste, ki poleg oddiha iščete tudi duhovno sprostitev v naravi, pa je kot nalašč pot po šentjernejski župniji.

Šentjernejska župnija lahko popotniku ponudi kar nekaj poti, med njimi pa je najbolj priljubljena božjepotna kapelica lurške Matere božje v Novem Lurdu, kot so ljudje mesto poimenovali po znanem romarskem kraju francoskem Lurdu. Duhovno središče stoji v idiličnem gozdu v Rakovniku pri Šentjerneju, v objemu gabrov, mogočnih javorjev in kostanjev, ki popotniku ponujajo prijeten hlad, spokojnost in tišino. "Posebnost šentjernejskega Lurda je, da je miniaturni posnetek francoskega kraja božjega delovanja, po drugi strani pa je tako priljubljen zaradi svoje neokrnjenosti in neskomercializiranosti," meni šentjernejski župnik Anton Trpin.

Čudodelna moč Lurda

Svetišče je na pobudo šentjernejskega kaplana Leopolda Kolbezna nastalo leta 1908, takrat je namreč katoliški svet obhajal 50-letnico prikazovanja Marije revni deklici Bernardki v Lurdu v Franciji. Tako so nad studenčkom v Rakovniku na praznik sv. Petra in Pavla postavili kip Matere božje. Darovali so ga menihi iz Pleterij, ki so ga leta 1902 ob njihovem ponovnem prihodu v obnovljeno Kartuzijo prinesli s seboj iz Francije. "Kmalu so pa začeli verniki hoditi na ta kraj molit, početkom posamič, pozneje v skupinah. Nekateri so dosegli po priprošnji Brezmadežne na tem kraju posebne milosti. Mati svojemu očesno bolnemu otroku zdravje, drug posebno pomoč v stiski. Božjastno dekle je že po prvem obisku ozdravelo," je v svoji knjižici o božjepotni kapelici Naše ljube Gospe lurške v Rakovniku iz leta 1930 med drugim zapisal Anton Lesjak.

Sprva je svetišče obsegalo votlino, vklesano v živo skalo, nato pa so zaradi vse večjega števila romarjev leta 1912 razširili prostor, leto kasneje je kapela dobila zvon, čez nekaj let so postavili odprto leseno kapelico, v letu 1926 pa so zemljišče povečali in uredili listine, da je dobila pravice javne kapele. Kapelo so pozidali ob 100-letnici Marijinih prikazovanj, do izvira studenca pod njo uredili stopnišče in namestili nov Marijin kip, zunanjost in notranjost kapele pa so pred 17 leti prebelili.

Luška kapela je danes množično obiskano svetišče, predvsem v mesecu maju, ki je posvečen Mariji. Obiskovalci pa cenijo tudi vodo iz studenca; en izvir je pod kapelo, ki zadnje čase tudi usahne, drugi, neusahljiv pa pred kapelo. "Kraj je samoten, odmaknjen od svetnega šuma. Od vseh strani je obdan od zelenega gozda, res, kakor pripraven, da se duša dvigne od vsakdanjega do nebeškega!" je zapisal Lesjak. In tudi danes je še tako. Slehernega prevzame njena spokojnost in lepota, ki pa jo boste najbolj doživeli, če se tja odpravite sami.

Od Gorjancev do Pleterja

Za vsakega, ki si želi poleg naravnih lepot užiti tudi "duhovne hrane", župnik Trpin priporoča še nekaj izjemno zanimivih bližnjih krajev. Na vzhodnem pobočju Gorjancev stoji cerkev sv. Miklavža, na katero je vezano zanimivo ljudsko izročilo - vera v škrata. Le streljal od nje, na Trdinovem vrhu, pa kraljujejo razvaline cerkve sv. Jere in delno obnovljena hrvaška cerkev sv. Ilije. Z verskega vidika imata poseben pomen, t.i. ekumensko sodelovanje dveh narodov in verskih skupnosti, ki nosi sporočilo sožitja in ne razdvajanja.

Pogled s Tolstega vrha, razglednega hriba pod Gorjanci, na katerem stoji cerkev sv. Roka, se razteza od Novega mesta, Vinjega vrha, preko Krškega polja do Brežic, v jasnem vremenu pa vse tja do Kuma in Karavank. Zanimiva izletniška točka je tudi Javorovica s cerkvijo sv. Ožbolta, ki je po drugi svetovni vojni znana zlasti kot kraj, kjer so leta 1944 padli borci 4. bataljona Cankarjeve brigade. Del razvalin cerkvice so v začetku devetdesetih let obnovili.

Naše popotovanje zaključujemo v Pleterjah - s pletersko učno potjo okoli zidovja kartuzije in staro gotsko cerkvijo. V njej bo svoj mir našel vsakdo, ki si želi v tišini prepustiti svojim mislim, sicer pa so v teh hiši molitve enkratno doživetje koncerti koralnega petja.

Tako kot se med ljudmi tkejo niti prijateljstva, so se skozi stoletja prepletle niti naravne, kulturne in posvetne dediščine šentjernejske župnije, ki so kot celota prerasle okvirje, kot nekateri radi pravijo temu, verskega turizma.

MOJCA KOTNIK

AFORIZMI

- ***V katerem grmu tiči zajec, najbolje vedo lovci na neupravičeno bogastvo.***
- ***Poslanec poslancu borec za oslovo senco in replikodajalec.***
- ***Noben kuharski mojster ne pozna toliko receptov, kolikor jih premore politična kuhinja.***
- ***Posledica političnih napetosti je "kratek stik" v gospodarstvu.***

MARJAN BRADAČ

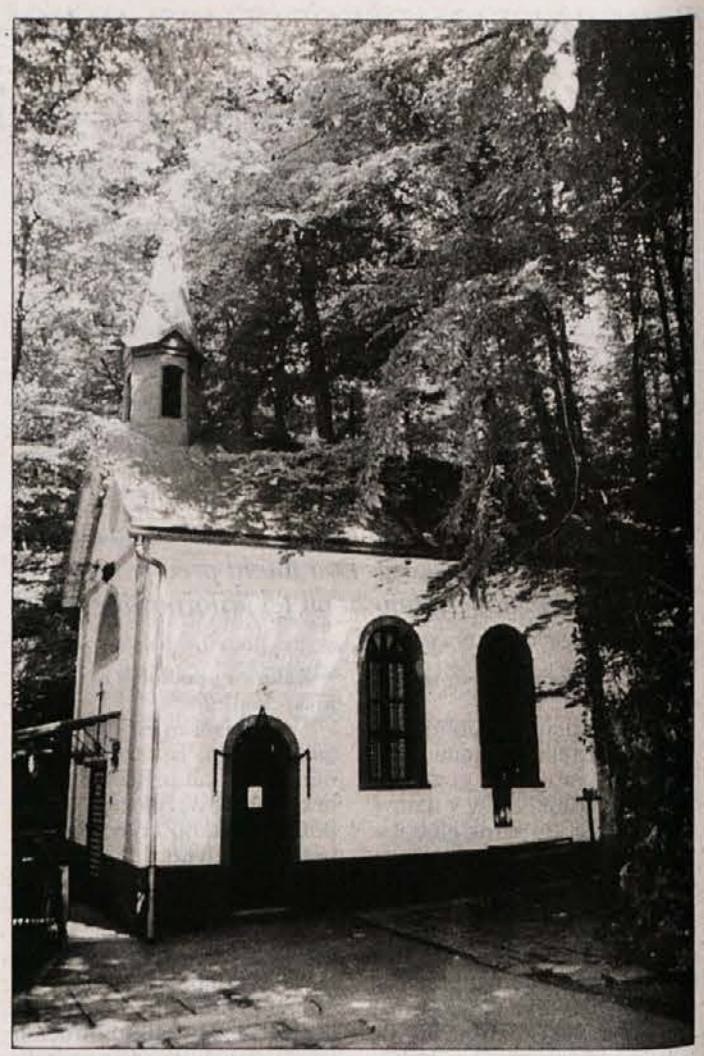

Kapela lurške Matere božje je bila maja lepo ozaljšana s cvetjem, kjer se je vsako nedeljo pri šmarnicah zbrala množica ljudi. (Foto: M. K.)

TUDI ZDRAVNIKI NISO NEZMOTLJIVI

Zdravniške napake kar pod preprogo?

Kaj pomenijo afere, zdrahe in domnevne zdravniške napake, ki jih je tudi pri nas zadnje čase vse več? Jih je bilo včasih manj ali gre le za še en pojav demokratizacije družbe? Je res, da šele mediji odkrijejo kazniva dejanja v zdravstvu in ali se morda poročanja o teh zadevah ne lotevajo preveč tendenciozno? Dobijo naši tožilci dovolj tovrstnih ovadb? Se odkrijejo vse čudne smrti? Delujejo znotraj zdravstva kontrolni mehanizmi? Ali gre pričakovati čudeže, da se zdravniki ne morejo zmotiti? Ali morda drži, da tudi v zdravstvu vrana vrani ne izkljuje oči?

To je le nekaj vprašanj, ki so bile osrednja tema zanimivega strokovnega posveta z naslovom Kriminogene situacije v zdravstvu na tradicionalnem srečanju slovenskih tožilcev pred kratkim na Otočcu. V zadnjem času so namreč nekateri dogodki v zdravstvu dobili številne odmeve v javnosti - spomnimo le na primer, ko je koprski zdravnik med pregledom za pridobitev vozniškega izpita kršil spolno nedotakljivost dekleta in ga pregledal tudi ginekološko, čeprav je znano, da genitalije ne vplivajo na vozniško sposobnost.

Vse več zdravniških napak?

Zdravniške napake so velika in težka zadeva, drugačne so od drugih, ki se seveda pojavljajo pri vsakem delu. Posledice zdravniških napak so lahko usodne, in to ne le za zdravje, ampak celo za življenje ljudi. Tako napako je treba dokazati in analizirati in to po merilih kazenske-ga prava, poklicne dolžnosti in moralnih načel, od najpreprostejše napake iz malomarnosti brez hujših posledic, do najhujše, zavestne odklonitve ali opustitve nujne zdravniške pomoči z najhujšimi posledicami. Ne gre za maščevanje ali kazen, ampak predvsem, da se napaka ne bi več ponovila. Medicina se namreč vzgaja za tako visoko ceno, kot sta zdravje in življenje.

Čeprav je tudi pri nas v primerjavi s prejšnjimi leti več odkrivanj zdravniških napak, ki doživijo končni epilog na sodišču, pa stvar še zdaleč ni takšna kot na primer v ZDA. Analitiki pravijo, da se kar četrtina vseh bolnišničnih zdravljenj konča s tožbami na sodišču, a ne zato, ker bi bila ameriška medicina tako slaba in neuspešna, pač pa, ker imajo bolniki svoja ekonomska ozadja in denarne interese. Civilnopravna razmerja in odškodninske odgovornosti so postale moda tudi na tem področju.

O NAPAKAH V ZDRAVSTVU - Kako nanje gledajo zdravniki, pravniki in novinarji, so na nedavnem srečanju slovenskih tožilcev povedali (od leve proti desni): doc. dr. Jože Balažic, novinarka in diplomirana pravnica Nataša Pirc, tožilec Gorazd Fišer in novinarka Liljana Zajc. (Foto: L. M.)

Lani pri nas le sedem ovadb

In kako je pri nas? Če vemo, da v slovenskih bolnišnicah zdravniki vsak dan opravijo res veliko število pregledov in posegov ter sprejmejo ne vem koliko pacientov - koliko je tistih napak pri tem delu, ki pridejo do državnega tožilca, ki naj bi zdravniške napake, ki so (če so) kazniva dejanja, tudi preganjal?

Kot je na strokovnem posvetu povedal vodja okrožnih državnih tožilcev v Ljubljani **Gorazd Fišer**, v letu 1999 nobeno slovensko okrožno tožilstvo ni prejelo nobene ovadbe za kaznivo dejanje opustitve zdravstvene pomoči in nedovoljene presaditve delov človekovega telesa, za kazniva dejanja malomarnega zdravljenja pa so prejela v obravnavanje sedem zadev: petkrat je ovadbo podal oškodovanec, dvakrat pa samo zdravstvo. Tožilstvo je o petih primerih vsebinsko že odločalo - dve kaznivi dejanji sta zavrženi, v enem primeru je podan obtožni predlog - štirje primeri pa so še v fazi zbiranja obvestil.

Naštete številke si seveda lahko vsak razlaga po svoje, po mnenju **doc. dr. Jožeta Balažica**, predstojnika Inštituta za sodno medicino v Ljubljani in tožilca Zdravniške zbornice, pa so zelo nizke "in mislim, da so v resnici višje. Sploh glede na to, da v Sloveniji na leto umre okrog dvajset tisoč ljudi." Pri obdukcijah zdravniki večkrat naletijo na problem, kaj storiti, ko odkrijejo nekaj, kar "nam ni všeč. Ali in kako ter komu smo sploh dolžni prijaviti zadevo, ki kaže na sum kaznivega dejanja? Letos smo izdelali model, s katerim smo zaščitili delo našega inštituta, da ne prikriva kaznivih dejanj. Po naši presoji "napake" zdaj pisno posredujemo tožilstvu, to pa odloča o njihovi utemeljenosti" je povedal Balažic.

In kaj sploh je strokovna zdravniška napaka? Če gre za kaznivo dejanje, je storjena iz malomarnosti, neznanja ali namernosti, lahko pa jo pogojuje "višja sila" - pričakovani in nepričakovani zapleti in komplikacije zaradi odpovedi medicinskih pripomočkov.

Stvari je treba razčiščevati

21-leten fant je nekega večera prišel domov v vinjenem stanju. V predsobi je padel v nezavest. Zdravnica ob pregledu na domu ni ugotovila poškodb glave, dvema 70-letnikoma pa je naročila, naj fanta opazujeta, in če bo kaj narobe, pokličeta zdravniško pomoč. Njena diagnoza je bila: zastrupitev z alkoholom. Zjutraj je bolnik še vedno izgledal čudno, zato so ga odpeljali v zdravstveni dom in bolnico, kjer je kmalu umrl. "Pri obdukciji je bila vidna poškodba glave, ki je zdravnica ni opazila. Ne gre pa ji oprostiti, da je tako ukrepala ob zastrupitvi z alkoholom. Tak bolnik spada v bolnico, ne pa v oskrbo dveh starčkov. Niti se ni odločila za izpiranje želodca," je opisal enega od primerov, ko je klinična diagnostika v nasprotju z ugotovljeno obdukcijo, doc. dr. Balažic in povedal, da je zadevo tožilstvo že dalo v obravnavo.

Zanimiv je podatek, da so do zdaj v Sloveniji trije zdravniki izgubili licenco zaradi malomarnega zdravljenja pacienta in ne morejo več opravljati svojega poklica. Med najbolj znanimi je primer zdravnice, ki ji je pacient umrl zaradi pri nas nedovoljenega homeopatskega zdravljenja.

Kakorkoli že gledamo na zdravniške napake, gotovo je prav, da jih ne pometamo pod preprogo. Stvari je treba razčiščevati in dostikrat so prav mediji tisti, na katere se oškodovanci obrnejo, ko jim ne preostane nič drugega. Tako je na strokovnem posvetu povedala novinarka **Nataša Pirc**. Podobno pa je pred leti dejal zdravnik, deontolog, specialist za sodno medicino in pravnik Janez Milčinski. "Pred strokovnimi napakami si ne moremo in ne smemo zatiskati oči. So bile, so in bodo. Z vestnim delom pa jih moramo zmanjševati na minimum. Šele takrat si bomo zaslužili aplavz." Velja mu pritrditi.

LIDIJA MURN

ZDRAVILNA RASTLINA

Kopriva - pekoča neznanka

O koprivi ve večina ljudi le to, da peče, pa nič več. Zato jo zaničljivo pohodijo ali brcnejo ali se ji s strahom izognejo. Morali pa bi se ji prikloniti! Dr. Alfred Vogel je o koprivi napisal tole: Ko sneg skopni in začno zemljo ogrevati topli pomladni vetrovi, se v naročju matere zemlje zgane življenje. Na sončnih pobočjih, strminah in bregovih poženejo zeleni listi kopriv z nazobčanimi robovi. Nikomur niso mar, tiho in skromno mešajo svoje sokove in pripravljajo zdravilo, ki bi marsikomu lahko koristilo, in to celo kot rešitelj življenja, če bi le to vedeli in ga uporabili. Marsikateri pljučni bolnik ne bi shiral, če bi se ob pravem času obrnil na prezirano koprivo in si pri njej poiskal pomoči. Marsikakšnemu otroku bi bezgavke na vratu izginile in njegova sivkasta, bleda ličeca bi postala spet svetlo rožnata, če bi le starši vedeli, kako čudežne sokove vsebuje prezirana kopriva. Marsikateri težko prislužen tolar ne bi končal v lekarni za krepilne pripravke vitaminov, če bi vsako pomlad pomagali mladi koprivini poganjki.

Ni nobene zeli, ki bi bila koprivi enakovredna pri slabokrvnosti, rahitisu, skrofulozi in pri boleznih dihal ter predvsem bezgavk. Kopriva ima veliko kalcija, fosforja, železa in še drugih pomembnih rudnin. Posebno pomembno pa je, da jo prištevamo med redke rastline z veliko vitamina D. Ta vitamin je pomemben predvsem za nastajanje kosti in asimilacijo kalcija iz hrane. Kalcija v dananšnjem času primanjkuje predvsem zaradi uživanja sladkih in močnatih jedi ter mesa.

Poleg naštetega vsebuje kopriva še mnoge snovi: A, B2, C in K vitamin, pantotensko kislino, kremen, encim, sekretin, čreslovino - so pravi multivitaminski koncentrati. Čistijo nam kri, saj ni zravilne rastline, ki bi nam bolj pomagala pri izgubi krvi in poboljšala krvno sliko - hemoglobin, kot to stori kopriva. Kopriva pa zdravi tudi: revmo, artritis, protin, pljuča, ledvice, mehur, želodec, črevesje, jetra, astmo, ekcem, hemoroide; pomaga pri sladkorni bolezni, pomirja živce, zmanjšuje sečno kislino in holesterol.

Nedvomno je kopriva zlata vredna in bi jo ljudje jedli in jedli, če bi bila le okusna za uživanja. Zato si pomagamo tako, da jo dodajamo k drugim jedem. Naberemo nekaj vršičkov mladih kopriv (z rokavicami), jih zelo drobno nasekljamo - z nožem jih na deski mali potolčemo, saj potem ne pečejo več. Nasekljane pomešamo med regrat in drugo solato, dodamo raznim juham in drugim jedem, ko so že kuhane in malo ohlajene. Zelo zdravilen je tudi sok, ki ga naredimo tako, da sesekljane koprive stisnemo skozi krpo. Sok ni dobrega okusa, zato ga dodamo k raznim jedem ali sokovom. Za odrasle je dovolj velika žlica soka na dan, za otroke mala žlička, malemu otroku pa damo le 5 do 10 kapljic v kašah ipd. Iz kopriv pa si lahko skuhamo tudi blagi čaj.

Kopriva za zdravilo in škropivo

Prgišče korenin popravimo in uporabimo za zadnje izpiranje las. Lahko jih namočimo v žganje in si masiramo lasišče - krepi lase in preprečuje izpadanje las.

Koprive delujejo tudi proti listnim ušem, ki napadajo fižol, drevje, vrtnice in druge rastline. Tako se z uporabo kopriv izognemo hudim strupom pri pridelavi sadja in zelenjave. 1 kg kopriv brez korenin in semen namočimo v 10 l vode za en dan. Po 24 urah (ne več) tekočino pecedimo, desetkrat razredčimo (dobimo 100 litrov) in z njo poškropimo rastline z vseh strani. V 10 l vode namočimo le 5 velikih ali 10 malih kopriv, ker so močne. Škropivo deluje preventivno, zato škropimo prej, predno je na rastlini veliko uši. Če škropimo pravi čas, gotovo pomaga. Škropimo večkrat, saj so koprive tudi gnojilo.

DRAGICA FRIEDL

VELIČASTEN JUBILEJ MESTNE GODBE METLIKA

Brez krega ni šlo, a so vzdržali

23. in 24. junija bo Mestna godba Metlika praznovala svoj visoki jubilej: mineva namreč 150 let, odkar so Metličani s pomočjo domačega župnika Vincenca Vovka ustanovili godbo. Ni bila sicer prva na Slovenskem, a danes velja za najstarejšo, ki neprekinjeno deluje poldrugo stoletje. Razumljivo, da so metliški godbeniki v tako dolgi zgodovini doživljali vzpone in padce, da so bili nekajkrat tik pred tem, da prenehajo z delom, a vendar so vzdržali. In danes lahko ponosno povedo, da so v obdobju vzponov.

Metliški rojak Ivan Navratil je leta 1829 prvič omenjal domače godce, ki so igrali v pustnem sprevodu. Nato pa še leta 1847, ko so v Metliki dobili nove zvonove ter leto pozneje, ko je avstrijski cesar Ferdinand I. dal narodom novo ustavo in je "turška muzika po mestu svirala". Avtor prvega zapisa o pravi godbi pa je bil leta 1850 Janez Muller. Takrat so Metličani ustanovili godbo, prvi kapelnik pa je postal Lavoslav Colnar. Devet let pozneje je prevzel kapelništvo nadučitelj Vincenc Šturm, vendar iz tega obdobja ni veliko podatkov. Več jih je mogoče najti v občinskem arhivu, ki je ohranjen šele od leta 1869. Takrat je bila godba občinska ustanova, saj je županstvo imenovalo godbeni komite in skromno plačevalo kapelnika, včasih pa celo godbenike. A že takrat težav pri godbi ni manjkalo. Mestni občinski svet in mestni gospodarski odbor sta že 25 let po ustanovitvi godbe sklepala, da bi jo razpustili. Rešil jo je krojaški mojster Franc Golob, ki je prišel v Metliko in za 15 goldinarjev mestne plače prevzel vodstvo godbe.

Godbeniki z orožjem v rokah

Nasploh je zanimivo, da so kapelništvo velikokrat prevzeli ljudje, ki so prišli v mesto po službeni dolžnosti, a ko so čez nekaj let ali celo samo mesecev odšli, so zopet vzeli v roke dirigentsko palico domačini. Tako so od trinajstih kapelnikov, ki so se zvrstili v 150 letih, kar trije po večkrat vodili godbo. Franc Golob jo je vodil trikrat, vsega skupaj pa kar 26 let, Janez Škof v devetih letih celo štirikrat, Ivan Jerina pa dvakrat, vendar je bil njegov staž kapelnika najdaljši doslej, saj je dirigentsko palico vihtel 28 let. Dirigenti so se tako v 19. kot v 20. stoletju pogosto menjavali zaradi nesoglasij. Ta so bila večkrat kriva, da so godbeniki zapuščali godbo. Tako sta leta 1890, ko je Franc Golob že drugič prevzel vodenje, od starih godbenikov ostala le dva, Janez Škof in Ignac Okorn. Zato se je moral opreti na mlade moči.

Ko je leta 1912 uspešni kapelnik Jože Finžgar odšel iz Metlike in je godbo že drugič prevzel Janez Škof, je zašla v takšno krizo, da so se godbeniki konec leta 1913 odločili, da se naslednje leto razidejo. A je na poslovilnem večeru Franc Golob znova prevzel vodenje, mnogi meščani so prispevali denar za manjkajoča glasbila in tako godbo zopet postavili na noge. Maja 1914 je sprejela prvi vlak v Metliki, veliko bolj žalostno pa je igrala 27. julija istega leta, ko je izpred mestne hiše pospremila na fronto okrog dvesto rezervistov, med njimi tudi deset godbenikov. Med prvo svetovno vojno so godci zaigrali le leta 1916 na dobrodelnem koncertu za Rdeči križ ter seveda 28. oktobra 1918, ko je bil razglašen konec vojne.

Po prvi vojni godba ni in ni mogla zaživeti. Kako tudi, ko pa

Rafko Ogulin, dirigent metliških godbenikov

so bila glasbila izrabljena in pokvarjena, notni material dotrajan, uniforme ponošene oziroma predelane. Pod taktirko Janeza Škofa so ponovno začeli nastopati na velikonočno nedeljo leta 1919. Jeseni leta 1926 je prevzel godbo, ki je štela enajst članov, Ivan Drobnič. Njegova zasluga ni bila le, da je veliko časa namenjal delu z mladimi, temveč jo godbo organizacijsko in finančno okrepil. Že leto po njegovem prevzemu je štela 21 članov, ki so se lahko pohvalili z obsežnim glasbenim repertoarjem ter številnimi nastopi po Sloveniji in Hrvaški. A vojna vihra je prekinila njihovo uspešno delo. Zadnji nastop pred drugo svetovno vojno so imeli godbeniki na pustovanju leta 1941. Italijani, ki so zasedli Metliko, so zahtevali, da godba spremlja njihove vojaške in politične manifestacije. Nekajkrat so res nastopili na proslavah italijanske vojske, konec leta 1941 pa so se razšli, saj je večina sodelovala z Osvobodilno fronto ali pa odšla v partizane. Toda še isti mesec, ko je Italija kapitulirala, so nastopili na Božakovem in v Bočki pri Metliki. Aprila naslednje leto je bilo devet Metličanov dodeljenih godbi Glavnega štaba NOV in POS, ki jo je najprej vodil znani skladatelj Bojan Adamič, pozneje pa Drago Lorbek.

Ob jubilejih nova glasbila in obleke

Po končani drugi vojni se je ponovila zgodba, znana že s konca prve vojne: glasbila so se bodisi izgubila ali bila pokvarjena. A so na prigovarjanje domačinov in nove oblasti začeli razmišljati, da bi godbo obnovili. Potem ko je njen član Mirko Trampuš popravil nekaj glasbil, je kapelnik Drobnič spomladi 1946 spravil skupaj peščico starih godbenikov in prvič so nastopili 26. aprila ob kresu na Veselici. Leto pozneje je kapelniško mesto prevzel Silvester Mihelčič, ki je tudi učil naraščajnike. Leta 1951 so godbeniki kupili osemnajst rabljenih glasbil od razpadle godbe iz okolice Ilirske Bistrice, sicer pa so jih ves čas pestile velike denarne težave, tako da so šele leta 1959 s pomočjo občine, Kmetijske zadruge, Splošnega trgovskega podjetja in tovarne Novoteks prišli do enotnih uniform.

Šele leta 1960 je imela Mestna godba, ki je takrat štela 24 članov, svoj občni zbor. Vsa povojna leta je bila le odsek metliškega prosvetnega društva. Tega leta so naredili tudi načrt za proslavo ob 110-letnici godbe. Zaradi nesoglasij so kapelnik in trije člani izstopili, godbeniki pa so izmed sebe izbrali 23-letnega Ivana Jerino, ki je naslednje leto prevzel taktirko in začel z učenjem mladih godbenikov. Celovečerni koncert so pripravili šele leta 1965.

120-letnico so godbeniki praznovali z novimi glasbili in uniformami, ki jim jih je priskrbela tovarna Beti. Nasploh je bilo proslavljanje zelo slavnostno, saj so v goste povabili osem godb na pihala, ki so pripravile parado skozi mesto. Sledili so številni nastopi ne le v Sloveniji, ampak tudi na Hrvaškem, v Nemčiji ter pri pobratimih v italijanskih Ronkah in avstrijski Wagni. Leto 1977 je prišlo v zgodovino Mestne godbe po tem, da je bil v Metliki v okviru Glasbene šole Marjana Kozine iz Novega mesta ustanovljen oddelek za pihala in trobila, ki ga je prevzel Ivan Jerina. Leto pozneje je za godbo pomembno zato, ker se je vanjo vključila prva godbenica, dvanajstletna Andreja Ivanetič.

Tudi ob 130-letnici godbe, ki je takrat štela 47 članov, so godbeniki dobili nove inštrumente in uniforme, kar je bil velik zalogaj, zato so na pomoč priskočile delovne organizacije in občina. Pripravili so svečan koncert in veliko parado, v kateri je sodelovalo deset godb na pihala ter bobnarska skupina iz Artič. A po jubileju je delo v godbi začelo pešati, nekaj godbenikov je izstopilo, začela so se nesoglasja s kapelnikom, ki je leta 1983 odstopil, vodenje pa je prevzel član Stane Križ.

Sreča s trinajstim dirigentom?

140-letnico je godba zopet praznovala s kapelnikon Ivanom Jerino, saj je tudi Križ po šestih letih vodenja odstopil. Poleg slavnostnega konceta domačinov je v paradi nastopilo še osem godb. Zadnji nastop v Jugoslaviji so imeli godbeniki na gričku Veselica nad Metliko na predvečer slovenske osamosvojitve. Po vojni za Slovenijo je delo zopet zastalo, saj starejši godbeniki niso prihajali redno na vaje, vnema pa je minila tudi nekatere mlajše. Jeseni 1994 so na pobudo takratnega predsednika občinske skupščine Branka Matkoviča sklicali izredni občni zbor godbe, po burnih razpravah pa so kapelnik in nekaj članov zapustili godbo. Začeli so iskati novega dirigenta, saj so vaje vodili nekateri starejši muzikanti, za proslavo ob 145-letnici pa je priskočil na pomoč Sandi Franko iz Šentjerneja. Ko je pred petimi leti vzel dirigentsko palico v roke Rafko Ogulin, je delo zopet steklo. Vrstila so se gostovanja doma in v tujini, kar je privabilo mlade glasbenike, s tem pa se je izboljšala tudi kvaliteta igranja. Konec leta 1996 so začeli pripravljati dobrodelno prireditev Z godbo v novo leto, lani pa so na republiškem tekmovanju godb v Ormožu v zabavnem programu prejeli zlato plaketo.

Premalo prostora za vaje in nastope

Na letošnji jubilejni slovesnosti, na katero se pripravljajo

VEDNO S POMEMBNIMI CILJI - Metliški godbeniki so v zadnjih letih nastopali po številnih krajih v Sloveniji, gostovali pa tudi na Hrvaškem, v Nemčiji in Avstriji. Brez njih seveda tudi ni velike metliške prireditve Vinske vigredi (na fotografiji). Ker pa pravijo, da si morajo vedno zastavljati pomembne cilje, za leto 2002 načrtujejo gostovanje v Kanadi. (Foto: M. B.-J.)

že od lanskega leta, bo v promenadnem koncertu skozi mesto sodelovalo devetsto godbenikov v okrog dvajsetih godbah in dve skupini mažoretk. "Že lani smo začeli za naše godbenike nabavljati nove uniforme, veseli pa bomo, če nam bo uspelo po slovesnosti kupiti še kakšno glasbilo. O časih, ko smo hkrati kupili celo vrsto novih inštrumentov, pa lahko danes le sanjamo. A bojim se, da bo kmalu povprečna starost glasbil, ki imajo sedaj 20 let, višja od starostnega povprečja glasbenikov," pravi Bojan Flajnik, predsednik Mestne godbe Metlika, ki šteje petinštirideset godbenikov, vendar naj jih ne bi imela več kot petdeset. "Potem bomo gradili le še na kakovosti, lahko pa rečem, da smo že tako kvalitetni, da - kot je dejal neki strokovnjak - to ni več amaterizem. Res pa je, da si v Metliki polprofesionalne godbe ne moremo privoščiti. A ne zaradi kakovosti, ampak zaradi denarja. Potrudili pa se bomo, da bomo zvok prilagodili profesionalnim orkestrom," pravi dirigent Rafko Ogulin.

Bojan Flajnik, predsednik Mestne godbe Metlika

Danes metliški godbeniki igrajo vse od koračnic, zabavne, plesne, filmske, koncertne do operne glasbe. Izbirajo takšno, da ustreza tako godbenikom kot poslušalcem, in pri tem ima Ogulin, ki je v godbi že enaindvajseto leto, srečno roko. A godba, ki so jo skoraj ves čas spremljale težave, tudi danes ni brez njih. Probleme imajo s prostorom, saj je v stari šoli, kjer so imeli vaje, ki jih je bilo znatno manj kot danes, prevelika stiska. Začasno sicer vadijo v prazni Mercatorjevi trgovini sredi mesta, Flajnik pa se boji, da kmalu ne bodo imeli prostora ne za vaje ne za nastope, saj je tudi oder v metliškem kulturnem domu zanje že premajhen.

A ker pravijo, da je tam, kjer so muzikanti, tudi veliko veselja in da med njimi nasploh vlada optimizem, lahko upamo, da bodo tudi tokrat kos težavam. Ko pa jim je najtežje, se spomnijo veselih dogodkov iz svoje zgodovine. Pri tem je še posebej zgovoren po stažu in letih najstarejši godbenik Ivan Kapušin, ki je prvič nastopil na velikonočno nedeljo leta 1948. Spominja se, da so šli kmalu potem, ko je stopil med godbenike, na dvodnevni nastop v Kostanjevico. "Ko smo se vračali, so zlasti starejši na vlaku zaspali, mladci pa smo jim dali med prste na rokah papir in prižgali. Direndaj na vlaku je bil neizmeren. Včasih je od garanja čez dan koga zmanjkalo tudi na vajah. Ali pa so se, namesto da bi igrali, pogovarjali o košnji, krompirju in kravah, tako da človek ni vedel, ali je na vajah ali na sejmu," se spominja Ivan. Za pomemben dogodek, ob katerem se danes smejijo, godbeniki štejejo pripetljaj na Pungartu, ko je general Jan ob občinskem prazniku 26. novembra 1976 z avtom povozil bas. Kaj je takrat glasbilo počelo na tleh, še vedno ne vedo, res pa je, in to so že večkrat dokazali, da jih danes godbeniki raje tiščijo k ustom.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

ŠTUDENT NAJ BO

Vanja Ivankovič iz Brežic

Vanja Ivankovič iz Brežic je ena izmed petih študentov flavte prvega letnika na akademiji za glasbo v Ljubljani. Samozavestna devetnajstletna flavtistka je uspešno opravila preizkus nadarjenosti na akademiji in se pridružila tistim, ki bodo v življenju počeli nekaj, kar jih res veseli.

Flavta jo spremlja od zgodnjih otroških let in glasba je del njenega življenja. Nižjo glasbeno šolo je obiskovala v Sevnici, kjer je kot osnovnošolka živela, nekaj razredov tudi v Brežicah, kasneje se je vpisala v srednjo glasbeno šolo v Ljubljani, vmes veliko nastopala... Odločitev za študij res ni bila naključna. Iz skromno opremljenega podnajemniškega stanovanja v centru prestolnice, ki si ga deli še z dvema glasbenicama, je zdaj slišati zvoke flavte, ki se odbijajo od praznih sten, iz dnevne sobe klavir, iz kuhinje pa violino. Vanja pove, da so stanovalci v bloku potrpežljivi. Včasih sicer namignejo, da bi bilo dobro zapreti okna, a dekleta igrajo ubrano, in jih je veselje poslušati. Sicer pa le redko vadijo hkrati, urniki so preveč razdrobljeni, tako da sosedje niso v nevarnosti. Kot dokaz, da so pri njih "dobro zapisane", pove, da jim je pred dnevi soseda posodila mešalnik, da so si študentke lahko spekle, kar so se namenile.

Začudi me, kako prazno je stanovanje deklet. Nobenih knjig, pohištva komaj kaj, plišast medvedek ali dva, na obešalniku obleka, pripravljena za skorajšnji nastop, gole stene, ki jih stanodajalec ne pusti polepiti, zato pa vse okrog inštrumenti in množica zgoščenk, kaset. Tudi v stanovanju ena sama glasba. Vanja pravi, da drugega ne potrebuje. Zanjo živi. Hodi na akademijo, popoldne vadi doma dve, tri ure na dan, zvečer pa na koncert, če je priložnost. Rada bi šla v tujino. Nekoč. Ne po slavo, po znanje. In študij bo nadaljevala na podiplomski ravni, o tem je prepričana. Pravi, da se človek ne sme ustaviti, ostati na mestu. "Bilo bi škoda življenja," razloži.

O glasbi pripoveduje navdušeno. O študiju prav tako. Četudi akademiji za glasbo zadnja leta ne gre najbolje. Ministrstvo za šolstvo ne nakaže denarja za honorarne predavatelje, rednih je premalo in tako je letos ostala skoraj tretjina študentov brez pouka glavnega predmeta. To pa je tako, kot da slikarja ne bi učili risanja ali Vanje violine.

Vanja vse te težave pozna, saj se srečuje z njimi vsakodnevno, vendar se ne obremenjuje preveč. Vadi na podstrešju z odpadajočim ometom, ker akademija še vedno nima ustrezno urejenih prostorov, mimogrede pove, da tudi prave dvorane za nastope nimajo, da so učilnice brez izolacije, da inštrumentov ni dovolj, a v isti sapi doda, da je to "akademija z dušo". Malo pomisli in ugotovi, da je tako najbrž zaradi ljudi. Pouk poteka individualno, profesorji si vzamejo čas in delajo zavzeto, študentov je malo in so motivirani, vsi se poznajo, prijatelji so. "Drugače kot na drugih fakultetah, kajne?" pravi. "Glasba nas povezuje," doda in je videti srečna.

DAMJANA KROŠELJ

iz slovenske lirike

IZ DUNAJSKIH SONETOV

Vrti, spreminja čas se brez prestanka!
Prej časa, novcev je bila izguba,
zdaj rodoljubje p a s e rodoljuba;
skrbi za svoje, kakor mati, stranka.

Temù se grošna v zakon da meščanka,
tam onemu je "sinekura" ljuba;
in tega uda narodnega "kluba"
ravnatelja izvoli nova "banka".

Ko vrže vlada kako jim "koncesijo",
huj, zbirajo okoli nje se kavke
ter tiho v lepi složnosti dele si jo.

In ljudstvo, kake imaš ti opravke?
Ti stradaš, moliš, hodiš za procesijo,
ti vpiješ Slava! - ter plačuješ davke!

Josip Stritar (1873)

NAŠE KORENINE

Roke, vajene žeti zlato

Če bi z višine opazovali to našo dolenjsko pokrajino, bi nam gotovo padla v oči sprememba: živozelena odeja, v katero jo je odela pomlad, se je prav te dni pričela trgati. Z žitom posejana polja so pričela rumeneti in kmalu bodo polna zlatih zaplat. Najprej ječmen, potem pšenica in tako naprej vse do pozne jeseni, ko se slikarska paleta utopi v pisanosti različnih barv.

Novomeščanki Ani Murn je to že dolgo znano. Devetdeset let biva v tej neskončni umetniški delavnici in še sedaj rada poseda na zastekljenem balkonu blizu Krke in sledi spremembam, ki jih vajeno oko opazi iz dneva v dan. Prvi jutranji svit na gladino sive reke zariše obrise starodavnega Brega in ko se proti vodi spustijo prvi sončni žarki, je zelenje ob njej že polno ptičjega petja. V spominu zaživi kandijski Murn, Anin tast. Trdni kmet je imel še vinotoč, lectarstvo, usnjarstvo in še marsikaj, kar je omogočala neposredna bližina mesta. Imel je tudi podjetne otroke, ki so se posvetili tem dejavnostim. Stanko, Anin mož, je imel usnjarstvo. Starejša Murnova otroka, Rudi in Iva, sta še telovadila in drugovala z bližnjim sosedom, poznejšim olimpionikom Leonom Štukljem. A to so stari spomini in kmalu utonejo v mestnem drgetu, ki ga prebudi novi dan.

Svojčas, ko je bila Ana mlajša, za taka posedanja, opazovanja in spomine gotovo ni bilo časa. Kandijanarji, kakor so Novomeščani imenovali prebivalce na drugi strani reke, so imeli polja, gozdove ter živino, ki jo je bilo treba opraviti. Prvi svit je Ano našel že na njivi. Z ostrim srpom je žela zlato pšenico in jo vezala v snope. Zvečer se je tega snopja nabralo že za dva velika voza. Cela njiva je bila požeta, tako pridna žanjica je bila! Murnove njive so segala tudi onkraj železnice. Danes bi jih zaman iskali. Polja, kjer je svojčas žela Ana, je že zdavnaj preplavilo mesto.

Danes je Murnova Ana starejša mestna gospa in le malokdo v njej lahko sluti podeželsko preteklost. Naj nekateri meščani še tako neradi priznajo, pa je le res, da je tako celo Novo mesto. Razbohotilo se je šele v zadnjih desetletjih. No, Ana je na svojo mladost lahko ponosna, saj ji je dala osnovo za zdržljivost in potrpežljivost, od katere ima koristi še danes. Njej lahko skoraj z gotovostjo pripišemo zasluge za razmeroma zdravo, polno in umirjeno starost.

Ana se je rodila Gimpljevemu Alojzu in njegovi ženi Mariji. Alojz je bil tesar in je imel v Jurki vasi manjšo kmetijo. Tisti čas je bilo na kmetih tako, da je dobro shajal le tisti gospodar, ki je znal večino stvari za gospodarstvo pripraviti in popraviti sam. Kar je bilo treba pri hiši splesti ali izdelati iz lesa, vse je znal oče. Tudi lonce je znal trdno zvezati, da so potem ženske lahko kuhale v peči. Kdor je moral za take stvari trošiti denar, temu se je kmalu slabo pisalo. Sedem otrok je bilo pri hiši: štiri dekleta in trije fantje. Za fante je bila vojska usodna. Alojza, najstarejšega, je vpoklical avstrijski cesar. Pri Doberdobu ga je raznesla italijanska granata. Ivana je vpoklical jugoslovanski kralj. Med služenjem vojaščine se je močmo prehladil in za posledicami umrl. Jože se je med drugo svetovno vojno pridružil partizanom. Nemška hajka je pregnala njegove tovariše, Jože pa se je skril na Kamencah. Zaril se je v seno na kozolcu. Nemci so ga zažgali in tako je žalostno končal še zadnji Gimpljev fant.

Do deklet je bila usoda prijaznejša. Medtem ko so druge odšle v službe, je Ana pomagala doma na kmetiji. Navadila se je vseh kmečkih del, postala je dobra kuharica, dostikrat pa je pomagala tudi v gozdu. V spominu so ji ostala roška gozdna prostranstva, kjer je pomagala bratu pri spravilu lesa. Še danes zna na pamet imena krajev, od koder so vodile globoke gozdne vlake v dolino. Ničkolikokrat jih je peš premerila, ničkolikokrat je zavirala težko konjsko vprego, da ni zgrmela v dolino. Ničkolikokrat se je zvečer vsa utrujena peš vračala domov.

Potem se je sestra poročila v Veselovo gostilno na Drski in Ano je čakalo drugo delo. Po končanem delu doma je še ves konec tedna kelnarila, ko pa je sestra rodila, je kar dva meseca skupaj ostala pri njej. Sestra je rodila trikrat in vsakič se je ponovilo isto. K sreči je bilo to vedno pozimi, tako da kmečko delo doma ni trpelo.

Na Drski je Ana spoznala Staneta Murna. Vnela se je ljubezen in osemintridesetega leta sta se poročila. Takrat se je preselila v Kandijo. Kmečko delo je že poznala in to znanje je tukaj lahko s pridim uporabila. Novo pa je bilo usnjarstvo. A kdor je vajen enega dela, se hitro privadi drugemu. Ko je prišla druga svetovna vojna in so Novo mesto okupirali Italijani, je bila prvorojena Andreja stara že nekaj let, drugorojeni Brane pa nekaj mesecev. Vendar tudi majhni otroci niso odvrnili Italijanov od tega, da bi očeta ne izrgali od družine in ga poslali v koncentracijsko taborišče. Tu je pretolkel eno leto. Preživel je tudi s pomočjo pošiljk, ki jih je Ana tako domiselno zapakirala, da je do njega prispelo tudi tisto, kar je bilo sicer strogo prepovedano.

Po italijanski kapitulaciji se je Stane vrnil, življenje pa ni bilo nič lažje. Otroka sta bila varna na Aninem domu v Jurki vasi, a vojna je vse bolj besnela. Ana je pogosto hodila iz mesta domov na obisk. Da sta bila tam njena otroka, je dajalo tem obiskom še večjo težo, saj je bilo treba prečkati zastraženo cestno zaporo na Drski. Partizani so kaj hitro spoznali, da bi bila Ana lahko dobra vez med okupiranim mestom in svobodnim zaledjem. In Ana jih ni nikoli razočarala. Važna sporočila so tako pravočasno prišla v njihove roke in prav zato so se je mnogi hvaležno spomnili ob njeni devetdesetletnici.

Zdaj Ana sedi na zastekljenem balkonu v Novem mestu. Mož Stane je že zdavnaj odšel, z njo pa sta še oba otroka, oba vnuka in en pravnuk. Spodaj je še zelena Krka in onkraj je še Breg. A griči na kandijski strani ne bodo več pozlateli, prekril jih je beton. Više ob toku pa je Krka Anine mladosti in stezica ob njej, po kateri je kot dekle hodila po vodo. Tam je Jurka vas in tam še zori zlato.

TONE JAKŠE

RAVE MED DOLENJCI

Za druženje primerne tudi zidanice

Dolenjci so znani, med drugim, seveda, po svoji šmarnici in cvičku. Na srečo je cviček iz leta v leto boljši in šmarnice je manj. Pohvalno, še zlasti, ker vemo, da do izboljšanja ni prišlo samo od sebe, ampak s prizadevanjem vseh vpletenih. Že prenekateri pozornejši obiskovalec iz drugega konca Slovenije mi je dejal, da je tukaj na Dolenjskem zaznal duha podjetnosti in inovativosti. Kaj ni ta lastnost dobra iztočnica za sprejem drugačnosti in novosti? Te so že med nami.

Z zakasnitvijo glede na Slovenijo in Evropo se v bolj tradicionalno in provincionalno dolenjsko cviček rock and roll sceno prav počasi razrašča techno in rave kulturno-scensko okolje. Raverji so večinoma mladi ljudje. Glave marvičnih barv, obuti v čevlje z debelimi podplati, odeti v umetne svetleče materiale, umetno krzno, z debelimi prstani, mogoče z dudo v ustih... To je raver, ki se da prepoznati na ulici. Nekateri se nenavadno oblečejo le za rave-partyje, Tretji so raverji samo po srcu.

Vsem pa je skupno eno: verujejo v hipnotični ritem, ki jih pripelje do stanja vznesenosti. Množica plesočih teles, ki bijejo kot eno srce, ki ne mislijo, ampak čutijo povezanost in ljubezen. Odklop. Z drugo besedo rave-party.

Dolenjski raverji na velike rave-partyje odhajajo v Ljubljano, Celje, Ambasado Gavioli in še kam. Tudi klubski rave večeri še niso prav zaživeli, zato nekateri iznajdljivci organizirajo privatne zidanice rave-partyje. Zidanica, ta univerzalni dolenjski kultni objekt, tako dobi novo moderno dimenzijo. Dobrodošel stranski učinek je lahko ta, da zidanica mladim ljudem ni več pretežno v breme. Je tudi mesto užitka, če jim ga dovolijo odrasli lastniki zidanic, predvsem starši. Znani so konkretni primeri, ko se je na ta način izboljšala komunikacija in razumevanje med starši in otroki.

Dolenjsko, svetovno in predvsem evropsko rave dogajanje že nekaj let budno spremlja ekipa Ravespace DX. Malokdo ve, da so njeni člani tudi mladi Dolenjci. Na svetovnem spletu imajo svoje strani, ki so izrazito medijsko usmerjene in zelo dobro obiskane. Pa ne po naključju. Ekipa Ravespace DX vsak dan osvežuje svoje strani. Za zdaj to počne pretežno ljubiteljsko, prej ali slej pa si obeta tudi finančne koristi. Že sedaj so povabljeni na vsak pomembnejši rave party v tem koncu sveta.

Prav nič po dolenjsko in ne po slovensko pravijo: rave on, log on http://ravespace.net/

EMA SKRT

PRGIŠČE MISLI

• *Človek je tisto, kar je, le znotraj svoje skupine, religije, kulture, naroda.* - K. PLAVŠAK

• *Ker smo dosegli, da sta jezik in kultura tako malo važna, nam vrhunskih znanstvenikov manjka: imamo pa hiperprodukcijo vrhunskih blebetačev.* - T. KERMAUNER

• *Edina prava in resnična zgodovinska veda sta kultura in umetnost.* - B. ŠTIH

• *Zgodovina je ničkolikokrat potrdila, da je kulturna samozavest silovito nakopičenje energije, ki lahko v kriznih časih pomeni neprecenljivo mobilizacijsko moč.* - M. KMECL

Slabo plačane srečnice

Še sreča je, da so na svetu ljudje, ki jim podarjeni zvončki, nabrani z otroško roko, pomenijo več kot denar. Da so med nami ljudje s prazno denarnico in polno dušo. Brez njih bi bilo vse skupaj preveč razumsko, preračunljivo, do skrajnosti zmaterializirano. Najpogosteje se pojavljajo v podobi medicinskih sester, vzgojiteljic v vrtcu pa še učiteljic v osnovnih šolah. Skupine torej, ki so (pre)slabo plačane. Morda tudi zaradi njihovega lastnega idealizma. Zamislite si prizor: polagalec in brusilec parketa napiše račun za opravljeno delo, vi pa pokličete svojo hčerko, ki mu namesto zahtevanega cvenka izroči vejico pravkar ozelenele breze. Najmanj, kar lahko doživite, je to, da vas bo razglasil za neumnega človeka. Enako bodo storili še toplovodar, mesar, zidar, elektrikar, skratka osebki, ki se preživljajo z delom svojih rok. Kot da bi bilo intelektualno delo manjvredno, kot da učiteljici na primer ne bi bilo ob otroškem veselju zaradi skupnega uspeha enako toplo pri duši, če bi bila dobro plačana. Kot da je za zadovoljstvo potrebna nehvaležnost države, ki odmerja zgoraj omenjenim kategorijam plače. Za takšno stanje nosijo največ odgovornosti na svojih plečih prav zanesenjakinje, ki bi imele občutek krivde, če bi bile pošteno plačane za svoje delo.

TONI GAŠPERIČ

KNJIŽNA POLICA

Veliki slikovni slovar

Pri Mladinski knjigi so pred kratkim izdali zanimivo in koristno knjižno novost, ki je obogatila sicer pestro ponudbo najrazličnejših priročnikov, enciklopedij in leksikonov. Gre za slovensko izdajo VELIKEGA SLIKOVNEGA SLOVARJA založbe Dorling Kindersley. Knjiga pojasnjuje in predstavlja posamezno tematiko na drugačen način, kot ga smo vajeni pri običajnih enciklopedijah in slovarjih, ki gesla predvsem opisno razlagajo, slika pa je zraven le kot dodatek.

Posebnost slikovnega slovarja je v tem, da izhaja prvenstveno iz slikovnega gradiva, ki ga z jedrnatim uvodom strokovno razloži in z informativnimi zapisi pojasni podrobnosti, sestavne dele, posamezne faze naravnega pojava, rastline, živali, človeškega telesa ali stavb, prevoznih sredstev, tehničnih predmetov, zgodovinskih dogodkov in pod. Tako uporabnik s sliko in spremnimi besedili na zelo nazoren, vizualen način spoznava najrazličnejše teme od astronomije, narave, zgodovine, geografije in fizike do arhitekture, glasbe, športa in predmetov vsakdanjega življenja. Priročnik je razdeljen na 14 poglavij, ki jim je dodana posebna 48-stranska uvodna priloga, v kateri so zajeti najnovejši dosežki v astronomiji, vesoljski tehnologiji, kvantni fiziki, na področju telekomunikacij, genetike, vrhunske kirurgije, arhitekture in okolja. Vsega skupaj je na 640 straneh zapisanih več kot 31.500 strokovnih izrazov ob več kot pet tisoč barvnih fotografijah in več kot tisoč podrobnih ilustracijah. Za lažje brskanje in iskanje po knjigi je na koncu še obsežno stvarno kazalo, ki bralca vodi do strani z iskanimi podatki.

Slika lahko pove več kot tisoč besed, zato bo Veliki slikovni slovar koristno dopolnilo ostalim priročnikom na domači knjižni polici šolarja, študenta in vsakogar, ki mu še ni ugasnila želja po znanju. Slovenski prevod pa ima ob vsem še dodatno vrednost, saj utrjuje in vzpostavlja slovensko strokovno izrazje, ki se mu sicer pri nas posveča premajhna pozornost.

M. MARKELJ

To je moj dom

Ni umetnost postarati se, umetnost je, kako to prenesti. Tako je dejal slavni nemški pesnik Johann Wolfgang Goethe, pa bi mu verjetno pritrdil še marsikdo. Kot vsako življenjsko obdobje ima namreč tudi starost svoje prednosti pa tudi pomankljivosti in težave. Mnogi jo preživljajo v domovih za upokojence ali domovih za starejše, do česar tudi pri nas še vedno vladajo predsodki.

Da dom za upokojence lahko postane nov dom, v katerem se pogosto spletajo nova prijateljstva in v katerem se da doživeti še marsikaj lepega, zatrjuje v svoji knjigi z naslovom To je moj dom - Življenje v domu upokojencev nemška pisateljica Marie Anne Barle. Po avtoričinem mnenju je prvi pogoj za uspelo domsko skupnost prava mera zanimanja za druge ljudi, lastna pobuda in pogum, da se približaš svojim sostanovalcem, jih ogovoriš in spodbudiš k smehu. Vse to avtorica govori na podlagi lastnih raznolikih izkušenj, ki jih je dobila v domu upokojencev. Tako zna na pravi način spodbuditi k ponovnemu odkrivanju nekdanjih interesov in k temu, kako premagati strah pred staranjem in sploh življenjem v domu.

Prav žgoča problematika tega dela je bila razlog, da se je Alenka Lobnik Zorko lotila njegovega prevajanja v slovenščino, izdala pa ga je založba Naša Žena. "To je tisto pravo, pristen zapis dvomov in pomislekov, ki prevevajo vsakogar, ki se odpravlja v dom upokojencev, ali kot pravijo mnogi, "hiralnico", "zadnjo postajo". A knjiga je še več: je odkrit pogled v zakulisje, ki se poraja v glavah in srcih svojcev, ko oddajo svojega človeka v dom, največkrat z velikanskim občutkov slabe vesti," meni prevajalka. 110 strani obsežna knjižica je predvsem poskus objektivnega prikaza življenja v domu upokojencev, ki pa obenem optimistično nakazuje možnost vživljanja vanj. Njena velika vrednost je tudi v tem, da je do vseh vpletenih - tako da varovancev, njihovih svojcev in zaposlenih - dovolj kritična in razumevajoča.

Nekateri so že stari, nekateri še bomo. Morda tudi nas čaka dom starejših občanov. Zato bi bilo še kako prav, da bi delo To je moj dom prišlo v roke tako starejšim kot mlajšim generacijam.

LIDIJA MURN

Pokrij me, mami

Marsikateri človek šele z upokojitvijo najde pravi čas za stvari, ki so ga tudi prej veselile, pa ni bilo prave možnosti in priložnosti, da bi se jih lotil. Tudi ljubljanska profesorica tujih jezikov Vitka Kolar je za pero prijela šele kot upokojenka. Poleg skrbi za varstvo okolja, ljubezni do fotografiranja in občasnega pisanja reportaž se je zdaj preizkusila tudi kot pisateljica. Založba Naša žena iz Ljubljane je pred kratkim izdala njeno delo POKRIJ ME, MAMI, ki si zasluži pozornost.

Iz lastnih izkušenj ponuja iskreno izpoved matere izobraženke, ki se ji rodi prizadet otrok. Fant je mongoloid. "Dolga doba srečnih pričakovanj, mnogih odrekanj in stisk se je namesto v življenjski radosti končala v globoki skrbi, kaj bo zdaj in kako bo poslej. Iz dna ranjene duše se vzdignejo vprašanja: kaj se je zgodilo, kdo je kriv, zakaj ravno jaz," v spremni besedi pravi dr. Marij Avčin. Tudi Kolarjeva je vse to dala skozi, vendar ji je globoka materinska ljubezen pomagala, da se je po prvem udarcu vzravnala in znašla. Svojega sina Andreja je vzgojila tako uspešno, da je pri tridesetih letih dobil priznanje ustanove za deset let predanega in uspešnega dela v prilagojenih razmerah. Sina ni nikoli zapustila, ni ga skrivala pred ljudmi, kar starši v takih primerih pogosto naredijo.

V veliko oporo ji je bil vseskozi razumevajoči soprog, toda kaj, ko kruta bolezen doleti tudi njega. Postane žrtev raka, ravno tako malo kasneje njena sestra, ki ji je bila v veliko pomoč. K sreči tako mama kot sin deležna veliko razumevanja in pomoči v ustanovah in fant napreduje. Tudi pisateljica kasneje sreča razumevajočega prijatelja in srečno, čeprav ne brez težav, zaživijo skupaj.

Knjigo Pokrij me, mami bi morali prebrati tako starši zdravih kot prizadetih otrok. Pa tudi vsi ostali, da bi se znali prav obnašati ob stiku s prizadetimi in sploh drugačnimi. Sama pisateljica pa pravi, da je njeno pisanje preprosta izpoved matere, ki je šla skozi življenje ob otroku, ki ji je prinašal tudi trenutke sprostitve in veselja. "In če se ozrem nazaj," pravi, "lahko rečem, da je bil otrok srečen in zato sem bila srečna tudi jaz."

LIDIJA MURN

Štiriperesna Lirika

Grosupeljska založba Mondena je letos izdala zajeten paket 14 knjižnih novosti, med katerimi je gotovo posebne pozornosti vredna zbirka Lirika, s katero dolenjski založnik kljubuje splošnemu prepričanju, da poezija dandanašnji ni zanimiva za bralstvo in še manj za založbo, ki pač svoje programe gradi tudi s komercialnimi motivi. Lani so v tej knjižni zbirki izšle štiri knjige, letos pa se jim je pridružila nova četverica, pri čemer je delež domačega in prevodnega pesništva lepo razdeljen na polovico, slovenski delež pa še dodatno na klasiko in sodobno pesniško ustvarjalnost.

Urednik zbirke Ivo Frbežar (omenimo mimogrede, da je sam poskrbel tudi za prijetno knjižno oblikovanje) je pripravil nov izbor pesmi našega znanega in nekdaj bolj kot zdaj cenjenega poeta **Dragotina Ketteja** pod skupnim naslovom MOJ BOG, kot se sicer glasi sloviti Kettejev pesniški cikel. V izbor je ob znanih in preverjenih pesmi vključil tudi take, ki jih v običajnih predstavitvah Kettejevega pesništva ni in jih je mogoče najti le v njegovih zbranih delih. Pesmi so razvrščene tako, da z njimi spremljamo pesnika od otroštva do življenjske resigniranosti. Izbranim pesmim je dodan Kettejev esej O lirični poeziji ter urednikova spremna beseda.

V zbirki je dobil svoje mesto tudi kontroverzni sodobni slovenski pesnik **Tomaž Šalamun**, in sicer se je urednik odločil, da ga predstavi z AMERIKO, njegovo peto od doslej devetindvajsetih izdanih pesniških zbirk. Gre za pesmi, ki so nekoliko drugačne od poprejšnjih Šalamunovih verzov, nastale pa so med njegovim bivanjem v Ameriki, ko je lahko pisal "divje, svoboden, spočit in zaščiten z ameriško štipendijo v Iowi". Zbirka je stara že trideset let, a po Frbežarjevem mnenju, zapisanem v spremni besedi, "še vedno sveža, aktualna, polna ironije, slik, fragmentov, ljubezni, pravi ameriški film, ki teče pred našimi očmi".

Iz tujih logov prihaja k nam poezija enega najbolj objavljanih mladih ameriških pesnikov **Briana Henryja** (rojenega 1972). Predstavlja se s svojo prvo pesniško zbirko ASTRONAVT v prevodu Janka Lozarja in s spremno besedo Tomaža Šalamuna, ki je zapisal, da gre za izjemnega pesnika, liderja v svoji generaciji in poznavalca svetovne poezije z neverjetnim diapazonom zaobseganja tradicije.

Zbirka haikujev PRVI ŽAFRAN nizozemske pesnice **Marianne Kiauta** je nekaj posebnega med knjigami letošnje Lirike. Gre za dvojezično slovensko-angleško izdajo v skupnem založništvu Mondene z nizozemsko založbo Ursus Scientific Publishers. Zbirka prinaša obsežen izbor haikujev Kiautove, prevedenih tako v angleščino kot slovenščino. V naš jezik sta haikuje prevedla Marija Javoršek in Dušan Voglar, pri prevajanju pa jima je pomagala avtorica, saj ji slovenščina ni tuja, poročena je namreč s Slovencem. Posebnost knjige je tudi v tem, da je opremljena z risbami Marie Adriens, ki ustvarja svoja likovna dela iz iste duhovne tradicije, iz katere izhaja haiku.

M. MARKELJ

MLADI DOPISNIK

PREGLED PRI OKULISTU

V torek sva se z mamico odpeljali k okulistu. Nekaj dni pred pregledom mi je mami trikrat na dan dajala v oči kapljice. Zaradi njih sem slabše videla, zato nisem mogla brati in pisati. Ko sva pri okulistu že dolgo čakali, sta prišla v čakalnico dva policista. Pripeljala sta mladega moškega, vklenjenga v lisice. Imel je poškodovano levo oko, bilo je otečeno in vijolično. Čudno smo gledali, ker so šli kar naprej. Čeprav mi je mami razložila, da imajo policisti prednost, mislim, da bi morali tudi oni počakati na vrstni red. Ko sva bili na vrsti, mi je sestra s posebnim aparatom pogledala oči. Nato sem z enim očesom brala številke. Zdravnica mi je s posebnim aparatom pogledala notranjost obeh očes. Povedala mi je, da imam polovično dioptrijo, zaradi katere pa še ni nujno, da nosim očala. Ta mi bo predpisala, če bom po učenju in pisanju še imela težave z vrtoglavico in glavoboli.

LARA PLAZAR, 3. r.
OŠ Krmelj

KMETIJA

Na kmetiji jaz živim
in vsak dan se kaj naučim.
Traktor jaz voziti znam
in se prav lepo imam.
Živali polno jaz poznam,
doma jih tudi nekaj imam.
Z njimi rad se poigram,
če le čas imam.

NEJC STANIŠA, 2. b
OŠ Mirna Peč

O MENI

V majhni vasi sem doma,
ki za pušeljc Dolenjske velja.
Rjave lase in oči imam
in pa prijetno družino,
ki nikomur je ne dam.
Vsak, ki dobro me pozna,
ve, iz katere hiše sem doma,
če pa tega še ne veste,
pridite v naš kraj
in to od vsakega posebej izveste.

GREGA REPOVŽ, 6. r.
OŠ Milana Majcna Šentjanž

JANJA JEROVŠEK - MENTORICA UDOVČEVE

ŠENTRUPERT - Med 12 učencev slovenskih osnovnih šol, ki so na državnem tekmovanju iz slovenščine dobili zlato Cankarjevo priznanje z nad 90 odstotki osvojenih točk, se je z drugim najboljšim rezultatom uvrstila tudi osmošolka šentruperške šole dr. Pavla Lunačka Andreja Udovč. Andreja je bila tako te dni edina Dolenjka na nagradnem popotovanju po Prešernovih stopinjah, na tej in drugih poteh pa jo je spremljala njena mentorica Janja Jerovšek. Njej je Andreja posebno hvaležna, saj je z njeno pomočjo že drugo leto zapored osvojila zlato Cankarjevo priznanje. Slavistko Jerovškovo pa zelo ceni tudi ravnatelj šole Jože Zupan, ki je ne bi zamenjal za katerokoli slavistko v trebanjski občini.

DEJAVNI MLADI ČLANI RDEČEGA KRIŽA - Na novomeški osnovni šoli Šmihel se učenci lahko že dve leti vključujemo v krožek Rdečega križa, ki ga vodi Nada Šterk. Krožek mladi z veseljem obiskujemo, saj se tu naučimo veliko novih stvari, pomembnih in koristnih za nadaljnje življenje. Člani krožka smo zelo aktivni, saj se udeležujemo različnih akcij in pripravljamo nastope. Večkrat smo že gostovali v novomeškem Domu starejših občanov, 23. maja pa smo obiskali skupino Julija, ki je slavila 7-letnico svojega obstoja. Pripravili smo kratek kulturni program, vsakemu članu skupine podarili spominček in zapeli nekaj pesmi. Težko je preceniti, kdo je bil bolj vesel: mi, ki smo jih obiskali in z njimi delili trenutke sreče, ali oni, ki so nas nasmejamo gledali in se vračali v svojo mladost. (Sabina Bajrić, 8.b., članica krožka RK OŠ Šmihel)

PRIDNI VARČEVALCI - Otroci iz vrtca Vavta vas, iz skupin pikapolonice in zmajčki so bili letos pridni varčevalci v cicibanovi hranilnici. S privarčevanim denarjem so si plačali izlet v Logatec na ranč Kaj in Grom. Tam so preživeli nepozaben dan, saj so se učili jahanja, streljanja z lokom, obiskali so palčkovo votlino in imeli imenitno kosilo na prostem. Zadovoljni in polni vtisov so se vrnili domov. (Metka Zupančič, foto: Darja Besednjak)

SREČANJE Z LOVCI - V soboto, 13. maja, smo učenci 1. r. preživeli zelo zanimivo dopoldne, ki so nam ga pripravili člani Lovske družine iz Novega mesta. V gozdu nad Straškim hribom smo si ogledali krmišče, mrhovišče in opazovali odtise živali v lužah. Lovci so nam pripravili tudi malico, ki nam je po hoji v gozdu zelo teknila. Zahvaljujemo se vsem, še posebno pa lovcem, ki so nas spremljali in nam posredovali svoje bogato znanje o naravi in živalih. G. Lavriču, ki je bil glavni pobudnik in organizator, in g. Jakšetu, ki nam je pomagal pri prevozu, pa prav posebna hvala. Še dolgo se bomo spominjali tega dopoldneva. (Učenci in učiteljici 1. r. OŠ Vavta vas)

PREBUJANJE NARAVE

Narava je zelo lepa. Rad občudujem njene lepote, še posebej spomladi. Takrat je v naravi najlepše, ker se ponovno prebudijo rastline in živali. Še posebej mi je všeč drevje, ker ima sprva zelo majhne listke, ki nato zrastejo. Ko drevo ozeleni, se kmalu pojavijo tudi cvetovi. Pa tudi na tleh se narava spremeni, zlasti regrat, ki je zelo dober, če iz njega naredimo solato. Zrastejo tudi cvetlice in iz toplih krajev priletijo prve lastovke in druge ptice. V tem letnem času se vse prebudi. Pomlad je najlepši letni čas.

JERNEJ LAH, 5. b
OŠ Mirna Peč

PODELITEV BRALNE ZNAČKE

Maja bo bralna značka praznovala 40 let delovanja. Na OŠ Mirna Jarca smo imeli podelitev 3. aprila. Program so si ogledali učenci od 1. do 8. r., ki so opravili bralno značko. Nastopila je Eva Škofič - Maurer. Sodeč po izrazu učnecev, jih je njena predstava zabavala. Zakaj pa jih ne bi, saj je Eva izšolana klovnesa in odlično opravlja svoje delo. Eva je hčerka pesnice Neže Maurer. Ta je svojo hčerko v njenem poklicu vseskozi podpirala. Šolala se je zelo daleč od doma, v Moskvi. Eva nam je pripravila odličen nastop, pokazala nam je svoje veščine. Od žongliranja, ciganskega plesa in petja mi je bil najbolj všeč njen dostop do otrok. Po njenem nastopu so učenci prejeli priznanja, nekateri nalepke, osmošolci, ki so opravili tekmovanje za bralno značko vseh osem let, pa so dobili posebno knjižno nagrado. To je bila knjiga Primoža Suhadolčana Ranta vrača udarec.

Novinarski krožek
OŠ Mirana Jarca Črnomelj

SREBRNI GUMBEK

Pri babici sem brskala po njeni skrinji. Našla sem čudno škatlo. Prijela sem jo, v njej je nekaj zacingljalo. Nisem se mogla vzdržati, da je ne bi odprla. Kaj je bilo v njej? Gumbi. Majhni, veliki, raznobarvni, elegantni, staromodni... Mamo sem povprašala, zakaj hrani vse te gumbe. Takoj mi je razložila. Gumbi so njen najdražji spomin na mlada leta. Zbirala jih je še kot otrok, zato je bila škatla tako polna. Povedala je še, da včasih ni bilo toliko gumbov kot sedaj. Pa tudi denarja niso imeli, da bi jih kupovali. Gumbi so bili dragoceni, zato so jih zbirali skoraj vsi otroci iz revnejših družin in tekmovali med seboj. Mama jih je imela vedno največ. Opazovala sem gumbe. Eden - srebrn - mi je bil še posebej všeč. Mama mi ga je poklonila. Doma sem gumbek dala na vrvico, to pa okrog vratu. Rekla sem si, da mi bo prinašal srečo.

MANCA HOČEVAR, 6. r.
OŠ Mokronog

OBISKAL NAS JE VITAN MAL

Današnji dan je potekal drugače kot običajno. Dve šolski uri smo nadomestili s posebnim srečanjem. Po deseti uri nas je obiskal pisatelj Vitan Mal. Najavile so ga članice novinarskega krožka, ki so predstavile njegovo življenje. Potem je o sebi spregovoril tudi sam. Opisal nam je svoje življenje in delo. Otroci smo najbolj z zanimanjem poslušali takrat, ko je ob filmu Sreča na vrvici opisoval filmske trike in prevare. Srečanje s pisateljem je zaključila gospa ravnateljica, ki se mu je zahvalila za obisk in mu za spomin podarila likovni izdelek našega učenca.

GAŠPER CRNČIĆ
OŠ Otočec

Ljubitelji knjig z Adijem Smolarjem

Knjige nas spremljajo vse življenje. Ob njih se sproščamo, učimo, zabavamo, ramišljamo pa tudi jočemo in se smejimo. Ravno zato jih imamo radi. Če pa smo za zvestobo knjig še nagrajeni, je toliko lepše. Tovrstna priznanje je letos na Senovem podelil priljubljeni pevec Adi Smolar. Najprej so se na odru zvrstili bralci razredne stopnje. Skupaj so se fotografirali. Za njimi so prišli še učenci predmetne stopnje. Gost nam je čestital, nato pa v roke vzel kitaro in zabava se je začela. Ogrel nas je z otroškima pesmicama. Vseskozi smo mu pomagali peti, ploskali smo v ritmu glasbe in se pozibavali.

Njegove pesmi dobro poznamo, zato smo bili dokaj glasni. Ura je minila, kot bi mignil. Od Adija smo se poslovili, saj ga je čakal nastop v Leskovcu. V spomin smo mu podarili plišastega psička - mogoče bo igračka otročičku, ki ga z ženo že nestrpno pričakujeta. Bilo je lepo in upamo, da bo kdaj med nami dlje časa.

Dopisniki OŠ 14. divizije, Senovo

EKOLOŠKI DAN

V mesecu aprilu smo imeli ekološki dan. Počistili smo Loko. Prinesli smo si gumijaste ali polivinilaste rokavice. Razdelili smo se po skupinah. V vsaki skupini smo imeli veliko vrečko, v katero smo pospravljali smeti. Na tleh je ležalo veliko cigaret, zamaškov, papirčkov, vrečk, kovine in plastike. Največ je bilo stekla. Težko je bilo spraviti zamaške iz zemlje. Napolnili smo kar sedem vrečk. Po čistilni akciji smo se še malo igrali. Čistilno akcijo smo imeli zato, da bi bilo naše okolje čisto.

METKA BOŽIČ, 3. a
OŠ Center, Novo mesto

KRESOVANJE

V nedeljo, 30. aprila, smo imeli kres. Ob pol sedmih smo se zbrali na hribu pri vinski kleti na Prevaljah. S sabo smo prinesli hrano, pijačo in veliko dobre volje. Bilo nas je veliko. Ko se je znočilo, smo prižgali kres. Bil je kar velik in kar dolgo je gorel. Starejši so prepevali in plesali ob zvokih harmonike, otroci pa smo se šli razne igre. Domov nas je nagnala nevihta in močno grmenje. Odšli smo spat, vendar je bila noč kratka. Da bi praznik dela še bolje proslavili, smo naslednji dan odšli na Boč.

ANJA MOŠKON, 3. r.
OŠ Koprivnica

KOSEC

Ko se dela beli dan,
kosec vstane ves zaspan.
Kosec nabrusi si ostro koso,
in mahne jo kosit tja pod goro.
Že pri prvih zamahih kose
se s trave usujejo kaplje rose-
Zik, zak, zik, zak,
premik kosca za en korak.
Trava in rožice jokajo
in čisto obupano stokajo.

SABINA STRNAD, 5. r.
OŠ Milana Majcna, Šentjanž

POMEŽIK SONCU

Marca in aprila je na naši šoli potekala solidarnostna akcija Pomežik soncu. Tokrat smo zbirali denar za otroke iz socialno šibkejših družin, da bi se lahko udeležili kolonij na slovenski obali. Podobna akcija je potekala tudi lani, saj se organizatorji zavedajo, kako pomembno je kvalitetno preživljanje prostega časa otrok in mladostnikov. Prejšnje letos so s pomočjo zbranega denarja 65 milijonov tolarjev na počitnice popeljali 1650 otrok. Letos bi radi zbrali 70 milijonov tolarjev in z oddihom na morju razveselili dva tisoč otrok. K sodelovanju so povabili tudi našo šolo. Vsak učenec je po svojih možnostih prispeval nekaj denarja. Žužemberški osnovnošolci smo zbrali skoraj 60 tisoč tolarjev, skupaj z učenci s podružnic Ajdovec, Dvor in Šmihel pa dobrih 95 tisoč tolarjev. Nad številkami smo navdušeni in presenečeni. Spet nam je uspelo.

TANJA MURN, 8. c
OŠ Žužemberk

MOJA ULICA

Moja ulica ni ne vem kako velika, a vseeno imam prijatelje. Imamo trgovino Krojač in galerijo Luna. Moja ulica spada v center mesta, čeprav je čisto pri Kandijskem mostu. Ulica se imenuje Pugljeva ulica. Nad našo ulico je Breg. Imamo tudi čolne. Sto metrov naprej imamo igrišče, kamor se hodim igrat. Na Glavnem trgu imamo znamenito stavbo Rotovž. Naša ulica ima strmo dolino, kjer se pozimi s sosedom sankava. Skratka imam se zelo lepo v naši ulici.

URBAN MALOVIČ, 3. a
OŠ Center Novo mesto

DAN CVETJA

Nenavadne oblike, očarljive barve in prijetne vonjave cvetov že stoletja navdihujejo slikarje in pesnike. Če ne bi bilo cvetja, ne bi mogli uživati v lepoti cvetličnih gredic, čebele ne bi izdelovale medu... Ker želimo, da bi se tudi drugi učenci začeli zavedati vseh lepot pomladi, to pa so največkrat fantje, smo letos v šoli priredili dan cvetja. Takrat skoraj vsi prinesejo rože, šolo pa obiščeta dve cvetličarki. Letos smo ta dan imeli 10. maja. Pri izdelavi šopkov so aktivno sodelovali samo učenci nižje stopnje, ostali so imeli športni dan. Cvetličarki iz vrtnarije iz Sevnice sta učencem odkrili skrivnosti izdelave šopkov in ikeban, kasneje pa so jih izdelovali učenci sami. Naredili so prav čudovite šopke, o čemer so se lahko kasneje prepričali tudi starši. Dan cvetja mi vsako leto ostane v lepem spominu, saj lahko v lepoti cvetja na šolskem hodniku uživamo še nekaj dni.

KLAUDIJA TERAŽ, 5.r.
OŠ Blanca

KAJ VEŠ O PROMETU 2000 - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu novomeške občine je 9. maja organiziral 20. občinsko tekmovanje za učence osnovnih šol z naslovom Kaj veš o prometu 2000. Med posamezniki je največ znanja pokazala učenka OŠ Dragotina Ketteja Barbara Bučar, ki je prejela kolo. Tudi ekipno so bili najboljši tekmovalci iz te šole. Na sliki je zmagoslavna ekipa z mentorico Vido Medic. (Vida Medic, mentorica kolesarskega krožka na OŠ Dragotina Ketteja v Novem mestu)

SREČANJE Z VITANOM MALOM - Ob zaključku bralne značke so na osnovni šoli Vavta vas minuli četrtek za mlade bralce pripravili poseben dan. Pod vaško lipo v atriju šole so se srečali s priljubljenim mladinskim pisateljem, snemalcem in urednikom Vitanom Malom. Po kulturnem programu je z njimi poklepetal in jih s svojim pristopom navdušil. Osnovnošolcem, ki so opravili bralno značko - bilo je jih 185 od 350 učencev šole - je podelil priznanja, nekaterim, ki so kupili njegove knjige, pa se je vanje tudi podpisal. (Foto: D. Vuica)

"Bela dama" ostaja naša

Slovenski šahovski praznik v Starem trgu ob Kolpi - Prireditev - Domači osnovnošolci najboljši v Sloveniji

STARI TRG OB KOLPI - Zadnjo soboto v maju je bilo pri nas zelo praznično. Učenci in učitelji smo pripravili dan odprtih vrat šole. Staršem in ostalim krajanom smo predstavili številne izdelke, ki smo jih skozi vse leto ustvarjali pri pouku in interesnih dejavnostih.

Najbolj slovesno je bilo ob deseti uri na osrednji prireditvi. V kulturnem programu so nastopili člani šolske tamburaške skupine ter mlajši in starejši člani šolskega pevskega zbora. OŠ in sam kraj že vrsto leto najvzorneje predstavljajo doma in po svetu mladi šahisti pod prizadevnim vodstvom Vincenca Kobeta. Zato ni naključje, da je bila današnja razglasitev najboljših šahovskih mojstrov že drugo leto zapored na naši šoli. Naši šahisti so znova postali državni prvaki za leto 2000. Sledijo krožki iz OŠ Fram pri Mariboru, Jurija Dalmatina iz Krškega, Božidarja Jakca iz Ljubljane itd. Osrednji govornik na slavnostni razlgasitvi je bil predsednik šahovske zveze Slovenije Milan Kneževič, ki je poudaril pomen šahovske dejavnosti v osnovni šoli.

Praznični dan so najboljši šahisti sklenili v tekmovalnem duhu. Pomenili so se v finalnem tekmovanju ekip OŠ za super pokal. Zmagal je Stari trg ob Kolpi. Tako prehodni pokal bela dama za najboljši šahovski osnovnošolski krožek še naprej ostaja pri nas. Ponosni smo na naše šahiste in jim želimo, da bi bili tako uspešni še naprej.

Novinarski krožek
OŠ Stari trg ob Kolpi
Mentorica MARIJA VOLF

NA KMETIJI

Danes je bil prav poseben dan. Šli smo v vas Polje. Pogovarjali smo se o živalih, ki živijo na kmetiji. Šli smo tudi v hlev in živali pogledali čisto od blizu. Videli smo krave, bike, telička in kokoši. V drugem hlevu pa so bili prašiči. Gledali smo zajkljo, ki je imela mlade zajčke, pokrite z dlako. Sledilo je učenje. Vsaka skupina je dobila učni list in ga rešila. Potem smo se še malo poigrali in kmalu odšli nazaj v šolo. Hodili smo po gozdu, nato smo prišli na travnik in smo lahko tekli do igral, kjer smo se igrali. Čas je že bil za kosilo in podaljšano bivanje. Delali smo domače naloge. Danes je bil zame prav poseben dan, ki ga ne bom pozabila.

ANJA KOSTREVC, 2. r.
OŠ Krmelj

NAŠ PEVSKI ZBOR - Zelo smo ponosni na naš mladinski pevski zbor, saj se je pod vodstvom zborovodke Pavle Bunetič udeležil več revij in bil povsod pohvaljen in izbran za nadaljnje udejstvovanje. Udeležil se je občinske revije otroških pevskih zborov na Veliki Dolini, medobčinske revije šolskih zborov v Boštanju. Tu je bil izbran za nadaljnjo medobmočno revijo mešanih pevskih zborov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki je bila v Novem mestu. Nazadnje se je udeležil še 17. revije otroških in mladinskih pevskih zborov v Zagorju. In kaj so dosegli tam? Srebrno priznanje! (Novinarski krožek OŠ Dobova)

Saxo je ponovno dokazal, da se pojem mali avtomobil nikoli ne sme vzeti dobesedno.

Citroën saxo 1,4 VTS

Majhno, sladko zadovoljstvo

Čeprav je oznaka VTS pri prejšnjem modelu označevala najbolj opremljeno in najzmogljivejšo izvedbo, so pri prenovljenem saxoju z oznako VTS označili tudi manj zmogljivi model.

Novi saxo je zagledal luč dneva lani na frankfurtskem salonu. Pomlajen je znotraj in zunaj, poseben naglas pa so dali na povečanje varnosti, udobnosti, praktičnosti in bogatejši opremi. Na sprednjem delu so takoj opazna nova zaobljena svetlobna telesa in povečani ter v krom odeti Citroënov zaščitni znak. Nova žarometa sta skladno zaobljena in dajeta do 20 odstotkov več svetlobe, kar vpliva tudi na večjo varnost, zadnji pa so obarvani v živahnejše barve. Prednji in zadnji blatniki so s pomočjo plastike speljani navzven zato je vozilo videti veliko bolj agresivno. Spodnji del odbijača je pobarvan v barvi karoserije, kar mu daje elegantnejšo noto. In ker je vozilo namenjeno predvsem mestnim vožnjam, se ni čuditi, da so odbijači in vrata še dodatno zaščiteni z masivnimi plastičnimi, v črno obarvanjmi obrobami.

Čeprav na prvi pogled notranjost ne impresionira, je oblikovana in izdelana z veliko pozornostjo. Nova instrumentna plošča ima že serijsko vgrajen obratomer, merilec kilometrov z LCD zaslonom in digitalno uro. Nekoliko se boste morali navaditi le na postavitev stikal za električno odpiranje sprednjih stekel, ki sta postavljeni pokončno takoj za menjalnikom, saj tovrstna stikala vedno iščemo na vratih. Sedeži so udobni in prevlečeni v modernejše, živahnejše in predvsem kvalitetnejše materiale.

Saxo je ponovno dokazal, da se pojem "mali avtomobil" nikoli ne sme vzeti dobesedno. Avto je res majhen, nudi pa izredno veliko prostora tako za potnike kot za prtljago. Izredno prijazen do potnikov pa je tudi med vožnjo. Ob serijskem servo volanu se z njim izredno lahko manevrira v mestni gneči. Podvozje dobro požira neravnine in se odlično odziva tudi pri hitri vožnji, kjer je stabilen, pri pretiravanju pa se bo pričelo dvigovati zadnje notranje kolo. Takšen način vožnje odlično podpira tudi 1.361-kubični motor, ki razvije 75 KM in 111 Nm navora, 840 kg težko vozilo bo s tem motorje do 100 km/h pospešilo v 13 sekundah in drvelo po cesti tudi s hitrostjo 180 km/h. V povprečju boste porabili 7,5 litra goriva, ob zmernejši vožnji pa občutno manj. Pohvalim lahko tudi zavore, ki svojo nalogo odlično opravljajo.

Citroënov mali VTS vas tako navdušuje s svojimi odličnimi voznimi lastnostmi, francosko udobnostjo, športnim izgledom in razvaja z opremo, kjer smo pogrešali le klimatsko napravo, ki pa je na seznamu dodatne opreme. Še dodatno pa boste zadovoljni, ko vam bodo priznali dvanajstletno garancijo na prerjavenje in tri leta na obstojnost barve.

Majhno sladko zadovoljstvo je občutek, ki vas prevzame, ko zapustite saxo, kakor da bi pravkar pojedli košček odlične čokolade. Novi saxo vas preprosto naredi mlajšega in močnejšega.

Nova Nissan Almera

Stil in udobnost za pravo ceno

Več prostora v notranjosti, več elegance navzven za skoraj enako ceno - to so aduti, s katerimi namerava nova almera popraviti svoj položaj na lestvici prodaje.

Popolnoma razvita v Nemčiji in izdelana v angleškem Sunderlandu mora nova almera popraviti slab vtis. In to ji že na samem začetku uspeva z njeno nenavadno "surf tail" linijo. Avtomobil je že na prvi pogled izredno dinamičen, s samovoljnim valom na strehi pa vzbuja še več zaupanja. Na sprednjem delu prepoznamo značilno masko v obliki kril z velikim nissanovim znakom, zadnji del pa ima nekoliko spuščeno streho in povsem svojevrstni lučki. Na voljo je v 3- in 5-vratni karoserijski različici. Enoprostorna izvedba z imenom Tino bo na voljo prihodnje leto. Notranjost skriva veliko presenečenj glede funkcionalnosti in izkoriščanja prostora (super-utility).

Trenutno je almera na voljo s povsem novim 1,5-litrskim motorjem, ki razvije 90 konjev, in že iz primere znanim 1,8-litrski motorjem in 114 konji. Tudi menjalnika sta dva, saj si ob paketu opreme luxury (na voljo so še comfort, comfort plus in sport) ter 1,8-litrskim motorjem lahko privoščite tudi avtomatski menjalnik.

Varnost so pri nissanu razdelili na tri področja: vidno varnost (boljša svetlobna telesa, panoramska ogledala, zmanjšanje mrtvih točk), aktivno varnost (ABS, EBD in ojačevalnik zavorne moči, aktivni vzglavniki, sprednji in bočni zračni blazini, standardiziran ISOFIX sistem vpetja otroških sedežev) in pasivno varnost (večja trdnost karoserije z njenim dvodelnim konceptom).

Nissan z novo almero cilja predvsem na posameznike in mlade družine, ki si želijo nekaj novega. Almera prinaša vsekakor veliko svežine v najmočnejši razred, kjer kraljujejo evropski kompaktneži, ker pa je avto povsem razvit v Evropi, bo marsikateremu kupcu všeč njegova sveža oblika, opremljenost, izdelava in seveda najvažnejše - cena. Osnovna izvedba z 1,5-litrskim motorjem stane 2,350.000 tolarjev.

Avtomobil je že na prvi pogled izredno dinamičen.

VAG je odkupil Škodo

Nemški koncern VAG je z zneskom 300 milijonov dolarjev odkupil od češke vlade še zadnji 30-odstotni del delnic Škode. Čehi dolgo niso želeli Nemcem prodati deleža, ker pa ni bilo pravih ponudb, so popustili in Škodo prodali kar za 190 milijonov manj, kot so načrtovali. Istočasno je BMW uspel prodati Rover podjetju Phoenix, potem ko so v reševanje podjetja vložili devet milijard nemških mark.

•

Delovne obleke iz plastike

Vsi mazdini zaposleni bodo pričeli nositi nove delovne obleke, narejene iz starih plastenk. Tkanina, iz katere izdelujejo obleke, je sestavljena iz 70 odst. recikliranih plastenk od mineralne vode, preostalih 30 odst. pa je iz bombaža. Obleko bodo nosili vsi delavci v proizvodnji, označeni pa bodo s posebnimi ekološkimi oznakami.

•

Lotus Exige

Na temeljih modela elise sport, lotosovega dvosedežnika, ki uživa sloves enega izmed najzanimivejših športnih avtomobilov, saj ob majhni teži in veliki moči nudi prave dirkaške občutke, je izdelana še bolj strupena izvedba exige. Vozilo je težko vsega 780 kg, poganja pa ga 1,8-litrski motor s 195 konji, kar daje specifično moč 109 konjev na liter delovne prostornine in ob tem samo 4 kg na enega konja. Rezultat vsega je pospešek od 0 do 100 km/h za manj kot pet sekund in 220 km/h končne hitrosti. Karoserija je dobila še bolj agresivne linije, razširjene in povečane pa so tudi dimenzije platišč in pnevmatik. Exige se bo pričel prodajati že to poletje, cena v Nemčiji pa se vrti okoli 102.000 mark.

Mazda premacy 1,8i

Za dolge vikende

Prostorna in dobro opremljena mazda premacy je narejena na osnovi mazde 323. S svojim prihodom na tržišče je postala nočna mora za druščino evropskih enoprostornikov: multipla, zafira, scenic, picasso.

Premacy je narejen na osnovi najuspešnejšega družinskega modela 323. Povišana karoserija, dolga 429,5 cm, široka 170,5 in visoka 160 cm, omogoča primerno prostornost petim potnikom in prtljagi. Čeprav ji v razredu enoprostornikov prostornost ni največje orožje, se lahko po udobju primerja z vozili višjega razreda. Tudi originalnost ni na prvem mestu. Seveda, saj je na tržišče prišla med zadnjimi in od konkurentov pobrala le najboljše. To ni slabo, saj je mnogim kupcem na prvem mestu varnost, zmogljivost, kvaliteta izdelave...

Strokovnjaki tudi niso preveč eksperimentirali s tretjo klopjo, zato so vgradili le pet sedežev in pustili za njimi velik prtljažnik, ki lahko variira (odvisno od postavitve sedežev v prvi in drugi vrsti) od 420 do 2150 litrov. Razlog je preprost. Ljudje, ki si v vozilu želijo sedem sedežev, bodo kupili večji avto. Zato se premacy s svojo klinasto obliko hitro prelevi iz družinske limuzina v poslovni transporter.

Oprema je skladna in kvalitetna. Na armaturni plošči dominirajo štirje okrogli števci in množica opozorilnih lučk. Sedeži so odeti v kvaliteten in na otip prijeten material. Sedi se nižje kot pri scenicu in višje kot pri zafiri. Kot se za enoprostorce spodobi, ima premacy nešteto predalčkov in odlagalnih površin, tudi pod sprednjim parom sedežev. Že v osnovni izvedbi ste deležni dveh zračnih vreč, ABS, klimatske naprave, električnega pomika šip, daljinskega centralnega zaklepanja in strešnih nosilcev. Svetovna novost na spisku standardne opreme je aldehidni filter, ki vpija neprijetne vonjave in tako vzdržuje čist zrak v potniški kabini. Popis dodatne opreme pa je vsekakor še daljši. Kot pri vseh mazdah je tudi premacy ovit v t.i. family box, ki vključuje varnostno, večkrat ojačano strukturo karoserije v obliki treh črk H.

V motorni ponudbi so trije solidni 16-ventilski motorji: dva bencinska s prostornino 1,8 in močjo 100 in 114 KM ter turbodizel z neposrednim vbrizgom (2,0 DITD/90KM). Ne glede za kateri motor bo pod pokrovom ravno prava odločitev. Šibkejši streže s solidnim navorom pri nižjih vrtljajih, močnejši ima več konjskih moči, dizel pa ponuja umirjeno in varčno vožnjo. Dobre vozne lastnosti temeljijo na dobrem podvozju. Prednje in zadnje neodvisno obešanje z večkratnimi vodili jamči minimalno zanašanje in tendenco dobre stabilnosti ter smer tudi pri različnih obremenitvah. Povprečna poraba ob našem testiranju je znašala 9 litrov, varčnejši vozniki pa lahko porabijo tudi dva litra manj.

Mazda premacy je prostorna, vsestransko uporabna in elegantna enoprostorna kombi limuzina. Je izredno enostavna v vožnji, zaradi podaljšane medosne razdalje pa udobnejša od sestre 323, četudi je nastala na njeni osnovi.

Premacy je narejen na osnovi najuspešnejšega družinskega modela 323.

Nissan primera 1.6 16V, 1.8 16V in 2.0 16V

Poudarjeno neupadljiva

Nova generacija Nissanove primere je zadržala vse dobre lastnosti predhodnice in dobila cel kup novosti. Največja novost je povsem nov 1,8-litrski motor.

Nissan megane? Ne, nova primera. Evropski Japonec, primera, prihaja iz Nissanovih tovarne v angleškem Sunderlandu. Na sprednjem delu je izredno podoben lansko leto obnovljenemu kompaktnem Francozu. Podobno zaobljeni lučki, podobni obrisi na maski hladilnika s kromiranimi obrobami, skoraj družinska podobnost, kar ni čudno glede na to, da sta se lansko poletje Nissan in Renault združila. Dinamičen nos z modernima lučkama z bistrim steklom prihaja serijsko, za ksenonske luči je potrebno doplačati. Brez doplačila pa se je karoserija nove primere podaljšala za 92 mm. Čeprav je medosni razmak ostal enak, je v japonski limuzini izredno veliko prostora še, posebej za potnike na zadnji klopi.

Ne glede na podobno zunanjost je notranjost vse prej kot francoska. Pregleden kokpit brez nepotrebnih malenkosti je sestavljen iz kombinacije analognih in digitalnih števcev, vrhunski materiali za sedeže, ki so nekoliko večji in bolj po meri evropskih voznikov, obloge vrat, odlična izdelava... Potniški prostor je neprimerljivo lepši in boljši kot pri predhodniku, glede na željo kupcev pa ga okrasijo z lesenimi ali aluminijastimi dodatki. Predelana je tudi sredinska konzola, kjer je nameščena klimatska naprava v dveh delih.

Povsem nov je 1,8-litrski motor, ki razvija solidnih 114 konjskih moči in že sedaj ustreza strogim normam E4, ki bodo pričele veljati leta 2005. Motor je tudi izredno elastičen, ravno pravšnji za vožnjo po mestu ali izven njega. Japonci stavijo, da bodo največ primer prodali ravno s tem motorjem, na tržišču pa je že tudi nova almera z enakim motorjem. S tem motorjem 1.235 kg težko vozilo pospeši do 100 km/h v 11 sekundah in v povprečju porabi 7,5 l goriva. Močnejši 2-litrski motor razvije močnih 140 konjev, ki so vedno pripravljeni prenašati visoke obrate in se boriti z vsemi tekmeci na cesti. Do 100 km/h pospeši v 9,5 sekundah, kazalec pa se ustavi pri številki 215 km/h, po podatkih potovalnega računalnika (je izredno natančen) v povprečju ne porabi več kot 9 litrov. Ob njuju pa sta v ponudbi še 1,6-litrski motor s 100 konji, ki je nekoliko prešibak in ga je potrebno bolj priganjati, nato pa se vam maščuje z višjo porabo. Za umirjene voznike pa je priporočljiv 2-litrski turbo dizelaš, ki razvije povsem solidnih 90 konjev.

Podvozje, ki je že prej spadalo med najboljše v razredu, je predelano le z namenom zmanjšanja hrupa. Veliko pozornosti so posvetili temu, da noben zamenjan element ne bi poslabšal dobrih voznih lastnosti. Cilj je bil dosežen in tako je vozilo tišje kar za 45 odstotkov, ob tem pa je lega na cesti še vedno odlična, saj je vozilo v zavoju izredno dolgo nevtralno. Tudi ob naglem odvzemu plina zadka ne bo odneslo, če pa vseeno pretirate, se lahko zanesete na natančen volan.

V serijski opremi že dobite štiri zračne vreče. Stranska sedaj ščitita tudi glavo. ABS-u in EBD-ju pomaga mehanski sistem, ki povečuje silo zaviranja in reagira na hitro pritiskanje stopalke za zavoro in v zelo kratkem času doseže maksimalno silo pritiska. Zaradi tega se primera iz 100 km/h zaustavi v 39 m.

Nissan se je ponovno pripravljen spopasti z evropsko konkurenco. Tokrat ne le z obilico opreme, ampak tudi z sodobnim izgledom, odličnimi motorji, dobro končno izdelavo in privlačno cenovno paleto, ki se prične že pri treh milijonih.

Na sprednjem delu je izredno podoben lansko leto obnovljenemu kompaktnemu Francozu.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 8.VI.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.30 Mostovi
9.00 Pod klobukom
9.50 Zgodbe iz školjke
10.25 Otroška oddaja
10.45 National Geographic
11.35 Naravni parki
12.05 Naokoli po Nemčiji
13.00 Poročila
14.10 Tedenski izbor
Portret
15.00 Zoom
16.30 Poročila
16.45 Na liniji
17.20 Lažnivi Kljukec, 6/6
17.45 Svet čudes, dok. serija
18.05 Zvok, gas.-dok. oddaja
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Tednik
21.05 Turistična oddaja
21.25 Osmi dan
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Gibljive slike
23.25 Vietnamska vojna

SLOVENIJA 2

7.30 Vremenska panorama - 9.25 Videospotnice - 10.00 Dr. Sommerfeld, nan. - 10.50 Grace na udaru, nan. - 11.10 Murphy Brown, nan. - 12.25 Svet poroča - 12.55 Tenis - 16.00 Košarka - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Podeželski utrip, nad. - 19.00 Nenadoma Susan, nan. - 19.30 Videospotnice - 20.05 Na robu, šport. serija - 20.30 Paul Merton predstavlja, 4/15 - 20.50 Imago Sloveniale - 21.20 Poseben pogled - 23.45 Miles David

KANAL A

8.20 Dogodivščine Rokca in Binča, ris. - 9.20 Rosalinda, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Adrenalina - 13.30 Princ z Bel Aira, nan. - 14.00 Jake in debeluh, nan. - 15.00 Oprah show - 15.55 Ricki Lake - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Vrnitev v Hyperion, nan. - 20.50 Srce na preizkušnji, film - 22.40 Bob, nan. - 23.15 Svilene sence, nan - 0.15 Dannyjeve zvezde - 1.15 Odklop

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Labirint strasti, nad. - 12.20 Kdo je tvoj očka? dok. oddaja - 13.50 Damon, nan. - 14.20 Diagnoza: umor, nan. - 15.15 Zakon v L.A., nan. - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Labirint strasti, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV dober dan - 21.00 Vikend pri Berniju, film - 22.40 Prijatelji, nan. - 23.10 Nikita, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.30 Na zdravje!, nan.

GAJBA TV

9.30 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Skoraj popoln par, film - 16.30 Služba in družba, nan. - 17.00 Odpadnik, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Zgodbe južnih morij, nan. - 20.10 Sosedovo dekle, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Fitz, nan. - 0.00 Glavni na vasi, ser. - 0.30 Dragi John, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.40 Risanka - 18.00 Iz združenja - 18.30 Prva pomoč - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.25 Oder občutkov

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Labirint strasti (serija) - 14.00 Poročila - 14.10 Najboljši udarec (film) - 16.05 Živeti z... - 16.30 Trenutek spoznanja - 17.00 Hrvaška danes - 17.30 Alpe-Donava-Jadran - 18.00 Hrvaška kult. dediščina - 18.35 Kolo sreče - 19.05 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Ukradeno otroštvo, dok. oddaja - 20.45 Flamenco puro - 21.35 Pol ure kulture - 22.05 Odprto - 22.55 Poročila - 23.10 Portret - 0.05 Ljubljeni prijatelj (film); 1.45 Saigon - leto mačke (film); 3.30 Čas je za jazz; 4.35 Mali vojak (film)

HTV 2

8.00 Turistične panorame - 9.10 Labirint strasti (serija) - 9.50 Sto konjenikov (film) - 11.40 Cesarstvo divjine - 12.00 Zvezdni prah - 12.30 Potovanja (dok. serija) - 13.30 Pacific Palisades (serija) - 14.15 Newyorška policija (serija) - 15.00 Pravica za vse (serija) - 15.55 Vesti za gluhe in naglušne - 16.00 Cesarstvo divjine - 17.00 Deček odkriva svet (serija) - 17.30 Hugo - 18.00 Nismo sami (dok. serija) - 19.00 Panorama županij - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Kviz - 20.30 Seinfeld (serija) - 20.55 Urgenca (serija) - 21.50 Kviz - 22.20 Srečanje v mesečini (film) - 0.00 Umetnine svetovnih muzejev

PETEK, 9.VI.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.30 Duhovni utrip
8.50 Otroške oddaje
9.30 Lažnivi Kljukec, 6/6
9.40 Na liniji
10.15 Svet čudes, dok. oddaja
10.30 Zvok, glas.-dok. serija
11.00 Slovenski magazin
11.30 Nevillov otok, drama
13.00 Poročila
13.30 Tedenski izbor
Osmi dan
14.00 Vietnamska vojna
15.00 Alpski večer
16.00 Mostovi
16.30 Poročila
16.45 Lahkih nog naokrog
17.45 Humanistika
18.20 Dosežki
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Petka
21.15 Deteljica
21.25 TV Poper
22.05 Odmevi, šport
23.00 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

7.30 Vremenska panorama - 9.10 Videospotnice - 9.45 Podeželski utrip, nan. - 10.35 Na robu, šport. serija - 11.00 Paul Merton predstavlja, 4/15 - 11.20 Strogo zaupno, film - 12.55 Tenis - 16.45 Metropolis, oddaja o filmu - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Spoznavajmo, dok. serija - 19.00 Med valovi - 19.30 Videospotnice - 20.05 Will Shakespeare, ang. nad., 2/6 - 21.00 Grace na udaru, am. nan. - 21.20 Bajo Bandera, film - 23.05 Ulica upanja 413, nan. - 23.50 Oz, am. nad - 0.40 Noč z Dickom, am. nan.

KANAL A

8.20 Risanka - 9.20 Rosalinda, pon. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 Princ z Bel Aira, nan. - 14.00 Jake in debeluh, nan. - 15.00 Oprah show - 15.55 Ricki Lake - 16.50 Angela, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Mladoporočenci - 20.30 Zmenkarije - 21.00 Simpatije, nad. - 22.00 Nabriti kanoni, film - 23.45 Svilene sence, nan. - 0.40 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Labirint strasti, nad. - 12.20 TV dober dan - 13.50 Damon, nan. - 14.20 Diagnoza: umor, nan. - 15.15 Zakon v L.A., nan. - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Labirint strasti, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 V navzkrižnem ognju, am. film - 21.45 Komandosi, nan. - 22.45 Milenium, nan. - 23.45 Sinovi groma, nan.

GAJBA TV

9.30 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Skoraj popolni par, nan. - 16.30 Služba in družba, nan. - 17.00 Odpadnik, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Zgodbe južnih morij, nan. - 20.10 Melrose Place, nan. - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Fitz, nan. - 0.00 Glavni na vasi, ser. - 0.30 Dragi John, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Najspot - 17.50 Kulturni pregled - 18.20 Kmetijski nasveti - 19.00 Novice - 19.15 Rezerviran čas - 19.30 24 ur - 20.00 Glasbena oddaja - 21.00 Novice - 21.20 Prva pomoč - 21.35 Motosport mundial

HTV 1

7.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Labirint strasti (serija) - 13.25 Potovanja a la carte - 14.00 Poročila - 14.10 Maščevanje mevž (film) - 16.00 Televizija o televiziji - 16.30 Dok. film - 17.00 Hrvaška danes - 17.30 Kmetijski nasveti - 18.00 5.000 km skozi Mehiko - 18.30 Kolo sreče - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 007 Tedenski pregled - 21.00 Boter 2 (film) - 0.20 Poročila - 0.40 Meja smrti (film); 2.10 Vrnitev iz pekla (film); 5.00 McCabe in gospa Miller (film)

HTV 2

9.05 Labirint strasti (serija) - 9.50 Zaliv grmenja (film) - 11.40 Cesarstvo divjine - 12.05 Pol ure kulture - 12.35 Nismo sami (dok. serija) - 13.35 Plen (serija) - 14.20 Urgenca (serija) - 15.05 Hišice v cvetju (serija) - 15.55 Poročila za gluhe in naglušne - 16.00 Portret - 17.00 Criss cross (serija) - 17.30 Hugo - 18.00 Briljanteen - 19.00 Panorama županij - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Leta nočnih morij (serija) - 21.25 Latinica - 23.25 Čas je za jazz - 0.20 Umetnine svetovnih muzejev

SOBOTA, 10.VI.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.30 Zgodbe iz školjke
9.00 Radovedni Taček
9.15 Pod klobukom
10.00 Nepozabno poletje, film
11.30 Klapa zahodnega dela, nad.
12.00 Tednik
13.00 Poročila
13.50 Petka
15.00 Le Petit Maman, avstr. film
16.30 Poročila
16.45 Fračji dol, nan.
17.10 Mozartova družčina
17.50 Na vrtu
18.20 Novi raziskovalec, 6/13
18.50 Risanka
19.00 Danes
19.05 Utrip
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Ta grad ljubljanski
20.45 Slovenska popevka 2000
22.45 Poročila, šport
23.15 Vrtiljak, nan., 4/10
23.45 Hrošči, nan., 19/20
0.35 Umori na Rainbow Drive, film

SLOVENIJA 2

7.30 Vremenska panorama - 8.50 Videospotnice - 9.25 V telovadnici, nad. - 9.50 Nevarni zaliv, nan. - 10.40 Svetnik, nan. - 11.30 Štafeta mladosti - 13.00 Šport: Košarka; 14.25 Tenis; 16.30 Odbojka; 17.55 Gimnastika - 19.30 Videospotnice - 20.00 Nogomet - 23.00 Svetnik, nan., 22/43 - 23.45 Sobotna noč - 1.45 Šok, šved. nan.

KANAL A

8.00 Risanka - 10.00 Družinske zadeve, nan. - 10.30 Nora hiša, nan. - 11.00 Brooklynski most, nan. - 11.30 Mladoporočenci - 12.00 Misija nemogoče, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Utišane govorice, film - 15.40 Ned in Stacey, nan. - 16.10 Divja Amerika, dok. nan. - 17.15 Divji svet, nan. - 18.10 Življenjska priložnost, kviz - 19.00 Dellaventura, nan. - 20.00 Mogočni racmani, film - 22.00 Čez rob, film - 23.45 Morilci in priče, film - 1.45 Atlantis

POP TV

8.00 Risanke - 9.00 Hroščeborgi, nan. - 9.30 Pri Addamsovih, nan. - 10.00 Knjižni molj, nan. - 10.30 Košarkarji, nan. - 11.00 Navihanka, nan. - 11.30 Mala čarovnica, nan. - 12.00 Modna popotovanja - 12.30 Gospod Roberts, film - 14.30 Mistralova hči, nad. - 15.30 Mala Daniela, nad. - 16.30 Pop'n'roll - 17.30 Vozniško dovoljenje, film - 19.15 24 ur - 20.00 Večno mlad, film - 21.55 Urgenca, film - 22.55 Udarci pravice, nan. - 23.55 Mala prodajalna groze, film

GAJBA TV

16.00 Mati Tereza, film - 18.00 Beverly Hills, nad. - 19.00 Maggie, nan. - 19.30 Veronikine skušnjave, nan. - 20.00 Stražar, nad. - 21.00 Dosjeji X, nan. - 22.00 Leni psi, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Glasbena oddaja - 17.55 Kako biti zdrav? - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz združenja - 20.30 Posavski obzornik - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 22.15 Najspot

HTV 1

7.45 Tv spored - 8.05 Program za otrroke - 12.00 Poročila - 12.35 Film - 14.15 Hruške in jabolka - 14.55 Poročila - 15.10 Beverly Hills (serija) - 16.10 Melrose Place (serija) - 17.00 Turbo limac show - 18.30 Opera Box - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Zabavni program - 21.05 Boter 3 (am. film) - 23.55 Poročila - 0.15 Mini serija - 3.05 Filmi

HTV 2

9.30 Tv spored - 9.00 Ugani, kdo pride na večerjo (film) - 11.30 Dok. film - 13.10 Briljanteen - 14.00 M.A.S.H. (am. film) - 15.55 Črnobelo v barvi - 18.55 Povabilo - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Serija - 21.00 Frasier, serija - 21.25 Svet zabave - 21.55 Pravi čas - 23.25 Svetovni muzeji

NEDELJA, 11.VI.

SLOVENIJA 1

8.00 Živžav
Risanke
9.35 Pleme, nan.
10.05 Ozare
10.10 Dlan v dlani
11.00 Svet morij, serija
11.30 Obzorje duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila
13.25 Pomagajmo si
13.55 Turistična oddaja
14.15 Slovenska popevka 2000
16.05 Prvi in drugi
16.30 Poročila
17.45 Alpe-Donava-Jadran
18.15 Čebelarska zgodba
18.45 Risanka
18.50 Žrebanje lota
19.00 Danes
19.05 Zrcalo tedna
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Zoom
21.40 Intervju
22.35 Poročila, šport
23.00 Plesni teater Ljubljana

SLOVENIJA 2

7.30 Vremenska panorama - 8.10 Videospotnice - 8.40 Metropolis, oddaja o filmu - 9.25 Noro zaljubljena, nan. - 9.45 Nevarni zaliv, nan. - 10.35 Popolna tujca, nan. - 11.00 Zvezde Hollywooda - 11.25 Med valovi - 12.00 Policija - 12.30 Mednarodno tekmovanje pevskih zborov - 13.45 Mednarodni atletski miting - 14.15 Nogomet - 16.30 Gimnastika - 17.45 Nogomet - 22.00 Šport v nedeljo - 23.30 Tenis

KANAL A

8.00 Risanka - 10.00 Družinske zadeve, pon. - 10.30 Nora hiša, nan. - 11.00 Brooklynski most, nan. - 11.30 Zmenkarije - 12.00 Nemogoče, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Nori konj, film - 15.50 Klik: Vitezi za volanom; Miza za pet; Do ušes zaljubljena - 19.00 Duh bojevnika, nan. - 20.00 Mogočni racman, film - 22.00 Stilski izziv - 22.40 Nevesta, film

POP TV

8.00 Risanke - 9.00 Hroščeborgi, nan. - 9.30 Pri Addamsovih, nan. - 10.00 Knjižni molj, nan. - 10.30 Košarkarji, nan. - 11.00 Navihanka, nan. - 11.30 Pop'n'Roll - 12.30 Mantahan bo moj, nad. - 13.30 Zimski gost, film - 15.30 Mala Daniela, nad. - 16.30 Dvojčici, nan. - 17.00 Modna popotovanja - 17.30 Poredna dvojčka - 19.15 24 ur - 20.00 Maverik, film - 21.45 Športna scena - 23.00 Fun Ball - 23.30 Šola golfa - 0.00 Nova rešitev, flm

GAJBA TV

16.00 Pot v Avstralijo, film - 18.00 Beverly Hills, nad. - 19.00 Maggie, nan. - 19.30 Veronikine skušnjave, nan. - 20.00 Stražar, nad. - 21.00 Dosjeji X, nad. - 22.00 Bratov poljub, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.25 Belokranjski obzornik - 19.00 Novice - 19.15 Od sobote do sobote - 19.30 24 ur - 20.00 Moj kraj - 20.30 Smo dobri gospodarji? - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.20 Kmetijski razgledi - 21.35 Kako biti zdrav?

PONEDELJEK, 12.VI.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
Utrip
8.20 Zrcalo tedna
8.40 Pomagajmo si
9.15 Lahkih nog naokrog
9.55 Dogodivščine iz živalskega vrta
10.40 Humanistika
11.15 Dosežki
11.35 Na vrtu
12.00 Novi raziskovalec, serija, 6/13
12.25 Prvi in drugi
13.00 Poročila
13.30 Ljudje in zemlja
14.20 Polnočni klub
15.30 Gibljive slike
16.00 Dober dan, Koroška
16.30 Poročila
16.45 Portret
17.45 Volja najde pot
18.35 Žrebanje 3 x 3 plus 6
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Hotel ob Vrbskem jezeru, nem. nan., 3/33
21.00 Ko nam je žoga padla na glavo
22.00 Odmevi, kultura, šport
23.00 Gospodarska panorama

SLOVENIJA 2

7.30 Vremenska panorama - 7.45 Videospotnice - 8.20 Will Shakespeare, nad. - 9.10 Spoznavajmo, dok. serija - 10.00 Nogomet - 12.20 Euronews - 12.45 Sobotna noč - 14.45 Policija - 15.15 Košarka - 16.45 Motociklizem - 17.45 Nogomet - 23.00 Brane Rončel izza odra - 0.25 Krhkost, niz. film

KANAL A

8.15 Risanka - 9.15 Angela, pon. - 10.10 Luz Maria, film - 11.00 Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Princ z Bel Aira, nan. - 14.00 Jake in debeluh, nan. - 15.00 Ricki Lake, pogovorna oddaja - 15.55 Oprah show - 16.50 Angela, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Stilski izziv - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Po krivem obsojen, film - 22.00 Zvezdna vrata, nad. - 23.00 Bob, nan. - 23.40 Svilene sence, nan. - 0.40 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Tri ženske, pon. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Labirint strasti, nad. - 12.20 Športna scena - 13.50 Damon, nan. - 14.20 Diagnoza: umor, nan. - 15.15 Zakon v L.A., nan. - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Labirint strasti, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Sivi metulj, film - 21.45 Raztresena Ally, nan. - 22.40 Prijatelji, nan. - 23.10 Nikita, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan.

GAJBA TV

9.30 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Skoraj popolni par, nan. - 16.30 Služba in družba, nan. - 17.00 Odpadnik, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Zgodbe južnih morij, nan. - 20.10 Vidiva se zjutraj, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Fitz, nan. - 0.00 Glavni na vasi, ser. - 0.30 Dragi John, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.00 Rezerviran čas - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Pokličite župana - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Moj kraj, ponov. - 21.45 Mreža, oddaja o računalništvu

TOREK, 13.VI.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.30 Mostovi
9.00 Japonske pravljice
9.15 Risanka
10.00 Najlepše počitnice, nad.
10.25 Portret
11.15 Volja najde pot
12.05 Hotel ob Vrbskem jezeru, nem. nan., 3/33
13.00 Poročila
13.40 Alica, kult. magazin
14.10 Ko nam je žoga padla na glavo
15.00 Gospodarska panorama
16.00 Prisluhnimo tišini
16.30 Poročila
16.45 Zlatko Zakladko
17.00 Kako rada imam šolo, nan., 23/26
17.15 Moja žival in jaz, nan., 23/26
17.45 Besede
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Razkošje, nan.
21.00 Aktualne teme
22.00 Odmevi, šport
23.00 Zonder Zelda, drama

SLOVENIJA 2

9.25 Videospotnice - 10.00 Nogomet - 12.20 Euronews - 16.15 Mamica, fr. film - 17.45 Nogomet - 23.00 Svet poroča - 23.30 Angeli po tuji volji - svet kastratov

KANAL A

8.15 Risanka - 9.15 Angela, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 Princ z Bel Aira, nan. - 14.00 Jake in debeluh, nan. - 15.00 Ricki Lake, pogovorna oddaja - 15.55 Oprah show - 16.50 Angela, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Otok dr. Moreauja, film - 21.45 Nizki udarci, nad. - 22.40 Bob, nan. - 23.15 Svilene sence, nan. - 0.15 Dannyjeve zvezde - 1.15 Odklop

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Tri ženske nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Labirint strasti, nad. - 12.20 Raztresena Ally, nan. - 13.50 Damon, nan. - 14.20 Diagnoza: umor, nan. - 15.15 Zakon v L.A., nan. - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Labirint strasti, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Oprana čast, film - 21.45 Raztresena Ally, nan. - 22.35 Prijatelji, nan. - 23.10 Nikita, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan.

GAJBA TV

9.30 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Skoraj popolni par, nan. - 16.30 Služba in družba, nan. - 17.00 Odpadnik, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Zgodbe južnih morij, nan. - 20.10 Zapornika na begu, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Fitz, nan. - 0.00 Glavni na vasi, ser. - 0.30 Dragi John, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.45 Risanka - 18.00 Mreža, oddaja o računalništvu - 18.30 Šport - 19.00 Novice - 19.15 Rezerviran čas - 19.30 24 ur - 20.00 Misija, film - 21.35 Novice - 22.00 Pokličite župana, pon.

SREDA, 14.VI.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
Odmevi
8.30 Dober dan Koroška
9.00 Risanke
9.50 Zlatko Zakladko
10.05 Kako rada imam šolo, nan., 23/26
10.20 Moja žival in jaz, nan., 23/26
10.30 Besede
11.30 Obzorje duha
12.05 Razkošje, nad.
13.00 Poročila
13.40 Nepozabno polrtje, film
15.10 Aktualne teme
16.00 Mostovi
16.30 Poročila
16.45 Male sive celice
17.45 National geographic, ser., 5/13
18.45 Risanka
19.00 Kronika
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Sedmi pečat, film
21.30 Polni!!!
22.00 Odmevi, kultura, šport
23.00 Komorni ansambel Slovenicum

SLOVENIJA 2

7.30 Vremenska panorama - 9.25 Videospotnice - 10.00 Nogomet - 12.20 Euronews - 14.05 Folkart - 16.05 Dimni signal, aam. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Dr. Sommerfeld, nan. - 19.00 Šef, nan., 4/6 - 19.30 Videospotnice - 20.00 Nogomet - 23.00 Sophie in sanjač, am. film

KANAL A

8.15 Risanka - 9.15 Angela, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Princ z Bel Aira, nan. - 14.00 Jake in debeluh, nan. - 15.00 Ricki Lake, pogovorna oddaja - 15.55 Oprah show - 16.50 Angela, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Film po izbiri gledalcev - 22.30 Vsi županovi možje, nan. - 23.00 Will in Grace, nan. - 23.40 Bob, nan. - 0.15 Miami vice, nan. - 1.15 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Labirint strasti, nad. - 12.20 Raztresena Ally, nan. - 13.50 Damon, nan. - 14.20 Diagnoza: umor, nan. - 15.15 Zakon v L.A., nan. - 16.15 Tri ženske, nan. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Labirint strasti, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Policijska družina, film - 21.45 Raztresena Ally, nan. - 22.35 Prijatelji, nan. - 23.10 Nikita, nan - 0.00 M.A.S.H., nan.

GAJBA TV

9.30 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Na zdravje, nan. - 16.30 Služba in družba, nan. - 17.00 Odpadnik, nan. - 18.00 Zvezdna vrata, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Zgodbe južnih morij, nan. - 20.10 Vse, kar si želiš, film - 22.30 Živa-magazin - 23.0 Fitz, nan. - 0.00 Glavni na vasi, ser. - 1.00 Dragi John, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.30 Misija, film - 18.30 Smo dobri gospodarji? - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Prva pomoč - 20.30 Rezerviran čas - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Slovenci na Antarktiki - 21.45 Vesele tačke

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

NAGRADNA KRIŽANKA 23

				DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	FRANCOŠKI KOLESAR (TRENUTNO ŠT.1 NA SVETU; LAURENT)	GRŠKA ČRKA	VOTLINA, JAMA	SLANO JEZERO V OSREDNJI AZIJI	KDOR SANJARI	MOČNO RAZSTRELIVO (TRI-NITRO-TOLUEN)	OČE
				OJDIPOVA MATI IN ŽENA							
				VRSTA PLEVELA (ŠČIR)							
				BLIŽNJI VZHOD / KRAJ PRI ZADRU							
										PRISTOJBINA ZA BLAGO, KI SE POBIRA PRI MITNICAH	OGLAS, OBJAVA V ČASNIKU
AVTOR: JOŽE UDIR	GOLJUF	OPNA	DESNI PRITOK Z. MORAVE / JUŽNI SADEŽ					NEKDANJI TOMOSOV AVTO / DRŽAVA V PIRENEJIH			
IME IGRALCA SEVERJA						KAR OZNAČUJE RAVNANJE GLEDE NA POTEK / KRINKA					
KULTURNA RASTLINA (VLAKNAI)				TRAVNIŠKA RASTLINA / OKRASNA RASTLINA (ŠKRNICELJ)					TONE SVETINA / OBER		
V ASTROLOG. LUNINO ŠTEVILO							IME PESNIKA ZAJCA / ZBOR				
ZMES VODE IN PENILNEGA SREDSTVA					SOVA, KI SKOVIKA						
KRALJI V PERGAMONU					DESNI PRITOK KOLPE NA HRVAŠKEM						
PLEME					NAJVIŠJI VRH V TURČIJI						

NAGRADE V ARTIČE, TREBNJE IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 21. nagradne križanke izbral **Sašo Petelinc iz Artič, Slavko Kukman iz Trebnjega** in **Sonjo Požar iz Novega mesta.** Petelinčevi je pripadla denarna nagrada, Kukmanova in Požarjeva pa bosta za nagrado prejeli knjigo. Nagrajenkam čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 19. junija na naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto,** s pripisom **"križanka 23".** Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 21. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 21. nagradne križanke se brano, v vodoravnih vrsticah, glasi: STROJAR, KRASOTA, DIKOLON, TALK, TELO, JATA, SLUGINJA, OV, VILAR, LJUBA, EMILIJA, KOT, TIPIKA, SAGA, ETAT, MLINAR, KANE, ALTANA.

ANSAMBEL VRISK je pred kratkim izdal kaseto in zgoščenko pri založbi kaset in plošč RTV Slovenija s tipičnim pomenljivim dolenjskim naslovom "Cviček ni navaden striček". V petletnem delovanju je to njihova že tretja kaseta, na kateri je kar 17 pestrih viž. Skladbe kot Cviček ni naveden striček, Srce odprira svet, Kadar jablane zacveto, Njegove melodije pa not nič nimajo, Cestna svetilka so že naletele na dober odmev pri poslušalstvu. (J. A.)

STAROSTNIKI PREŽIVELI LEPO POPOLDNE - Krajevna organizacija Rdečega križa Straža je ob pomoči OŠ Vavta vas v soboto, 20. maja, v prostorih vavtovške osemletke pripravila vsakoletno srečanje sterostnikov. Številni zadovoljni in nasmejani obrazi udeležencev so zgovorno pričali, da so starostniki veseli tovrstnih druženj, saj po dolgem času ponovno srečajo svoje prijatelje in znance, pokramljajo z njmi, obudijo lepe spomine in tako pozabijo na morebitne skrbi, težave in bolezni. Ob prijetnem kulturnem programu učencev šole, veselih vižah harmonikarja in vzpodbudnih besedah predsednice krajevne organizacije Straža Marije Zupančič in ostalih jim je to prav gotovo uspelo. (Foto: D. Vuica; Besedilo: D. Žagar)

ŠESTDESETLETNICA MATURE - V Novem mestu so se minuli četrtek srečali maturanti novomeške Gimnazije šolskega letnika 1933/40. Enajst nekdanjih sošolcev, žal dveh še živečih njihovih profesorjev ni bilo, je bilo nad prenovljeno Gimnazijo zelo navdušeno, prav tako pa tudi nad bogatim knjižnim darilom, ki jim ga je podarila ravnateljica Helena Zalokar. V spomin na ta dogodek je nastala pričujoča fotografija: v prvi vrsti od leve proti desni stoje Frančiška Kočevar, Ana Gregorec, Vera Hebar, Pavla Kavčič, Vilma Bukovec (primadona ljubljanske opere) in Ljudmila Šoulavy, ki je minuli teden ponovno postala trebanjska graščakinja; v drugi vrsti pa od leve proti desni Ivan Marinček (filmski snemalec), organizatorka srečanja Slavica Gartner, Franc Poderžaj in Dušan Povh (filmski režiser). Proslavljanje 60-letnice mature so maturanti nadaljevali v gostišču Mrak. (Foto: M. Kotnik)

URŠENSKI ABRAHAMI POSLEJ AHASVERJI - Uršenski Abrahami (letnik 1940) so se letos zbrali že 11-ič zapored. V soboto, 3. junija, so krenili na pohod z Uršnih sel na Smuk nad Semičem, kjer je v baročni cerkvici sv. Lenarta nastala tudi ta fotografija. Druščina ohranja tradicijo in značilnosti svojega kraja, Uršnim selom so oskrbeli tudi grb in zaščitni znak - uršensko butaro. Letos so začeli akcijo za oživitev Beča, gozdne kraške vrtače s talno vodo, ki je posebnost tega kraja. Od letos naprej se imenujejo Klub uršenskih Ahasverjev. (Foto: Pavle Florjančič)

ŠE JE ČAS ZA OBRAZCE IN ZAHTEVKE

LJUBLJANA - Slovenska vlada je 1. junija sprejela sklep o enomesečnem podaljašnju roka za oddajo osnovnih obrazcev o kmetijskem gospodarstvu. Do prvega roka, 30. maja, je namreč obrazce oddalo nekaj manj kot 50.000 od pričakovanih 80.000 upravičencev. Kmetijska gospodarstva morajo torej do konca junija oddati obrazce, saj brez tega ne bodo mogla uveljavljati in vlagati zahtevkov za denarne pomoči v kmetijstvu. Za te namene bo iz državnega proračuna letos skupno na razpolago nekaj manj kot 19 milijard tolarjev. Podaljšanje velja za vse in ne le za tiste, ki so do 30. maja oddali zahtevek za posestne liste in mapne kopije na geodetski upravi, kot je bilo sprva rečeno.

SREČANJE TOPLIŠKIH STAROSTNIKOV

DOLENJSKE TOPLICE - V osnovni šoli Dolenjske Toplice so se v petek, 2. junija, srečali občani, stari nad 70 let. Prisrčnega druženja, ki se ga je udeležilo lepo število starostnikov, je bilo skrbno pripravljeno. Za to je zaslužen krajevni odbor Rdečega križa, katerega že več let uspešno vodi Božena Povasovič, ki goji stike z aktivistkami po okoliških vasch. Na srečanju so predstavili tudi svoje delo, ki je lahko za zgled marikateri organizaciji. Vsi aktivisti so s srcem vezani na ljudi, ki jih obiskujejo v imenu organizacije, posebno skrb pa posvečajo tudi siromašnim družinam. Petkovo srečanje je starostnikom veliko pomenilo, saj se vidijo le še ob tovrstnih priložnostih.

FILATELISTI SE PREDSTAVIJO

NOVO MESTO - V veliki čitalnici novomeške Knjižnice Mirana Jarca bo v danes, 8. junija, ob 19. uri svojo dejavnost predstavilo Filatelistično društvo Novo mesto. Gost večera bo predsednik društva Alojz Tomc, ki bo ob tej priložnosti predstavil tudi zbornik, ki je izšel ob 50-letnici delovanja društva.

Suhokranjski drobiž

VETERANI - Kljub častitljivi starosti se dvorski veterani zelo dobro držijo. Redno sodelujejo pri akcijah, ki jih pripravlja gasilsko društvo, udeležujejo se raznih proslav in tudi tekmovanj. Veterani so zaslužni gasilci, ki so z večletnim delom v gasilski organizaciji dokazali pripadnost tej humanitarni or-

ganizaciji. Med te sodijo tudi najstarejši ter ustanovni član društva Mirko Repar (v sredi), Stane Glavan (levo) in Karol Glavič, ki so v nedeljo dosegli še en lep uspeh: prvo mesto na veteranskem tekmovanju v Ratežu (na sliki).

LETOS FRANC VIDMAR - Tudi letos je bila rekordna udeležba na kolesarskem popotovanju po rimski cesti, ki ga organizirajo TD Ivančna Gorica, TD Suha krajina in KD Dvor. V množici 115 kolesarjev, ki so prišli na cilj, je bil letos najstarejši Franc Vidmar, najmlajši pa Miha Zupančič. Oba sta od organizatorjev prejela praktično darilo, ki ga je poklonilo podjetje Novoles. Posebno darilo so prejeli tudi kolesarji, ki so pot od Ivančne Gorice do Dvora prevozili peštič. To so bili Franc Grum, Slavko Koncilja, Vlado Kostevc, Slavko Mirtič, Alenka Može, Franci, Štefka in Darja Murn, Miha Potočar, Aleš Repar, Leopold Sever, Marko Špec, Miha Zupančič ter kolesarja in sponzorja Ludvik Legan in Anton Zupančič.

Neutrudni predelovalec hroščev

1200 ur za izdelavo tricikla

SOTESKA - Egidij Jarc je strojni inženir in ima obrt za fino brušenje orodja za lesno obdelavo, ves svoj prosti čas pa neutrudno namenja za predelavo priljubljenih volkswagnov (VW). Tako ima sedaj v kabriolet predelanega 33 let starega VW hrošča in kamionet, ki je star 32 let.

Gotovo največ zanimanja in občudujočih pogledov vzbuja njegov tricikel (Trike). Iz starega hrošča letnika 1975 je popolnoma prenovil zadnji del podvozja, menjalnik in motor, prvi del tricikla pa je izdelal doma. Sedanji hrošč ima tako dva sedeža, vožnja z njim pa je zelo udobna in varna, primerna za križarjenje, še posebej ob morju. Lahko bi rekli, da je prav vsak njegov del unikat, z njim pa je moral opraviti tudi atest. Za izdelavo lepotca, ki izgleda, kot da je pravkar prišel iz tovarne, je Egidij v dveh letih porabil 1200 ur prostega časa, pri delu pa mu je pomagal Stane Smodiš iz Šmarja-Sapa.

Odlični mojster iz Soteske je tudi član kluba "VW Hrošč - Old Timer Škofljica". Po njegovih besedah se iz hrošča zaradi njegove enkratne zasnove da marsikaj narediti, Nemci so namreč motor uporabili tudi za kombajne, gasilske črpalke in celo za letala.

T. V.

LEPOTEC IZ SOTESKE - Egidij Jarc je s svojim doma izdelanim tricikllom prevozil že preko 5000 kilometrov.

ZAKON O KMETIJSTVU

LJUBLJANA - Državni zbor je prejšnji petek po hitrem postopku sprejel Zakon o kmetijstvu, ki bo med omogočal državi izvesti ukrepe, s katerimi prilagaja slovensko kmetijstvo skupni kmetijski politiki EU (zaradi tega se je tudi mudilo), ureja pa tudi načrtovanje razvoja kmetijstva in podeželja. V četrtek so poslanci o zakonu in številnih dopolnilih razpravljali skoraj ves dan. Veliko razprav je povzročila zlasti opredelitev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Mačkoni vabijo na Korčulo

Oddih za starše

Sredi biserno čistega modrega morja leži Korčula, eden najprivlačnejših jadranskih oz. celo sredozemskih otokov. Poraščen je s štotimi vrstami sredozemskega rastlinja in gozdovi, zato so ga označili za ekološki raj Sredozemlja. Naravne lepote, za katere težko najdemo besede, da bi jih opisali, in ljubezen so medse zvabile tudi Novomeščanko Marjanco Trščinar - Antić.

Marjanca, ki je Korčulo vzljubila tako kot rodno Dolenjsko, že leta sodeluje s turistično agencijo Dober dan, dve leti pa vodi tudi svojo agencijo na Korčuli. Pri svojem delu je pogostokrat ugotovila, da so otroci na oddihu dostikrat zapostavljeni, saj bi starši radi tudi kakšnen droben trenutek zase. Njihova želja se jim sedaj lahko tudi uresniči. "Pripravila sem program, s katerim bodo otroci starše peljali na zasluženе počitnice. Imenuje se: Vesele počitnice z Mačkoni na Korčuli!" je povedala Marjanca. Do sodelovanja z Mačkoni, mladim ansamblom iz Brusnic, ni prišlo čisto po naključju. Kitarist Gregor Kralj je namreč Marjančin nečak, ki je že lani z igranjem na kitaro navdušil marsikatega gosta.

Za otroke so pripravili zanimiv program od ustvarjalnih plesnih in slikarskih delavnic in plavalnega tečaja do iger brez meja. Obiskali bodo tudi rojstni kraj Marca Pola, izbirali najlepšega muca in muco, iskali skriti zaklad, gradili gradove na veliki peščeni plaži Lumbarde, tekmovali v karaokah, najmlajši Korčulani, otroci iz vrtca, pa jim bodo odigrali še moreško, staro viteško igro. Da bo res pestro in zabavno, bodo poskrbeli animatorji agencije Dober dan. "Seveda nismo pozabili tudi na starše naših mladih muckov. Čez dan se bodo lahko dodobra oddahnili, zvečer pa bomo poskrbeli tudi za njihovo zabavo. Poleg glasbe Mačkonov se bo slišala tudi dalmatinska pesem domače klape," je povedala simpatična novomeška Korčulanka.

Vesele počitnice z Mačkoni se bodo začele 24. junija.

M. K.

Starejši si želijo druženj

Izvedli anketo med starejšimi v dolenjskih občinah - Ob anketi prišli do koristnih podatkov

Sredi aprila so v občinah Novo mesto, Straža, Žužemberk, Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Šentjernej in Škocjan zaključili anketiranje v sklopu raziskave projekta slovenske človekoljubnosti "Skupaj lahko naredimo več za boljše življenje starejših". V projekt je bilo vključenih 413 oseb, starejših od 65 let, in 192 oseb v starosti od 55 do 64 let. Akcijo je vodila Območna zveza društev upokojencev Novo mesto, v pripravo raziskave pa so bila vključena vsa društva upokojencev in strokovne službe: Center za socialno delo Novo mesto, novomeška občina, patronažna služba Zdravstvenega doma Novo mesto, območna organizacija Rdečega križa in Dom starejših občanov.

Po opravljeni anketi so na skupnem sestanku strokovnih služb in izvajalcev ankete le-ti nanizali svoja opažanja, vprašanja in probleme starejših, ki jih ni bilo mogoče navesti v anketi, so pa izredno dobrodošli za takojšnjo uporabo pri delu s starejšimi. Tako so anketarje opozorili na okrnjene obiske zdravstvene patronaže za starejše zlasti na podeželju, na težavo avtobusnih prevozov k zdravniku in čakanja v ambulantah, pereča pa je tudi pobolnišnična nega starejših. Tudi na podeželju si starejši želijo različnih oblik druženj, ki so v mestu dosti bolj organizirana, obiskov pa si žele zlasti nepokretni v domači oskrbi. Opozorili so še na socialne in gmotne stiske starejših, ki nimajo pokojnine, dobrodošla pa bi bila tudi pomoč v okviru javnih del pri starejših v kmečkih družinah.

Z opažanji ob izvedbi ankete bo območna zveza društev upokojencev seznanila vse župane občin, zdravstvene in humanitarno družbene organizacije ter druge. Anketa je tudi pokazala, da predvsem mlajši upokojenci še ne razmišljajo o starosti in nudenju svoje pomoči starejšim, zato je potrebno pritegniti k delu tiste, ki so se za tovrstno nudenje pomoči odločili, in jih vključiti med prostovoljce pomoči starejšim.

J. MOŽE

PO DOLINI TRIGLAVSKIH JEZER

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka vabi v soboto in nedeljo, 17. in 18. junija, na pohod po Dolini Triglavskih jezer. Odhod bo v soboto ob 7. uri izpred Krke v Ločni, prijave za dvodnevni pohod zbirajo na oddelku za oddih in rekreacijo na telefonu 07 3312 537 do četrtka, 15. junija. Turo bodo vodili Igor Sladič, Uroš Jantolek in Tomaž Mikec.

VSTOP V EU KOT RAZVOJNA PRILOŽNOST

ČRNOMELJ - Pretekli petek je bil v Črnomlju posvet z naslovom "Vstop v Evropsko unijo kot razvojna priložnost za kmetijstvo, zavarovana območja in podeželje". Namen posveta je bil posredovati informacije o novih ukrepih in programih v okviru priprav na vstop v EU, ki so namenjeni kmetom in razvoju podeželja.

JAVNO PODJETJE KOMUNALA NOVO MESTO

KOMUNALA Novo mesto, d.o.o., obvešča cenjene stranke in poslovne partnerje, da bomo dne 12.6.2000 preselili POSLOVNE PROSTORE IZ DOSEDANJE LOKACIJE NA ROZMANOVI ULICI 2 **v novo upravno stavbo na Podbevškovi ulici 12, Novo mesto (Cikava), telefon n.c. 39-32-450.**

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

ALOJZIJA MIKLAVČIČ

upokojena upravnica Pošte Trebelno

Od nje smo se poslovili v torek, 30. maja, na pokopališču na Trebelnem.

POŠTA SLOVENIJE, d.o.o., POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

KAKO REŠITI PROSTORSKO STISKO?

KOČEVJE - Dom starejših občanov v Kočevju je bil zgrajen leta 1986. Ob odprtju so v njem namestili 124 oskrbovancev, danes jih imajo že 170. Vsak dan prihajajo prošnje za sprejem novih varovancev. Zaradi tega je vodstvo doma vložilo več zahtev za zagotovitev novih prostorov, a razen obljub s strani države ni bilo konkretnih odgovorov. Pred leti so skušali prostorsko stisko premostiti s preselitvijo dela varovancev v samski dom nekdanjega podjetja Zidar, a se je izkazalo, da to ne bi bila posrečena rešitev. Edina rešitev bo širitev doma z novo stanovanjsko enoto.

NAJ NAS PESEM DRUŽI

SODRAŽICA - Območna izpostava sklada za ljubiteljske in kulturne dejavnosti iz Ribnice je v Sodražici pripravila medobmočno revijo pevskih zborov. V nabito polni dvorani osnovne šole so se predstavili zbori iz Grosuplja, Brezovice, Horjula, Ribnice, Vrhnike in Kočevja. V župnijski cerkvi sv. Magdalene je bil v organizaciji Društva prijateljev glasbe Sodražica, tamkajšnje župnije in občine koncert Marijinih (majniških) pesmi. V programu so nastopili otroški in mešani pevski zbor župnije Sodražica, ki ga vodi Brane Košir, ter mladinski zbor Nova Štifta in otroški pevski zbor Nova Štifta, ki ju vodita Marjan Cvitak in Petra Vrh.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26
Novo mesto
☎ 068/33 70 200
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
ostala je le bolečina,
ki močno boli.

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in strica

MARTINA KOVAČIČA

Westrova 23, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, nekdanjim sovaščanom z Bizeljskega, prijateljem in znancem od blizu in daleč za izrečeno sožalje, sveče, cvetje in prispevke za Splošno bolnišnico, Interni oddelek Novo mesto. Posebej se zahvaljujemo Zvezi borcev Drska, Društvu invalidov, Društvu upokojencev za govor in počastitev spomina umrlega s praporom. Zahvala tudi župnišču Šmihel za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Ana, hčerka Jelka z možem, vnuka Damjan in Jure ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho si živel svoj čas,
tiho si odšel od nas,
ostalo nemo je dvorišče,
hlad zavel je čez ognjišče.

V 51. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi

VENČESLAV KUKEC

iz Tržišča 12 B

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste se od pokojnika še zadnjič poslovili, mu izkazali spoštovanje in ga spremili na poslednji poti.

Vsi njegovi

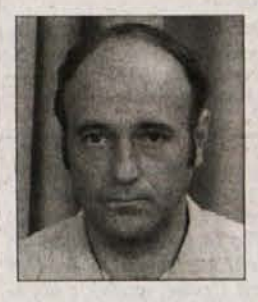

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, sin, oče in dedi

JOŽE ZEVNIK

s Sel pri Jugorju 1

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za pomoč. Posebej se zahvaljujemo g. župniku, PGD Jugorje in KS Jugorje, Kolpi, d.d., govornikoma Slavu Moharju in Alojzu Sodji ter pogrebni službi Hiti. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste darovali cvetje in sveče in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, mama Justina, hči Mira in sin Darko z družino

ZAHVALA

Srce je dalo vse, kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo.

Ob smrti naše drage mame, babice, prababice in tete

JOŽEFE HUDOKLIN

roj. Vovko

iz Velikih Brusnic 10

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spoštovali, jo imeli radi, ji poklonili lepo misel ali prijazno besedo. Hvala za pisne in ustne izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter spremstvo na poti k večnemu počitku.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, matere in babice

ANICE KRAJNC

rojene Špringer

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo imeli radi in jo pospremili na zadnji poti, pisno in ustno izrazili iskreno sožalje in nam v tej globoki bolečini stali ob strani. Hvala sorodnikom, sosedom, sodelavcem in znancem ter kolektivu Nemocom. Hvala za darovano cvetje in sveče, duhovnikom za lepo opravljen obred, Društvu upokojencev in Društvu invalidov. Naj svetel lik ljubljene Anice vedno ostane v naših srcih.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga mama in stara mama

MARIJA HUMLJAN

iz Rosalnic 33

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo imeli radi, nam v težkih trenutkih stali ob strani in našo mamo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala vsem za podarjeno cvetje, sveče in izraze sožalja. Lepa hvala govornici za ganljive besede slovesa, župniku za opravljen obred, pevcem za zapete pesmi ter kolektivu Mercator Dolenjska. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni
Rosalnice, maja 2000

ZAHVALA

"Strma je pot v nebo, strma zelo
ali lahka s Teboj,
Ti greš z menoj..."

V 79. letu starosti nas je v žalosti zapustila naša draga mama in stara mama

MARIJA ZAKRAJŠEK

roj. Udovič

z Gorenjih Ponikev 2 pri Trebnjem

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo duhovnikom g. župniku Milošu Koširju, g. Janezu Celarju in p. Dolfetu Mežanu za lepo opravljen obred, sodelavcem Tesnila TMT, d.d., Velika Loka in Geološkega zavoda Ljubljana, osebju Nevropsihiatričnega in Ginekološkega oddelka bolnice Novo mesto, dr. Bogomirju Humarju in patronažni sestri Majdi Gačnik za pomoč in obiske. Zahvaljujemo se tudi Majdi Mežan, oktetu Lipa in pevkam skupine Ragle za lepo zapete pesmi ter sosedama Anici Zupančič ter Pavli Gorenec, ki so ji vseskozi stale ob strani in ji nudile pomoč. Iskrena hvala vsem, ki ste našo mamo tako številno pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: sin Stane, hči Mira in sin Jože z družinama
Gorenje Ponikve, 27.5.2000

ZAHVALA

V 88. letu življenja je mirno zaspala naša ljuba teta, botra in svakinja

MARIJA BANIČ

iz Drame 25 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, krajanom, sodelavcem in prijateljem za izraze sožalja, darovane sveče, cvetje, molitve in za svete maše. Posebno se zahvaljujemo vsem, ki ste nas v času njene bolezni obiskovali, sočustvovali z nami, se z lepo mislijo poslovili od nje in jo spremljali k večnemu počitku. Iskrena hvala g. župniku za obiske na domu in poslovilno mašo.

Nečakinja Martina in ostali

V SPOMIN

Kamor se ozrem,
povsod vse prazno je,
ni več ljubeče
roke mamine.

5. junija je minilo žalostno leto, odkar nas je v 66. letu za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, žena in tašča

ALOJZIJA AUGUŠTIN

roj. Kresal

s Hriba pri Orehku 8, Novo mesto

Hvala vsem, ki ste jo ohranili v lepem spominu.

Hčerki Stanka in Marinka z družinama ter vsi domači

ZAHVALA

V 88. letu življenja se je od nas poslovil naš dragi ate, stari ate, stari stari ate in tast

JULIJ KOČEVAR

iz Gradca 32 v Beli krajini

Iskrena zahvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali prebroditi težo izgube ljubljene osebe, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče, za svete maše ter prispevali v sklad za Dializni oddelek SBNM, kar je bila želja pokojnega. Posebna zahvala dr. Čehovi in osebju Hematološkega oddelka SBNM, ZD Metlika - dr. Mlačku in dr. Budakovi, upokojencem in prijateljem zavarovalnice Tilia iz Novega mesta, sodelavcem Silosa Gradac in Uprave SBNM. Prisrčna hvala tudi govornikoma sosedu Milanu in ge. Dragici za ganljive besede slovesa, duhovnikom g. Brcetu, g. Stanku in g. župniku iz Žakanja, prijateljem pevcem iz Metlike ter DU Gradac, PGD Gradac in ZZB Gradac za spremstvo s praporji. Hvala tudi pogrebni službi Hiti za izvedbo pogreba. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat lepa hvala za vse spoštovanje, ki ste ga gojili in ga izkazali do pokojnika tudi s tem, da ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Bolečina ne izgine,
spomin v srcu ne zbledi,
vse je žalostno in tiho,
odkar te, mama, več med nami ni.

V 92. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, tašča, sestra in teta

MARIJA REŽEN

roj. Starič

z Gradišča pri Trebnjem

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam ustno in pisno izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se sodelavcem Trima Trebnje in Tomu Mirna. Hvala osebju ZD Trebnje, patronažnima sestrama Vlasti in Majdi, pogrebni službi Oklešen, njihovim pevcem in trobentaču ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sinova Stane in Tone, hčerke Veronika, Marija, Joži in Slavka z družinami ter ostalo sorodstvo

TA TEDEN VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR - KINO - BELA TEHNIKA - ČESTITKE - ELEKTRONIKA - KMETIJSKI STROJI - KUPIM - MOTORNA VOZILA - OBVESTILA - POHIŠTVO - POSEST - PREKLICI - PRODAM - RAZNO - SLUŽBO DOBI - SLUŽBO IŠČE - STANOVANJA - ZAHVALE - ŽENITNE PONUDBE - ŽIVALI

tedenski koledar

Četrtek, 8. junija - **Medard**
Petek, 9. junija - **Primož**
Sobota, 10. junija - **Marjeta**
Nedelja, 11. junija - **binkošti**
Ponedeljek, 12. junija - **Janez**
Torek, 13. junija - **Anton**
Sreda, 14. junija - **Vasilij**

LUNINE MENE
9. junija ob 5.31 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 8. do 11.6. (ob 19. uri) komedija V petek zvečer. Od 8. do 12.6. (ob 21. uri) grozljivi film Brezglavi jezdec. 14.6. (ob 21. uri) film Gladiator.

ČRNOMELJ: 9.6. (ob 21. uri) in 10.6. (ob 19. in 21. uri) drama Obala. 11.6. (ob 19. in 21. uri) drama Konec afere.

KRŠKO: 8.6. (ob 19. uri) komedija Happy, Texas. 10. in 11.6. (ob 18. uri) komedija Lepota po ameriško. 14.6. (ob 19. uri) drama Človek z lune.

METLIKA: 9.6. (ob 21. uri) drama Konec afere. 11.6. (ob 19. in 21. uri) drama Obala.

NOVO MESTO: Od 8. do 11.6. (ob 19. uri) drama Anna in kralj. Od 8. do 11.6. (ob 21.30) ter od 12. do 14.6. (ob 19. uri in 21.15) komedija Notting Hill.

film

• ***GLADIATOR**, spektakel (2000, ZDA, 140 minut, režija: Ridley Scott)*

Če poznate filme Ridleyja Scotta, potem vam je jasno, kaj lahko pričakujete od Gladiatorja. Hitropotezno kamero, tobogansko montažo, precej posebnih efektov, upočasnjevanje in pospeševanje realnega časa, sijajne kostume in malodane neverjetno scenografijo, močne barve, kri, pot in solze, meglo in soparo. Takšni sta bila njegova fantastično-futuristična Osmi potnik ter Iztrebljevalec, zdaj že kulta filmske zgodovine.

Gladiator je prav tako "visoka pesem", s tehnologijo in všečno estetiko "nabildan" ep o starih junaških časih. Scott nas plastično postavi v leto 180, ko je rimski imperij obvladoval vso takratno Evropo, tako civilizirano kot barbarsko. No, skoraj vso, kajti dolgolasi in umazani primitivci v Germaniji se nikakor niso hoteli odstraniti iz ozemlja današnje Nemčije. Težave na severni meji odpravi šele Maximus, general rimske vojske, pogumen in močan kot lev, izkušen borec, ki je za filozofskega cesarja Marka Avrelija lojalno in kot za šalo osvajal problematične mejne krajine. Uvodni spopad z Germani je mesarsko klanje, ki ga Rimljani izvedejo skrajno organizirano, najprej pehota s puščicami, zatem katapulti, potem pehota z meči in nazadnje še konjenica. Kot kakšni zavezniki v invaziji na Normandijo. Seveda zmleti nasprotnik, blondinasti neuki barbar, ne ve, kaj je to organizacija, tehnika in podobno. Toda ko utrujeni karizmatični general Russell Crowe, možak z obrazom, ki mu moraš zaupati, po dolgih letih nenehnih vojskovanj ostarelega in bolnega kajzerja zaprosi za odpust, ga ta določi za naslednika. Maximus, vojak kmečkega, toskanskega porekla, naj bi postal regent, nekakšen premier, ki bi imperij spemenil nazaj v republiko. Toda uradni prestolonaslednik, mevžasti, feminilni in incestuozni Avrelijev sin, zafrustirani Commodus (Joaquin Phoenix), papana na hitro zaduši, umor pa podtakne Maximusu. Ta se sicer reši, toda obenem izgubi čin, položaj, družino, za nameček pa pristane še v suženjstvu, kjer postane gladiator. Po nastopih v provincah in afriških kvalifikacijah končno pride v Rim, kjer nesojeni mladi cesar zelo dosledno izvaja narodnogospodarsko politiko množičnega uspavanja po načelu "Kruha in iger!".

Zadnji Scottov film je seveda podobno kot podobni spektakli iz petdesetih in šestdesetih, Ben-Hur, Spartak, tudi oda mišicam, gladkim, kot struna napetim moškim telesom. Pomanjkanje žensk na platnu človeka napelje na misel, da je vsebina pravzaprav seksistično moško narcisoidna. Kot da bi nekdo hotel povedati, da so ženske tam le zato, da večno čakajo na tipa ali pa da podrezajo v zgodbo, toliko da lahko mačo pove in dokonča, kar se je namenil. To pa sta čast in ponos, kako ju obraniti in povrniti.

TOMAŽ BRATOŽ

Propagandne oglase
lahko naročite na telefonsko številko
07/39 30 514
ali **041/623 116**
ali na faks številko
07/39 30 540!

Verjemite ali ne...
RADIO OGNJIŠČE
Krvavec 104,5 Kum 105,9

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.* Direktor: *Drago Rustja*
Uredništvo: *Jožica Dorniž (odgovorna urednica), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar*
Izhaja ob četrtkih. *Cena izvoda 220 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 1. polletju 5.460 tolarjev, za upokojence 4.914 tolarjev, za pravne osebe 10.920 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.*
Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.
Oglasi: *Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.900 tolarjev (v barvi 3.100 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.800 tolarjev (v barvi 6.200 tolarjev); za razpis 3.500 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.*
Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: *52100-601-59881.*
Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: *970-7100-4405/9.*
Naslov: *Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.*
Telefoni: *uprava 07/39 30 500, odgovorna urednica 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508* in *39 30 510, mali oglasi in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504* in *39 30 506.*
Telefaks: *07/ 39 30 540.*
Elektronska pošta: *info@dol-list.si* Internet *http://www.dol-list.si*
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.
Računalniški prelom in filmi: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.*
Tisk: *DELO–TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.*

Male oglase

sprejemamo tudi na telefonsko številko
07/39 30 512
Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.

Osmrtnice in zahvale

sprejemamo tudi po pošti in na faks številko
07/39 30 540

KMETIJSKI STROJI

TRAKTOR FERGUSON 393, prikolico Tehnostroj, plug in brane prodam. ☎ (068)540-273. 1572

KOMBAJN Class in punte dolžine 2.80 m prodam. ☎ (041)397-004. 1581

TRAKTOR TV 523 z mulčerjem prodam. ☎ (068)52-952. 1588

TV 732, s priključki, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (07)30-77-067. 1618

KUPIM

ODKUPUJEM stare omare, mize, stole, komode in drobne predmete, stare cca 100 let. ☎ (041)696-263 ali (068)45-800. 1141

MOTORNA VOZILA

OPEL VECTRO 2.0 i, letnik 1993, vsa oprema, prodam ali menjam in scuter Italjet race, 50 ccm, letnik 1997, lepo ohranjen, prodam. ☎ (041)628-851. 1049

GOLF, letnik 1984, prodam. ☎ (0608)87-189, popoldan. 1576

SUZUKI SWIFT 1.3 GTI 16 V, letnik 1994, registriran do septembra, prodam. ☎ (040)270-697 ali (068)83-649. 1580

TOMOS avtomatik ugodno prodam. ☎ (041)673-494. 1592

R 4 GTL, letnik 1986, neregistriran, v zelo dobrem voznem stanju, menjam za kvalitetno rdeče vino ali domače žganje po dogovoru. ☎ (064)654-250 ali (041)673-769. 1595

FORD FIESTO 1.1 CL, letnik 6/87, prvi lastnik, registriran do 8.6.2001, prodam za 180.000 SIT. ☎ (0601)84-285. 1597

JUGO SKALA 101, letnik 1988, modro, 50.000 km, prodam. ☎ (068)71-162. 1600

126 P, letnik 1990, registriran do 7.8.2000, prodam. ☎ (068)53-066. 1601

GOLF D, letnik 1989, registriran za celo leto, 130.000 km, prodam. ☎ (068)49-596.

R 5 FIVE, letnik 1996, 42.000 km, ugodno prodam. ☎ (068)376-500. 1632

POHIŠTVO

RAZTEGLJIVO sedežno garnituro v zeleni barvi ugodno prodam. ☎ (041)673-494.

POSEST

V CENTRU Šmarjeških Toplic prodam hišo, 220 m2 stanovanja, na parceli 900 m2. ☎ (0049)17 33 24 51 94. 1573

STAREJŠO HIŠO z vrtom in njivo na Resi 31, Straža, prodam. ☎ (041)739-495. 1582

PARCELO, 3700 m2, na lepi legi, voda, elektrika, asfalt, 12 km od Čateških toplic ugodno prodam. ☎ (061)14-16-115 ali (041)713-078. 1587

ZAPUŠČENO KMETIJO z več zemlje v kosu, na Dolenjskem, kupim. ☎ (041)673-494. 1593

NJIVO, 55 a, v Mršeči vasi pri Šentjerneju prodam. ☎ (068)323-970. 1619

V NOVEM MESTU, Šegova ul., prodamo novejšo vrstno hišo z garažo. Vredno ogleda. Nepremičnine Media, ☎ (068)84-570 ali (041)636-746. 1622

PRODAM

PO POSEZONSKI ceni prodajamo brikete. ☎ (068)83-124. 1560

HLEVSKI GNOJ prodam. ☎ (068)64-408.

LESENO PREŠO s kamnom, uporabno za okras, prodam. Marija Salmič, Wolfova 10, Leskovec pri Krškem. 1579

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)83-326.

KVALITETNO žganje sadjevec in hruškovec prodam. ☎ (031)820-640, popoldan.

POD s kozolcem prodam. ☎ (068)326-349.

KOZOLEC TOPLAR prodam. ☎ (068)83-583. 1610

GUME za lado nivo prodam. ☎ (041)717-159. 1614

LES za celotno ostrešje prodam. ☎ (041) 581-785. 1630

DRVA, metri, bukova, kalana, lahko tudi razžagana, prodam in dostavim na dom. ☎ (041)693-219 ali (041)205-440. 900

RAZNO

OPAŽ in ladijski pod, smrekov, z dostavo, prodam. ☎ (063)451-082. 1329

LOKAL v centru Novega mesta, Novi trg, dobro utečen, prodam najboljšemu ponudniku. ☎ (040)263-016 ali (061)864-600.

ROLETARSTVO **BAYER**
Bayer Aleksander, s.p., Stopiče 37 a
07/ 30 80 210
040/ 202 868

SI ŽELITE sami zvariti dobro domače pivo? Naročite si Priročnik za varjenje domačega piva z recepti. Informacije in naročila na ☎ (041)771-381. 1583

DOPUST NA MORJU – MAKARSKA
TA "EUROTOURS" MAKARSKA
Tel./fax: **00385 21/611-062**
Tel.: **00385 21/615-880**

INŠTRUKCIJE NE, ANGL, SLO za osnovno in srednjo šolo nudim. ☎ (041)287-397.

GARSONJERE oddajamo na otoku Pašman. ☎ (031)688-265. 1604

DIMNIKARSTVO MIHELČIČ MARJAN, s.p.
SOS partner SCHIEDEL
8000 Novo mesto, Jurčičeva 15
Sanacija dimnikov vseh vrst. Povrtavamo in vgrajujemo nove iz nerjaveče pločevine z 10-letno garancijo vrste SCHIEDEL. Tel. **07/33-26-057, 041/622-757.**

FRIZERSKI SALON, 27 m², na Novem trgu v Novem mestu prodam. ☎ (068)322-777.

V LOKALU v centru Novega mesta zaposlimo natakarico. ☎ (031)572-773. 1615

DELNICE VIZIJE, Krke, vseh ostalih skladov ter podjetij lahko prodate preko BPH Medvešek Pušnik, Mercator center Novo mesto. Po želji gotovina takoj za vse PID-e. ☎ (068)39-30-262. 1616

HLADILNIKE, zamrzovalnike in klimatske naprave servisiramo na terenu. ☎ (041)423-471. 1625

SLUŽBO DOBI

DEKLE dobi honorarno zaposlitev za delo v strežbi v bistroju AS na Otočcu. ☎ 041/730-151.

NATAKARICO in KUHARICO zaposlimo v novomeški okrepčevalnici. Možnost stalne zaposlitve. ☎ 041/628-385.

DELAVCA iz Posavja z znanjem varjenja za montažo izpušnih cevi zaposlimo. ☎ (041) 617-700. 1218

V OKREPČEVALNICI Turk takoj zaposlimo natakarico. ☎ (068)71-135 ali (041)358-452. 1594

GOSTINSKE DELAVCE z izkušnjami, pripravnike, pomožne delavce, zaposlim. Nedelje in prazniki prosto. ☎ (068)33-79-300. 1596

COMMEX, d.o.o., Novo mesto, redno zaposli 2 strojna čistilca. ☎ (041)757-648.

Zaposlimo prodajalca s IV. stopnjo izobrazbe in prodajalca-pripravnika. Pisne ponudbe pričakujemo v 8 dneh po objavi: **TILIA, d.o.o., Ljubljanska 89, Novo mesto.**

SUZUKI
AVTO prodaja vozil
mehanika kleparstvo ličarstvo
Avtomehanika Jurij Murn, s.p.
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
Krediti na položnice ali odlog plačila!
50 % zdaj, 50 % čez dve leti!

Za delo v slaščičarni iščemo urejena in vestna dekleta. Možna tudi redna zaposlitev.
☎ **041/633 721** (od 12. do 14. ure) in **068/39 30 742** (od 12. do 14. ure).

Ali na Dolenjskem ni zastopnikov, ki bi s predstavljanjem programa, ki **se prodaja sam**, odlično zaslužili? Če mislite drugače, pokličite **041/736-727** po 18. uri!

GRADBENEGA TEHNIKA z izkušnjami na nizkih gradnjah zaposlim. ☎ (041)643-024.

DANES ali jutri boste delali z nami. Pridobite na času in začnite zdaj! Naučili vas bomo ekonomije prihodnosti in pokazali možnosti. Resni! ☎ (040)281-829 ali (041)392-569.

ZASTOPNIKA za prodajo na javnih predstavitvah zaposlimo. Delo poteka na morju (slovenska in hrvaška obala). Za hrano in stanovanje je poskrbljeno. Potreben je lasten prevoz. Prijave za razgovor na ☎ (01)568-16-91, od 10. do 18. ure. 1612

KUHARJA (-ICO) zaposlimo za nedoločen čas. ☎ (041)720-050. 1613

K SODELOVANJU vabimo trgovca in skladiščnika - voznika (vozniško dovoljenje C kategorije). Od kandidatov pričakujemo dobro poznavanje elektromateriala. Pisne ponudbe pričakujemo v 7 dneh na naslov: Eventus, Novo mesto, d.o.o., Bršljin 35, Novo mesto. 1620

V OKREPČEVALNICI Cukero v Šentjerneju takoj redno ali honorarno zaposlimo natakarico. ☎ (041)650-287 ali (068)81-358.

STANOVANJA

V BREŽICAH ali bližnji okolici najamem enosobno stanovanje. ☎ (07)49-35-055, popoldan. 1575

TRISOBNO STANOVANJE z garažo v Jakčevi ulici v Novem mestu prodam. ☎ (041)669-160 ali (041)336-936. 1585

V NOVEM MESTU, Ul. Slavka Gruma, prodamo dvoinpolosbno stanovanje, 67 m², tretje nadstropje. Nepremičnine Media, ☎ (068)84-570 ali (041)636-746. 1623

V STRAŽI, Pod vinogradi, prodamo adaptirano dvoinposlobno stanovanje, 64 m². Nepremičnine Media, ☎ (068)84-570 ali (041)636-746. 1624

V NOVEM MESTU, v Šegovi ul., prodam trisobno stanovanje, 73 m², drugo nadstropje, obnovljeno. ☎ (041)622-531. 1626

GARSONJERO v Novem mestu, Šegova ul., prodam. ☎ (041)70-39-39. 1629

V NOVEM MESTU, v Smrečnikovi ul., prodam stanovanje, 83 m2 + 17 m2 kleti, visoko pritličje, v štiristanovanjskem bloku, CK na plin, garaža. ☎ (068)28-417, od 20. do 22. ure.

ŽENITNE PONUDBE

34-LETNA delavka s svojim avtom išče zanesljivega partnerja. ☎ (090)42-17, od 16. do 22. ure. 1605

ŽIVALI

VALILNICA GUNJILAC s Senovega sprejema naročila za enodnevne in večje piščance. ☎ (0608)71-375. 39

MLADE NESNICE, hisex, rjave in grahaste, pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila zbirajo: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, in Dušan Sajevec, Vavta vas 9, ☎ (068)84-111. 985

PRAŠIČE, težke do 80 kg, prodam. ☎ (041)392-351. 1571

KRAVO prodam ali menjam za jalovo ali bikca. ☎ (068)59-057. 1577

AIREDALE TERRIERJE, zdrave značajne mladiče vrhunskih staršev, stare 11 tednov, prodajamo. ☎ (01)78-68-146. 1586

PRAŠIČA za zakol, težkega 170 kg, prodam. ☎ (041)886-159. 1599

OVNA solčavsko - romanovske pasme, starega leto in pol ter brejo ovco prodam. ☎ (068)83-302. 1603

BELE PIŠČANCE, težke 1 kg, po 330 SIT/kg in rjave ter grahaste jarkice pred nesnostjo prodajamo. Vrtačič, Pristavica 1, ☎ (068) 71-287 ali (031)712-995. 1617

KRAVI FRIZIJKO in simentalko, obe breji, prodam ali menjam za kravo za zakol. ☎ (041)538-018. 1621

TELIČKO, staro 10 dni, prodam. ☎ (068) 346-30-83. 1631

PIŠČANCE, težke 1 kg, prodamo. ☎ 068/324-496.

Salon za pse
Budja - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 068/324-377

DANA
Zakladnica pristnih okusov
DANA, tovarna rastlinskih specialitet in destilacija, d.d., Mirna vabi k sodelovanju **več elektrotehnikov - šibki tok**, lahko tudi pripravnikov (morda ravno sedaj zaključujete šolanje) **za vzdrževanje polnilnih linij**. Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 6 mesecev.
Ponudbe pošljite v roku 8 dni na naslov: DANA, tovarna rastlinskih specialitet in destilacija, d.d., 8233 MIRNA, Glavna cesta 34.

DEŽURNE TRGOVINE

V **soboto, 10. junija,** bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• **Novo mesto:** od 8. do 20. ure: Mercator Center
od 7. do 19. ure: Market Drska
od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
od 7. do 21. ure: trgovina Tina, Šegova ulica
od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
od 8. do 21. ure: trgovina Žepek, Ragovska
od 7. ure do 14.30: market Maja, Bučna vas
od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 8. do 17. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas
od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter
od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njive
od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
• **Brežice:** do 13. ure: Market
• **Uršna sela:** od 8. do 16. ure: Urška
• **Šentjernej:** od 7. do 17. ure: Market Šentjernej
od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
od 7. do 18. ure: trgovina Na Gorici, Gor. Vrhpolje

V **nedeljo, 11. junija,** bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• **Novo mesto:** od 8. do 12. ure: Mercator Center Cikava
od 8. do 11. ure: Market Smrečnikova, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Nakupovalni center Slavka Gruma
od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku
od 7. do 21. ure: trgovina Tina, Šegova ulica
od 8.30 do 12. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
od 8. do 19. ure: trgovina Žepek, Ragovska
od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas
od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
od 8. do 12. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas
od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter
od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas
od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njive
od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
• **Uršna sela:** od 8. do 12. ure: Urška
• **Straža:** od 8. do 11. ure: Market Straža
• **Šentjernej:** od 8. do 11. ure: Market Šentjernej
od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju
od 7. do 12. ure: trgovina Na Gorici, Gor. Vrhpolje
• **Škocjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
• **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
• **Mirna:** od 7.30 do 11. ure: Grič
• **Mokronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba
• **Črnomelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
• **Semič:** od 7.30 do 10.30: Market
• **Brežice:** od 8. do 13. ure: Market

PROTEKT P NOVO MESTO

Podjetje za varovanje premoženja in oseb, d.o.o.
Novo mesto
Seidlova 5
tel.: 068/325-325
faks: 068/3917-305

RADIO BREŽICE
na 88,9 in 95,9 MHz

ROLETARSTVO MEDLE
Šentjernejska cesta 13, 8000 Novo mesto, tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673
PVC STAVBNO POHIŠTVO
• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •
• ROLETE ALU IN PVC
• ŽALUZIJE
• VERTIKALNE ŽALUZIJE
• PLISEJI
• ROLOJI
• TENDE
• KOMARNIKI
• FASADNI PROFILI
• SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
• MONTAŽA IN SERVIS
VEKA
ISO 9002
Deutscher Akkreditierungs Rat DAR
99 ZAG SIST 1018 - 1995 klasa C
* ravne
* kupolaste
* balkonske
* senčniki
TENDE
ZA VAŠ DOM, POSLOVNI OBJEKT

TERMOTEHNIKA
več kot trgovina
TÜV CERT ISO 9002

Sejem kopalniške opreme, vodovoda, ogrevanja, hlajenja in plina v četrtek in petek, 8. in 9. junija!

- preko 40 priznanih razstavljalcev
- vsi kupci, ki bodo v tednu med 5. in 9. junijem kupovali z gotovino, bodo deležni 10% popusta in bodo sodelovali v žrebanju za bogate nagrade
- žrebanje nagrad bo v petek, 9. junija ob 19. uri
- brezplačno svetovanje in ogled na terenu (vašem objektu)
- brezplačna dostava kupljenega materiala
- sejem poteka pred in v prostorih Termotehnike pod Trško Goro v Novem mestu
- vstopnine ni!

Idealna priložnost za vse, ki razmišljate o gradnji, preureditvi ali prenovi stanovanja, hiše ali poslovnega objekta!

Termotehnika, Pod Trško goro 83, 8000 Novo mesto, telefon: (07) 393 24 00, fax: (07) 393 24 36
www.termotehnika.si, e-pošta: termotehnika@siol.net

PRIMERA
S prihrankom 200.000 sit
NISSAN

Pri omejeni količini vozil vam ob nakupu podarimo avtomatsko klimatsko napravo v vrednosti 200.000 sit.

Pooblaščeni zastopnik za Slovenijo: NISSAN ADRIA d.o.o., Ljubljana

Pooblaščeni trgovci v Sloveniji:
• AVTONISS, Ljubljana, telefon: 061/ 18 18 650
• AVTOTRUNK, Ljubljana - Ježica, telefon: 061/ 16 83 899
• AVTOSERVIS PIŽEM, Domžale, telefon: 061/ 16 27 100
• NISSAN SERVIS KRULC, Moravče, tel.: 061/ 731 143
• AVTOHIŠA FERK, Maribor, telefon: 062/ 224 478
• MG CENTER, Šentjanž, telefon: 02/ 87 85 888
• PANADRIA Celje, Celje, telefon: 063/ 425 43 70
• AVTO KUK, Slovenske Konjice, telefon: 063/ 753 984
• AVTO MOČNIK, Kranj, telefon: 064/ 242 277
• AVTOSERVIS GORICA, Nova Gorica, tel.: 065/ 13 55 721
• AVTOMEHANIKA FARJAN, Branik, telefon: 065/ 57 012
• AVTOMEHANIKA VIDRIH, Otočec, telefon: 068/ 75 180
• AVTOMEHANIKA ZIERER, Sevnica, tel.: 0608/ 40 389
• AVTOHIŠA MURSKA SOBOTA, telefon: 069/ 32 209

RADIO SRAKA 94,6 MHz

STUDIO D 103.0 MHZ

Prodajni center podov PCP PUREBER PARKETARSTVO

ŠPORTNI CENTER FIT FUN
FITNESS - SOLARIJ - MASAŽA
Vorančeva ulica 1
(Regrške košenice)
Novo mesto
Tel.: 068/322-827

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

DOLENJSKI LIST STUDIO D

DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju **lestvice Studia D** in **Dolenjskega lista** dodelil nagrado **Anji Pevec, Ulica Slavka Gruma 2, Novo mesto.** Nagrajenki čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsako nedeljo ob 17. uri (ponovitev pa je ob torkih o polnoči), je ta teden takšna:

1. (4) Avto moj ne ve – **Kvintet Dori**
2. (1) Veseli podgur'c – **ansambel Slavček**
3. (5) Vesela Dolenjka – **ansambel Rubin**
4. (3) Kamen na srcu – **ansambel Vasovalci**
5. (2) Kraljestvo naše sreče – **Čuki**
6. (7) Pojoča skrinjica – **ansambel Poljub**
7. (6) Vas domača – **Jože Bohorč s prijatelji**
8. (-) Zdaj vse drugače je – **ansambel Franca Potočarja in Podlipški fantje**
9. (8) Nisem pozabil – **ansambel Mladi Dolenjci**
10. (9) Ta šmentani lov – **ansambel Pogum**

Predlog: Gobarska – **ansambel Vrisk**

KUPON ŠT. 23

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

PORTRET TEGA TEDNA

Niko Bricelj

Letošnji prvi maj si bo gotovo zapomnil. Tudi če ne bi bil praznično dan, se ne bi kot vrsto let vsako jutro z avtom iz Bršljina odpeljal v službo na Okrožno državno tožilstvo v Novo mesto. Letošnji praznik dela je bil namreč njegov prvi upokojenski dan.

"Že pred leti sem se odločil, da se bom pri šestdesetih upokojil, in tako se je tudi zgodilo. Prav nič me ni stiskalo pri srcu," je ob klepetu za hišo z lepo urejenim vrtom umirjeno pripovedoval diplomirani pravnik Niko Bricelj, do nedavnega vodja novomeških okrožnih državnih tožilcev v Novem mestu. Ve pač, da je vsako življenjsko obdobje namenjeno določenim stvarem, tudi zahtevna služba, ki jo je vsa leta vestno in profesionalno opravljal.

Niko Bricelj je po rodu Ljubljančan. "A sem že sedemintrideset let tudi Dolenjec, čeprav se na Dolenjsko nisem najbolje navadil. Tožilski poklic je sploh v manjšem kraju zoprna zadeva. Biti nekakšen krvnik ljudem ni všeč. Služba človeku pač da svoj pečat," pravi. Da ga je pot zanesla v naše kraje, ni ravno naključje, to pa bi lahko rekli za njegovo odločitev za pravniški poklic. "Po gimnaziji sem bil pol leta študent elektrotehnike, toda tehnično risanje mi ni in ni šlo. Ko pa sem bil še prepričan, da bom padel pri prvem izpitu - naredil sem ga sicer z devetko - sem rekel: 'Konec!' Tudi zaradi prigovarjanj domačih, naj le dokončam študij, sem se nato jeseni vpisal na pravo. Bil sem tožilski štipendist," je pripovedoval Bricelj, ki je študij zaključil leta 1963.

Kot pripravnika so ga poslali v Novo mesto, sicer pa je iz dolenjske prestolnice prihajala tudi njegova življenjska sopotnica Marija, s katero sta se spoznala že med študijem. Po treh letih je opravil pravosodni izpit in tu tudi ostal. V osemdsetih letih je šest let delal kot načelnik Sekretariata za notranje zadeve, potem se je leta 1980 znova vrnil na tožilstvo in bil zadnja leta tudi vodja. "Upravni del te službe mi ni ležal, vseskozi sem raje delal na spisih. Delo tožilca, ki je izrazito za kazensko pravo, je zahtevno, a nudi posebno zadovoljstvo, ker je koristno: ustvarjanje reda v družbi, pregon kriminala. Sam sem se pretežno ukvarjal z gospodarskimi prestopki," pravi Bricelj, ki je na nedavnem srečanju Društva državnih tožilcev Slovenije postal častni član društva.

Poklic okrožnega državnega tožilca gotovo ne spada med tiste, ki trajajo od sedme do petnajste ure. Koliko je bilo primerov, ki so Briclja okupirali tudi v zasebnem življenju in prostem času! Brez razumevajoče družine gotovo ne bi šlo. "Razmišljaš, presojaš, mučijo te razna strokovna vprašanja. Zato so pomembna tudi debatiranja s kolegi. Uradni kolegiji so bili na tožilstvu redki, smo pa dvakrat na dan ob kavi strokovno klepetali o konkretnih zadevah in novostih. Do mene je vedno lahko prišel vsak tožilec," meni Bricelj. Seveda tudi družbene spremembne v tej stroki niso zanemarljive, "menim pa, da se je v tožilstvo zadnje čase spravilo preveč politike, in ko se začnejo konkretne zadeve reševati politično, se vse neha."

Sicer pa Briclja služba ne obremenjuje več. Kot večina upokojencev začetnikov sam nima težav s prostim časom. Zapolnjuje ga s stvarmi, za katere je prej zmanjkovalo časa: za branje knjig, delo na vrtu, ukvarjanje s psom pa tudi za družino. Če pa ga kdaj zamika debatiranje o pravu, tudi to ne bo problem. Mlajša hči je namreč šla po očetovih stopinjah in dela kot tožilka v Ljubljani.

LIDIJA MURN

RAZPRODAJA ČEVLJEV

DOLENJSKE TOPLICE - V Tovarni čevljev Bor v Dolenjskih Toplicah bo od četrtka, 8. junija, do sobote, 10. junija, velika razprodaja moške, ženske in otroške obutve. Razprodaja bo v skladiščnih prostorih tovarne, in sicer v četrtek in petek od 10. do 18. ure, v soboto pa od 9. do 13. ure.

Vse poletje poostrene kontrole

Že 13 mrtvih

NOVO MESTO - Na PU Novo mesto zadnja dva tedna beležijo povečanje števila prometnih nesreč. Dolenjske ceste so letos zahtevale že 13 smrtnih žrtev in 133 telesnih poškodb udeležencev. Dva od treh udeležencev, ki sta izgubila življenje v nesrečah zadnja tedna, nista uporabljala varnostnega pasu.

Zato je policija v začetku junija še poostrila kontrolo prometa s poudarkom na kontroli hitrosti, uporabe varnostnega pasu in vožnje pod vplivom alkohola. Pri vrsti udeležencev v cestnem prometu pa bo en dan še poseben poudarek na kontroli motoristov, kolesarjev in voznikov koles z motorji. Ker analize stanja prometne varnosti tako v Sloveniji kot na PU Novo mesto kažejo, da so poletni meseci najbolj nevarni za udeležence v cestnem prometu, bodo navedeni nadzori potekali vse do konca avgusta.

PRAZNIK ČEŠENJ V BRUSNICAH

BRUSNICE - Tudi letošnji tradicionalni praznik češenj v Brusnicah bo v nedeljo, 11. junija, pester in zanimiv. Začel se bo ob 9. uri s slavnostno otvoritvijo ter prodajo češenj, češnjevih dobrot in češnjevca, dopoldne bodo z nastopi obogatile folklorne skupine in godba na pihala, ob 15. uri pa bo prava paša za oči povorka kmečkih voz s prikazom starih kmečkih opravil. Družabno srečanje z ansamblom Mlade frajle se bo začelo uro kasneje, ob osmih zvečer pa bodo izbirali že 5. kraljico češenj. Cel dan bo na ogled tudi razstava češenj in domačih kmečkih jedi.

Brezmejna Katarinina dobrota

Katarina Kuhelj iz Šmarja pri Šentjerneju je prejela nagrado ZLSD Slovenije za solidarnost - 300 tisočakov nagrade je podarila sovaščanki Jožefi Bele, ki je pred leti postala vdova

ŠMARJE - V vasici, le nekaj kilometrov od Šentjerneja se je v petek zgodilo nekaj lepega. Katarina Kuhelj je svoji sovaščanki Jožefi Bele, ki je pred sedmimi leti postala vdova s šestimi otroki, podarila 300 tisočakov. Toliko je bila vredna njena Prvomajska nagrada solidarnosti, ki ji jo Združena lista socialnih demokratov Slovenije za izjemno humanitarno in solidarnostno dejanje podelila ob dnevu stranke 2000. Nagrado, tokrat jo je stranka podelila tretjič zapored, dobitnik vedno nameni komu po lastni izbiri, sicer pa je Katarina Kuhelj s svojo pomočjo v minulih letih osrečila že vrsto ljudi.

"Jožefa Bele je hrabra mamica. Življenje je dala šestim otrokom, pa je zaradi tega nikoli ni nihče počastil. Pred sedmimi leti je postala vdova s petimi nepreskrbljenimi otroki. Kako tako življenje brez gospodarja in moške roke pri hiši izgleda, sem okusila tudi na svoji koži," je povedala Tinca, tako pravijo Katarini Kuhelj, s solzami v očeh pa je nagrado sprejela Jožefa Bele, ki je prišla v spremstvu svoje najmlajše, devetletne hčere Nine. Tinca je svoje življenje posvetila ljudem v stiski, osamljenim in bolnim ter kljub delu in petimi otroki zanje vedno našla čas. Leta 1993 je ustanovila društvo Sonce, v katerem se zbirajo in družijo osamljeni in na stranski tir življenja potisnjeni ljudje. Vrsto let aktivno sodeluje v tamkajšnjemu Društvu kmetic in turističnem društvu, je tudi predsednica Društva upokojencev Šentjernej, marsikdo ob naših bralcev pa se je bo spomnil tudi po sestavkih, ki jih je napisala za Dolenjski list.

Tinco je usoda Jožefe Bele prizadela, zato ji je s tem darilom hotela odvzeti vsaj delček bremena, ki ga nosi. To ji je tudi uspelo. "Take ženske, kot je Tinca, na Dolenjskem ni. Denar bom hitro porazdelila, saj veliko stvari kliče po obnovi, pa tudi za moji dekleti, dve še hodita v šolo, moram poskrbeti," je ganjeno dejala Jofeža, ki ji življenje res ni z rožicami postlano. Mlada je ostala brez staršev, nato še brez moža, da o kmetiji, sadovnjaku in vinogradu niti ne govorimo. "Dela nam nikoli ne zmanjka. Sama moram skrbeti za vse. Kako bi bilo vse drugače, če bi bil tukaj še moj mož," je potožila obdarjenka. Tako pa življenje krpa iz meseca v mesec, edini vir dohodka je 30 tisočakov, ki jih dekleti dobita kot pokojnino, k sreči pa ji danes lahko na pomoč priskočijo tudi starejši otroci, ki so že zaposleni. "Tudi zdravje mi ne služi, tako kot bi moralo. Vse, kar si želim, je, da bi do kruha spravila še mojo najmlajšo hčer," si je zaželela Jožefa.

M. KOTNIK

SKUPAJ V SREČI IN NESREČI - Na sliki so od leve proti desni: Katarina Kuhelj, mala Nina in Jožefa Bele. Sicer pa so ganljivemu dogodku prisostvovali tudi predsednik Območne organizacije ZLSD Novo mesto Marjan Somrak, predsednik šentjernejskega odbora stranke Jože Hribar in član predsedstva ZLSD Slovenije Jože Florjančič. (Foto: M. Kotnik)

JAMES BOND V NOVOMEŠKEM FILMU - Mami Manki oz. Sašu Đukiću, ki igra ta priljubljeni lik mame, se je izpolnila srčna želja. V filmu Na svoji Vesni, ki ga snema Festival Novo mesto, je zaigral ob Unicefovemu ambasadorju Rogerju Mooru, nekdanjemu Janesu Bondu, ki se je nepričakovanemu vabilu na snemanje rad odzval. V kratkem prizoru je mama Manka Unicefovemu ambasadarju dobre volje podarila svojo dediščino in tako tudi ona prispevala za otroke sveta. In zakaj se je Sašu izpolnila srčna želja? Sašo Đukić, sicer tudi koordinator Regionalnega odbora za Unicef Novo mesto, je namreč že od malih nog goreč občudovalec filmov Jamesa Bonda in še posebej igralca Rogerja Moora. (Foto: M. Kotnik)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Kragulji nad piščance - Cena odvoza smeti - Policija nad neprivezanega svata - Blagoslov kapele - Parkirišča pri črnomaljski šoli? - Kako s kruhom?! - Mulde

Bralec iz Soteske je sporočil, da je v tamkajšnjih krajih kar nekaj zanimivosti. Predlaga, naj bi se pri njem oglasil novinar, da bi kaj napisal o teh zanimivih rečeh.

Jože iz Mihovice pri Šentjerneju je sporočil, da je okoli Šentjerneja preveč kraguljev in da delajo škodo. "Lani nam je odnesel 42 piščancev, letos že okrog 22. Kragulji napadajo tudi golobe." V Mihovici in okolici je tudi nekaj lisic. Mitja Kersnik, tajnik Lovske zveze Slovenije, ki smo ga vprašali za mnenje, je povedal, da lovci poznajo probleme s kragulji. Pravi, da so kragulji zaščiteni že nekaj let in da res povzročajo tudi škodo med živalmi. Kragulji so po njegovem nevarni tako za domače živali kot npr. za jerebice, ki jih ponekod ponovno naseljujejo. Glede na tajnikove besede bi lovci dovolili razumen odstrel kraguljev, ne pa iztrebljenja tega ptiča.

Potočnik z Uršnih sel je vprašal tole: "Novomeška komunala obračunava smetarino enako kot trebanjska, tj. po površini in ne po številu stanovalcev. Zanima me, ali za osnovo obema občinama služi enak zakon in kateri zakon je to, in kdaj je bil objavljen." Kot je povedal Simon Štukelj, vodja komunalne operative v Komunali Novo mesto, Komunala Novo mesto obračunava odvoz smeti po novomeškem občinskem odloku o ravnanju z odpadki. V zvezi s kolesarjenjem je opozoril, da je pred pragom novomeške občine na novi kolesarski stezi pri Abanki korito za rože.

Marjan iz Bele krajine je bil razočaran nad ravnanjem policije. "V soboto smo bili na ohceti. Okrog pol dveh je nekje med Šentjernejem in Kostanjevico policija ustavila zadnjega v svatovski koloni. Pred tem je policijski avto vozil v svatovski koloni. Sopotnik v ustavljenem avtu je bil neprivezan, zato so ga policisti kaznovali. Ali je res potrebno, da je policija tako stroga pri ohceti? Moja sestra, ki je v Nemčiji, je rekla, da se v Nemčiji kaj takega ne bi zgodilo."

Mateja iz Škocjana se zahvaljuje za prečudovito doživetje ob blagoslovitvi kapele sv. Urbana na Vinjem Vrhu. "Posebej se zahvaljujem Hočevarjevim, ki so to organizirali."

Mirko Čadonič iz Črnomlja: "V Črnomlju delajo prizidek k šoli. Na svetu šole samo dali pripombo, da ne bi smeli uničiti zelenic za parkirni prostor. Drugje je prostor za parkirišče primernejši. Tako mislijo tudi nekateri drugi v kolektivu.

Jože Lužar iz Novega mesta je bil 30. maja nekaj pred 7. uro zjutraj pred vhodom Marketa Dolenjka v Smrečnikovi ulici v Novem mestu, ko je razvažalec kruha Dolenjskih pekarn pripeljal iz notranjosti trgovine na priročnem vozičku dve košari za razvoz kruha. Ena je bila zvrhano polna štruc kruha, druga ni bila čisto polna. Ob dostavnem vozilu je iz vozička postavil na tla zvrhano košaro in nanjo drugo, nepolno košaro. Štruce v spodnji košari so se pod težo kar malo posedle. Onemel je ob takem ravnanju. "Vsakdo bi se nad takim delom lahko zamislil, prav tako je lahko zaskrbljen nad tem, kaj se lahko dogaja v postopkih od moke do kruha. Prav bi bilo, da bi odgovorni strožje nadzirali ravnanje s kruhom. Mislim, da bi ustvarjalcem in delilcem našega vsakdanjega kruha organizirali učno uro o ravnanju s kruhom," je dejal Jože Lužar.

D. P. iz Potočne vasi sprašuje, zakaj pristojni ne bi raje naredili mulde ob asfaltni cesti Kamence-Muhaber, kot da rob ceste stalno zadelujejo z gramozom. Vsako večje deževje odnese gramoz, zato bi bile mulde boljše. Gramoz voda odnaša na asfalt, kar je nevarno za pešce in voznike. V času, ko je nastalo to poročilo, so bili pristojni v Cestnem podjetju Novo mesto odsotni, sicer so pripravljeni povedati, ali so možnosti za mulde. Igor Grahek, ki je vodja asfalterjev, bo gotovo rad odgovoril občanom na njihova morebitna vprašanja o omenjeni cesti.

M. L.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev – pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki 07/ 39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

PELJAL VINJEN

MAČKOVEC - Policisti so 4. junija ponoči med kontrolo prometa na hitri cesti št. 1 ustavili 45-letnega voznika osebnega avta H. J. iz Bosne. Alkotest je pokazal 1,20 promila alkohola. Začasno so mu odvzeli potni list in mu prepovedali nadaljnjo vožnjo.

NOGOMET NA VELIKEM PLATNU

NOVO MESTO - Vsi novomeški ljubitelji nogometa, ki ne bodo odpotovali na svetovno nogometno prvenstvo in jim je televizijski ekran za spremljanje tekem premajhen, bodo na svoj račun lahko prišli pred športno dvorano Marof. Nogometne tekme slovenske reprezentance si bodo lahko ogledali na šestmetrskem platnu. V torek, 13. junija, pred prvo tekmo naše reprezentance z Jugoslovani na Evro 2000 bo tudi popoldanski otroški živžav, na katerem bodo malčkom pekli palačinke znani Slovenci iz političnega, kulturnega in športnega življenja.

RAZSTAVA O PARFUMIH

CELJE - V Stari grofiji Pokrajinskega muzeja Celje bodo v torek, 13. junija, ob osmih zvečer odprli zanimivo razstavo Parfumi - skrivnostni svet dišav in stekla. Na razstavi sodeluje tudi novomeška Krka.

PREDSTAVITEV FILATELISTOV

NOVO MESTO - Danes, 8. junija, bo ob sedmih zvečer v študijski čitalnici Knjižnice Mirana Jarca predstavitev dejavnosti Filatelističnega društva Novo mesto. Ob tej priložnosti bo društveni predsednik Alojz Tome predstavil zbornik, ki so ga izdali ob petdesetletnici dejavnosti društva.

KONCERT VATAVUHU

NOVO MESTO - Danes, 8. junija, bo ob devetih zvečer v klubu LokalPatriot koncert skupine Vatavuhu, ki igra glasbo, v kateri se združujejo jazz, klasika in rock.

Festival Brežice 2000
15. 7 - 19. 8. 2000

Država partnerica Velika Britanija

OSREDNJI KONCERTI
Sobota, 15.7. ob 20:30, Brežice, THE PURCELL QUARTET OPERA PROJECT
Torek, 18.7. ob 20:30, Brežice, MUSICA ANTIQUA RUSSICA
Sreda, 19.7. ob 20:30, Kostanjevica na Krki, THE WALLACE COLLECTION
Četrtek, 20.7. ob 20:30, Brežice, QUINK VOCAL ENSEMBLE
Petek, 21.7. ob 20:30, Kostanjevica na Krki, RED PRIEST
Sobota, 22.7. ob 20:30, Kostanjevica na Krki, JOGLARESA
Nedelja, 23.7. ob 20:30, Brežice, REJCHA TRIO
Torek, 25.7. ob 20:30, Sevnica, Petr WAGNER, Monika KNOBLOCHOVÁ
Sreda, 26.7. ob 20:30, Brežice, FLORILEGIUM
Četrtek, 27.7. ob 20:30, Brežice, LA SELVA MUSICALE
Petek, 28.7. ob 20:30, Kostanjevica na Krki, OSLO BAROQUESOLOISTS
Sobota, 29.7. ob 18:30, Brežice, MUSICA ANTIQUA AMBERGENSIS

ŠTUDENTSKI FESTIVAL
Torek, 1.8. ob 20:30, Bogenšperk, Jasna NADLES, M. VRSAJKOV, R. ORMROD
Sreda, 2.8. ob 20:00, Rajhenburg, Jasna NADLES, M. VRSAJKOV, R. ORMROD
Četrtek, 3.8. ob 21:00, Otočec, Jasna NADLES, M. VRSAJKOV, R. ORMROD
Petek, 4.8. ob 20:00, Pišece, Jasna NADLES, M. VRSAJKOV, R. ORMROD
Sobota, 5.8. ob 20:00, Sevnica, Jasna NADLES, M. VRSAJKOV, R. ORMROD
Torek, 8.8. ob 20:30, Bogenšperk, LA DOLCEZZA DI CRACOVIA & P. Fiugajski
Sreda, 9.8. ob 20:00, Rajhenburg, LA DOLCEZZA DI CRACOVIA & P. Fiugajski
Četrtek, 10.8. ob 21:00, Otočec, LA DOLCEZZA DI CRACOVIA & P. Fiugajski
Petek, 11.8. ob 20:00, Pišece, LA DOLCEZZA DI CRACOVIA & P. Fiugajski
Sobota, 12.8. ob 20:00, Sevnica, LA DOLCEZZA DI CRACOVIA & P. Fiugajski
Torek, 15.8. ob 20:30, Bogenšperk, AVIAD GERSHONI ENSEMBLE
Sreda, 16.8. ob 20:00, Rajhenburg, AVIAD GERSHONI ENSEMBLE
Četrtek, 17.8. ob 21:00, Otočec, AVIAD GERSHONI ENSEMBLE
Petek, 18.8. ob 20:00, Pišece, AVIAD GERSHONI ENSEMBLE
Sobota, 19.8. ob 20:00, Sevnica, AVIAD GERSHONI ENSEMBLE

MEDNARODNI MOJSTRSKI TEČAJI
Sobota, 22.7. ob 17:00, Brežice, Koncert študentov iz razredov: B.Schlick (petje), H.M.Kneihs (kljunasta flavta), A.Kröper (flavta), Sh. Ad-El (čembalo)

RAZSTAVE
15.-20.7., Brežice, KLEKLJANE MOJSTROVINE SLOVENIJE
16.-29.7., Rajhenburg, BRITANSKI KRONSKI DRAGULJI
16.-19.8., Rajhenburg, WILLIAM SHAKESPEARE

TEDEN BRITANSKEGA FILMA - Kino Brežice, ob 21:00
Ponedeljek, 17.7., Hindle Wakes (M.Elvey, 1927) nemi film, pianist A.Goričar
Torek, 18.7., Hell Unlimited (H.Biggar, N.McLaren, 1936)
Britannia Hospital (L.Anderson, 1982)
Sreda, 19.7., A Matter of Life and Death (M.Powell, E.Pressburger, 1946)
Četrtek, 20.7., Whisky Galore! - Tight Little Island (A.Mackendrick, 1948)
Petek, 21.7., The Tingler (W.Castle, 1959)
Sobota, 22.7., It happened here (K.Brownlow, A.Mollo, 1961)
Nedelja, 23.7., Quatermass and the Pit (R.W.Baker, 1967)
Ponedeljek, 24.7., Kes (K.Loach, 1969)
Torek, 25.7., Sunday, Bloody Sunday (J.Schlesinger, 1971)
Sreda, 26.7., The Last of England (D.Jarman, 1987)

Zavod Ars Ramovš, Slovenska 1, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 425 33 66, e-pošta: info@k-ramovs.si

Galerija Z. Vrhunka